VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI NADZWYCZAJNEJ DO ROZPATRZENIA PROJEKTÓW USTAW Z ZAKRESU PRAWA WYBORCZEGO (NR 4)**

z dnia 1 grudnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego (nr 4)

1 grudnia 2017 r.

Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anny Milczanowskiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, kontynuowała rozpatrywanie:

– poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (druk nr 2001);

– poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2023).

W posiedzeniu udział wzięli: **Beata Tokaj** szef Krajowego Biura Wyborczego, sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej wraz ze współpracownikami, **Andrzej Trzęsiara** zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Jarosław Zbieranek** ekspert w Zespole Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, **Magdalena Flis-Lichota** dyrektor Kancelarii Marszałka w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego wraz ze współpracownikami, **Artur Gajdos** przedstawiciel Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego wraz ze współpracownikami, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich, **Edward Trojanowski** sekretarz Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, **Paweł Zdun** przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów wraz ze współpracownikami oraz prof. **Marek Chmaj** – radca prawny**.**

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Łukasz Andrzejczyk, Agnieszka Grybska, Sylwia Łaska, Dariusz Myrcha** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Miller, Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Szanowni państwo, rozpoczynamy obrady Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego.

Jesteśmy przy art. 4. Skończyliśmy omawianie art. 1, 2 i 3. Jesteśmy przy art. 4. Prace zakończyliśmy na rozpatrzeniu zmiany nr 4. Rozpoczynamy dyskusję, rozmowy na temat zmiany nr 5. Bardzo proszę. Kto z państwa posłów ma uwagi i poprawki do zmiany nr 5? Momencik. Zgłasza się pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Zanim przejdziemy do dyskusji na temat zmian, chciałbym zapytać panią przewodniczącą, czy członkowie Komisji oprócz ekspertyzy pana profesora Chmaja otrzymali inne ekspertyzy, które zostały zamówione z pieniędzy podatników przez Biuro Analiz Sejmowych. Przypomnę, że takie ekspertyzy zostały zamówione u pani profesor Rakowskiej-Treli z Uniwersytetu Łódzkiego i pana profesora Sokali z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Mam nadzieję, że tak jak wreszcie po trudach udało się nam rozdać państwu, członkom Komisji ekspertyzę pana profesora Chmaja – ekspertyzę tę otrzymały również media, dziennikarze – zostaną dostarczone także inne zapłacone z pieniędzy podatników. Zanim przejdziemy do dyskusji, do której od razu

się zapisuję, pani przewodnicząca, proszę o to, żeby rozwiązać kwestię ekspertyz, które pokazują nam zgodność lub brak zgodności projektowanych zmian z Konstytucją RP.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, wszystkie ekspertyzy dotarły. Jest to zapytanie do biura Komisji. Dlaczego?

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Biuro Analiz Sejmowych ma ekspertyzy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ekspertyzy nie zostały przekazane do Biura Komisji Sejmowych. Panie pośle, zamykam temat. Przerwy nie będę ogłaszać. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Mam jedno pytanie. Pani przewodnicząca, jeszcze tylko pytanie. Nie możemy pracować w taki sposób, że jeżeli jakiś urzędnik z Kancelarii Sejmu – domyślam się, że z PiS-u, wymieniony po normalnych urzędnikach – nie przekazuje ekspertyz z Biura Analiz Sejmowych do Komisji, to pani mówi, że nie ma problemu, nie ma ekspertyzy, nie przekazali, w Biurze Analiz Sejmowych przeczytają sobie ekspertyzę do poduchy, a my nie będziemy mieli możliwości analizy prawnej, czy coś jest konstytucyjne, czy nie. Pani przewodnicząca, bardzo proszę, żeby nie robiła sobie pani z nas żartów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, wczoraj została państwu dostarczona ekspertyza wykonana przez pana profesora Chmaja. Proszę tutaj nie stosować takich insynuacji. Proszę bardzo. Proszę państwa, jesteśmy przy zmianie nr 5. Bardzo proszę, wnioski formalne. Bardzo proszę, wniosek formalny pana posła Kierwińskiego.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Składam wniosek formalny o przerwę oraz dostarczenie posłom wszystkich opinii dotyczących zgodności bądź niezgodności z Konstytucją RP proponowanych zmian. Wczoraj wieczorem, późno w nocy rozpoczęliśmy prace nad kwestiami dotyczącymi Kodeksu wyborczego, fundamentalnymi kwestiami. Jeżeli mamy pracować nad nimi w sposób merytoryczny, właściwy, taki, który pozwala wziąć za owe zmiany jakąkolwiek odpowiedzialność, to musimy bazować też na tym, co mówią prawnicy i eksperci. Jeżeli są opinie, o których mówi pan poseł Witczak, jeżeli znajdują się na terenie Sejmu, to proszę wybaczyć, pani przewodnicząca, ale to nie jest zbyt poważne traktowanie sprawy, jeżeli opinie są w Biurze Analiz Sejmowych, ale my nie możemy po nie wystąpić. Po co były zamówione? Komu mają służyć?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowny panie pośle, złożył pan już wniosek o przerwę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Nie, jeszcze nie skończyłem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wobec tego bardzo proszę. Szanowni państwo, szanujmy to, co wczoraj było przegłosowane. Mamy po minucie na wypowiedź. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, proszę wybaczyć, ale nie jest tak, że na wczorajszym posiedzeniu Komisji przegłosowała pani, że do końca świata będziemy zabierać głos po minucie. To, co przegłosowaliśmy na wczorajszym posiedzeniu Komisji, to…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Do końca prac Komisji.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Nie. Pani przewodnicząca, proszę być poważną.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Cały czas jestem bardzo poważna. Czekamy na wniosek formalny.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Wczorajsze regulacje w kwestii wypowiedzi po minucie dotyczyły wczorajszego posiedzenia Komisji. Rozumiem, panowie, że nie znacie regulaminu Sejmu. Jeżeli uważacie, że wczoraj mogliście przegłosować zamknięcie ust opozycji i mówić, że do końca prac Komisji będzie minuta na zadanie pytań i złożenie wniosku formalnego, to wybaczcie, ale jest to niezgodne z regulaminem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowny panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Jeżeli znowu chcecie mieć swoje regulacje, które mają nam kneblować usta, to niestety jeszcze raz będziecie je głosowali, dlatego że my nie pozwolimy sobie zakneblować ust. Jeżeli chcecie takich regulacji, to generalnie głosujcie jeszcze raz.

Natomiast ja wnoszę o przerwę oraz dostarczenie wszystkich opinii konstytucjonalistów na ten temat, które znajdują się w Sejmie. Jeżeli tego nie będzie, nasza praca naprawdę jest bezcelowa. Z dużym prawdopodobieństwem możemy powiedzieć, że chcecie państwo przegłosować prawo, które jest niezgodne z Konstytucją RP. Sejm nie ma prawa nad takim prawem…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę pana, odbieram panu głos.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
W jakim trybie odbiera mi pani głos?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Jacek Protas.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Pani przewodnicząca, chciałbym się dowiedzieć, w jakim trybie odbiera mi pani głos, ponieważ jest to bardzo…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
W takim, że przekroczył pan czas. Szanowny panie, ciągle mamy minutę. Ciągle tak pracujemy.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Nie, nie mamy minuty, szanowna pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie przewodniczący, bardzo przepraszam, jestem przewodniczącą Komisji. Proszę nie wchodzić ze mną w dyskusje wtedy, kiedy udzielam sobie głosu.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Pani przewodnicząca, nad przewodniczącym jest jeszcze regulamin Sejmu. Tak mi się wydawało.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, tak. Znam regulamin.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Rzeczywiście za rządów PiS-u chyba jest tak, że regulamin nic nie oznacza. Oznacza tylko i wyłącznie wola…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poczuł się pan już lepiej? Dziękuję bardzo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wie pani co? Generalnie źle się czuję…

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wniosek formalny.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

…kiedy widzę, co robicie z polskim prawem, co robicie z Kodeksem wyborczym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo…

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Z tym rzeczywiście wszyscy źle się czujemy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, może pan jeszcze pokrzyczy, a ja zamilknę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Czy można składać wnioski formalne, pani przewodnicząca?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, proszę, trochę spraw proceduralnych. Ciągle pracujemy w ramach tej samej Komisji. Komisja spotkała się po raz pierwszy w dniu 28 listopada. Był to wtorek, jeżeli co poniektórzy z państwa nie pamiętają. Wczoraj był 30 listopada. Przyjmowaliśmy wnioski. Były też przegłosowywane moje prośby, a mianowicie, że każdy z posłów, każda z osób, która uczestniczy w posiedzeniu Komisji, ma minutę. Dzisiaj ewidentnie państwo to łamiecie, chociaż wczoraj staraliście się przestrzegać. Kontynuujemy prace tej samej Komisji. Dzisiaj stosujemy się do tych samych ustaleń, które zapadły wczoraj o godzinie 10:30 z minutami.

Szanowni państwo, pan poseł Kierwiński złożył wniosek o przerwę. Wracając do ekspertyz, jeżeli ktoś sobie zamówił ekspertyzę, dlatego że z pewnością nie biuro Komisji…

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Nie ktoś, tylko Biuro Analiz Sejmowych. Pani przewodnicząca, niech pani nie robi sobie z nas żartów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Do nas, do biura Komisji ekspertyzy nie trafiły, poza ekspertyzą, którą państwo byliście uprzejmi wczoraj przekazać do biura Komisji, ekspertyzą pana profesora Chmaja.

Szanowni państwo, bardzo proszę, pan poseł Jacek Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Składam wniosek formalny o przerwę i dostarczenie nam również opinii korporacji samorządowych na temat projektu. Szanowni państwo, po raz kolejny omijacie konsultacje z samorządami, omijacie Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Bardzo ważne dla ustroju Rzeczypospolitej, dla samorządu terytorialnego ustawy procedujecie bez głosu samorządowców. Zgodnie z regulaminem Sejmu korporacje samorządowe, skupione w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, mają czas na przedstawienie swoich opinii do ustawy. W tej chwili nie mamy tych opinii. W związku z tym proszę o przerwę. Proszę o zebranie opinii i przedstawienie ich. Jeżeli jeszcze nie spłynęły, jeżeli korporacje mają jeszcze czas na to, żeby przedłożyć opinie, proszę o przerwę do czasu, kiedy dokumenty te spłyną do Wysokiej Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, ponieważ zostało zgłoszonych kilka wniosków o przerwę, bardzo proszę.

Kto z państwa jest za tym, żeby ogłosić przerwę, proszę podnieść rękę do góry. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Proszę ogłosić wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, wniosek o przerwę nie został przyjęty. Bardzo proszę, wniosek składa pan poseł Marcin Horała, pan przewodniczący Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym zgłosić wniosek o przejście do procedowania zmiany nr 5. Wniosek swój uzasadniam tak. Wnioski posłów opozycji mają charakter obstrukcyjny. Szanowni państwo, jeżeli pani marszałek Kidawa-Błońska z Platformy Obywatelskiej via Biuro Analiz Sejmowych zamawia opinię i jakaś opinia powstaje, to powiedzcie swojej koleżance partyjnej, żeby zadbała o dostarczenie jej do biura Komisji i wówczas…

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Jest to bezczelność. Pani przewodnicząca, czemu nie reaguje pani na tego typu bezczelność?

Poseł Marcin Horała (PiS):

…opinia ta będzie dostarczona do wszystkich, tak jak poprzednia. Przepraszam, czy pani marszałek Kidawa nie jest pana koleżanką partyjną?

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Niech pan nie mówi „jakaś".

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Jest wicemarszałkiem Sejmu, członkiem Prezydium Sejmu, organem konstytucyjnym, panie przewodniczący.

Poseł Marcin Horała (PiS):

I dobrze. A poza tym jest państwa koleżanką z partii Platforma Obywatelska. Podaję tutaj pewien fakt. Nie wiem, czy chce pan temu zaprzeczać, czy wypisała się z tej partii, czy należeć do Platformy Obywatelskiej to jest coś wstydliwego.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Deprecjonuje pan funkcję marszałka Sejmu.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Deprecjonuje pan również tych profesorów, którzy napisali opinie, mówiąc „jakieś opinie", „koleżanka".

Poseł Marcin Horała (PiS):

Krótko mówiąc – panie pośle, teraz ja mam głos, przeszkadza mi pan, a ja panu nie przeszkadzałem – niech każdy, kto zamawia opinię w Biurze Analiz Sejmowych, zadba o to, żeby kiedy powstanie, dotarła do biura Komisji. Sprawdziłem, że w dniu 29 listopada otrzymaliśmy pakiet opinii, które przekazał pan poseł Zgorzelski z Polskiego Stronnictwa Ludowego. Były to opinie Fundacji im. Stefana Batorego, Związku Miast Polskich, opinia prawna zamówiona przez ów związek. Potem otrzymaliśmy opinię pana profesora Chmaja.

Oczywiście jeżeli chcecie przedłużać prace Komisji, codziennie możecie wynajdować, zwracać uwagę na kolejne opinie, które pojawiają się gdzieś w przestrzeni publicznej i nie są nam dostarczane. Proszę wszystkie zgłaszać do biura Komisji, które będzie dostarczało je posłom. Proszę natomiast nie traktować tego jako wymówki do przedłużania, opóźniania prac Komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo…

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Wniosek przeciwny, proszę.

Poseł Marek Sowa (N):
Zgłaszam wniosek przeciwny. Nie możemy przystąpić do dalszego procedowania. Przypomnę państwu, że nie procedujemy tylko druku nr 2001, ale procedujemy również druk nr 2023. W związku z powyższym zgłaszam wniosek przeciwny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Głos przeciwny. Trzymajmy się regulaminu.

Poseł Marek Sowa (N):
Głos przeciwny, żeby przerwać obrady Sejmu do czasu aż posłowie otrzymają druk posłów Kukiz'15, druk nr 2023 po to, żebyśmy przy Kodeksie wyborczym mogli pracować równolegle nad tymi dwoma projektami. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, głosujemy wniosek pana posła przewodniczącego Marcina Horały. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem wniosku? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Bardzo proszę o ogłoszenie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, przechodzimy do zmiany nr 5.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, został przegłosowany…

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Mam wniosek formalny innej natury…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pani przewodnicząca, ja też się zgłaszałem.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
… o zmianę sposobu prowadzenia posiedzenia Komisji. Jest to formalny wniosek regulaminowy.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pani przewodnicząca, ja także się zgłaszałem.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Poproszę o wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa, przegłosowaliśmy wniosek pana posła Marcina Horały, żeby przejść do procedowania. Przechodzimy…

Poseł Mariusz Witczak (PO):
To nie wyklucza wniosków o zmianę sposobu prowadzenia obrad Komisji. Niech pani przewodnicząca przeczyta regulamin.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pani przewodnicząca, proszę uwzględniać wszystkich, którzy zgłaszają się do głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Uwzględniam, tylko chciałabym już rozpocząć prace nad zmianą nr 5.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, jesteśmy przy zmianie nr 5. Proszę bardzo, rozpoczynam dyskusję. Przyjmujemy ewentualne poprawki do zmiany nr 5. Bardzo proszę. Kto ma poprawkę do zmiany nr 5? Proszę bardzo, pan poseł Maciejewski.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałbym zaproponować poprawkę do zmiany nr 5. Jest to poprawka, która ma na celu zachowanie w Polsce pewnej higieny politycznej na przyszłość. Proponuję, żeby uzupełnić § 2 w zmianie nr 5, w lit. a). Obecne brzmienie jest następujące: „Podziału gminy na stałe obwody głosowania dokonuje powiatowy komisarz wyborczy". Proponuję dodać: „Zmiany w granicach stałych obwodów głosowania mogą być dokonywane na 8 lat przed planowanymi wyborami". Wprowadzenie takiej klauzuli, takiego obwarowania powinno być gwarancją tego, że żadna siła polityczna, niezależnie od tego kto będzie rządził i kiedy będzie rządził, nie będzie pisała map okręgów pod siebie. Składam taką poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Marcin Horała. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, chciałbym zgłosić poprawkę, która dotyczy zarówno tego punktu, jak również kilku dalszych punktów. Wymaga jednak łącznego przyjęcia ze względu na technikę prawodawczą. Przeczytam mój wniosek w całości, żeby można było go sobie utrwalić: „Użyty w art. 4 w pkt 5 lit. c) w § 12 i 13, w pkt 60 lit. a) tiret trzeci w pkt 9a, w pkt 97 w art. 420 w różnych przypadkach wyraz «decyzja» zastępuje się użytym w odpowiednich przypadkach wyrazem «postanowienie»". Chodzi tutaj właśnie o decyzje o podziale m.in. na obwody. Chodzi o to, żeby decyzje komisarza miały charakter postanowienia, a nie decyzji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, dzisiaj w Kodeksie wyborczym obowiązuje taka oto procedura, że gmina na wniosek wójta, po pogłębionej debacie, w formie uchwały, dzieli gminę na okręgi i obwody. Przysługuje przy tym środek odwoławczy. Przypomnę, że jest transmisja, a więc proces jest transparentny. Jest nagrywanie, a jak nie, to będzie. W projekcie ustawy proponuje się, żeby dokonywał tego komisarz wojewódzki i komisarz powiatowy. W takim razie pytam, jakimi środkami intelektualnymi, jakim urzędem będzie się posiłkował komisarz wojewódzki i komisarz powiatowy, dokonując podziału na okręgi wyborcze i obwody. Kto miałby mu pomóc? Skąd będzie czerpał wiedzę na ten temat, żeby dokonać tego zgodnie z normą przedstawicielską?

Panie pośle Schreiber, panie pośle wnioskodawco, czy nie byłoby na miejscu, żeby intelektualne pogłębione debaty na temat tworzenia okręgów i obwodów wyborczych pomiędzy komisarzem powiatowym i komisarzem wojewódzkim były nagrywane, były transmitowane, żeby ludzie dowiedzieli się, na podstawie czego, w jaki sposób ci dwaj panowie dokonują podziałów na okręgi? Proszę mi odpowiedzieć na to pytanie, czy nie byłoby warto. Proszę wprowadzić taki proces, żeby był jawny i transparentny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czas, panie pośle.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

W związku z tym kończę wnioskiem. W związku z tym, że propozycja zmiany Kodeksu wyborczego psuje, wręcz dewastuje proces wyborczy, ośmiesza go…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wnosi pan poprawkę. Poprawkę tę mamy już wniesioną.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Za chwilę przekażę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale jest. Proszę sprawdzić. To nie jest ta? Bardzo proszę o przekazanie na piśmie.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Nie macie państwo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dobrze. Czekamy na poprawkę, panie pośle. Pan profesor Chmaj, a my czekamy na poprawkę od pana posła Dzikowskiego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pani przewodnicząca, zgłaszam się już 15 minut.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak, tak, mam pana zapisanego. Proszę bardzo.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:
Szanowni państwo, zmiana nr 5 dotyczy podziału gminy na stałe obwody głosowania. Podziału tego ma jednoosobowo dokonać powiatowy komisarz wyborczy. Proszę państwa, jednoosobowo. Powiatowy komisarz wyborczy nie musi w tym zakresie ani kogokolwiek pytać o zgodę, ani, jak wynika z tego przepisu, kogokolwiek pytać o opinię. Z dalszych przepisów projektu wynika, że powiatowym komisarzem wyborczym może zostać niemalże każdy, kto ma wykształcenie prawnicze. Co więcej, proszę państwa, nawet prokurator. Co więcej, komisarzem wyborczym może zostać nawet poseł, ponieważ administracja wyborcza w tym kształcie nie będzie uznawana za administrację rządową. Apeluję do państwa wyobraźni. Czy chcecie, żeby podziału gminy na okręgi wyborcze w skrajnych wypadkach dokonywał nawet poseł albo prawnik podległy…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie profesorze, czas.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:
…albo prawnik podległy dyscyplinie służbowej taki jak prokurator? I jeszcze jedno. Proszę państwa, przypomnę z historii praktykę tzw. geometrii wyborczej, czyli gerrymanderingu. Pierwsza taka sytuacja miała miejsce w hrabstwie Essex na południe od Bostonu w Stanach Zjednoczonych, kiedy miejscowy gubernator w majestacie prawa dokonał podziału…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie profesorze.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:
…okręgu wyborczego w tym celu, żeby zapewnić…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Muszę już odebrać głos. Proszę bardzo, pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Dokończę, ponieważ to, co państwo proponujecie, to podstawowa trucizna, którą państwo chcecie wprowadzić w krwioobieg polskiej demokracji. Krótko mówiąc, tak chcecie kroić okręgi wyborcze za pomocą swoich komisarzy, którzy będą waszymi nominatami, być może nawet przedstawicielami Zbigniewa Ziobro z Prokuratury Krajowej bądź z prokuratur okręgowych, żebyście po prostu wygrywali wybory. Jest to klasyczny zabieg, który dzisiaj jest przestępstwem federalnym w Stanach Zjednoczonych, ponieważ Amerykanie zorientowali się, że nie można pozwalać układać okręgów wyborczych w taki sposób.

Szanowni państwo, problem jest natury podstawowej. Partyjni komisarze, którzy zostaną powołani po wejściu w życie ustawy przez przejętą przez was jednostkę Krajowe Biuro Wyborcze…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo serdecznie.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

…będą stanowili ten system, który przygotuje wybory tak, żebyście je wygrali.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Było zadanych kilka pytań. Proszę bardzo, teraz pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślę, że wyjaśnienia wymaga kilka spraw. Rozumiem, że panuje taktyka, żeby nie brać pod uwagę tego, co wcześniej mówią wnioskodawcy w toku prac. Oczywiście jest to jakiś pomysł, ale może powtórzę jeszcze raz, że planowane jest złożenie poprawki – zostanie ona złożona w odpowiednim punkcie, kiedy do niego dojdziemy – żeby komisarzami wyborczymi nie mogły być osoby należące do partii politycznych. Wszyscy państwo możecie być spokojni. Nie będzie możliwe, żeby byli to posłowie czy Bóg wie kto.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

A prokuratorzy od Ziobry?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Prokurator też nie może być.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Proszę sobie nie żartować. Sprawa druga…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, nie udzieliłam wam głosu. Proszę, pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Sprawa druga. Istota zmiany, istota propozycji polega na tym, żeby zabrać dzisiejsze uprawnienia osobom, które jak państwo doskonale wiecie, są wybitnie zainteresowane tym, żeby takich zmian dokonywać, czyli najbardziej zainteresowanym, kandydującym w wyborach radnym. Mają to zrobić niezależni urzędnicy.

Z jednej strony mówicie państwo tyle ciepłych słów pod adresem pana przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, a z drugiej strony dopuszczacie możliwość, że to właśnie przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej powoła partyjnych komisarzy. Zwrócę uwagę, że za grosz nie trzyma się to logiki. Kto będzie pomagał komisarzowi? Znowu gdybyście państwo wczytali się w dalsze przepisy ustawy, wiedzielibyście, że przecież będzie miał do pomocy aparat urzędniczy, administracyjny.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Jaki?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Składający się zarówno z urzędników administracji…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie posłowie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Będzie sobie mógł dobrać z administracji rządowej i przede wszystkim samorządowej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę o spokój.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Proszę państwa, zgodnie z propozycjami, będą to musieli być urzędnicy, którzy nie kandydują, nie mieszkają, więc nie mają prawa wyborczego w danej gminie. To też powinno zapewnić dodatkową transparentność poza miastami na prawach powiatu.

I ostatnia sprawa. Znowu mój ulubiony pan poseł Waldy Dzikowski. Rozumiem, że pana propozycje jak zwykle mają charakter humorystyczno-propagandowy. Już się z tym pogodziliśmy.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Mówię o transparentności, nie o poczuciu humoru.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dobrze. Bardzo się cieszę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam. Bardzo proszę. Zwracam się do posłów Platformy Obywatelskiej o kulturę. Bardzo proszę nie dogadywać. Panie pośle Waldy Dzikowski, bardzo pana proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Żarty to nie na tej sali.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze, ale nie dyskutujemy pomiędzy sobą. Pan poseł Schreiber, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

W związku z tym, kończąc, wnioskodawcy przychylnie oceniają propozycję złożoną przez pana posła przewodniczącego Horałę, ponieważ jest to pewne doprecyzowanie. Natomiast pozostałe przedłożone poprawki jak na razie trudno zaopiniować inaczej niż negatywnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

A co z transparentnością, panie pośle Schreiber? Nie chce pan Polakom pokazać?

Legislator Przemysław Sadłoń:

W odniesieniu do zmiany nr 5…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, Biuro Legislacyjne ma głos. Panie pośle, bardzo proszę się nie denerwować.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Słuchamy panów mecenasów.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W odniesieniu do zmiany nr 5 w art. 4 mamy pewną uwagę o charakterze generalnym. Przepisy zawarte w zmianie nr 5 są elementem szerszej regulacji, która kompetencje do ustalania obwodów, okręgów przenosi z organów jednostek samorządu terytorialnego na organy wyborcze. Należy zwrócić uwagę – tego dotyczy nasza wątpliwość – że zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem, m.in. Naczelnego Sądu Administracyjnego, utworzenie obwodów głosowania na terenie gminy powoduje, że mieszkańcy obwodu co do zasady nie mogą swobodnie wybierać komisji wyborczej, w której chcieliby głosować. Taka uchwała odnosi się bezpośrednio do sfery praw mieszkańców gminy. Na tej podstawie wskazywano, że podział okręgów dokonywany uchwałą rady gminy powoduje, że jest to akt o charakterze powszechnie obowiązującym. Zdaniem sądu czynność o takim charakterze jak podział gminy na obwody powinien mieć taki status.

W związku z tym w naszej ocenie kwestia ta wymaga analizy konstytucyjnej, czy zmiana organu, który jest uprawniony do podziału gminy na obwody z organu gminy, który to organ może dokonywać aktów powszechnie obowiązującym oczywiście na terenie, który pozostaje w jego właściwości, jest właściwa z prawno-konstytucyjnego punktu widzenia. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, w kolejności pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, obecnie sytuacja jest jasna i klarowna, bowiem na wniosek wójta, starosty i marszałka rada gminy, rada powiatu decyduje, nie zaklepuje, nie zatwierdza, tylko decyduje jako organ stanowiący. Wy proponujecie, żeby wielkości okręgów wyborczych ustalał komisarz wyborczy. Na czyj wniosek? Kto będzie składał taki wniosek do komisarza? Kto, panie pośle wnioskodawco? Nie wiemy. Dzisiaj sytuacja jest jasna. Wójt wnosi, rada decyduje. Teraz najprawdopodobniej będzie to biuro polityczne PiS-u, które się zbierze i tak będzie kroiło okręgi wyborcze, żeby jak najbardziej zaszkodzić swoim potencjalnym przeciwnikom. Prowadzi to tylko i wyłącznie do PiS-yzacji samorządów i wpływania na wynik wyborczy poprzez zmianę przepisów. Dlatego też zgłaszam poprawkę polegającą na całkowitym wykreśleniu zmiany nr 5.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł złoży tę poprawkę na piśmie?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Znajduje się w sekretariacie Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Dziękuję serdecznie. W kolejności mamy pana posła Szymańskiego. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w zmianie nr 5 w ewidentny sposób próbujecie państwo autoryzować coś, co funkcjonowało w polskim systemie prawnym od 1946 r. W ewidentny sposób próbujecie państwo wpłynąć na przejrzystość i uczciwość procesu wyborczego, a przede wszystkim, szanowni państwo, na utratę zaufania obywateli do uczciwości wyborów. Nie ma takiej możliwości, żeby kilka miesięcy przed wyborami zrobić odpowiedni, klarowny, przejrzysty, a przede wszystkim merytoryczny nabór 400 powiatowych komisarzy wyborczych. W ewidentny sposób wpłynie to na jakość stanowionego prawa, ewidentnie wpłynie to na sposób przeprowadzenia i przejrzystość. Obawiam się, że dopiero w tym momencie mogą zaistnieć jakieś możliwości fałszerstwa wyborczego.

Mam pytanie do pana posła wnioskodawcy. W jaki sposób gwarantujecie państwo, że w 60 dni Państwowa Komisja Wyborcza w sposób ewidentny, dobry, merytoryczny, i rzetelny przeprowadzi nabór 400 nowych komisarzy wyborczych? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Zmiana ta to jedna z najważniejszych zmian w tym dokumencie. Jest to jeden z fundamentów, na jakim chcecie państwo zbudować fałszerstwo wyborcze, które przygotowujecie w majestacie prawa. Próbujecie upolitycznić kwestię podziału na okręgi wyborcze. Rozumiem posła wnioskodawcę, który stara się nam opowiedzieć o swoich intencjach, o tym, co chciał zapisać, tylko że, panie pośle, cały problem w tej sprawie polega na tym, że nikt nie uwierzy w wasze intencje. Patrzymy na zapisy, na te zapisy, które proponujecie. Fakt jest faktem, że chcecie to po prostu upolitycznić. Nie ma co do tego żadnej wątpliwości. Jeżeli chodzi o intencje, słyszałem, że nie chcecie dwukadencyjności wstecznej, a w tym projekcie zapisaliście ją. A więc nie wierzę w wasze intencje. Wycofajcie się z tej poprawki. Nie niszczcie wolnych wyborów w Polsce.

Jeszcze pytanie do pani przewodniczącej, jeżeli można w trybie quasi-formalnym. Innego niestety nie mam. Powiedziała pani, że nie będziemy sięgać po wszystkie opinie, które zostały zamówione przez Sejm.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, panie pośle.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Chciałbym tylko usłyszeć, żeby było to wyraźnie powiedziane, także do Polaków. Czy jest jakakolwiek opinia prawna dotycząca zgodności z Konstytucją RP zamówiona przez prezydium Komisji, panią przewodniczącą lub całą Komisję? Czy może jest tak, że pracujemy tylko i wyłącznie na bazie życzeń o konstytucyjności pań i panów posłów z PiS-u? Czy jest jakaś opinia?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Wczoraj odpowiadałam panom posłom na to pytanie.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Ale jest, czy nie ma?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pytanie zadaje, głos w dyskusji zabiera pan poseł Andrzej Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, krótko co do wywodów pana profesora Chmaja na temat tego, że prokurator może być powiatowym komisarzem wyborczym. Padło tutaj również stwierdzenie, że może być Prokurator Generalny. Otóż z ustawy – Prawo o prokuraturze wyraźnie wynika zakaz pełnienia przez prokuratorów jakichkolwiek funkcji publicznych, zakaz tego rodzaju działalności. A więc nie ma obaw, że jakikolwiek prokurator będzie pełnił funkcję powiatowego komisarza wyborczego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę, pan poseł Sowa. Potem pan poseł Protas.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dopuściłam teraz do głosu pana posła Sowę. Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mam prośbę, żeby nie odbierała mi pani głosu, ponieważ mam w tym punkcie pięć poprawek. W związku z tym chciałbym je zbiorczo przedstawić i uzasadnić. Dobrze?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Może rozpocznę…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł złożył owe poprawki?

Poseł Marek Sowa (N):

Będę sukcesywnie składał.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze.

Poseł Marek Sowa (N):

Wziąłem wzór z innej komisji. Dzisiaj będziecie państwo w każdym punkcie informowani przeze mnie, jakie poprawki składam. W odpowiednim momencie będą dostarczone.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę złożyć poprawkę i będzie ją pan omawiał.

Poseł Marek Sowa (N):

Chyba odwrotna kolejność. Mogę kontynuować?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę mi pokazać, czy ma pan poprawki na piśmie.

Poseł Marek Sowa (N):

Proszę bardzo. Nawet podpisane.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Proszę złożyć do biura i omówić. Macie? Bardzo proszę. Proszę, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

Po kolei.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wszystko jest.

Poseł Marek Sowa (N):

Szanowni państwo, w pierwszym miesiącu po wejściu w życie ustawy zostaną powołani wojewódzcy i powiatowi komisarze wyborczy. Pierwszy miesiąc ich pracy to przygotowanie podziału gmin, powiatów i województw na nowe okręgi wyborcze. Kilkanaście nowych okręgów wyborczych. W ciągu kolejnego miesiąca, kolejnych 30 dni, zgodnie z ustawą, dokładnie zgodnie z art. 10, właściwi terytorialnie powiatowi komisarze wyborczy dokonują podziału gminy na stałe obwody głosowania, o których mowa w art. 12 ustawy, o której mowa w art. 4, oraz ustalą ich numery, granice oraz siedziby odwodowych komisji wyborczych w terminie miesiąca od dnia podziału gminy na okręgi wyborcze, o których mowa w art. 9. Mamy kilkadziesiąt obwodów głosowania. To wszystko ma zrobić 400 komisarzy wyborczych w przeciągu jednego miesiąca. Jest to po prostu absolutnie niewykonalne.

Nie rozumiem, dlaczego państwo chcecie wywracać do góry nogami obwody głosowania, do których ludzie są przyzwyczajeni. Od zawsze są te same obwody wyborcze z tymi samymi granicami. Jeżeli była potrzeba wprowadzania korekt, to były one wprowadzane. Oczywiście zaraz państwo powiecie, że tak nie musi być, ale w uzasadnieniu wprost wpisujecie, że obwody będą ulegały zmianie, a dopiero w przyszłości zmiana obwodów jest bardzo rygorystycznie ograniczona poprzez zmiany. Normę przedstawicielską zwiększacie do 4000 mieszkańców. Kiedy porównamy to z innymi przepisami, które bardzo precyzyjnie pokazują, jak głosy mają być liczone, okazuje się, że tak naprawdę zamiast usprawniać system, demolujecie go, paraliżujecie go. Tak w ogóle nie można robić.

W pełni podzielam głos Biura Analiz Sejmowych. Wydaje mi się, że obwody do głosowania są elementem planu miejscowego gminy. Są czymś stałym. Jest to zadanie, które ewidentnie powinno być realizowane przez samorząd gminny.

Dlatego składam kilka poprawek. Poprawka najdalej idąca oczywiście polega na skreśleniu całej zmiany nr 5. Gdyby z różnych względów poprawka ta nie przeszła, składam kolejne poprawki. Poprawka druga dotyczy § 2. Proponuję zapisać w nim: „Podziału gminy na stałe obwody do głosowania dokonuje rada gminy w drodze uchwały". Poprawka trzecia przywraca stary system przeliczeniowy: „Stały obwód głosowania powinien obejmować od 500 do 3000 mieszkańców. W przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami obwód może obejmować mniejszą liczbę mieszkańców". Na razie są to trzy poprawki, które zgłaszam. Jeżeli, nie daj Boże, odrzucicie wszystkie, będę miał jeszcze dwie poprawki do tego punktu, które są alternatywne. Będą one ratowały dramatyczną sytuację i upraszczały system.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Chciałabym tylko zwrócić uwagę panu posłowi, że nadużył pan mojego zaufania, dlatego że mówił pan o pięciu poprawkach. W związku z tym miał pan wydłużony czas rzeczywiście do 5 minut. Wykorzystał pan cztery i pół, a przedstawił pan trzy poprawki. Dziękuję serdecznie.

Bardzo proszę, wniosek formalny. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca. Już po rozpoczęciu dyskusji wszyscy widzimy, że brakuje nam czasu na rzeczową dyskusję, a sprawa jest krytyczna, krytyczna dla przyszłości wolnych wyborów w Polsce.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o wniosek.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Za chwilę będzie wniosek. Krytyczna dla funkcjonowania demokracji w Polsce. Nie wyobrażam sobie, żebyśmy o tak ważnych rzeczach mówili w sposób limitowany, tylko dlatego że państwo kolanem chcecie przepchnąć wygodny dla was system wyborczy. Jest to rzecz niedopuszczalna, pani przewodnicząca.

W związku z powyższym wnoszę i proszę panią przewodniczącą, licząc może naiwnie, że pani przychyli się do mojej prośby, żebyśmy zmienili sposób pracy Komisji i żeby przynajmniej każdy z posłów miał szansę wypowiadać się 3 minuty. Jeżeli są dodatkowe pytania, jeżeli w toku dyskusji pojawiają się problemy, które trzeba wyjaśnić albo pojawiają się kwestie ad vocem, to pani przewodnicząca też powinna prowadzić z nami taką dyskusję.

Dam pani przewodniczącej przykład. Jeżeli pan poseł Schreiber mówi nam, że Państwowa Komisja Wyborcza pod rządami przewodniczącego Hermelińskiego będzie powoływała komisarzy, będzie nadzorowała cały proces, który proponujecie wprowadzić, to jest to kłamstwo, dlatego że Państwową Komisję Wyborczą w świetle tych przepisów sprowadzacie państwo do roli Rady Mediów Narodowych, przepraszam, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. A Rada Mediów Narodowych, czyli nowy system, który przejmie prawdziwą…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, czas minął.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Ale momencik.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie ma momenciku.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pani przewodnicząca, uzasadniam wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już go przyjęłam.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wprowadzicie taką zasadę, że wasi przedstawiciele w Krajowym Biurze Wyborczym…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę kończyć.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

…będą obsadzali waszych PiS-owskich komisarzy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Głos przeciwny. Pan poseł Horała. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Już po wejściu ustawy w życie to wy będziecie decydowali…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała. Głos przeciwny.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

… kto będzie liczył głosy i kto będzie decydował o tym, jakie będą okręgi wyborcze w Polsce.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała. Głos przeciwny. Dziękuję panu posłowi Witczakowi. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Głos przeciwny. Szanowni państwo, wykorzystujecie ten punkt do długiej dyskusji o samej instytucji komisarza wyborczego, podczas gdy ten punkt dotyczy tylko podziału na obwody. Komisarze w ustawie pojawiają się jeszcze wielokrotnie. Będziecie mieli jeszcze wiele okazji, żeby wypowiedzieć się po minucie. A więc łączny czas waszych wypowiedzi na temat komisarzy będzie wynosił kilkadziesiąt minut.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Albo kilkaset.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Naprawdę w tym miejscu nie musimy rozszczelniać dyscypliny pracy Komisji. Ten wniosek również ma charakter obstrukcyjny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Mamy wniosek formalny zgłoszony przez pana posła Witczaka.

Kto jest za przyjęciem wniosku? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Kolejny głos w dyskusji. Pan poseł Protas, proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Panowie posłowie wnioskodawcy, ustawę, w której zawarliście kluczowe rozstrzygnięcia dotyczące Kodeksu wyborczego, napisaliście na kolanie. I denerwujcie się, kiedy chcemy merytorycznie rozmawiać na jej temat. Gdyby ustawa nie była napisana byle jak, nie złożylibyście natychmiast do niej 101 poprawek, nawet 103. Posłowie wnioskodawcy natychmiast składają 103 poprawki. Mało tego, wczoraj sami nie potrafiliście ustosunkować się do swoich propozycji. Dziesięć zmian, które stawały na posiedzeniu Komisji, odłożyliście, ponieważ sami nie jesteście w stanie zająć stanowiska. A więc nie denerwujcie się, że chcemy poważnie dyskutować na te tematy. Pani przewodnicząca, ja również przyłączam się do głosów i wniosków o to, żeby nie ograniczać dyskusji, ponieważ chcemy, żeby ustawa ta rzeczywiście umożliwiła sprawne i uczciwe przeprowadzenie wyborów samorządowych w przyszłym roku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Szanowni państwo, co do poprawek złożonych przez klub Prawo i Sprawiedliwość, zmian zaproponowanych w projekcie ustawy, chciałabym państwu powiedzieć, że w zdecydowanej większości wsłuchiwaliśmy się w głos, który był w dniu 28 listopada, czyli we wtorek. Była wielogodzinna debata. Jeżeli chodzi o zgłoszone poprawki, państwo posłowie z pewnością zauważyli, że była to nasza reakcja na wasz głos, jaki pojawiał się w dyskusji.

Bardzo proszę, teraz głos ma pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, propozycją tą psujecie państwo dobrze działający mechanizm wyborczy, mechanizm bardzo transparentny, który sprawdził się w wyborach i jest społecznie akceptowalny. Wprowadzacie państwo instytucję nieomylnego komisarza wyborczego. Nie macie pomysłu na to, w jaki sposób będzie wykonywał swoje funkcje, czego dowodem jest głos pana wnioskodawcy, który twierdzi, że komisarz będzie wykonywał swoje funkcje przy pomocy pracowników samorządowych. Nie ma żadnej regulacji, która upoważniałaby komisarza do tego. Chciałbym państwu powiedzieć, że zabieracie państwo samorządom kompetencje dotyczące organizacji wyborów.

Na koniec chciałbym zwrócić państwu uwagę, że często padały zarzuty, że zainteresowany sam nie może ustalać, decydować w swojej sprawie. Wskazuję państwu, że państwo ustalając Kodeks wyborczy, do którego załącznikiem jest wykaz okręgów wyborczych, czynicie dokładnie to samo. Jeżeli robicie zarzut, że samorządy ustalają okręgi wyborcze, to przyjmijcie to również do siebie. Chciałbym zapytać, jak w tym kontekście… Chodzi o to, żebyście państwo mieli jasność, jak odbieramy ów przepis. Odbieramy jako przepis niemerytoryczny i polityczny. Dlaczego? Dlatego że…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czas, panie Marku.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Momencik. Ustawiłem sobie czas, żeby zmieścić się w minucie.

Chciałbym powiedzieć tak. Pamiętajcie państwo, że dzisiaj tę ustawę – byłbym niezwykle wdzięczny, gdyby pani minister lub Biuro Legislacyjne nam to wyjaśniło – należy czytać w ten sposób, że w wyborach do Sejmu i Senatu w roku 2019 to powiatowy komisarz wyborczy będzie ustalał okręgi. Nie mówcie mi państwo, że ma to wymiar merytoryczny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Kłaniają się tutaj art. 201, 202 i 304 Kodeksu wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie Marku.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Bardzo proszę o wyjaśnienie, kto będzie ustalał okręgi wyborcze.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Teraz głos ma pan doktor Zbieranek, przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich. Bardzo proszę.

Ekspert w Zespole Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:
Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, chciałbym podkreślić wagę zagadnienia, które jest poruszone w pkt 5. Podział na obwody głosowania ma bezpośredni związek z praktyczną realizacją praw wyborczych przez obywateli. Dlatego jest to kwestia bardzo delikatna i newralgiczna. Chciałbym podkreślić, co przedstawiliśmy państwu, Wysokiej Komisji w naszej opinii, że Rzecznik Praw Obywatelskich negatywnie ocenia zamysł, pomysł powołania dwóch rodzajów komisarzy, biorąc pod uwagę m.in. kryteria, które komisarze ci mają spełniać, ale także bardzo krótki czas na ich powołanie. Czy osoby te będą gwarantować profesjonalizm i bezstronność oraz będą miały odpowiednie rozeznanie? Tutaj jednak jest wielkie zastrzeżenie i obawa, czy nie przełoży się to na praktyczną realizację praw wyborczych przez obywateli, czy nie będzie miało na to negatywnego wpływu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Teraz głos zabiera pan poseł Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, czynienie zarzutu, że wnioskodawcy złożyli ponad 100 poprawek do projektu w odpowiedzi na uwagi Państwowej Komisji Wyborczej, ekspertów, państwa posłów, na uwagi, które zostały wyrażone, czynienie zarzutu, że wsłuchaliśmy się w ten głos, że podczas naszych prac część poprawek opozycji została uwzględniona, a część rozwiązań została odłożona do refleksji po to, żeby się nad nimi zastanowić, czynienie z tego zarzutu…

Poseł Mariusz Witczak (PO):
To bubel prawny.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Przerywanie mi w tej chwili i czynienie zarzutu z tego, że wnioskodawcy są gotowi do dyskusji i merytorycznej refleksji, niestety, pokazuje państwa intencje. Z intencjami tymi jest tak samo… Zarzucacie państwo, że nie ma czasu na dyskusję, a we wtorek, kiedy był nieograniczony czas na dyskusję, o godz. 19:30 na sali był jeden poseł Platformy Obywatelskiej. Zrobiliście państwo sobie wieczorny fajrant i nie byliście zainteresowani głosami ekspertów. W związku z tym proszę, żeby merytorycznie pracować. Są złożone propozycje.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Proszę nie kłamać, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, panie pośle.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Jesteśmy gotowi, żeby odpowiadać również na państwa uwagi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Panie pośle, czas. Bardzo proszę, pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam bardzo wiele uwag dotyczących komisarzy wyborczych, nie tylko z powodu krótkiego czasu, obniżonych kompetencji, ale także z powodu tego, co mówili panowie posłowie wnioskodawcy o tzw. apartyjności. W takim razie chciałbym wiedzieć, ponieważ ustawa o partiach politycznych wylicza – wprawdzie tutaj trzeba zrobić a contrario – kto nie może być w partii politycznej. A więc każdy kto jest poza partią, w zasadzie może być komisarzem.

Mam pytanie, dlaczego panowie posłowie zdecydowali się na rezygnację z decyzji i przyjęli konstrukcję postanowienia. Czy dlatego żeby nie móc zaskarżać owych decyzji w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc w zasadzie komisarza czynić bezkarnym?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Postanowienie też jest zaskarżane.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Tak, ale w zupełnie innym trybie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, panie pośle.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Proszę zwrócić uwagę, że przynajmniej w moim przekonaniu konstrukcja komisarzy jest absolutnie niepotrzebna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Rady gminy spokojnie dawały sobie radę z podziałem na obwody głosowania. Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Chciałabym zapytać pana posła Zgorzelskiego, w jakim trybie. Czy do poprawki, którą pan zgłaszał? Zgłaszając poprawkę, brał pan już udział w dyskusji. Proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, bardzo pani dziękuję za udzielenie głosu. Po pierwsze, chciałbym zwrócić uwagę, że nie uzyskałem odpowiedzi od posłów wnioskodawców na pytanie, które zadałem. Pytałem, według jakich kryteriów…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zaraz będziemy udzielać odpowiedzi.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

W związku z tym, że jestem już przy głosie – jak pani wie, nie nadużywam tego trybu – chciałbym zapytać, czy będzie taki moment, że wrócimy do 10 nierozstrzygniętych podczas wczorajszego posiedzenia spraw, które są bardzo istotne. Tak naprawdę przystąpiliśmy do kwestii kodeksowych, zostawiając z tyłu pozostałe rzeczy. Myślę, że jest to istotne dla całego procesu.

I ostatnie zdanie, pani przewodnicząca. We wtorek odbyło się posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Był na nim obecny pan minister Marek Wójcik. Proszę, żeby miał nie minutę, ale przynajmniej trzy, cztery na to, żeby powiedzieć, jak Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego odnosi się do przedstawionych projektów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Pani poseł Lidia Burzyńska. Proszę bardzo.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w głosach posłów opozycji wybrzmiewają dzisiaj słowa, żebyśmy przechodzili do rzeczowej dyskusji, żebyśmy prowadzili rzeczową dyskusję, poważną dyskusję. A więc apeluję. Proszę państwa, jesteśmy przy zmianie nr 5. Zmiana nr 5 dotyczy art. 12, w którym jest mowa o podziale gminy. Tak, chodzi o art. 4 zmieniający. Proszę państwa, apeluję, żebyśmy rozmawiali rzeczowo.

Tylko jedno wyjaśnienie, jeżeli chodzi o to, że nikt nie może być sędzią we własnej sprawie. Proszę to łacińskie powiedzenie wziąć sobie do serca. Dziękuję.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Okręgi do Sejmu powinien ustalać sejmik.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Zgorzelski, proszę nie przerywać, nie zabierać głosu. Pan poseł Horała jako wnioskodawca poprawki odpowiada na zadane pytania. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Wnosząc pewien element merytoryczny do toczącej się dyskusji, przede wszystkim chciałbym odpowiedzieć na zastrzeżenia Biura Legislacyjnego. Zastrzeżenia, które mieli panowie mecenasi, faktycznie są godne rozwagi. Chciałbym natomiast zwrócić uwagę, że w obecnym stanie prawnym na uchwałę rady gminy określającą np. okręgi wyborcze przysługuje środek odwoławczy do decyzji komisarza i do decyzji Państwowej Komisji Wyborczej, niezaskarżalny sądownie. Właściwie można powiedzieć, że w obecnej konstrukcji od organu, który ma decyzję w sprawie i akty prawa powszechnie obowiązujące do komisarza, a więc tak jak teraz… Chociaż faktycznie zastrzeżenie to jest godne rozważenia, to nie można powiedzieć, żeby także obecnie w pewnym sensie nie było takiej wątpliwości. Po ewentualnym uchwaleniu ustawy zawsze można poddać to przewidzianej w prawie kontroli konstytucyjności ustaw.

Odpowiadając panu posłowi Jaskóle na zadane pytanie, dlaczego decyzja jest zamieniana na postanowienie, chciałbym powiedzieć, że znowu jest to konsekwencja pewnych uwag, które przekazało nam Biuro Legislacyjne. Stąd może prośba do Biura Legislacyjnego, żeby wytłumaczyło nam, jaka jest istota zamiany decyzji na postanowienie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, kończymy.

Poseł Marek Sowa (N):

Mógłbym zabrać głos w takim samym trybie jak pan poseł Horała?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Do pana posła Horały było bardzo dużo pytań. Czy pan poseł Dzikowski do poprawki? Pan poseł Witczak nie zgłaszał poprawki.

Poseł Marek Sowa (N):

Ja zgłaszałem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Zaraz, chwileczkę. Pan poseł Dzikowski składał. Proszę pokazać poprawkę pana posła Witczaka. Czy jest to poprawka pana posła Witczaka, czy Platformy Obywatelskiej? Proszę, pan poseł Dzikowski, żebyśmy nie tracili czasu. Proszę pokazać.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w tej chwili dyskutujemy…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Czy mogę?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak, słucham pana.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
W tej chwili dyskutujemy o najważniejszym dokumencie, fundamencie polskiej demokracji lokalnej. O najważniejszym dokumencie. Powiem tak. Gdybyśmy w ten sposób, drodzy państwo, dyskutowali na sesji obojętnie jakiej gminy, to myślę, że jakby widzieli to ludzie, zwykli Polacy, nie mieliby problemu z zebraniem odpowiedniej liczby głosów w sprawie odwołania organu stanowiącego, czyli rady. Przecież jest to ośmieszanie polskiego procesu legislacji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czy odnosi się pan do poprawki?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Tak, zaraz się odniosę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Panie pośle Schreiber, ja nie żartuję. Dlaczego uważa pan, że żartem jest to, jak mówię, że jeżeli wnosi pan w bardzo stanowczym trybie, żeby transmitować nagrywać i archiwizować poczynania rady gminy, m.in. uchwały dotyczące okręgów wyborczych i obwodów… Dlaczego nie chce pan, żeby było to transmitowane, żeby ludzie oglądali, jak dwaj panowie dyskutują ze sobą o podziale okręgów i obwodów? Uważa pan to za żart?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle Dzikowski…

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Kto jest niepoważny w tej całej kwestii? Ja czy pan?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle Dzikowski, dziękuję. Czas minął. Pan poseł Witczak, ponieważ złożył poprawkę wraz z posłem Dzikowskim. Proszę. Tylko proszę ad rem, dlatego że panowie mówicie naokoło, w ogóle nie odnosicie się do dyskusji merytorycznej dotyczącej zmiany, ani do poprawek, które zgłosiliście. Proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca. W poprawce postulujemy, żeby wykreślić całą zmianę nr 5. W naszej ocenie jest to rozwiązanie najlepsze, dlatego że przyjęcie owego rozwiązania utrzyma w mocy dotychczasowe przepisy, które pozwolą w bezpieczny sposób budować obwody. Tym samym będziemy po przyjęciu naszej poprawki będziemy mieli wstęp do tego, żeby odrzucać kolejne poprawki, które dotyczą najbardziej partyjnej, PiS-owskiej, szkodliwej metody na upartyjnienie wyborów, czyli wprowadzenia komisarzy do nadzoru nad wyborami. Jest to dobry moment, żebyśmy teraz, kiedy mówimy o obwodach i o kompetencjach komisarzy powiatowych, mogli zarysować wstęp do tego, żeby odrzucać wszystkie szkodliwe przepisy.

Na koniec, pani przewodnicząca, mam prośbę do pani, żeby w kwestii tej bardzo ważnej rzeczy, w której decyduje się to, czy w Polsce będą wolne wybory, głos zabrało też Krajowe Biuro Wyborcze. Na sali mamy panią minister Tokaj.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Myślę, że od czasu do czasu powinna zabierać głos. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ma prawo do zgłaszania się.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, nadal nie otrzymałem odpowiedzi na swoje pytanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o spokój.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie otrzymałem odpowiedzi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Moment, poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber będzie się jeszcze wypowiadał. W związku ze zgłoszonymi trzema poprawkami głos chciał jeszcze zabrać pan poseł Sowa. Daję minutę. Proszę bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, sprawa jest bardzo poważna. Powiatowi komisarze wyborczy muszą wyznaczyć 26 tys. obwodów głosowania. W wypowiedzi posłanki PiS-u padło stwierdzenie zarzucające samorządowcom, że tworząc obwody, chcą, jak rozumiem, wypaczyć wynik wyborczy. W związku z tym mam pytanie do pani przewodniczącej. Była pani prezydentem Radomska przez trzy kadencje, organizowała pani wiele wyborów. Czy te stwierdzenia nie obrażają panią? Czy utrzymując, jak sądzę, obwody do głosowania, ponieważ nie były one zmieniane, znajdowały się w tych samych miejscach – zmiany naprawdę były symboliczne i sporadyczne – w jakiś sposób wpływała pani na wynik wyborczy? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, głos pani… Moment. Pan poseł Szymański już zabierał głos. Nie składał poprawki. Bardzo proszę nie przeszkadzać. Pani poseł Burzyńska miała jeden z niewielu merytorycznych głosów w tym punkcie.

Szanowny panie, pytał pan, czy jest mi wstyd. Wstyd mi jest za to, co słyszę na tej sali. Jeszcze raz powtarzam to, co mówiłam wczorajszego wieczora. Proszę państwa, proszę o konstruktywną i merytoryczną dyskusję dotyczącą danej zmiany, a nie wkoło Wojciechu, że się tak wyrażę, przepraszając wszystkich Wojtków na sali, powtarzanie tego samego i papugowanie jeden po drugim.

Proszę, głos zabiera poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber. Przy okazji odpowie też na pytania pana posła Zgorzelskiego.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, muszę powiedzieć, że jest to najbardziej spektakularny sposób rzekomo skracania dyskusji, która trwała przez godzinę nad jedną zmianą dotyczącą obwodów głosowania. Naprawdę chyba chcielibyśmy, żeby…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Do rzeczy, panie pośle, a nie robi pan tutaj jakieś dywagacje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, czy ktoś udzielił panu głosu, panie pośle?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Proszę pana, czy ja w taki sposób wchodzę panu w zdanie, kiedy zabiera pan głos? Kim pan tutaj jest? Pan nie jest przewodniczącym Komisji.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jestem takim samym posłem jak pan.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie jest pan przewodniczącym Komisji, żeby kogokolwiek pouczać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Zgorzelski, przywołuję pana do porządku. Dziękuję bardzo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Sprawa pierwsza. Zmiana dotyczy obwodów, co chyba nie wszyscy z panów posłów zauważyli, ponieważ większość dyskusji, większość głosów dotyczyła okręgów głosowania. Te zmiany dopiero przed nami.

Następna sprawa. Poszerzenie widełek, o czym może warto powiedzieć, ma prowadzić do tego, żeby ewentualnych zmian było jak najmniej, żeby takie zmiany, jeżeli gdzieś muszą być, były zrobione jedynie w ekstraordynaryjnych przypadkach. Czasem z różnych dziwnych powodów obwody gdzieś nie powstawały albo ludzie mieli bardzo daleko. Znamy takie sytuacje. Pewnie każdy mógłby je wymienić w swoim okręgu. Ma to zatem uzdrowić może jakiś promil sytuacji.

Następna sprawa. Jest to też konsekwencja faktu przekazania organizacji wyborów po stronie Państwowej Komisji Wyborczej. A więc jakaś konsekwencja jest zachowana.

Kolejna sprawa. Ustawę należy czytać w całości. Komisarz wbrew jednemu z głosów na sali powołuje urzędników wyborczych, urzędników składających się z obecnej kadry urzędniczej. Naprawdę nie warto wprowadzać w błąd.

W kwestii decyzji i postanowienia także przyłączam się do prośby pana Horały skierowanej w stronę Biura Legislacyjnego.

Wreszcie następna kwestia, która padała na marginesie dyskusji. Znowu pojawiło się kłamstwo na temat jakiejś wstecznej dwukadencyjności. Już wiele razy mówiłem. Bardzo proszę, nie powtarzajcie państwo na użytek medialny tego rodzaju rzeczy. Zresztą samorządowcy dobrze rozumieją, że nic takiego nie będzie miało miejsca. Wasze fake newsy zupełnie odbijają się od ściany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o spokój.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie ma sensu zamydlać opinii publicznej tego rodzaju stwierdzeniami.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Kłamie pan.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Bardzo proszę, widzicie państwo. Czy kiedykolwiek słyszeliście, żebym pokrzykiwał na wypowiedź któregokolwiek z panów? Albo pan poseł Horała?

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Ale pan kłamie. Ewidentnie wprowadza pan w błąd.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Przepraszam.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Z całym szacunkiem, pani przewodnicząca, zmiana nr 126 ewidentnie wprowadza ograniczenie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, kto udzielił panu głosu? Proszę, nie nazywajmy się tutaj nawzajem kłamcami. Bardzo proszę, panie pośle. Prosiłam o to wczoraj. Zachowajmy kindersztubę. Jesteście panowie dżentelmenami. Zwracam się do panów posłów.

Bardzo proszę pana posła Zgorzelskiego, żeby jeszcze raz zadał pytanie, dlatego że widzę, że nie otrzymał pan odpowiedzi.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo za refleks, pani przewodnicząca. Istotnie nie otrzymałem odpowiedzi na, wydaje się, proste pytanie. Zadałem pytanie, które brzmi, według jakich kryteriów i na czyj wniosek komisarz będzie ustalał okręgi, w szczególności kiedy z ust przedstawicieli Biura Analiz Sejmowych już wybrzmiało, że podział na okręgi wyborcze przez komisarzy jest niekonstytucyjny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślę, że do dyskusji o okręgach i tak wrócimy. Miałbym tutaj kilka rzeczy do powiedzenia.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Proste pytanie, prosta odpowiedź.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Proste pytanie będzie w tym punkcie, do którego przejdziemy. Rozumiem, że chciałby pan, żebyśmy w tym momencie powielali…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

W tym momencie jesteśmy przy podziale gminy na okręgi.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Mogę panu pomóc. Mogę odpowiedzieć na to pytanie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jesteśmy przy podziale gminy na okręgi.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przechodzimy do głosowania.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy mogę prosić o ciszę?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ad rem. Nie było ad rem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Zgorzelski…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Według jakich kryteriów i na czyj wniosek będą dzielone okręgi?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł wnioskodawca odpowiedział…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie odpowiedział.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

…że będziemy o tym mówić przy następnych zmianach.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Aż zadzwoni i się zapyta.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, czy można z wnioskiem formalnym?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy mogę zamilknąć? Może pomilczymy wszyscy razem? Czy pozwolicie mi poprowadzić obrady Komisji?

Szanowni państwo, zostało zgłoszonych siedem poprawek. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne, żeby zechciało – panowie posłowie już zabierali głos w tej sprawie – uporządkować poprawki i podać kolejność, w jakiej poprawki będą głosowane.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę mi nie przerywać. Przypominam, że pierwszą poprawkę zgłosił pan poseł Andrzej Maciejewski, drugą pan poseł Marcin Horała, trzecią poprawkę zgłosił pan poseł Waldy Dzikowski. Poprawkę zgłosił też pan poseł Piotr Zgorzelski. Trzy poprawki zgłosił pan poseł Marek Sowa. Bardzo proszę. Pan zgłosił poprawkę razem z panem posłem Dzikowskim. Dobrze. Bardzo proszę, rozpoczynamy głosowanie. Wniosek formalny będzie zgłoszony po głosowaniach. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne o to, żeby zechciało uporządkować, w jakiej kolejności mamy głosować siedem poprawek, które zostały zgłoszone do zmiany nr 5 w art. 4.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę mi nie przerywać.

Poseł Marek Sowa (N):

Poprawek jest zgłoszonych 11. Uzasadniłem trzy. Cztery zgłosiłem w odpowiednim czasie, tylko że na wstępie powiedziałem, że będę je uzasadniał w przypadku odrzucenia trzech pierwszych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ale panie pośle…

Poseł Marek Sowa (N):

W związku z powyższym proszę nie wprowadzać członków Komisji i wszystkich obecnych na sali w błąd, dlatego że do sekretariatu Komisji przed posiedzeniem…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Powiem panu posłowi, że pan poseł…

Poseł Marek Sowa (N):

…przed procedowaniem tego punktu złożyłem w tym punkcie siedem poprawek na piśmie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, do niedawna marszałku Małopolski, zacytujemy, co stanowi regulamin Sejmu o tym, w jakim trybie i jak zgłaszamy poprawki. Zechce się pan wsłuchać. Panie pośle Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Art. 42 ust. 2a regulaminu Sejmu stanowi: „Poprawki po ich ustnym zgłoszeniu na posiedzeniu komisji lub podkomisji przedstawia się na piśmie przewodniczącemu komisji lub podkomisji”. Szanowny panie pośle, ustnie zgłosił pan to, co zgłosił. Później złożył pan owe poprawki do Komisji. Może wcześniej. Akurat to jest mało istotne, powinien pan złożyć później.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zgłosił pan trzy.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Natomiast miał pan wszelką możliwość przedstawienia swoich poprawek również w trybie wariantowym, co posłowie czynią i co pan sam czynił w kilku przypadkach. Uzasadniał pan jedną poprawkę i drugą sprzeczną, jednocześnie mówiąc, że jedna będzie przyjęta po drugiej. W związku z tym w tym punkcie każdy miał szansę zabrać głos, każdy miał szansę zgłosić poprawki. Teraz już rozpoczęliśmy głosowanie poprawek. Potem będziemy głosować zmianę. Jeżeli zmiana ta się panu nie podoba, po ewentualnym odrzuceniu pana poprawek, ma pan wszelkie prawo głosować przeciw jej przyjęciu. Dziękuję.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, zgłaszałem się z wnioskiem formalnym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy w trakcie procedury głosowania.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Nie jesteśmy. Wniosek formalny.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

W sprawie formalnej, pani przewodnicząca. W sprawie, o której przed chwilą mówiliśmy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam. Dobrze. Proszę, będziemy się przekrzykiwać, kto głośniej. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy przewodnicząca ma krzyczeć, czy panowie będą krzyczeć? Jak widzę, sami dżentelmeni na sali. Macie niezłe tembry głosu, ale panowie, proszę o kulturę. Nie przerywajcie. Przeszliśmy do głosowania. Biuro Legislacyjne.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, nie pan poseł Horała jest od wyznaczania prac i prawa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przechodzimy. Poprosiłam. Szanowni państwo, jest regulamin.

Poseł Marek Sowa (N):

Jest Biuro Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana.

Poseł Marek Sowa (N):

To oni muszą się wypowiedzieć, czy moje poprawki są prawidłowo złożone, czy nie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie przewodniczący, panowie, proszę państwa, poprosiłam o zabranie głosu Biuro Legislacyjne. Czy dopuścicie panów mecenasów do głosu? Dziękuję uprzejmie. Proszę Biuro Legislacyjne o uporządkowanie poprawek. Chciałabym, żebyście odnieśli się jeszcze do poprawek pana posła Sowy. Zgłosił trzy poprawki. Na piśmie zgłosił pięć, ale przedstawiał trzy. Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Niewątpliwie poprawkami najdalej idącymi są poprawki tożsame ze sobą, czyli poprawki zgłoszone przez pana posła Dzikowskiego i pana posła Witczaka oraz poprawka zgłoszona przez pana posła Zgorzelskiego. Poprawka ta polega na skreśleniu zmiany nr 5 w art. 4, z tym że pragniemy tutaj zaznaczyć, że poprawka ta nie zawiera konsekwencji. W związku z tym, że jest to jeden z elementów zmiany modelu

kształtowania obwodów, okręgów do głosowania, poprawka ta powinna ewentualnie być uzupełniona o pozostałe zmiany wymagane w pozostałych przepisach.

W następnej kolejności należałoby rozpatrzeć poprawki pana posła Sowy, z tym że pan poseł złożył alternatywne poprawki dotyczące brzmienia zmiany nr 5. W pierwszej kolejności należałoby poddać pod głosowanie pierwszą z nich, a następnie w zależności od rozstrzygnięcia w odniesieniu do pierwszej, ewentualnie poprawkę drugą. Analizując zgłoszone przez pana poprawki, panie pośle, rozumiemy, że jest to jedna koncepcja w dwóch wariantach. Może tak powiem. Jeżeli intencja jest inna, proszę o sygnał.

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałbym powiedzieć, że poprawka dotycząca wielkości obwodów w mojej ocenie jest niezależna. Jest to przywrócenie starego, czyli od 500 do 3000.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, nie udzieliłam panu głosu. Sam pan sobie udzielił. Przepraszam pana. Bardzo proszę, teraz udzielam panu głosu. Proszę wyjaśnić.

Poseł Marek Sowa (N):

Przepraszam bardzo. Chciałbym powiedzieć, że poprawka trzecia w mojej ocenie jest autonomiczna. Przywraca wielkość obwodu od 500 do 3000 mieszkańców. W związku z tym bez względu na to, kto będzie wyznaczał obwody, poprawka nie ma z tym związku, ponieważ pokazuje, jaki jest limit mieszkańców na jeden obwód.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W takim razie po wyjaśnieniach pana posła należy uznać, że pan poseł złożył trzy poprawki. Mają one różną obszerność, są to natomiast trzy zagadnienia ujęte w trzech poprawkach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest.

Poseł Marek Sowa (N):

A te złożone na piśmie są ważne?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Czy są ważne? Spełniają wymóg regulaminowy złożenia poprawki na piśmie. Mamy poprawkę na piśmie. Dotarła do nas. Pragniemy natomiast wskazać, że poprawka ta także nie zawiera konsekwencji dla dalszych przepisów projektu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę nie przeszkadzać.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Przechodząc do kolejnych zgłoszeń, poprawki pana posła Maciejewskiego i pana posła Horały są od siebie niezależne. Można je rozstrzygać w dalszej kolejności. Kolejność nie ma tutaj znaczenia. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania poprawki zgłoszonej przez pana posła Waldego Dzikowskiego i przez pana posła Mariusza Witczaka.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tożsamą poprawkę zgłosił pan poseł Zgorzelski.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Tożsamą poprawkę zgłosił pan poseł Zgorzelski. A więc przechodzimy do głosowania nad poprawkami zgłoszonymi przez pana posła Dzikowskiego i pana posła Wit-

czaka. Tożsamą poprawkę zgłosił pan poseł Piotr Zgorzelski. Przechodzimy do głosowania nad tymi poprawkami.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Teraz przechodzimy do głosowania poprawek zgłoszonych przez pana posła Marka Sowę. Pytanie do Biura Legislacyjnego, czy każdą z nich głosujemy po kolei. Tak. Proszę bardzo, pierwsza poprawka zgłoszona przez pana posła Sowę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, dziękuję serdecznie. Przechodzimy do głosowania trzeciej poprawki zgłoszonej przez pana posła Sowę. Głosowaliśmy pierwszą. Przepraszam bardzo. Przechodzimy do głosowania drugiej poprawki zgłoszonej przez pana posła Marka Sowę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przechodzimy do głosowania trzeciej poprawki zgłoszonej przez pana posła Marka Sowę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przechodzimy do głosowania czwartej poprawki zgłoszonej przez pana posła Marka Sowę. Czy Biuro Legislacyjne mnie słucha? Przechodzimy do czwartej poprawki.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Ale to już nie jest poprawka pana posła Sowy. Pan poseł złożył trzy poprawki. Kolejna poprawka jest…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Przechodzimy do głosowania poprawki zgłoszonej przez pana posła Andrzeja Maciejewskiego.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

1 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Teraz przechodzimy do głosowania poprawki zgłoszonej przez pana posła Marcina Horałę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 1 głos przeciwny, 2 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, teraz przechodzimy do głosowania nad zmianą nr 5 wraz z przyjętą poprawką.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto zabiera głos bez pozwolenia?

Poseł Marek Sowa (N):

Zgłaszam się tylko.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy w trakcie głosowania. Nie dopuszczam do głosu.

Poseł Marek Sowa (N):

Legislatorzy powiedzieli, że moje poprawki są ważne. Skoro są ważne, to muszą zostać poddane pod głosowanie. Jeżeli mają być poddane pod głosowanie, muszę je przedstawić.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Pani minister Tokaj prosi o głos.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, jesteśmy w trakcie głosowania. Pani minister, będzie pani dopuszczona.

Proszę, Biuro Legislacyjne. Pytałam o poprawki czwartą i piątą, których pan poseł nie przedstawiał ustnie. Złożył je na piśmie. Nie zgłaszał ich w trakcie dyskusji.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Analizując poprawki, które do nas wpłynęły, w tym poprawki pana posła Sowy, zdekodowaliśmy tutaj trzy poprawki, które dotyczą zmiany nr 5, z tym że dwie z nich stanowią propozycję alternatywnego ujęcia, różniącą się tak naprawdę tylko brzmieniem w zakresie § 2. Poprawka trzecia dotyczy § 3. Intencją pana posła, jak pan poseł wskazał, jest utrzymanie tego paragrafu w obecnym brzmieniu w zakresie liczby mieszkańców w obwodzie. Te trzy poprawki zostały przez Komisję rozstrzygnięte. Do zmiany nr 5 nie dostrzegamy żadnych innych poprawek zgłoszonych przez pana posła.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, teraz przechodzimy do głosowania nad zmianą nr 5 wraz z przyjętą poprawką.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 5 wraz z poprawką? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Zmiana nr 5 została przyjęta.

Proszę państwa, przechodzimy do zmiany nr 6. Bardzo proszę, głos chciała zabrać pani minister Tokaj. Jesteśmy przy zmianie nr 6. Proszę.

Szef Krajowego Biura Wyborczego, sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej Beata Tokaj:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca, tylko że moje uwagi dotyczyły jeszcze zmiany nr 5. Chciałam zwrócić tutaj uwagę, że projekt wnioskodawców nie przewiduje żadnych obowiązków dla organów gmin, które pomogłyby komisarzowi wykonać zadanie, czyli podzielić gminę na obwody głosowania. Nie ma chociażby wskazania lokali wyborczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Kto się zgłasza?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, zgłaszałem się z wnioskiem formalnym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, wniosek formalny. Pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Szanowna pani przewodnicząca, składam wniosek formalny o zmianę sposobu prowadzenia obrad. Głównie chodzi mi o kwestię pytań do posła wnioskodawcy. Nie może pani dopuszczać do kuriozalnych sytuacji, kiedy pan poseł wnioskodawca mówi, że na pytania posłów będzie odpowiadał w innym punkcie albo że na razie go to nie interesuje. Rozmawiajmy poważnie. Rozumiem, że chcielibyście sprowadzić dyskusję z wnioskodawcą do tego, że wnioskodawca tylko i wyłącznie będzie powtarzał, że akceptuje poprawki pana posła Horały. Okej, takie jest wasze prawo, ale padają bardzo konkretne pytania. Konkretne pytania zadawał pan poseł Zgorzelski i nie dostał odpowiedzi. Dowiedział się, że może później ktoś mu odpowie. To nie jest poważne traktowanie tej izby. Pani przewodnicząca, z wielką prośbą do pani. To na pani spoczywa obowiązek egzekwowania tego, żeby posłowie zadający pytania uzyskiwali odpowiedzi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dobrze. Dziękuję.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Bardzo proszę o zmianę sposobu prowadzenia obrad.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo serdecznie, panie pośle. Będę bardziej dyscyplinowała wszystkich posłów.

Jesteśmy przy zmianie nr 6. Kto do zmiany nr 6 ma…

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Intencja wniosku formalnego była inna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Protas, proszę bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Pani przewodnicząca, proszę przyjąć wniosek formalny.

Poseł Jacek Protas (PO):
Dziękuję bardzo. Wraz z panem posłem Kierwińskim złożyliśmy poprawkę, żeby wykreślić całą zmianę nr 6. Ponownie wracamy do kwestii wykreślenia, odebrania możliwości głosowania korespondencyjnego przez Polaków, szczególnie przez osoby niepełnosprawne, osoby, które nie mogą przemieścić się do lokali wyborczych po to, żeby oddać swój głos. Osoby te, szanowni państwo, też są pełnoprawnymi obywatelami Rzeczypospolitej i należy im umożliwić uczestnictwo w życiu społecznym, w życiu publicznym. Ograniczając, odbierając im prawo głosowania korespondencyjnego jednocześnie ograniczacie im prawa obywatelskie. Jest to nie do przyjęcia. Wiemy, że w poprzednich wyborach ponad 40 tys. Polaków zagłosowało w ten sposób.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Poseł Jacek Protas (PO):
Wy chcecie to prawo odebrać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo, panie pośle. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, chciałbym pani podziękować za to, że potrafi pani w sposób roztropny i sprawiedliwy dzielić głosy, ale nadal nie uzyskałem odpowiedzi od pana posła wnioskodawcy na zadane pytanie, szczególnie że, szanowny panie pośle, dotyczyły one materii, którą właśnie omawialiśmy. Brzmienie § 2 w zmianie nr 5 jest następujące:

„Podziału gminy na stałe obwody głosowania dokonuje powiatowy komisarz wyborczy". Moje pytanie brzmiało: Według jakich kryteriów i na czyj wniosek? Do tego się odnoszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pytał pan o okręgi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, zaraz udzielę panu głosu.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pytałem i o obwody głosowania, i o okręgi, dlatego że będzie to to samo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Chciałabym przypomnieć, że jesteśmy przy zmianie nr 6. Proszę bardzo, pan poseł Sowa. Zmiana nr 6. Pan poseł Witczak. Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, to nie jest tylko zmiana nr 6. Mówimy o głosowaniu korespondencyjnym. Przypomnę aktualne brzmienie art. 12a Kodeksu wyborczego: „Odwodowe komisje wyborcze, które mają siedziby w lokalach dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, są komisjami właściwymi dla celów głosowania korespondencyjnego w kraju". W związku z powyższym zgłaszam poprawkę dotyczącą wykreślenia zmiany nr 6 z art. 4. Nie można dopuścić do tego, żeby prawa głosowania pozbawić miasto liczące 130 tys. mieszkańców. Głosowanie to po raz pierwszy było dopiero w 2014 i 2015 r. Głosowało ponad 40 tys. osób. A więc jest zainteresowanie tą formą. Jak państwo to sobie wyobrażacie, że tworząc system wyborczy, pozbawia się prawa do wyborów mieszkańców 130-tysięcznego, 140-tysięcznego miasta? Przecież jest to niedopuszczalne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Sowa zgłosił poprawkę. Poseł Witczak, pan poseł Dzikowski. Proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Szanowna pani przewodnicząca, od konstytucjonalistów, których PiS i pani przewodnicząca osobiście tak bardzo się boi, dowiedzieliśmy się, że jest to rozwiązanie niekonstytucyjne, bowiem osobom niepełnosprawnych odbiera się ich konstytucyjne prawo do osobistego głosowania i udziału w wyborach każdego szczebla. Chciałbym przypomnieć, że rozwiązanie, które zostało wprowadzone do ordynacji, wyrwało polską ordynację z anachronicznych ram. Dołączyliśmy do 20 najbogatszych państw w Unii Europejskiej, w których funkcjonuje głosowanie korespondencyjne.

Głosowanie korespondencyjne to nie tylko kwestia osób niepełnosprawnych. Jest to również bardzo dobry instrument, który przyciąga do urn wyborczych tych, którzy w tym dniu nie mogą zagłosować, przebywają chwilowo za granicą albo zwyczajnie mają inne obowiązki.

Państwo cofacie w rozwoju ordynację tylko dlatego, że macie obsesje i fobie, którymi chcecie przykryć brudne intencje, polegające na tym, że chcecie liczyć głosy wyborców i chcecie kroić okręgi wyborcze pod modłę, która przyjdzie z Nowogrodzkiej. Jest to skandal. Nie wolno dopuścić do tego, żeby zlikwidować głosowanie korespondencyjne, które zostało bardzo dobrze przetrenowane przez Państwową Komisję Wyborczą. Są bardzo bezpieczne pakiety wyborcze.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie, panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Nie ma żadnych sygnałów, które wskazywałyby na fałszerstwa wyborcze.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Dzikowski, bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo.

Poseł Tomasz Szymański (PO):
Zgłaszam się 10 minut.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Momencik, zaraz. Spokojnie.

Poseł Tomasz Szymański (PO):
Ile można się zgłaszać?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Mogę?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panowie, chcecie się bić pomiędzy sobą? Koledzy z jednego ugrupowania? Proszę spokojnie. Dopisujemy pana posła Szymańskiego. Pana profesora Chmaja również. Spokojnie. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Szanowni państwo, pani przewodnicząca, chciałbym jeszcze raz przypomnieć, że głosowanie korespondencyjne zostało wprowadzone na wniosek organizacji pozarządowych, organizacji osób niepełnosprawnych. To nie był pomysł polityków. Nie ma się czego bać. Naszym zadaniem było tylko dopracowanie tego pod względem legislacyjnym. Zrobiliśmy to. Zostało to wprowadzone w dwóch krokach.

Jeszcze raz powtarzam, że jesteśmy w XXI wieku. Panowie, jesteście młodymi ludźmi. Powinniście nie likwidować głosowanie korespondencyjne, ale pracować nad głosowaniem przez Internet. Gdzie wprowadzacie Polskę? Do jakiego systemu? Przecież chodzi tylko i wyłącznie o możliwość upowszechnienia, dania następnego narzędzia do podejmowania próby głosowania. W czym jest problem? Czy fundament braku zaufania do Polaków rządzi się zdrowym rozsądkiem?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu bardzo serdecznie. Głos ma pan… Tak, dopisujemy jeszcze pana posła Jaskółę. Koledzy mi podpowiadają. Panowie jesteście zapisani, panie pośle Szymański.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale teraz pan poseł Kierwiński. Proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Przepraszam.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, można zapytać, co wam zrobili niepełnosprawni, że za wszelką cenę chcecie ich pozbawić szans głosowania, zwłaszcza że wczoraj przedstawicielka środowiska osób niepełnosprawnych mówiła bardzo jasno, że odbieracie im prawo do głosowania.

Teraz mam pytanie do wnioskodawcy poprawki, pana posła Marka Sowy, czy nie uważa pan, że jest to celowa gra Prawa i Sprawiedliwości, która ma obniżyć frekwencję, gdyż jak wszyscy wiemy, im niższa frekwencja, tym szanse Prawa i Sprawiedliwości na wygranie wyborów większe.

I ostatnia sprawa. Świat idzie do przodu, natomiast Polska rządzona przez Prawo i Sprawiedliwość coraz szybciej się cofa. W dobie Internetu, w dobie dostępu do wiedzy elektronicznej, do wszelkiego rodzaju usług internetowych robicie wszystko, żeby proces wyborczy był realizowany jak za czasów XIX wieku. Jest to po prostu coś niesamowitego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Przestańcie wreszcie cofać Polskę do XIX wieku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Usłyszeliśmy. Dziękuję bardzo, panie pośle.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Cieszę się, tylko chciałbym, żebyście jeszcze to zrozumieli, jak już słyszycie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Bardzo dziękuję. Pan doktor Zbieranek, przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich. Bardzo proszę.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu Rzecznika Praw Obywatelskich chciałbym bardzo serdecznie zaapelować do państwa o pozostawienie głosowania korespondencyjnego. Jest to rozwiązanie niezwykle ważne dla grup wyborców, którzy napotykają na praktyczne problemy w dotarciu do lokali wyborczych. Zostało ono wprowadzone do Kodeksu wyborczego właśnie w odpowiedzi na apele osób niepełnosprawnych, osób starszych.

Chciałbym ponadto podkreślić, że głosowanie korespondencyjne skierowane jest również do Polaków przebywających poza granicami kraju, do Polonii. To też jest grupa, która napotka na poważne problemy w praktycznym dotarciu do lokali wyborczych.

Szanowni państwo, instytucja głosowania korespondencyjnego była już oceniana przez Trybunał Konstytucyjny, który orzekł o zgodności owej instytucji, bardzo wyraźnie wskazał, że jest to alternatywna forma głosowania realizująca zasadę powszechności. Rozwiązanie to było też bardzo dobrze ocenione przez OBWE. Nawet mam przed sobą raport końcowy z 2015 r., gdzie…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

…w zaleceniach priorytetowych wskazano, że głosowanie korespondencyjne wręcz powinno zastąpić inną procedurę jak np. głosowanie przez pełnomocnika.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Wskazano, że pozwoli to dostosować przepisy do zobowiązań wobec OBWE i innych norm międzynarodowych. Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Paweł Zdun. Ruch Kontroli Wyborów, proszę. Jest pan, panie pośle Szymański. Jest też pan profesor.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Chyba posłowie mają pierwszeństwo w zadawaniu pytań, z całym szacunkiem, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wcześniej jak mówili inni przedstawiciele, nie posłowie, nie przeszkadzało to panu posłowi. Bardzo proszę, pan Paweł Zdun. Proszę uprzejmie.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeżeli chodzi o głosowanie korespondencyjne, uważamy, że usunięcie tego głosowania, przynajmniej w takim kształcie organizacyjnym, w jakim ono jest, jest bardzo dobrym krokiem. Dotychczas było tak, że głosowanie korespondencyjne było jednym z tych czynników, które albo powodowały fałszerstwa, albo umożliwiały fałszerstwa. Proszę mi nie przerywać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o spokój.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Paweł Zdun:

Chodzi nie tylko o praktykę, chodzi także o teorię. Na szkoleniu dla przewodniczących obwodowych komisji wyborczych Warszawa Śródmieście sam słyszałem jak urzędnik wyborczy, a więc podległy państwu, przyznał się, że to on osobiście stemplował karty do głosowania korespondencyjnego. Wyjaśnił, z rozbawieniem rozłożył ręce, że nie było czasu, żeby się skontaktować z komisjami, żeby to one mogły ostemplować karty. Urzędnik na oficjalnym szkoleniu przyznał się, że sfałszował karty do głosowania korespondencyjnego. A więc w obecnym kształcie organizacyjnym głosowanie korespondencyjne nie może…

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Przepraszam, czy w takim razie zawiadomił pan prokuraturę? Czy zawiadomił pan w tym czasie prokuraturę? Miał pan taki obowiązek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle przewodniczący Jaskóła, proszę nie przerywać. Głos zabiera pan poseł Szymański. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Pani przewodnicząca, wnoszę, żeby przed rozpatrywaniem każdej zmiany utworzyła pani listę mówców. Teraz jest taki chaos, że nie wiadomo kto, kiedy, w jakiej kolejności, po kim mówi. Bardzo proszę, wzorem innych komisji, żeby był porządek w zabieraniu głosu. Dobrze? To w formie wniosku formalnego.

Jeżeli zaś chodzi, szanowni państwo, o zmianę nr 6, jest to ewidentne złamanie Konstytucji RP. Jak już powiedzieli moi przedmówcy, jest to ewidentny zamach na powszechność wyborów. Poza tym, szanowni państwo, jest to jawne ograniczenie swobód obywatelskich. Nie mówimy tylko i wyłącznie o osobach niepełnosprawnych, ale mówimy o osobach, które są poza miejscem zamieszkania, za granicą, jak też o osobach starszych. Chciałbym zauważyć, że mówimy o gronie ok. 4 mln osób.

Szanowni państwo, na sali padło ewidentne kłamstwo dotyczące możliwości manipulowania wyborami w wyniku korespondencyjnego oddawania głosu. Przedstawiciel Państwowej Komisji Wyborczej, pani minister Tokaj w oczywisty sposób opowiedziała sytuację z 2015 r. Na 15,5 mln głosów 40 tys. głosów było oddanych w formie korespondencyjnej. Nie wpłynęła ani jedna skarga dotycząca ewentualnej możliwości fałszerstwa wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Jest to nadużycie i kłamstwo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Proszę nie używać takich tez. Jeżeli miał pan taką informację, mógł pan podać ją do prokuratury.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, czas. Sam pan prosił, żeby się nie wkradał chaos. Pan profesor Chmaj. Jak zakończymy, wrócę jeszcze do sugestii pana posła Szymańskiego. Proszę bardzo.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, wczoraj zostałem pozbawiony możliwości przedstawienia mojej ekspertyzy, zresztą zamówionej przez Biuro Analiz Sejmowych. Miałem obietnicę, że dzisiaj przy okazji prac nad konkretnymi przepisami będę mógł merytorycznie ustosunkować się do poszczególnych zmian. A zatem chciałbym ustosunkować się do zmiany nr 5. Mam nadzieję, że zostanie mi to umożliwione.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Szanowni państwo, głosowanie korespondencyjne tak naprawdę oznacza, że osoba niepełnosprawna ruchowo będzie mogła wziąć czynny udział w wyborach. Alternatywą nie jest oddanie głosu przez pełnomocnika, ponieważ osoba niepełnosprawna ruchowo musiałaby najpierw udać się do urzędu gminy po to, żeby udzielić pełnomocnictwa przed wójtem lub jego odpowiednim urzędnikiem, chyba że wójt wyraziłby zgodę na to, żeby urzędnik udał się do danej osoby. Niesie to jednak za sobą dosyć dużo komplikacji.

Pragnę podkreślić, że Konstytucja RP gwarantuje, iż wybory do Sejmu, wyboru do Senatu, wybory na urząd Prezydenta RP i wybory do samorządu terytorialnego są powszechne.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

I bezpośrednie.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Są powszechne. Bezpośredniość oznacza, że dana osoba bezpośrednio głosuje na konkretnego kandydata. Pośredniość, panie pośle, oznacza, że najpierw wybieramy elektora, a elektor dokonuje wyboru na dany urząd. Pośredniość jest w wyborach na urząd prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki, gdzie zgromadzenie elektorów dokonuje aktu wyborczego.

Pragnę ponadto podkreślić, że rezygnacja z głosowania korespondencyjnego tak naprawdę będzie oznaczała złamanie konstytucyjnej zasady powszechności. Pozwolę sobie jeszcze zacytować znanego konstytucjonalistę, znanego i bardzo często cytowanego przez Prawo i Sprawiedliwość. Mam na myśli pana profesora Banaszaka, który w swoim komentarzu do Konstytucji RP stwierdził, że powszechność oznacza zakaz wyłączania od czynnego udziału w wyborach jednostek, obywateli lub grup społecznych wchodzących w skład zbiorowego podmiotu suwerenności, tzn. narodu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Tymczasem zmiana ta plus zmiany w dalszej części kodeksu będące jej konsekwencją taki zakaz de facto wprowadzają. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Dziękuję, panie profesorze. Proszę państwa, podaję teraz kolejność zapisanych osób. Pan poseł Horała, pan poseł Jaskóła, pani poseł Marta, proszę o podanie nazwiska.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Mam poprawkę, pani przewodnicząca. Zgłaszam się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Zgorzelski, pan Cioska, i na tym kończymy.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, do mnie było pytanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Coś podobnego. Proszę pana, proszę państwa, nie będziemy sobie nawzajem zadawać pytań.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Na moje pytanie odpowiedź ma pan poseł Dzikowski.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przestańmy. Mieliśmy nie wprowadzać chaosu. Przeczytałam, kończymy listę mówców. Będziemy przystępować do procedowania. Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, jak słusznie sami państwo zauważaliście, instytucja głosowania korespondencyjnego po raz pierwszy została wprowadzona w roku 2014, prawda? W roku 2015? Dobrze, w roku 2011. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w jej obecnym brzmieniu obowiązuje od roku 1997, a zatem przez 14 lat pod rządami obecnej Konstytucji RP mieliśmy stan prawny, w którym nie było głosowania korespondencyjnego. W żaden sposób nie był on skutecznie podważony, chociażby przed Trybunałem Konstytucyjnym. W związku z tym teza, że sytuacja, w której w systemie wyborczym nie ma takiej możliwości, narusza Konstytucję RP, w oczywisty sposób jest błędna, gdyż jest już utrwalony czternastoletni zwyczaj stosowania Konstytucji RP przy braku takiego głosowania. To po pierwsze.

Po drugie, głosowanie to stwarza…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, nie przekrzykujmy się. Bardzo proszę panów posłów o kulturalne zachowanie. Wszystkie kobiety na sali są bardzo grzeczne i kulturalne. Proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Część mężczyzn również, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Część mężczyzn także.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Kontynuuję swoją wypowiedź. Szanowni państwo, mieliśmy niewydumane, tylko konkretne afery związane z wyborami w Polsce. Były to afery wałbrzyska, podkarpacka, pyrzycka i kilka innych, polegających na skupowaniu głosów. W sytuacji głosów korespondencyjnych jest to absolutnie nie do wykrycia, stąd brak zarzutów o sfałszowanie wyborów. Przy głosowaniu korespondencyjnym jest to po prostu nie do wykrycia i nie do udowodnienia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, czas.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dziurę tę trzeba usunąć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Jaskóła, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, na początek ad vocem do wypowiedzi pana posła Horały. To, że instytucja jest wprowadzona w 2011 r., a Konstytucja RP jest z roku 1997, nie oznacza że mamy stan nielegalny, tylko że po prostu w 2011 r. została stworzona nowa instytucja. Prawo nabyte chronimy teraz. Nie chroniliśmy go wtedy, kiedy go nie było.

Oczywiście ruch Kukiz'15 zgłasza poprawkę nr 6 dotyczącą wykreślenia braku możliwości głosowania korespondencyjnego. Nie ma wątpliwości, że pozbawia to osoby niepełnosprawne czynnego powszechnego prawa wyborczego. Pozbawia go poza tym ogromną liczbę Polaków, którzy niekiedy czasowo przebywają za granicą. Przypominam, że są takie kraje jak Irlandia, gdzie Polacy muszą pokonywać trzysta, czterysta kilometrów do obwodu głosowania w jakimś ośrodku konsularnym. Jest to naprawdę idealna okazja, żeby móc głosować korespondencyjnie.

Przypominam, że pani minister powiedziała, że skorzystano z tego tylko w 55 tys. przypadków. 50 tys. kart wróciło. Wczoraj słyszałem takie dane. 45 tys.? Okej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czas. Dziękuję, panie pośle.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Niemniej jednak instytucja ta jest konieczna, żeby chronić wielu niepełnosprawnych i dać im możliwość udziału w wyborach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pani poseł Marta Golbik. Bardzo proszę. Pan poseł Jaskóła zgłosił poprawkę.

Poseł Marta Golbik (PO) – spoza składu Komisji:
Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała próbuje nam wytłumaczyć, że na gruncie prawa można pozbawić osoby niepełnosprawne prawa do głosowania. Oczywiście, że można, tylko że cały czas nie usłyszeliśmy informacji, dlaczego chcecie to zrobić. Zaproszenie gościa, który opowie, że widział, jak coś było robione lub kolega mu opowiadał, jak coś było stemplowane, z całym szacunkiem, ale nie pokazuje tego, jak się to odbywa w całym kraju. Mówienie o tym, że głosowanie korespondencyjne jest fałszowane, jest absolutnym kłamstwem. Proszę dać na to dowody.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Żeby był wyrok sądowy.

Poseł Marta Golbik (PO) – spoza składu Komisji:
Oczywiście. Albo zgłaszać takie sytuacje do prokuratury, a nie przyprowadzać tutaj jedną osobę, która powie, że kolega coś powiedział, coś widział. Mamy tutaj Rzecznika Praw Obywatelskich, mamy Związek Miast Polskich, mamy konstytucjonalistę. Szanowni państwo, mam wrażenie, że nie słucha się osób, które mają najwięcej do powiedzenia. Dajmy im powiedzieć. Pani przewodnicząca drastycznie skraca czas wypowiedzi do jednej minuty przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich, który naprawdę powinien mieć czas na to, żeby powiedzieć to, co uważa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję.

Poseł Marta Golbik (PO) – spoza składu Komisji:
Mam jeszcze pytania do pana posła Protasa dotyczące poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czas już minął.

Poseł Marta Golbik (PO) – spoza składu Komisji:
W jaki sposób osoby niepełnosprawne będą teraz mogły głosować, jeżeli się to wykreśli? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Nie kierujemy pytań do… Bardzo proszę, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, dziękuję bardzo. Nie ulega wątpliwości, że jest grupa wyborców, która napotyka na poważne przeszkody. Często są to przeszkody tak poważne, że całkowicie uniemożliwiają dostęp, dotarcie do lokalu wyborczego. Są to osoby starsze, ale są także, a może przede wszystkim, osoby niepełnoprawne. Są to też np. lekarze, pielęgniarki przebywające na dyżurach, strażacy pełniący swoje dyżury. W dzisiejszych czasach, w XXI wieku ograniczanie czy wręcz zabieranie głosowania korespondencyjnego na podstawie jednego czy dwóch przypadków, nawet nieudowodnionych, tak naprawdę cofa nas do okresu komuny. Oczywiście ciągoty autorów tej kiepskiej ustawy do czasów stalinowskich są widoczne na każdym kroku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Mówiłem już o tym, że proponowany przez was skład Państwowej Komisji Wyborczej odzwierciedla skład z roku 1946, kiedy były największe fałszerstwa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję, panie pośle.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Na koniec, pani przewodnicząca, dziękując na umożliwienie zabrania głosu, pytanie, które stawiałem już trzykrotnie, chciałbym zadać współtwórcy Kodeksu wyborczego posłowi Dzikowskiemu, ponieważ od autora ustawy odpowiedzi na swoje pytanie po prostu się nie doczekam. Panie pośle Waldy, na czyj wniosek i według jakich kryteriów komisarz wyborczy będzie ustalał obwody i okręgi wyborcze?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, przepraszam.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Odpowiem, ponieważ znam odpowiedź, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam bardzo, panie pośle.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Ale ja nie nadużywam…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Głos zabiera… Czy pan poseł Zgorzelski wniósł poprawkę?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Oczywiście. Moja poprawka polega na tym, żeby w całości skreślić zmianę nr 6.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Głos zabiera pan Cioska. Proszę bardzo.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dwie kwestie. Potwierdzam, że wszystkie znane mi społeczne organizacje i ruchy zajmujące się kontrolą wyborów z wielkim zadowoleniem przyjęły rezygnację i usunięcie możliwości głosowania korespondencyjnego. W obecnym kształcie – mówię to jako były przewodniczący komisji obwodowej – było to niezwykle uciążliwe. Mówię o względach zarówno technicznych, jak i organizacyjnych. Jeżeli miałoby to być utrzymane, powinno być dedykowane do maksymalnie jednej komisji w okręgu, a nie do każdego obwodu. Krótko mówiąc, tak w ogóle, generalnie jest to miejsce do bardzo poważnych przekrętów.

Jeżeli chodzi o ciągle powtarzające się kwestie zarzutów karnych, to, proszę państwa, państwo jako posłowie bez przerwy zwracają uwagę na nasze zarzuty, które składaliśmy bądź nie do prokuratur. Proszę mi jednak pokazać przepisy karne w Kodeksie wyborczym, z których moglibyśmy skorzystać. Mieliśmy tysiące naruszeń i zgłoszeń ze strony naszych wolontariuszy, mężów zaufania i członków komisji. Tysiące zgłoszeń. Analizowaliśmy je z wybitnymi specjalistami od prawa karnego. Proszę państwa, w naszym systemie prawnym obowiązuje *nullum crimen sine lege* – nie ma przestępstwa bez przepisu. Po prostu w Kodeksie wyborczym nie ma przepisów prawnych albo są minimalne. Niestety w obecnym projekcie dalej są one minimalne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
Wszelkie fałszerstwa albo ich ogromna liczba nie jest zagrożona żadną karą. Jest to duży błąd. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, teraz chciałabym dochować procedur. Pan poseł Kierwiński zgłaszał pytanie do pana posła Sowy, pani poseł Golbik zgłaszała do pana posła Protasa.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, pytanie ma również pan przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zwracałem się z pytaniem do współtwórcy Kodeksu wyborczego posła Dzikowskiego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo. Tak to jest, proszę państwa, jak mówimy wszyscy na raz. Bardzo proszę trzymać się czasu. Pytanie zadajemy do posła, który zgłosił poprawkę. Bardzo proszę, pan poseł Kierwiński i pani poseł Golbik.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Do pana posła Sowy. Czy jeszcze raz mam zadać pytanie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Sowa miał odpowiedzieć.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, zwłaszcza w świetle wczorajszego dnia, kiedy mieliśmy do czynienia z typowo PiS-owską ustawką, kiedy pojawił się tutaj szef struktur Prawa i Sprawiedliwości w Łowiczu i powiedział, iż trzeba skasować głosowanie korespondencyjne, do czego jeszcze wykorzystywał osoby niepełnosprawne, muszę powiedzieć, że jest to zachowanie haniebne. Świadczy to o tym, szanowni państwo, że nie znaleźliście nikogo, kto mógłby podać inne powody. Posłużyliście się swoim partyjnym kolegą po to, żeby na forum Komisji oświadczył, iż takie głosowanie nie powinno być utrzymywane.

Zresztą muszę powiedzieć, że podobne są głosy przedstawicieli Ruchu Kontroli Wyborów. Nie opowiadajcie państwo takich rzeczy, że za sfałszowanie wyborów nie można w Polsce odpowiadać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie, dziękuję panu.

Poseł Marek Sowa (N):

Na to pytanie powinna odpowiedzieć pani minister z Krajowego Biura Wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Marku Sowa, myślałam, że odpowie pan bardziej merytorycznie. Proszę teraz o odpowiedź na pytanie zadane przez panią poseł Martę Golbik. I kończymy.

Poseł Jacek Protas (PO):

Szanowni państwo, oczywistym jest, że likwidacja głosowania korespondencyjnego bezpowrotnie odbierze dużej części aktywnych obywateli Rzeczypospolitej prawo do udziału w wyborach. Mam tutaj na myśli oczywiście osoby niepełnosprawne, które w żaden inny sposób nie będą mogły zagłosować. Mam tutaj na myśli również bardzo wiele osób, które przebywają za granicą, przebywają poza swoim miejscem zamieszkania. Wcześniej wiedzieli o tym, że tylko korespondencyjnie będą mogli oddać swój głos. Tendencja powinna być taka, szanowni państwo, że poszerzamy katalog mechanizmów, które pozwolą jak największej liczbie Polaków brać udział w wyborach. A więc powinno być głosowanie korespondencyjne, głosowanie poprzez Internet. A my cofamy się do średniowiecza i ograniczamy Polakom możliwość aktywnego udziału w życiu publicznym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Ponieważ zamknęłam listę mówców, proszę…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, ja też zadałem pytanie do autora poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Zgorzelski, bardzo proszę, nie wprowadzajmy tutaj nadto autoironii.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, czy szef Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej też jest ujęty na liście?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Andrzej Maciejewski jest ujęty na liście. Bardzo proszę, teraz poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, może zacznę od odpowiedzi na pytanie pana posła Zgorzelskiego, chociaż naprawdę nie było to w tym punkcie, co trzeba, ale dobrze. Jak pan wie, okręgi wyznacza komisarz wojewódzki na wniosek komisarza powiatowego na podstawie obiektywnych kryteriów, m.in. równej normy przedstawicielskiej. Koniec kropka. Koniec odpowiedzi na to pytanie.

Przechodzę do kwestii zmiany nr 6. Wysoka Komisjo, już o tym mówiłem, iż w żadnym wypadku nie jest to uderzenie w osoby niepełnosprawne. Państwo doskonale o tym wiecie. Dla osób niepełnosprawnych przewidzieliśmy, żeby była książeczka, żeby nie robić płachty, żeby mogły być stosowane nakładki brajlowskie. Dla osób niepełnosprawnych są także pełnomocnicy.

Dlaczego od tego odchodzimy? Po części bardzo dobrze wyjaśniał to już pan poseł przewodniczący Horała. Nie chcę powtarzać tych samych argumentów, dodam więc nowe. Jeżeli nie przekonują was te, spróbujmy spojrzeć na praktykę europejską, na którą często się powołujecie.

Nie wiem, czy Wysoka Komisja przypomina sobie wybory w Austrii, które wywołały tak wielki skandal. Właśnie przeliczenie głosów korespondencyjnych w wyborach prezydenckich spowodowało zmianę wyniku wyborczego ze zwycięstwa pana Hofera na zwycięstwo pana Van der Bellena. To wówczas doszło do skandalu. Najczęściej pojawiającym się dowodem były wyniki z komisji wyborczych, gdzie według obliczeń frekwencja wielokrotnie wzrosła ponad 100%. Tylko w jednej komisji w mieście Waidhofen an der Ybbs frekwencja wyniosła 147%, a w Linz wyniosła zawrotne 600%.

Teraz jeszcze jedna sprawa. Chciałbym przeczytać państwu głos – jeszcze sprzed wyborów w Austrii – pana profesora Arkadiusza Żukowskiego, dyrektora Instytutu Nauk Politycznych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińskiego-Mazurskiego. Trudno powiedzieć, żeby była to osoba związana z Prawem i Sprawiedliwością. Będzie to trochę dłuższa wypowiedź, ale myślę, że temat jest ważny, a więc warto posłuchać.

Czy fałszowanie wyborów kiedyś i dzisiaj wygląda tak samo? Odpowiedź pana profesora: „W przeszłości nawet w tzw. starych demokracjach, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych nieprawidłowości były dość liczne, a ich skala znacząca. Najczęściej chodziło o kupowanie głosów czy opłacanie wyborców, żeby głosowali w różnych obwodach do głosowania. Dlatego też wprowadzono konieczność zamieszkiwania obywatela w danym miejscu przez określony czas. Współcześnie zwraca się uwagę na nieuczciwości podczas alternatywnych sposobów głosowania. Głosowanie korespondencyjne może sprzyjać fałszerstwom i m.in. dlatego w 1975 r. we Francji odstąpiono od niego. W Belgii też. Przy głosowaniu korespondencyjnym można naruszyć kilka procedur, np. dosypać głosów przez centralną komisję wyborczą oraz unieważnić i usunąć głosy na każdym poziomie, od listonosza po centralną komisję wyborczą. W Wielkiej Brytanii kupowano karty do głosowania korespondencyjnego. W kontekście głosowania elektronicznego wymienia się cały katalog zagrożeń, hakowanie komputerów liczących głosy, uzyskanie dostępu do systemu komputerowego, co umożliwi dosypanie głosów, podrobienie chipów dających dostęp do maszyn do głosowania, itd.". Nie będę rozwijał tego tematu, chociaż to też padło w tejże wypowiedzi.

To naprawdę nie jest tak, Wysoka Komisjo, że wnioskodawcy uznali, że chcą uderzyć w kilka tysięcy osób, które skorzystały z głosowania korespondencyjnego. Wcale nie jest powiedziane, nie ma żadnych badań na ten temat, żeby sporą ich część stanowiły osoby niepełnosprawne. Celem tej ustawy jest mianowicie zwiększenie jawności i transparentności procesu wyborczego, zwiększenie zaufania obywateli do procesu wyborczego.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Podział na okręgi wyborcze będzie transparentny, tak?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę nie przerywać. Proszę państwa, dyskusję kończą pan Marek Wójcik i pan poseł Andrzej Maciejewski. Potem przechodzimy do głosowania nad zgłoszonymi poprawkami. Bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej za udzielenie głosu. Nie zamierzałem go zabierać, ale po tym, co usłyszałem, muszę to zrobić. Po pierwsze, chcę państwu coś powiedzieć. Zacznę od tyłu. Panie pośle, wymienił pan takie kraje jak Francja i Belgia. W tych krajach głosowanie korespondencyjne jest wprowadzone. Są to jedne z dwudziestu krajów Unii Europejskiej. Jest to najpopularniejsza forma głosowania poza lokalem wyborczym. Realizuje ją dwadzieścia dużych krajów.

Druga sprawa. Chciałbym państwu powiedzieć, że rzeczywiście ze smutkiem stwierdzam, że w ciągu ostatnich kilkunastu lat wszyscy, bez względu na to, czy byli z jednej, drugiej, trzeciej czy czwartej partii politycznej, wykonali ogromny krok na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych. Niestety, tą propozycją wykonujecie państwo krok w odwrotną stronę.

Chciałbym także powiedzieć, drodzy państwo, iż jest to wbrew popartej przez samorządy terytorialne Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju co najmniej w czterech miejscach znajduję zapis, który chroni osoby niepełnosprawne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Podobnie Europejska Karta Samorządu Regionalnego.

Na koniec odpowiem panom, którzy zastanawiali się, dlaczego nie mogli, nie mieli przepisu pozwalającego reagować wtedy, kiedy pojawiał się problem, w cudzysłowie, fałszerstwa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas. Dziękujemy.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Jako członek komisji wyborczej jesteście chronieni jako funkcjonariusz publiczny. Pełniąc obowiązki w komisjach wyborczych, jesteście funkcjonariuszami publicznymi. To upoważnia was do zgłaszania tego do stosownych organów, jeżeli zauważacie nieprawidłowości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Jeżeli tego nie zrobiliście, nie mówcie nieprawdy, że są fałszerstwa. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Andrzej Maciejewski. Bardzo proszę.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Mam trochę żalu, że wczoraj państwo nie przyjęliście wniosku klubu Kukiz'15, żeby nad zmianą nr 6 debatować przy udziale osób niepełno-

sprawnych, które wczoraj były i miały okazję wypowiedzieć się, w ich obecności, a nie za ich plecami. Jest to moja uwaga.

Proszę państwa, mamy 20 państw w Europie, w tym Polskę. Nie jest to tylko fanaberia polska, jest to też fanaberia, jeżeli ujmiemy to takim językiem polityków, w Austrii, Belgii, Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, na Islandii, na Litwie, w Luksemburgu, Niemczech, Polsce, Słowenii, Szwajcarii, Szwecji, na Węgrzech, w Wielkiej Brytanii, Włoszech oraz w Bośni i Hercegowinie. Proszę państwa, mówimy praktycznie o całej Europie. Nie wiadomo, dlaczego się tego boimy. Skoro mamy taki system, nie zabierajmy go. Właściwie dzisiaj powinniśmy już dyskutować o kolejnym kroku, czyli o głosowaniu internetowym, a my kompletnie o tym milczymy. Proszę państwa, czy naprawdę wracamy tylko do liczydeł i długopisu? Świat idzie do przodu, a my się cofamy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Szanowni państwo, przechodzimy do poprawek. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne, żeby zechciało uporządkować poprawki, które zostały… Pozwolą państwo, że odczytam. Pan poseł Protas, pan poseł Kierwiński, pan poseł Sowa, pan poseł Jaskóła, pan poseł Zgorzelski. Czy wpłynęły jeszcze poprawki od innych posłów? Chyba nie.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, wydaje się, że nie wszystkie poprawki trafiły do Biura Legislacyjnego, natomiast przysłuchując się dyskusji mamy wrażenie, że wiele z poprawek po prostu polega na skreśleniu pkt 6 w art. 4.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Mamy poprawkę klubu Nowoczesna, czyli pana posła Sowy, pana posła Jacka Protasa i pana posła Marcina Kierwińskiego. Pan poseł Zgorzelski zgłaszał podobną poprawkę.

Legislator Wojciech Miller:

Ona też jest przedstawiona na piśmie i polega na skreśleniu pkt 6.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

A więc głosujemy. Jest też poprawka pana posła Jaskóły.

Legislator Wojciech Miller:

Poprawka pana posła Jaskóły ma charakter kompleksowy, odnosi się do zmian, które dotyczą głosowania korespondencyjnego w całym projekcie. Jest najszersza, zawiera konsekwencje dotyczące…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

A więc głosujemy ją jako drugą, a tamte trzy…

Legislator Wojciech Miller:

Wydaje się, że w pierwszej kolejności powinna być głosowana poprawka pana posła Jaskóły.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poprawka pana posła Jaskóły. Okej, dobrze.

Legislator Wojciech Miller:

Zawiera ona konsekwencje. Pozostałe poprawki dotyczą tylko zmiany nr 6, nie dotyczą wszystkich zmian, które odnoszą się do głosowania korespondencyjnego. A więc rekomendujemy w pierwszej kolejności głosowanie poprawki pana posła Jaskóły. Oczywiście w przypadku jej przyjęcia skonsumuje ona pozostałe poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Patrzymy, gdyż wydaje się, że poprawka pana posła Jaskóły wygląda nieomal identycznie jak poprawka pana posła Sowy.

Legislator Wojciech Miller:

My nie dostaliśmy tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Jaskóła dawał wczoraj.

Legislator Wojciech Miller:
Jeżeli poprawka polega również na skreśleniu pkt 15, 23 i 29, to jako tożsame poprawki powinny one być głosowane łącznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak, są tożsame.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Jako ptaki pogodzimy się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. W związku z tym, szanowni państwo, wszystkie cztery poprawki głosujemy jednocześnie. Jeszcze raz przypominam, że poprawki panów posłów Protasa i Kierwińskiego, pana posła Sowy, pana posła Jaskóły i pana posła Zgorzelskiego są tożsame.
Kto jest za przyjęciem?

Głosy z sali:
Nie są tożsame.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Głosujemy zatem jako pierwsze poprawki pana posła Jaskóły i pana posła Sowy. Bardzo proszę.
Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek? Dziękuję serdecznie. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Teraz głosujemy poprawkę zgłoszoną przez pana posła Protasa i pana posła Kierwińskiego. Myślę, że razem także poprawkę pana posła Zgorzelskiego. Bardzo proszę.
Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę ogłosić wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Teraz, szanowni państwo, głosujemy przyjęcie zmiany nr 6.
Kto jest za przyjęciem zmiany nr 6, bardzo proszę. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę podać.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Przechodzimy, proszę państwa, do zmiany nr 7. Momencik, proszę o chwilę spokoju. Muszę to robić cierpliwie, żeby potem nie było zarzutów, że kogoś nie widzę. Jeżeli państwo pozwolą, to, szanowni państwo, nie chciałabym tworzyć listy mówców. Jeszcze raz przypominam, że głos w sprawie danej zmiany zabieramy raz. Mamy na to minutę. Poprawki też zgłaszamy w ciągu minuty. Wnioskodawca poprawki ewentualnie jeszcze raz może zabrać głos. Nie chcę robić z góry narzuconej listy mówców. Wydaje mi się, że jak do tej pory panuję nad tym. Zostawmy to w ten sposób. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski. Moment. Pan poseł Witczak, pan poseł Sowa, pan poseł Protas. Kogo widzimy, szanowni państwo? Kto jeszcze będzie zabierał głos? Zmiana nr 7. Dziękuję. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, konsekwentnie wnosimy o skreślenie zmiany nr 7. Pojawienie się powiatowego komisarza wyborczego burzy prawidłowo

działający system wyborczy, czyni go nietransparentnym, niejawnym. Tak naprawdę proces wyborczy będzie się odbywał pomiędzy dwoma komisarzami, powiatowym i wojewódzkim. Skrócony jest także czas i możliwość odwoływania się.

Drodzy państwo, tak naprawdę ustalanie okręgów wyborczych i obwodów wyborczych do dzisiaj odbywało się w sposób transparentny w przedstawicielstwach, w radach gmin na wniosek wójta gminy. Tam, jeszcze raz powtarzam, wszystko jest jawne, wszystko jest nagrywane. A jak nie, to będzie. O to państwo wnosiliście. Teraz ma się to odbywać w pokoju pomiędzy dwoma panami, pomiędzy dwoma komisarzami partyjnymi. W jaki sposób ma to być… Nawet zgodnie ze zmiana nr 7, wiadomości w sprawie zmiany obwodu głosowania komisarz czerpie od wójta gminy, czyli od gospodarza gminy…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
…przy okazji korzystając z urzędników wyborczych z zewnątrz.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, pilnujmy czasu.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Jeszcze raz powtarzam, że w imieniu swoim…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Słyszymy.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
…pana posła Witczaka i pana posła Protasa wnoszę o skreślenie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Dziękuję, pani przewodnicząca. Wspieram głos pana posła Dzikowskiego. Rzeczywiście konsekwentnie należy skreślać wszystkie zmiany, które będą dotyczyły wprowadzania partyjnych komisarzy, komisarzy wojewódzkich i powiatowych, którzy będą zastępowali, ściślej mówiąc, nie włodarzy, ale wspólnoty lokalne, dlatego że kwestia okręgów wyborczych, kwestia obwodów jest to zawsze kwestia konsensusu, który był ustalany w ramach wspólnot lokalnych. Nigdy nie słyszeliśmy o manipulacjach, które grożą nam z tego powodu, że partyjni komisarze będą to układać. Nigdy nie słyszeliśmy o takich manipulacjach w ramach wspólnot lokalnych, dlatego że te kwestie zawsze same się regulowały. Interes radnych, którzy wywodzą się z różnych organizacji, z różnych partii politycznych, ze środowiska…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu posłowi.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Zawsze brali udział w ustalaniu obwodów i okręgów wyborczych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo serdecznie dziękuję.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Moment, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ależ panie pośle…

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Nie może pani przerywać w trakcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Mogę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Nie może pani, ponieważ jest to niepoważne. Może pani przedłużyć o 5 sekund. Już kończę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przedłużyłam przynajmniej o 20.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Co to jest za sposób pracy, kiedy pani przerywa?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przykro mi.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
I wytrąca myśl tylko dlatego, że została pani ustanowiona na stanowisku…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jesteście panowie…

Poseł Mariusz Witczak (PO):
…żeby być katem nad procedurą wyborczą, tylko po to, żebyście przepchnęli to kolanem. Nie wolno robić takich rzeczy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, dziękuję. Pan poseł Sowa ma głos. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Ma pani jeszcze tutaj pomoc ze stoperem. Szanowni państwo, sprowadziliście prace tej Komisji do absurdu, tak jak sprowadziliście godność posłów opozycji, konstytucji w Polsce.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję, panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Niech pani nie idzie tą drogą, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dobrze, drogi panie. Pan poseł Sowa. Cytuje pan klasyka, jak widzę.

Poseł Marek Sowa (N):
Na wstępie chciałbym powiedzieć, że będę zgłaszał dwie poprawki. Mam również pytanie. Dlatego proszę odpowiednio ustawić stoper i nie przerywać mi po minucie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, jeszcze raz ustawiamy stoper dla pana posła Sowy.

Poseł Marek Sowa (N):
3 minuty, dwie poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dwie poprawki, 2 minuty.

Poseł Marek Sowa (N):
I jedno pytanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dwie poprawki, 2 minuty. Koniec. Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):
Pytanie też jest zgodnie z…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, proszę mówić, ponieważ biegnie panu czas.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, muszę powiedzieć, że nie dopuściła pani mojej poprawki w zmianie nr 6, która ratowałaby sytuację. Pani minister też o tym mówiła, że nie wiadomo, na czyj

wniosek komisarze powiatowi będę dokonywali podziału odwodów. Moja poprawka, która nie została dopuszczana pod głosowanie brzmiała tak: „Na wniosek wójta, burmistrza, prezydenta powiatowy komisarz wyborczy, tworząc obwody głosowania, ustala ich numery, granice oraz siedziby obwodowych komisarzy wyborczych". Oczywiście nie zgadzam się z tym, żeby zabierać to gminom, ale poprawka ta w jakiejś mierze ratowała całą sytuację. Niestety, nawet nie mogła być rozpatrywana, nie była poddana pod głosowanie. W związku z powyższym mamy sytuację, jaką mamy.

Pierwsza poprawka, jaką chcę zgłosić, to oczywiście skreślenie zmiany nr 7. Nie ulega wątpliwości, że tak powinniśmy się zachować. Zmiany, które proponuje Prawo i Sprawiedliwość, absolutnie nie powinny wchodzić w życie.

Jeżeli państwo to odrzucicie i utrzymacie w mocy zmianą nr 7, chciałbym zgłosić nową treść § 1, żeby to na wniosek wójta, burmistrza, prezydenta powiatowy komisarz wyborczy dokonywał zmian.

Na zakończenie pytanie do pana posła Dzikowskiego. Myślę, że koledzy mu przekażą. Mówiąc o całym aspekcie związanym z komisarzami wyborczymi, etc., z ich powoływaniem chciałbym zapytać, czy faktycznie powołanie owych komisarzy może być upolitycznieniem całego systemu wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Wykorzystał pan już swój czas w całości, szanowny panie pośle. Pan poseł Protas. Bardzo proszę. Zgłosił pan dwie poprawki.

Poseł Jacek Protas (PO):

Posłowie wnioskodawcy kolejne ważne czynności wyborcze chcecie powierzyć nowo powołanym komisarzom wyborczym. Już pan przewodniczący Hermeliński, i z trybuny sejmowej, i tutaj na posiedzeniu, mówił o tym, że Państwowa Komisja Wyborcza nie jest w stanie w tak krótkim czasie powołać 396 komisarzy i odpowiednio ich przeszkolić, przygotować do działań, mało tego, zostawić im czas na to, żeby w odpowiedzialny sposób dokonali podziału na okręgi wyborcze, na obwody do głosowania, przygotowali urzędników, cały aparat, który ma zafunkcjonować w listopadzie przyszłego roku. Wprowadzając tego rodzaju zapisy, sami przygotowujecie chaos przed najbliższymi wyborami. Pytanie jest tylko takie, czy ów chaos jest wam do czegoś potrzebny, czy też po prostu nie wiecie, co robicie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa – zwracam się do posłów z opozycji – przestańcie uprawiać demagogię polityczną, czytajcie przepisy. Kiedy powiatowy komisarz wyborczy może zmienić obwody głosowania? W przypadku zmiany granic gminy. Ma wpływ na zmianę granic gminy? On o tym nie decyduje. W przypadku zmiany liczby wybieranych radnych gminy, jeżeli zwiększa się ich liczba, w przypadku zmiany liczby mieszkańców w obwodzie głosowania. Przypomnę, że liczbę mieszkańców w obwodzie głosowania zwiększamy do 4000. Czy będą takie zmiany, czy nie? Odnośnie do art. 12 ust. 3, gdzie jest mowa o stałych obwodowych komisjach wyborczych, skoncentrujcie się na dyspozycji przepisu, a nie uprawiajcie demagogii politycznej, dlatego że już nie da się tego słuchać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuje bardzo serdecznie panu posłowi Matusiewiczowi. Następny w kolejce jest zapisany pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, dlaczego nie zostawiacie sobie wentylu bezpieczeństwa, kiedy zgodnie z Kodeksem wyborczym, to wójt przedkładał radzie gminy wnioski w sprawie zmian podziału, tylko lansujecie, przepychacie to kolanem na siłę do dyspozycji wyłącznie 400 komisarzy wyborczych. Doskonale wiemy albo nie wiemy – oni sami nie wiedzą – w jaki sposób będą wybierani, jakie będą musieli mieć kwalifikacje i kompetencje. Najbardziej zastanawia mnie fakt ich doświadczenia zawodowego. Powierza-

cie państwo, próbujecie powierzyć nowo wybranym, wybranym w ekspresowym tempie osobom całkowite przeprowadzenie wyborów. Nie ma takiej możliwości. Są realne obawy pana sędziego Hermelińskiego, że wybory po prostu spalą na panewce. To dopiero będzie lipa, kiedy 400 osób, które nie mają odpowiedniego doświadczenia w przeprowadzaniu wyborów, dostanie w swoje ręce takie narzędzia, z którymi sobie nie poradzi. Zostawcie chociaż tę możliwość, że był wójt, burmistrz, prezydent i żeby było to na wniosek po to, żeby był wentyl bezpieczeństwa. Niebezpieczne zabawki chcecie powierzyć osobom, które nie mają wiedzy i kwalifikacji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowny panie pośle Szymański, chciałabym panu przeczytać zapis, jaki mamy w zmianie nr 8, do której zaraz będziemy przechodzić: „Wójt lub rada gminy może przedłożyć powiatowemu komisarzowi wyborczemu wnioski w sprawie zmian siedzib obwodowych komisji wyborczych". Proszę, czytajcie państwo przepisy, ponieważ z tych wypowiedzi… Droga opozycjo, szanowni państwo posłowie, bardzo was proszę o merytoryczne wypowiedzi. Chciałabym, żebyście zapoznali się z projektem ustawy, z projektem poprawek, które zostały wniesione, żebyście rzeczywiście, tak jak powiedział pan poseł Matusiewicz, nie uprawiali demagogii. Gdybym wycisnęła cokolwiek z wypowiedzi, które były do tej pory, niewiele by nam zostało ewentualnie do dalszej pracy.

Pan poseł Dzikowski i kończę listę mówców. Przechodzimy do poprawek.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Ja też zgłaszam się do głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przykro mi, nie było pana.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Nie, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Szymański prosił, żeby wprowadzić ład i porządek. Słucham panów. Proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Zgłaszałem się do głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, proszę mi nie odmawiać znajomości projektu, ponieważ naprawdę znam go bardzo dobrze. Myślę, że czasami nawet lepiej niż pan poseł Schreiber. Byłbym w stanie odpowiedzieć panu posłowi Zgorzelskiemu na jego pytanie w 5 sekund, panie pośle. W 5 sekund.

Panie pośle Matusiewicz, doceniam pana intencje i lubię pana, ale zupełnie niepotrzebnie poddaje się pan partyjnej propagandzie. Staram się podchodzić merytorycznie. Niech pan posłucha jeszcze raz. Obwody tworzy komisarz. Wszelkie dane w sprawie zmian obwodów czerpie od urzędnika z zewnątrz, który nawet nie może być z tej gminy. Niech pan posłucha. W normalnym procesie, który odbywa się dzisiaj, dane statystyczne, jeżeli chodzi o wszystkie zmiany, posiada wójt i jego urząd. Rada gminy robi to w sposób transparentny przy ludziach. W sposób transparentny trwa transmisja. A ci dwaj goście biorą dokumenty i różne rzeczy, zamykają się w pokoju i ustalają okręgi. Wprowadźcie kamery, co oni tam robią, w jaki sposób dyskutują, jak podejmują decyzje. Panie pośle Schreiber, miej pan odwagę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję za bardzo merytoryczny głos. Panie pośle, będziemy następny… Jako ostatniego dopuszczam pana posła Kierwińskiego, żeby nie poczuł się urażony. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Zgłaszałem się wcześniej, ale doceniam ten gest i dziękuję za niego.

Pani przewodnicząca, powołuje się pani na art. 8, w którym jest mowa o siedzibie obwodowej komisji wyborczej. Nie mówimy o siedzibie obwodowej komisji wyborczej, tylko mówimy o tym, jak są organizowane obwody wyborcze.

Panie pośle, ja pana bardzo uważnie słuchałem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To była zmiana nr 8.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Zwracam państwa uwagę na jedną rzecz, a mianowicie, że wasi powiatowi komisarze wyborczy będą podejmowali decyzje, od której nie ma żadnej procedury odwoławczej. Zawsze dobrym standardem przy każdej decyzji, wydawanej przez jakiegokolwiek urzędnika publicznego, jest możliwość odwołania, ponieważ urzędnik ten także może popełnić błąd. Natomiast państwo robicie wszystko, żeby była to decyzja arbitralna, niepodlegająca żadnej procedurze odwoławczej. Wprowadźcie jakąś procedurę odwoławczą, ponieważ urzędnicy, którzy nie będą mieli kompetencji, ponieważ nie będą mieli skąd nabyć owych kompetencji, będą popełniali błędy. Za owe błędy nie będzie płacił pan poseł Schreiber.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Niestety, będą płacili mieszkańcy. To jest tragedia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, czas. Dziękuję bardzo panu posłowi Kierwińskiemu. Proszę państwa, zostały zgłoszone poprawki przez panów posłów Dzikowskiego, Protasa i Witczaka oraz dwie poprawki przez pana posła Sowę. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne, żeby uporządkowało nam owe poprawki i powiedziało przewodniczącej, które głosować jako pierwsze. Proszę bardzo.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, w pierwszej kolejności powinna być głosowana poprawka, a właściwie poprawki, ponieważ są one tożsame, polegające na skreśleniu zmiany nr 7. W drugiej kolejności powinna być głosowana poprawka pana posła Sowy, która zakłada nadanie nowego brzmienia art. 13 w lit. a).

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Sowa złożył dwie poprawki.

Legislator Wojciech Miller:

Rozumiem, że pierwsza poprawka pana posła Sowy polega na skreśleniu zmiany nr 7. Poprawka ta nie dotarła do nas.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, ale ktoś coś zrobił. Nie działa. Teraz działa. Proszę jeszcze raz. Przepraszam bardzo, panie pośle Tadeuszu, ale nie widzę panów. Dziękuję serdecznie. Muszę popatrzeć.

Poseł Jacek Protas (PO):

Zgłaszałem gotowość do obrony pani przewodniczącej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję, panie pośle Jacku.

Legislator Wojciech Miller:

Poprawka pana posła Sowy, którą dysponujemy, jest to poprawka nadająca brzmienie § 1. Jeżeli dobrze zrozumieliśmy, pan poseł Sowa, zgłosił również poprawkę polegającą na skreśleniu zmiany nr 7. Jeżeli poprawka ta została zgłoszona rzeczywiście w takim

kształcie, powinna być głosowana z tymi poprawkami, które także zakładają skreślenie zmiany nr 7.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Ponieważ wszyscy wkoło rozmawiają, powtórzę, że razem głosujemy poprawkę panów posłów Dzikowskiego, Protasa i Witczaka i jedną z poprawek pana posła Sowy. Bardzo proszę. I pana posła Zgorzelskiego, przepraszam.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

4 głosy za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz głosujemy drugą z poprawek zgłoszonych przez pana posła Sowę. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

3 głosy za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany. Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, przed przyjęciem zmiany nr 7 chcielibyśmy przedstawić naszą uwagę do pkt 7 lit. a), czyli do § 1. W naszej ocenie wyrazy znajdujące się w piątym wersie tego paragrafu „w celu dostosowania podziału gminy na stałe obwody głosowania do zmienionych granic okręgów" wydają się zbędne. Proszę zwrócić uwagę, że przesłanki dokonania zmian w podziale na stałe obwody głosowania stanowią: zmiana granic gminy, zmiana liczby wybieranych radnych, zmiana liczby mieszkańców w obwodzie głosowania w stosunku do określonej w art. 12 § 3, a także zmiana granic okręgów wyborczych. Wydaje się, że końcowa część paragrafu odnosi się właśnie do owej przesłanki. Chodzi o zmianę granic okręgów. Jest tutaj dodatkowo wskazane, że ma to na celu dostosowanie podziału gminy na stałe obwody głosowania do zmienionych granic okręgów. Musi więc zajść przesłanka zmiany granic okręgów wyborczych. W naszej ocenie wyrazy te są w tym paragrafie zbędne. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł wnioskodawca, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wnioskodawcy przychylnie ustosunkowują się do propozycji Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jeżeli poprawka, że skreśla się wyrazy, itd. wymaga przejęcia, to przejmuję taką poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Nie ma sprzeciwu. Przechodzimy do głosowania zmiany nr 7 wraz z poprawką przejętą przez pana posła Horałę od Biura Legislacyjnego.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 7? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zmiana nr 7 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 8. Proszę uprzejmie, rozpoczynamy dyskusję. Pan poseł Waldy Dzikowski. Ruch Kontroli Wyborów. Proszę, żeby zechciała się pani przedstawić. Jeszcze raz do mikrofonu.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
Krystyna Łazor.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę bardzo, pan poseł Protas, pan poseł Witczak, pan poseł Horała. Dziękuję serdecznie. Proszę uprzejmie, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, żeby była pani świadoma, że znam ten przepis i wiem, o czym mówię, może zacytuję. W zmianie nr 8 chodzi mianowicie o to, żeby skorzystać z wiedzy rady gminy w sprawie ewentualnej zmiany siedzib przez komisarza powiatowego. Jeszcze raz cierpliwie i konsekwentnie pytam, na czym ma polegać owa zmiana, jeżeli cała wiedza jest po stronie organów stanowiących urzędu gminy, organu wykonawczego, wójta gminy. Na podstawie całej wiedzy w sposób nietransparentny, niejawny podziału na obwody ma dokonywać komisarz powiatowy. Jakiemu celowi ma to służyć? Dlaczego nie może się to odbywać na oczach ludzi w dyskusji pomiędzy radnymi? Przecież pani uczestniczyła w takich debatach. Odbywało się to na oczach ludzi, ponieważ było to transmitowane. Ludzie mogli wnosić protesty. Był cały cykl odwoławczy. Dzisiaj zamyka się to kompletnie w jednym pokoju. Dlaczego się to robi, pani przewodnicząca? Pytam – może wnioskodawca odpowie – w jakim celu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Baza danych wszędzie jest w organie przedstawicielskim, jakim jest wójt i rada gminy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czas minął. Dziękuję panu, panie pośle. Bardzo proszę, pani Krystyna Łazor.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Wnoszę oczywiście o skreślenie tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Wnosi pan poprawkę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Wnoszę o skreślenie. Pan poseł Witczak i pan poseł Protas także.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Dzikowski, pan poseł Witczak i pan poseł Protas wnoszą poprawkę. Pani Krystyna Łazor.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
Od razu odniosę się do wypowiedzi pana posła, który mówił przed chwilą. Chciałabym również nawiązać do zarzutów, jakie padły na tej sali pod adresem Ruchu Kontroli Wyborów, dlaczego nic nie robiliśmy. Proszę państwa, robiliśmy, bardzo dużo robiliśmy. Jeżeli chodzi o procedurę protestu, chciałabym powiedzieć, że złożyłam protest wyborczy do Sądu Najwyższego we wrześniu 2015 r. w sprawie błędów w spisach wyborców, i nie tylko, w sprawie różnych nieprawidłowości i uchybień związanych z organizacją procesu wyborczego. Co zrobił Sąd Najwyższy? Przeczytam państwu: „pozostawić protest bez dalszego biegu”. Sąd Najwyższy uznał, że nie jest właściwy do rozpoznawania mojego protestu, który dotyczył błędów organizacyjnych przy organizacji wyborów. Skutkuje to zafałszowaniem wyników wyborów. Wszystko przedstawiłam w proteście. Sąd Najwyższy uznał, że nie będzie się tym zajmował.

Również w maju 2015 r. na policję, jak również do Państwowej Komisji Wyborczej zgłosiliśmy błędy i nieprawidłowości związane ze spisami wyborców, które wykryliśmy.

W szczególności chodziło o komisje wyborcze na terenie Warszawy, gdzie w spisach wyborców byli ujawnieni wyborcy zamieszkali, w cudzysłowie, w komisjach obwodowych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czas.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
Sprawa była dosyć głośna. Policja nic z tym nie zrobiła.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję pani bardzo.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
Chciałabym również powiedzieć, że w maju, we wrześniu 2015 r. i później składaliśmy szerokie opracowania analityczne do Państwowej Komisji Wyborczej. Też nie było reakcji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Protas, pan poseł Witczak, pan poseł Horała, pani minister Tokaj. Proszę uprzejmie.

Poseł Jacek Protas (PO):
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w zmianie tej w lit. a) proponujecie państwo następujący zapis: „Wójt lub rada gminy może przedłożyć powiatowemu komisarzowi wyborczemu wnioski w sprawie zmian siedzib obwodowych komisji wyborczych". A więc pytam w końcu kto: czy wójt, czy rada gminy. Wprowadzenie takiego zapisu może spowodować, że nikt może nie złożyć albo mogą złożyć i wójt, i rada gminy. Są to dwa organy. A więc jest pytanie.

Poseł Marcin Horała (PiS):
I dobrze. I komisarz rozpatrzy.

Poseł Jacek Protas (PO):
Oczywiście dla pana wszystko jest proste, tylko potem w życiu okaże się, że niezupełnie tak jest. Zapewniam pana, panie pośle, że mam trochę więcej doświadczenia i życiowego, i zawodowego od pana. Pytam więc pana profesora, pytam panów legislatorów, czy taki zapis w ogóle może zafunkcjonować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę, pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Konsekwentnie będziemy wykreślali wszystkie zmiany, w których występuje partyjny komisarz, bądź to wojewódzki, bądź to powiatowy. W tym przypadku mamy kontynuację przepisów, które wprowadzą bałagan, chaos i upartyjnią wybory. Chciałbym przypomnieć o tym, o czym mówiła pani minister Tokaj przy tej okazji, że od początku w partyjnych przepisach nie stworzyliście nawet mechanizmu, który pozwoliłby na współpracę wójta i komisarza tak, żeby można było wyznaczyć chociażby lokale w obwodach. Komisarz nie ma takiej kompetencji, a wójt nie będzie musiał tego zrobić w świetle wcześniejszych przepisów. Nie mówię już o tym, że cały czas mamy do czynienia z przepisami, które będą upartyjniały wybory w Polsce, upartyjniały proces i nadzór nad wyborami. Jesteśmy głęboko temu przeciwni.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł Horała, bardzo proszę. Potem jest pani minister Tokaj, pan profesor Chmaj. Pan profesor chyba się zgłaszał. Pan poseł Zgorzelski. Wszystko kończy pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber. Kończymy już listę mówców. Proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Bardzo proszę, żeby ciągle nie powtarzać zupełnie bezpodstawnych tez o upartyjnieniu. Rozumiem, że jak obecnie decyzje podejmuje wójt z PSL-u, z Platformy Obywatelskiej, z PiS-u bądź rada gminy, gdzie większość ma PSL, Platforma Obywatelska, PiS, to jest to nieupartyjnione.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Nie, wspólnota lokalna.

Poseł Marcin Horała (PiS):

A jak będzie je podejmował komisarz, któremu wpisujemy do ustawy, że ma być bezpartyjny – jest powoływany przez Państwową Komisję Wyborczą – to będzie to upartyjnione. Panie pośle, naprawdę proszę nie walczyć z logiką.

Kolejny pan poseł też walczy z logiką. Sformułowanie „lub" oznacza, że może to zrobić jeden organ lub drugi organ, mogą też zrobić obydwa.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Po to, żeby oceniać kwestie logiki, najpierw trzeba być logicznym, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie przewodniczący.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

A wy już udowodniliście nam, że z logiką macie na bakier.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo. Panie przewodniczący Witczak, przywołuję pana do porządku. Proszę, pan poseł.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Przyjmuję, pani przewodnicząca, przywołanie do porządku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę, panie pośle. Będzie miał pan doliczony czas. Proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dobrze, że pan poseł przynajmniej nie walczy z kulturą, skoro już walczy z logiką.

Szanowni państwo, chciałbym również zgłosić poprawkę. W art. 4 w pkt 8 w lit. c) przed wyrazami „propozycje zmian" zabrakło wyrazów „§ 4". Jest to zmiana redakcyjna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pani minister, bardzo proszę.

Szef Krajowego Biura Wyborczego, sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej Beata Tokaj:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Chciałabym króciutko odnieść się do tego, co powiedział przedstawiciel Ruchu Kontroli Wyborów. Jeżeli chodzi o spis wyborców w wyborach do Sejmu, rzeczywiście było wiele osób dopisanych do spisu wyborców, ale były to osoby nigdzie niezamieszkałe. Zgodnie z kodeksem, jako ich miejsce zamieszkania wskazuje się adres dla Warszawy Śródmieście.

Jeżeli chodzi o spisy wyborców, są one sporządzane na podstawie rejestru wyborców. W tej chwili rejestr wyborców co kwartał jest kontrolowany przez pracowników delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

Chciałabym jeszcze króciutko odnieść się do zmiany nr 9. Chciałabym zaznaczyć, że komisarz wyborczy może wykonywać zadanie… W takim razie przepraszam. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan profesor Chmaj, proszę bardzo.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Dziękuję bardzo. Szanowna Komisjo, z życzliwości mam propozycję, ponieważ lit. a) w zmianie nr 8 rzeczywiście budzi kontrowersje. Muszę się tutaj zgodzić z panem posłem Protasem i panem posłem Witczakiem. Proponuję drobną zmianę. Może ktoś z państwa będzie chciał wnieść taką poprawkę. Proponuję, żeby w miejsce zapisu „Wójt lub rada gminy może przedłożyć powiatowemu komisarzowi wyborczemu wnioski w sprawie" wprowadzić zapis „Rada gminy przedkłada powiatowemu komisarzowi wyborczemu wnioski w sprawie". Chodzi o to, że komisarz wyborczy jednoosobowo ma wprowadzać

obwody głosowania, okręgi wyborcze. Nic nie stoi na przeszkodzie, żeby każda rada gminy miała obowiązek przedłożyć swoje wnioski. Jeżeli państwo już wprowadzacie jednoosobowe dzielenie gminy lub powiatu na obwody i okręgi, niech przynajmniej komisarz wyborczy ma wnioski od każdej gminy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu profesorowi. Kto przejmuje? Pan poseł Protas. Teraz pan poseł Zgorzelski. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, osobiście nie zgadzam się z tą tezą, bowiem zarówno Biuro Analiz Sejmowych, jak i pan profesor Chmaj kwestionowali to, twierdząc, że dzielenie na obwody i okręgi przez komisarzy wyborczych jest rozwiązaniem niekonstytucyjnym. Skoro tak, to teraz przyjmując to jako założenie, nie możemy próbować umiejscowić komisarza wyborczego w ustawie. Dlatego zgłaszam poprawkę polegającą na wykreśleniu owej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę pan poseł Schreiber, poseł wnioskodawca. Mamy poprawkę pana posła Zgorzelskiego.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, najpierw w sprawach proceduralnych. Jako wnioskodawca oczywiście przychylnie przyjmuję propozycję poprawki pana posła przewodniczącego Horały. Jest to poprawka redakcyjna, która eliminuje pewien drobny błąd.

Natomiast oczywiście negatywnie opiniuję poprawkę mająca na celu skreślenie zmiany nr 8. Sądzę, że jest to dobre rozwiązanie. Sami państwo, także pan profesor, wczoraj argumentowaliście, że nie ma zapisów, w jaki sposób kogoś zmusić do tego, żeby został wybrany taki czy inny radny. Teraz okazuje się, że mamy nakazać tylko radzie. Zaproponowanie jakichś sankcji raczej byłoby trudne. Co więcej, jeżeli mielibyśmy także sytuację, w której również wójt może to zrobić, to dlaczego nie? Najwyżej będą dwie propozycje, które będą na stole. Zresztą czasem w tej mierze dochodzi do jakichś sporów pomiędzy radą gminy a wójtem. Niech zostanie wybrana propozycja lepsza przez osobę z zewnątrz. Propozycje te są w pełni przemyślane.

Kończąc, chciałbym powiedzieć, dlaczego komisarz. Skoro komisarzowi – oczywiście szerzej Państwowej Komisji Wyborczej – powierzamy proces przygotowania wyborów, to po to, żeby nie doprowadzić do bałaganu i chaosu, niech ma on takie zadania. Przecież nikt nie będzie myślał, żeby wprowadzać jakieś absurdalne rozwiązania. Co najwyżej, oprze się na propozycjach, które były już wcześniej. W najlepszym razie zmodyfikuje je, jeżeli wystąpią istotne problemy, które będą zgłaszane. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, przystępujemy do rozpatrzenia poprawek. Zwracam się teraz do Biura Legislacyjnego. Poprawkę zgłosili pan poseł Dzikowski, pan poseł Witczak i pan poseł Protas. Poprawkę zgłosił też pan poseł Piotr Zgorzelski. Ponadto poprawkę pana profesora Chmaj przejął pan poseł Protas. Proszę o uporządkowanie poprawek i podanie kolejności głosowania.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, z tego, co zrozumieliśmy, wszystkie poprawki poza jedną dotyczą skreślenia zmiany nr 8. Poprawki te powinny być rozstrzygane łącznie w pierwszej kolejności. Jako druga powinna być rozstrzygana poprawka pana posła Protasa, jak powiedziała pani przewodnicząca, przygotowana przez pana profesora. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Mieliśmy jeszcze poprawkę zgłoszoną przez pana posła Horałę.

Legislator Wojciech Miller:

Jeżeli chodzi o poprawkę pana posła Horały, w naszej ocenie nie ma potrzeby rozstrzygania jej. Jest to oczywista korekta, która musi zostać poczyniona.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem, bez głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez pana posła Dzikowskiego, pana posła Witczaka, pana posła Protasa i pana posła Zgorzelskiego? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przystępujemy do głosowania poprawki pana posła Jacka Protasa.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przystępujemy do przyjęcia zmiany nr 8. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 8? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Oznajmiam Szanownej Komisji, że zmiana nr 8 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 9. Proszę uprzejmie, pan poseł Jacek Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, złożyłem poprawkę, żeby w całości wykreślić zmianę nr 9. Moje największe wątpliwości poza tym, że zadania te powierzamy komisarzowi wyborczemu, czemu generalnie jesteśmy przeciwni, budzi też to, że zadanie, o którym jest mowa w tej zmianie, komisarz może wykonać tylko przy pomocy wójta bądź burmistrza. Teraz jest pytanie, czy w tym przypadku komisarz wyborczy będzie wydawał polecenia samorządowcowi, wójtowi bądź burmistrzowi. Jeżeli tak, to jeżeli wójt lub burmistrz nie zgodzą się na przyjęcie poleceń, w przepisie nie ma wobec nich żadnych sankcji, jeżeli nie wykonają tego obowiązku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Mariusz Witczak. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Jest to kolejny szkodliwy przepis, który rozwija kompetencje partyjnego PiS-owskiego komisarza, który będzie miał na celu pilnowanie, zgodnie z wolą Nowogrodzkiej, przebiegu i wyniku wyborów. Jest to bardzo smutne. Po raz kolejny będziemy prosili Wysoką Komisję, a następnie Wysoką Izbę o wykreślenie tego szkodliwego przepisu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Przywołuję do porządku pana posła Witczaka. Pan poseł Piotr Zgorzelski. Proszę uprzejmie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, zgłaszam poprawkę skreślającą ową zmianę, dlatego że podanie informacji, o której jest tutaj mowa, jest zbyt późne. Informacja o tak istotnej zmianie powinna być podana przynajmniej 14 dni wcześniej. Jest to zmiana nr 9.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Tak, mówimy o zmianie nr 9.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dlatego, tak jak na wstępie, wnoszę o skreślenie owej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Szynkowski.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Szanowni państwo, chciałbym zwrócić państwa uwagę, co w tej chwili wśród tych propozycji budzi kontrowersje. A mianowicie kontrowersje budzi propozycja przepisu, zgodnie z którym jeżeli w okresie ostatnich 5 lat zmieniono siedzibę komisji wyborczej, to w tymże punkcie ma wisieć obwieszczenie, które będzie informowało mieszkańców o tej zmianie. Jak rozumiem, państwa sceptycyzm wobec projektu sięga aż tak daleko, że za kontrowersyjny i nie do zaakceptowania uważacie państwo przepis, zgodnie z którym mieszkaniec przychodzący w miejsce, w którym kiedyś była komisja wyborcza, ale już jej tam nie ma, będzie mógł zapoznać się z wywieszonym tam obwieszczeniem, które będzie mu wskazywało, gdzie ma iść. Państwo w takim punkcie, przy takiej propozycji mówicie o partyjnym komisarzu, nie zwracając uwagi na to, że będzie zgłoszona propozycja, żeby komisarze nie mieli przynależności partyjnej. To wszystko nie ma znaczenia. Jesteście państwo również przeciw tej zmianie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Panie pośle, nas to nie dziwi. Znamy przepis, który jest. Możemy go literalnie zacytować. Dziwi nas to, że powiatowy komisarz wyborczy czerpie informacje tylko i wyłącznie od wójta lub urzędników, a potem dokonuje zmian, zamiast tego, żeby robił to wójt gminy, który jest dysponentem. Nie ma w tym przepisie takich zapisów, które powodowałyby to, że wójt, burmistrz lub prezydent jest zobligowany do tego, żeby wykonywać owe zadania. Rozumie pan, o co chodzi? Jest to niechlujnie napisane. Tyle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę, pan profesor Chmaj.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Szanowni państwo, pomimo tego że przepis ten rzeczywiście jest naprędce napisany, pragnę zwrócić państwu uwagę na jedną rzecz. Otóż powiatowy komisarz wyborczy ma podawać do publicznej wiadomości informację, ale w dniu wyborów. Uważam, że jest to zdecydowanie za późno. Jeżeli chcemy, żeby informacja ta miała realny skutek, to niech powiatowy komisarz wyborczy umieści ją przynajmniej dzień przed dniem wyborów. Wtedy nie będziemy mieć żadnych wątpliwości, że wyborca idąc do lokalu, będzie mógł zapoznać się z tą informacją. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie profesorze. Pan poseł Matusiewicz. Bardzo proszę.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, czytajcie przepisy. Zobaczcie, co jest w zmianie nr 10. W zmianie nr 10 mamy art. 16 § 1 pkt 2, zgodnie z którym wójt gminy najpóźniej w 30. dniu przed dniem wyborów podaje informację o wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych dla danych wyborów. Mówię to w kontekście tego, co podnosił pan poseł Zgorzelski. Podaje informację co najmniej 30 dni wcześniej. Jeżeli teoretycznie nastąpiłaby zmiana siedziby obwodowej komisji wyborczej, wójt o tym zawiadamia. Dodatkowo w dniu wyborów jest informacja z podaniem siedziby, ponieważ może to nie trafić do wiadomości wszystkich mieszkańców. Proszę patrzeć na wszystkie zmiany, ponieważ niepotrzebnie tracimy czas. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję. Ponownie był merytoryczny głos pana posła Matusiewicza. Pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Szanowna Komisjo, jeżeli rozpatrujemy projekt po zmianach, to z całym szacunkiem, proszę zauważyć, że w zmianie nr 9 jest napisane literalnie „w dniu wyborów". Roz-

patrujemy projekt po zmianach i tak tutaj jest napisane. Dlatego Komisja, członkowie Komisji mają prawo odnosić się w ten sposób do konkretnej zmiany, co oznacza, że zmiana jest napisana niechlujnie i niekomplementarnie z kolejnymi.

Szanowni państwo, nikt nie kwestionuje logiki owej zmiany, ale jest dla nas nie do zaakceptowania, że komisarze wyborczy nie są już sędziami, tylko są namiestnikami politycznymi. Jest to jedna rzecz. Absolutnie nie do zaakceptowania jest przez nas to, że robią te rzeczy samodzielnie. Szanowni państwo, jeszcze raz przypominam, że zostaną powołani na kilka chwil przed wyborami według niejasnych merytorycznie zasad. Moim zdaniem, jak i chyba większości Komisji, bez pomocy wójta, burmistrza, prezydenta nie będą w stanie w sposób profesjonalny tego zrobić. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan doktor Zbieranek, proszę.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, króciutka uwaga. Informacji nigdy nie za wiele. Jak najbardziej popieramy, gdyby rzeczywiście taką informację udało się przekazać trochę wcześniej. Jest jeszcze jedna kwestia, na którą można by było zwrócić uwagę. Wyborcy często nie znają, nie wiedzą, że lokal jest dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Być może w tej informacji można by było poruszyć też taką kwestię. Wiem, że będzie to w następnej zmianie, panie pośle, ale tutaj mówimy o trochę innej informacji, informacji w lokalu wyborczym. Obwieszczenia zwykle są w innych miejscach. Być może tutaj można by było rozważyć uzupełnienie, że podaje informację umożliwiającą dotarcie wyborcom do właściwej obwodowej komisji wyborczej i wskazuje też informację, czy jest to lokal dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pani Krystyna Łazor. Proszę bardzo.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:

Na razie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pozytywnie odbieram samą intencję. Rozumiem, że ktoś wpadł na pomysł, że ludzi należy poinformować, że w miejscu, w którym w ciągu ostatnich 5 lat oddawali głosy, teraz obwodu nie będzie. Drodzy państwo, nie gniewajcie się, ale jest to zupełnie co innego niż to, o czym za chwileczkę będziemy rozmawiać przy okazji art. 16, przy okazji zmiany nr 10. Intencja jest chyba taka, żeby wcześniej poinformować ludzi o tym, żeby w dniu wyborów nie przyszli w dane miejsce. W związku z tym proszę się nie gniewać, ale rzeczywiście zamieszczenie informacji, o której jest mowa w zmianie nr 9, przez komisarza w dniu wyborów jest błędem. Nie, nie. Powtarzam jeszcze raz. Panie pośle, spokojnie. Mówimy o dwóch różnych rzeczach. Mówię o tym, że tak odbieram państwa intencje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o ciszę. Dajmy się wypowiedzieć panu Markowi, chociaż przypominam, panie Marku, że zaraz czas się skończy.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Nie chcę nikogo przekrzykiwać, dlatego milczę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o ciszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Dobrze odbieram intencje, ale rozumiem, że jest to dodatkowa informacja, nie ta, która będzie w obwieszczeniu o tym, gdzie są lokale, tylko dodatkowa. Tak odbieram państwa intencje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Słusznie.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Odbieram pozytywnie. Ale nie w ostatniej chwili.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu serdecznie. Listę zamyka pan poseł Łukasz Schreiber, wnioskodawca. Zaraz przechodzimy do głosowania poprawek. Proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Faktycznie, jak zwrócił uwagę pan poseł Szynkowski vel Sęk, zdumiewające jest, że zmiana ta spowodowała 15 głosów. Skoro już wywołała, warto pokrótce odpowiedzieć. Kto będzie to robił? Zapewne urzędnik wyborczy. Przecież można to wszystko zrobić.

Teraz najczęstsza uwaga, która padała. Dlaczego nie 14 dni, 7 dni wcześniej, tylko w dniu wyborów? Wysoka Komisjo, spójrzmy na praktykę. Oprócz tego że będzie obwieszczenie, że będą druki bezadresowe dostarczone do mieszkańców z informacją… Tutaj jest także odpowiedź na pytanie pana doktora z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, że będzie tam też informacja, które lokale są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Otóż ma to sens w dniu wyborów. Wcześniej jest kompletnie bez sensu. W jakich miejscach odbywa się głosowanie? W szkołach, w domach kultury. Jeżeli powiesimy to tam dużo wcześniej, jest duże prawdopodobieństwo, że ktoś to zdejmie, że ktoś później tego nie powiesi, że zrobi to pani sprzątaczka albo Bóg wie kto. Dlatego w dniu wyborów. Nie znam człowieka, który 3 dni wcześniej robiłby sobie spacer do lokalu wyborczego, żeby zobaczyć, czy na pewno tam będzie jego lokal. Nie ma czegoś takiego.

Wysoka Komisjo, jest to bardzo dobra propozycja. W imieniu wnioskodawców pomimo tych głosów będę się jednak upierał, że jest to właściwa forma. Zresztą jak pamiętam, dyskutowaliśmy o tym w gronie posłów, którzy pisali tę ustawę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Biuro Legislacyjne. Przechodzimy do głosowania poprawek. Bardzo proszę o uporządkowanie.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, odnotowaliśmy dwie tożsame poprawki polegające na skreśleniu zmiany nr 9.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poprawka pana posła Jacka Protasa i poprawka pana posła Piotra Zgorzelskiego.

Legislator Wojciech Miller:

Tak jest.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

W związku z tym przystępujemy do głosowania owych poprawek, ponieważ są tożsame.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Bardzo proszę. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

6 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przystępujemy teraz do przyjęcia zmiany nr 9.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 9? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Oznajmiam, że zmiana nr 9 została przyjęta.

Szanowni państwo, przechodzimy do zmiany nr 10. Proszę, spokojnie. Może pozwolimy panu. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Wysoka Komisjo, myślę, że akurat ta zmiana stanowi doskonały moment, żeby zapytać projektodawców o to, w jaki sposób będą finansowane wybory. W tym miejscu, w art. 16 zobowiązujecie państwo wójta do podejmowania pewnych czynności, które będą się wiązały z kosztami. Wobec tego chciałbym zapytać, jak będzie wyglądało finansowanie wyborów, skoro do tej pory otrzymywaliśmy dotacje z budżetu państwa na realizację zadań wyborczych. Nie znajduję ani jednego słowa na ten temat w uzasadnieniu, poza tym, że przeprowadzenie procedur, które państwo wdrażacie, będzie kosztowało 190 000 tys. zł więcej niż do tej pory, poza tym, że kupowanie przez nas urządzeń nagłaśniających będzie kosztowało 58 000 tys. zł i wbrew postanowieniom Konstytucji RP nie wskazujecie państwo źródeł pokrycia nowego zadania. Chciałbym zapytać państwa o to, w jaki sposób środki na realizację owych zadań będą trafiały do samorządów. Rzeczywiście jest tak, że komisarz powiatowy jest instytucją, która nie ma zaplecza. Pewne przedsięwzięcia będzie robił przy pomocy samorządów. Chcielibyśmy otrzymywać pieniądze na owe czynności co najmniej tak jak do tej pory. Słowo „co najmniej" wynika z faktu, że dotacje były niższe niż faktycznie ponoszone koszty. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł Waldy Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, chciałbym powiedzieć wnioskodawcom, że dyskusja ta nie wynika z tego, że wymyśliliście coś niedobrego lub mądrzejszego niż było w Kodeksie wyborczym. Jeżeli chodzi o informowanie, jest dokładnie tak samo, a nawet gorzej. Na tym poziomie był za to odpowiedzialny jeden organ, czyli wójt gminy. Cały czas trwa pytanie, po co komisarz powiatowy ma wydawać polecenia wójtowi, który wcześniej był odpowiedzialny za cały obszar informowania. Nie ma w tym nic dziwnego, że dyskusja trwa. Kwestionujemy zasadność powoływania niekonstytucyjnych organów, jakimi są komisarz powiatowy i komisarz wojewódzki. Czemu się tutaj dziwić? Bronimy Konstytucji RP. Taka jest prawda.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł Sowa.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Jeszcze jedno. Przepraszam, pani przewodnicząca, konkluzja.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Poprawka?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Oczywiście w imieniu swoim, a także pana posła Kierwińskiego wnoszę o skreślenie zmiany nr 10. Ponadto dlatego że czasami czytam projekt lepiej niż wy – jak w Kodeksie wyborczym pisze się bzdury, warto to dobrze przeczytać – zamiast wyrazu „wojewódzkiego" powinien być wyraz „wojewódzkiemu". Chodzi o komisarza, panie pośle Horała.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Trzeba poprawić. Spokojnie. Wszystko będzie. Bardzo proszę, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, pozwolę sobie złożyć dwie poprawki. Poprawka pierwsza. Do pakietu, który jest wyszczególniony w pkt od 1 do 4 – pkt 4 dotyczy możliwości głosowania przez pełnomocnika – chciałbym dodać pkt 5 obejmujący możliwość głosowania korespondencyjnego. Jest to jedna poprawka.

Druga poprawka trochę odnosi się do tego, co przed momentem mówił mój przedmówca. Jeżeli już forsujecie taki system, chciałbym obarczyć odpowiedzialnością za rozwieszanie obwieszczeń powiatowego komisarza wyborczego. W związku z powyższym w § 1 byłoby zapisane: „powiatowy komisarz wyborczy podaje".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję, panie pośle. Jest jedna poprawka, jedna minuta. Pan poseł Horała. Proszę. Zapisałam pana posła Kierwińskiego.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Po pierwsze, chciałbym zgłosić poprawkę, która jest jednobrzmiąca z jedną ze zgłoszonych już poprawek. Cieszę się, że pan poseł czyta ustawę. Być może czytał też poprawki, które wpłynęły do sekretariatu Komisji kilka dni temu, wśród których znajduje się zamiana wyrazu „wojewódzkiego" na wyraz „wojewódzkiemu". Bardzo się cieszę, panie pośle.

Chciałbym też odnieść się do zgłoszonych poprawek, np. poprawek pana posła Sowy. Jednak trzeba tutaj wprost powiedzieć, co państwo robicie. Teraz zgłasza pan poprawkę w idealny sposób sprzeczną ze swoimi wcześniejszymi poprawkami oraz ze stanowiskiem, jakie pan zajmował, krytykując komisarza i mówiąc, że to niedobrze, że coś ma komisarz, a nie wójt. Teraz robi pan na odwrót.

Krótko mówiąc, przy każdym punkcie chcecie maksymalnie przedłużyć procedowanie. Jak państwo tak lubicie pracować późno w nocy albo w weekendy, cóż na to poradzę?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie, panie pośle. Proszę, pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów z dużym zadowoleniem przyjmuje powołanie komisarzy wyborczych różnych szczebli. Bardzo cieszy nas odsędziowienie tej funkcji, że tak to nazwę. Jako absolwent prawa chciałbym powiedzieć, że bardzo mile widzielibyśmy jeszcze odprawniczenie tej funkcji. Chodzi o to, żeby po prostu były to osoby, które spełniają określone kwalifikacje, przede wszystkim, żeby były niekarane. Mogę mieć wykształcenie wyższe.

Nasz niepokój budzi pewna niekonsekwencja – na co zwracali uwagę posłowie opozycji – jeżeli chodzi o podział kompetencji. Pojawia się korpus urzędników wyborczych. Nie wiadomo, jak jest on podporządkowany pod komisarzy wyborczych. Może to być problem. Oczywiście będzie to w następnych punktach, jednak od razu to awizuję, dlatego że ma to wpływ na bardzo wiele punktów, o których dyskutujemy w tej chwili. Naszym zdaniem korpus urzędników wyborczych regionalnie, w poszczególnych regionach działania komisarzy wyborczych powinien być podporządkowany właściwemu komisarzowi. W tej chwili jest to podległość pod Szefa Krajowego Biura Wyborczego. Może to rodzić problemy kompetencyjne, jak również decyzyjne, Może tam dochodzić do jakichś paraliżów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu bardzo. Pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, popieram wniosek pana radnego Dzikowskiego o odrzucenie w całości tej zmiany, bowiem, po pierwsze, sankcjonujecie udział w tych czynnościach powiatowego komisarza wyborczego. Ponadto po raz kolejny wyrzucacie z przepisów głosowanie korespondencyjne, na co nie możemy się zgodzić i na co się nie zgadzamy. Wykreślając głosowanie korespondencyjne, wyłączacie z procesu wyborczego bardzo dużo aktywnych Polaków.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Serdecznie dziękuję. Bardzo proszę, pan poseł Piotr Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, dziękuję bardzo za udzielenie głosu. Chciałbym, żeby jeszcze raz wybrzmiało to, co za chwilę powiem. Dokonanie podziału okręgów wyborczych przez komisarza wyborczego w świetle opinii konstytucjonalistów, ale także prawników z Biura Analiz Sejmowych jest niekonstytucyjne. Dlatego też uważam, że jakiekolwiek rozmowy o umocowaniu, uzbrojeniu komisarza wyborczego w kompetencje po prostu wpędzają nas na niewłaściwy tor. Jeżeli podział okręgów przez komisarzy jest niekonstytucyjny, no to kropka. Właściwie powinniśmy przejść do procedowania w opar-

ciu o ten przepis. W związku z tym, że zmiana ta także dotyczy aktywności komisarza, zgłaszam poprawkę dotyczącą jej wykreślenia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Serdecznie dziękuję, panie pośle. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałbym bardzo mocno wesprzeć głos pana przewodniczącego Zgorzelskiego. Formułujecie państwo, tworzycie państwo powiatowych komisarzy wyborczych, coś, co jest z gruntu niekonstytucyjne. Rzeczywiście nie ma oficjalnych ekspertyz, dlatego że Komisja nie zamówiła takich ekspertyz, ale wskazują na to wszystkie opinie, które mamy, opinie, których nie chcecie uznać. Bardzo proszę, żebyśmy jednak zdawali sobie sprawę z tego, że nie mówimy tutaj o żadnych komisarzach wyborczych, tylko mówimy tutaj o komisarzach politycznych. Trzeba to bardzo mocno powiedzieć. W Polsce czasy komisarzy kojarzą się jak najgorzej.

Proszę państwa w imię elementarnego przestrzegania ładu konstytucyjnego, przestrzegania na poziomie elementarnym, dlatego że wiem za co macie Konstytucję RP, co pokazujecie od 2 lat, nie wracajcie do czasów, z którymi wydawało się, że polskie społeczeństwo skończyło w roku 1989. Naprawdę drogą nie jest cofanie się w historii o wiele lat. Wiem, że państwo z Ruchu Kontroli Wyborów mogą zaklinać, że są za odsędziowieniem, za odprawniczeniem, jak tutaj padło.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Serdecznie dziękuję, panie pośle.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Cały problem polega na tym, że chcecie to „uPiSowić". Dziwię się. Przedstawiacie się państwo jako niezależny komitet, a zachowujecie się jak przystawka Prawa i Sprawiedliwości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Paweł Zdun:
Wypraszam sobie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę nie atakować.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
Ja również sobie wypraszam. Proszę tak…

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Powiedziałem, że zachowujcie się państwo, a nie, że jesteście. Zwracam na to państwa uwagę.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Paweł Zdun:
Pan poseł zachowuje się niegodnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam bardzo. Czy mogę prosić pana posła Kierwińskiego o kulturalne zachowanie i nieatakowanie gości, którzy są zaproszeni na dzisiejsze posiedzenie Komisji? Proszę bardzo, pani Krystyna chciała zabrać głos. Przepraszam, uciekło mi nazwisko. Proszę.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
Krystyna Łazor. Chciałabym sprostować wypowiedź pana posła Kierwińskiego. Moje działania w Ruchu Kontroli Wyborów nie były związane z PiS-em. Jako mąż zaufania kierowany do Państwowej Komisji Wyborczej nigdy nie miałam zaświadczenia z PiS-u.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Nie powiedziałem, że z PiS-u.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
Powiedział pan, że jestem przystawką PiS-u.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Że zachowujecie się jak przystawka PiS-u.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, proszę nie przerywać.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:

Szanowni państwo, jestem tutaj, poświęcam swój czas, jestem wolontariuszem. Jako wolontariusz pracuję 2 lata wyłącznie po to, żeby pomóc państwu stworzyć system wyborczy pozbawiony wad, które są w tej chwili, żeby nie było sfałszowania wyborów, żeby wyniki, które odczytuje Państwowa Komisja Wyborcza lub inny organ, oddawały stan rzeczywisty. Przepisy, które są w tej chwili, nie oddają stanu rzeczywistego. Mogę przekazać materiały do analizy. Jeżeli chcecie państwo dokładniej się zapoznać, bardzo proszę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo pani dziękuję. Szanowni państwo, chciałabym powiedzieć, że w różnych mediach było bardzo dużo publikacji na ten temat. Kiedy w publikacjach tych występowali wolontariusze pracujący np. w Ruchu Kontroli Wyborów, jakoś nikt nigdy nikogo nie pozwał do sądu. Proszę państwa, państwo pracując jako wolontariusze, nie mijali się z prawdą.

Proszę, pan poseł Szymon Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję bardzo. Oczywiście pozytywnie opiniuję poprawkę pana posła przewodniczącego Horały, co najwyższej z pytaniem, czy taka zmiana w ogóle może być rozpatrywana jako poprawka. Zamiana wyrazu „wojewódzkiego" na wyraz „wojewódzkiemu" wydaje się oczywista. Być może nawet nie musi być to głosowane.

W pozostałych głosach i poprawkach nie pojawił się żaden nowy argument. Znowu pojawili się partyjni komisarze. Już wielokrotnie to wyjaśnialiśmy. W związku z tym jakąkolwiek z tych propozycji trudno zaopiniować pozytywnie. Oczywiście opiniuję je negatywnie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Bardzo gorąco popieram rozwiązanie polegające na wykreśleniu tej zmiany. Rzeczywiście jest to kolejny z przepisów, który wprowadza partyjny nadzór nad procesem wyborczym w Polsce.

Ruch Kontroli Wyborów mógłby szczegółowo przyjrzeć się wyborom z 2015 r. Jakoś tak się dziwnie składa, że jak PiS wygrywa, nie bijecie państwo w tarabany. Jak przegrywa albo przegrywa sromotnie, wówczas wybory są sfałszowane. Jest to mniej więcej implikacja pragmatyczna całej konstrukcji, którą państwo tworzycie, żeby pod płaszczykiem wielkich problemów z procesem wyborczym wprowadzić rozwiązania, które absolutnie przysuwają nas do Kremla albo do Białorusi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowny panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Szanowni państwo, w przepisie tym poza tym, że cały nadaje się do wywalenia…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Do wyrzucenia.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

…jest również zawarta niekonsekwencja, dlatego że nakazujecie wójtowi pewne działania, a na końcu piszecie, że po jednym egzemplarzu obwieszczenia niezwłocznie przekazuje się powiatowemu i wojewódzkiemu komisarzowi wyborczemu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Dziękuję, panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Nie wiemy, kto ma to przekazać. Czy duet Horała Schreiber, czy pan poseł vel Sęk? Nie wiemy, kto będzie przekazywał.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, może bez tych szyderstw. Zwracam się teraz do Biura Legislacyjnego, dlatego że zostały zgłoszone cztery poprawki. Szanowni państwo.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, przepraszam. Mogę?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam bardzo, pan Marek Wójcik zabierał już głos w tej sprawie. Zwracam się już do Biura Legislacyjnego. Rozpoczynam procedurę. Proszę jej nie łamać.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Bardzo serdecznie przepraszam. Rozumiem, że niektóre pytania, które zadaję, mogą być niewygodne dla posłów wnioskodawców.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie Marku.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Zapytałem o źródła finansowania wyborów i nie uzyskałem odpowiedzi. Proszę się nie gniewać, że w tej chwili próbuję się o to doprosić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Jest to kluczowa kwestia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Teraz jesteśmy w trakcie procedowania. Dostanie pan odpowiedź na to pytanie później. Przepraszam bardzo, panie pośle Dzikowski. Proszę nie przeszkadzać. Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę panów mecenasów. Mamy zgłoszone cztery poprawki. Proszę uporządkować, w jakiej kolejności mamy je głosować. Przypominam, że poprawki zgłaszał pan poseł Dzikowski wraz z posłem Kierwińskim, pan poseł Sowa, pan poseł Horała i pan poseł Zgorzelski. Proszę. Kto chciał? Pan poseł Sowa. Proszę uprzejmie.

Poseł Marek Sowa (N):
Chciałbym, żeby została tylko poprawka dotycząca głosowania korespondencyjnego. Drugą wycofuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę. Proszę o chwilę cierpliwości. Czy Biuro Legislacyjne już może? Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w pierwszej kolejności powinny być rozpatrywane poprawki polegające na skreśleniu zmiany nr 10, czyli poprawki pana posła Dzikowskiego i pana posła Zgorzelskiego. Poprawki te jako jednobrzmiące powinny być głosowane łącznie. Jeżeli chodzi o poprawkę pana posła Horały, podobnie jak w przypadku poprzedniej uważamy to za konieczną korektę stylistyczno-redakcyjną. W naszej ocenie nie wymaga to poprawki. Jeżeli natomiast chodzi o poprawkę pana posła Sowy, powinna być rozpatrywana w drugiej kolejności, z tym że zwracamy uwagę, iż w przypadku jej przyjęcia w katalogu informacji, które będą musiały zostać przekazane, będzie też zawarta ta dotycząca głosowania korespondencyjnego. Projekt i część zmian już przyjętych zakładają usunięcie możliwości głosowania korespondencyjnego. W przypadku

przyjęcia owej poprawki w naszej ocenie będzie zachodziła konieczność weryfikacji tych rozstrzygnięć, które dotyczyły głosowania korespondencyjnego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawkami pana posła Dzikowskiego, pana posła Kierwińskiego i pana posła Zgorzelskiego. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

7 głosów za, 10 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Teraz przechodzimy do głosowania. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Nie teraz. Głosujemy nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Sowę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo. Teraz Biuro Legislacyjne, proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, przed przystąpieniem do rozstrzygania o zmianie nr 10, chcielibyśmy zwrócić uwagę na pewnego rodzaju wątpliwość, która wiąże się z przepisem w nowym brzmieniu. Konkretnie chodzi nam o to, że zgodnie z przepisem w nowym brzmieniu, wójt podaje, w formie obwieszczenia, do wiadomości wyborów najpóźniej na 30 dni przed dniem wyborów informację przekazaną przez powiatowego komisarza wyborczego, z czego pośrednio wynika obowiązek powiatowego komisarza wyborczego do przekazania tychże informacji. Natomiast z przepisu nie wynika, w jakim terminie należy to zrobić. Tutaj może pojawiać się wątpliwość. Jak powiedziałem, obowiązek wynika pośrednio. Wydaje się natomiast, że kwestia ta powinna być doprecyzowana. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł wnioskodawca.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Jakiego typu poprawkę sugerowałoby Biuro Legislacyjne? Żeby doprecyzować termin? A jest jakieś proponowane brzmienie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Co proponuje Biuro Legislacyjne?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Rozumiem, że jeżeli jest to drobna poprawka, najwyżej będzie można to poprawić w drugim czytaniu. W imieniu wnioskodawców sugeruję jednak przyjęcie zmiany. Jeżeli ewentualnie będzie taka możliwość – kiedy rozmawialiśmy wcześniej, wątpliwość ta nie wypływała – jeżeli wątpliwość zaistnieje faktycznie, wówczas zgłosimy odpowiednią poprawkę. Proszę o przejście do głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 10? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Informuję Szanowną Komisję, że zmiana nr 10 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 11. Moment. Najpierw Biuro Legislacyjne. Proszę. Dobrze, już pana zapisuję.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przed przystąpieniem do rozpatrywania zmiany nr 10, chcielibyśmy zwrócić uwagę na kwestię, która dotyczy art. 14 § 2 ustawy – Kodeks wyborczy. Jest to przepis, który nie jest objęty projektem, natomiast w związku z tym, iż dotyczy głosowania korespondencyjnego, wydaje się, że zmiana dotycząca tegoż przepisu również powinna zostać uwzględniona. Konkretnie chodzi o to, że zgodnie z art. 14 § 2 ustawy, obwody głosowania, o których mowa w § 1, czyli obwody głosowania dla obywateli polskich przebywających za granicą, tworzy, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zagranicznych po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej. Zgodnie ze zdaniem drugim, w rozporządzeniu tym wskazuje się ponadto co najmniej jedną obwodową komisję wyborczą na obszarze właściwości terytorialnej każdego konsula, właściwą dla celów głosowania korespondencyjnego. Wydaje się nam, że jest to naturalna konsekwencja tych zmian, które mają na celu usunięcie głosowania korespondencyjnego.

Przy okazji tej kwestii pojawia się jeszcze jedna wątpliwość co do obowiązywania wskazanego rozporządzenia. Sprawdziliśmy. W tej chwili rozporządzenie wydane w 2015 r. obowiązuje. Jeżeli rozporządzenie to miałoby obowiązywać przed kolejnymi wyborami… Tutaj ewentualnie prosimy o pomoc ze strony Krajowego Biura Wyborczego. Właśnie trzeba by było to rozstrzygnąć. W związku z tą zmianą rozporządzenie to na pewno utraciłoby moc. Jeżeli chodzi o zakres spraw przekazanych do uregulowania, kwestia wskazywania komisji właściwych do głosowania korespondencyjnego byłaby usunięta z zakresu przedmiotowego tego aktu wykonawczego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Faktycznie propozycja ta wydaje się zasadna, aczkolwiek pociąga za sobą pewne konsekwencje, nad którymi być może warto się zastanowić. Mam propozycję roboczą. Czy moglibyśmy uznać to za propozycję Biura Legislacyjnego, dotyczącą wprowadzenia do projektu zmiany nr 10a, polegającej na wykreśleniu w art. 14 § 2 ostatniego zdania? Przejmę taką poprawkę z prośbą o zostawienie jej do rozpatrzenia na koniec procedowania Komisji nad projektem tak, żeby był jeszcze czas się nad tym zastanowić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Panowie mecenasi kiwają głowami, czyli się zgadzają. Pan profesor Chmaj, bardzo proszę.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Dziękuję. Szanowni państwo, chciałbym wskazać na błąd merytoryczny w tym przepisie. W § 1 projektodawca zapisał, że jeżeli właściwi powiatowi komisarze wyborczy nie wykonują w terminie lub w sposób zgodny z prawem zadań itd. A więc mamy tutaj spójnik, który łączy dwie części zdania, wskazując, że jedna z tych części zdania jest prawdziwa. Mamy tu alternatywę: jeżeli powiatowi komisarze wyborczy nie wykonują w terminie lub w sposób zgodny z prawem. Jeżeli zaistnieje jedno i drugie, jeżeli i nie w terminie, i nie w sposób zgodny z prawem, wtedy przepis ten nie ma już zastosowania. Teraz konkluzja. Pewnie z konkluzją zgodzi się pan poseł Matusiewicz. Zgodnie z Zasadami techniki prawodawczej powinniśmy tutaj zapisać „i lub”. Wtedy przepis ten będzie skonstruowany prawidłowo. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu profesorowi. Pan poseł Witczak, bardzo proszę. Pan poseł Szymański był wcześniej. Bardzo proszę. Przepraszam, po głosie poznawałam, że zgłaszał się pan poseł Szymański, a zapisałam pana posła Witczaka.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Kontynuując wypowiedź pana profesora, zmiana nr 11 jest przykładem totalnego niechlujstwa prawnego. Moim zdaniem świadczy o tym, że prawo jest pisane na kolanie. Jest ono nieczytelne i niezrozumiałe. Szanowni państwo, jeżeli właściwy powiatowy komisarz wyborczy, czyli polityczny namiestnik, nie sędzia, będzie wykonywał swoje zadania w sposób zgodny z prawem, to wojewódzki komisarz wyborczy wzywa go do wykonywania zadań w sposób zgodny z prawem. Spójnik, o którym mówił pan profesor, jest tutaj ewidentny, ponieważ jeżeli powiatowy komisarz będzie realizował zadania zgodnie z prawem, komisarz wojewódzki może go wezwać do wykonywania zadań w sposób zgodny z prawem. Ewidentnie wskazuję na spójnik „lub", który wyklucza te dwie rzeczy. Czytajcie państwo ze zrozumieniem albo piszcie poszczególnie zmiany porządnie, zgodnie z techniką legislacyjną.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca. Jest to kolejna zmiana, która ma charakter niekonstytucyjny. Głosujecie państwo, popieracie rozwiązania niekonstytucyjne. Mamy świadomość, że nie dopuściliście żadnych ekspertyz tylko dlatego, żeby nie mieć twardych argumentów na piśmie, żeby w sensie formalnym, komisyjnym nie potraktować ich jako rozwiązań niekonstytucyjnych.

Państwowa Komisja Wyborcza, jak też cała administracja, która sprawowała pieczę nad wyborami, nad ich przebiegiem, była tworzona w oparciu o ideę quasi sądową, w oparciu o sędziów, którzy gwarantowali nam niezawisłość z racji własnej funkcji oraz z racji tego, że nie mieli żadnego interesu partyjnego. Odchodzicie państwo od tego systemu na rzecz upartyjnienia nadzoru nad wyborami. Jest to kolejny przepis, który pogłębia degrengoladę związaną z niekonstytucyjnością tej ustawy.

Pani przewodnicząca, cały czas mamy potrzebę czytania ekspertyz, które są w Biurze Analiz Sejmowych. Dowiedziałem się, że pani profesor Rakowska-Trela z Uniwersytetu Łódzkiego już w środę przekazała swoją ekspertyzę do Biura Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Coś podobnego.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Państwo nie chcecie pobrać dokumentu, który jest dokumentem sejmowym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas. Dziękuję bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Który jeszcze rozszerzy nam perspektywę nieświadomości i niekonstytucyjności tych rozwiązań.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, proszę o głos dla kolegi posła Dzikowskiego. Proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Pojawia się tutaj zapis, który tak naprawdę chyba jest słuszny, dlatego że przy jednoosobowym niekonstytucyjnym organie, jakim jest komisarz wojewódzki, wszystko może się zdarzyć. Z różnych przyczyn, losowych, zdrowotnych, jakichkolwiek innych jedna osoba rzeczywiście może nie wykonać tego zadania. Przypomnę, że komisarz wojewódzki chociażby w Wielkopolsce musi podzielić na okręgi całe województwo, ponad 330 gmin i ponad 33 powiaty. Wyobrażacie sobie państwo tę drogę? I jeszcze skrócenie terminarzu? Poprzez takie zapisy – skądinąd zdarzy się, że tak może być – dążycie do paraliżu. Proszę to zapisać. Dzisiaj to mówię. Tak się stanie, ponieważ jest to zadania niewykonalne dla jednego komisarza, który nie jest w stanie podzielić na okręgi w określonym terminie, zresztą skróconym terminie.

Chciałbym jeszcze powiedzieć tak. Macie chociaż odrobinę pojęcia…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Dokończę ostatnią myśl.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale jest czas.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Czy Państwowa Komisja Wyborcza w przypadku niewykonania podzieli np. województwo wielkopolskie na tyle okręgów? Zdajecie sobie z tego sprawę? Jest to niewyobrażalne. Jest to kompletny brak wyobraźni.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan Wójcik ma głos. Proszę uprzejmie, pan Marek Wójcik.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Wnoszę o wykreślenie zmiany nr 11.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czyli jest poprawka.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Tak.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę uprzejmie. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, bardzo przepraszam. Uprzejma prośba z mojej strony, żeby państwo posłowie wnioskodawcy wypowiedzieli się, w którym momencie odpowiedzą na moje pytanie dotyczące finansowania samorządów przy okazji wyborów. Powiem dlaczego. Tutaj państwa zaskoczę. Zwracam się do pana posła, dlatego że pan odsyłał mnie do budżetu państwa. W części 11 w dziale 751 w rozdziale 75101 znajduję kwotę zaplanowaną dla samorządów w ramach Państwowej Komisji Wyborczej – teraz uwaga, drodzy państwo – w wysokości 7650 tys. zł, co oznacza średnio 3080 zł na jedną gminę. Powtarzam, 3080 zł na jedną gminę. Rozumiem, że za te pieniądze mamy zorganizować wybory. Dlatego proszę się nie dziwić, że pytam. Jest gorąca prośba. Gdzie jest źródło finansowania wyborów po zmianie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Mam wrażenie, że głos ten już gdzieś wybrzmiał, ale chciałbym zwrócić uwagę, że można powiedzieć, że § 2 w zmianie nr 11 to typowa mentalność małego Kazia. Jeżeli okaże się, że podział gminy, powiatu i województwa na okręgi nie zostanie dokonany, to oczywiście wszystko najlepiej zrzucić na Państwową Komisję Wyborczą. Przypomnę, jak pan przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej odnosił się do tego zagadnienia. Mówił, że przecież nie jest geodetą i z Warszawy nie podzieli okręgów wyborczych. Dlatego zwracam uwagę na ten fakt, ale także na to, że dokonanie podziału okręgów wyborczych przez komisarzy jest niezgodne z Konstytucją RP. Dlatego wszelkie działania legitymizujące owe aktywności są działaniem niezgodnym z Konstytucją RP. W związku z tym jako poprawkę składam wniosek o wykreślenie w całości zmiany nr 11.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję, panie pośle. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Szanowni państwo, w tym punkcie mamy do czynienia z tą samą sytuacją, z którą mieliśmy do czynienia wczoraj późną nocą, kiedy to państwo przypuściliście huraganowy

atak na zasadę, iż sekretarz gminy nie może tworzyć partii politycznych – podając jako przykład niechlujności legislacyjnej, pisania prawa na kolanie itd. – po czym okazało się, że przepis ten jest już obowiązujący od wielu lat.

Poseł Tomasz Szymański (PO):
Nie o to chodziło.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Obecny art. 17 Kodeksu wyborczego, co daję pod rozwagę tym, którzy nie rozumieją…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę o ciszę. Panie pośle. Proszę o ciszę. Proszę, teraz mówi poseł Horała. Robimy przerwę na ostudzenie emocji. Raz… dwa… trzy… Proszę, panie pośle Horała. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Szanownemu panu posłowi, który stwierdził, że użycie tutaj spójnika „lub" jest jakąś niechlujnością lub pisaniem na kolanie, chciałbym zwrócić uwagę, że obecne brzmienie art. 17 obowiązującego Kodeksu wyborczego stanowi, że jeżeli właściwe organy gminy nie wykonują w terminie lub w sposób zgodny z prawem, itd. Tutaj zmienia się tylko podmiot, natomiast konstrukcja przepisu pozostaje taka sama. Widać Kodeks wyborczy kiedyś został napisany na kolanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Poseł Tomasz Szymański (PO):
Pani przewodnicząca, jedno słowo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam, mam kolejkę. Teraz głos zabiera przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich. Bardzo pana proszę o zabranie głosu.

Poseł Tomasz Szymański (PO):
Tylko że pan przewodniczący Horała wprowadził Wysoką Komisję i opinię publiczną w błąd. Wczoraj nie kwestionowaliśmy tego, że sekretarz nie może tworzyć partii…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle Szymański, nikt panu… Przywołuję pana do porządku.

Poseł Tomasz Szymański (PO):
… ale że nie może kandydować w wyborach. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jak będę musiała zrobić to jeszcze raz, będzie pan musiał opuścić obrady Komisji. Proszę, pan.

Sekretarz Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej Edward Trojanowski:
Pani przewodnicząca, szanowni państwo posłowie.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Jedno głosowanie i będzie po sprawie.

Sekretarz Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej Edward Trojanowski:
Już można?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę.

Sekretarz Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej Edward Trojanowski:
Przypomnę moje nazwisko. Nazywam się Edward Trojanowski. Reprezentuję Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Odnośnie do art. 17, ale także wcześniejszych, zastanawiam się, jak komisarz podzieli, utworzy odwody głosowania bez konsultacji z obywatelami, z mieszkańcami. W samorządzie jestem od 27 lat. Wójtem byłem wiele kadencji. W tym okresie było wiele wyborów.

Było wiele zmian obwodów głosowania. Obywatele, mieszkańcy zgłaszali swoje uwagi do obwodów. Zmieniała się liczba radnych, zmieniała się liczba mieszkańców, w tym okresie wzrosła prawie dwukrotnie. Były zmiany w poszczególnych miejscowościach. Tworząc obwody głosowania trzeba brać pod uwagę opinię mieszkańców, ponieważ mieszkańcy chcą mieć różnorodność obywatelską. Chcą wiedzieć, z kim będą tworzyć jeden obwód, chcą, żeby reprezentował ich jeden radny, ponieważ mają jakieś odrębne interesy. Natomiast tutaj nie ma żadnych konsultacji z obywatelami. Jak komisarz bez zebrań wiejskich, bez kontaktów z mieszkańcami, bez rozmów z nimi właściwie utworzy obwody głosowania, które będą odpowiadać mieszkańcom?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu.

Sekretarz Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej Edward Trojanowski:
Jest to po prostu niemożliwe.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Czas.

Sekretarz Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej Edward Trojanowski:
Proponuję jednak pozostawić poprzedni sposób tworzenia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Tadeusz Woźniak. Bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS):
Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, chciałbym odnieść się do wypowiedzi pana profesora Chmaja, którą jestem po prostu zaskoczony, wręcz wprawiony w osłupienie.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Porażony.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS):
Widzę, że pan poseł nawet jest porażony. Zgadzam się, że można być porażonym. Jeżeli pan profesor ma problem z użyciem spójnika w zdaniu, odsyłam pana do podręcznika akademickiego „Logika praktyczna" autorstwa Ziembińskiego. Jest tam dokładnie wyjaśnione kiedy używa się „i", kiedy używa się „lub", kiedy używa się „oraz", kiedy używa się „albo". Każdy z tych spójników ma inne znaczenie. Gdybyśmy zapisali, tak jak pan zaproponował, spójnik „i", wówczas obydwa elementy musiałyby być spełnione jednocześnie. Jeżeli byłby tylko jeden element, nie można by było wystąpić. Tym, co pan proponuje, chciał pan po prostu zepsuć zapis w ewidentny sposób. Dlatego przywołuję panu podręcznik akademicki „Logika praktyczna" Ziembińskiego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję, panie pośle. Pan poseł Kierwiński. Idziemy zgodnie z kolejką. Proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Sami państwo zwracaliście się do mnie z prośbą, żeby nie było chaosu. W związku z tym wykonuję waszą prośbę. Proszę, panie pośle Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Jeszcze raz dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałbym jeszcze raz bardzo mocno powtórzyć, że powiatowi komisarze wyborczy w kontekście tego, co jest zapisane w tej ustawie, są niezgodni z Konstytucją RP. Każdy przepis, który zawiera tę frazę, będzie podlegał, musi podlegać ocenie Trybunału Konstytucyjnego, niezależnie od tego, że wcześniej zdemolowaliście Trybunał Konstytucyjny. Nawet jeżeli na chwilę założyłbym, że powinniśmy rozmawiać na ten temat – chociaż nie powinniśmy, ponieważ o rzeczach sprzecznych z prawem nie rozmawia się – to powiedzcie państwo, dlaczego robicie wszystko,

żeby doprowadzić do tego, żeby wybory tak naprawdę nie odbyły się. Proponujecie rozwiązania, które wprowadzą taki bałagan, iż wybory będą naprawdę bardzo poważnie zagrożone. Czy chodzi wam o to, żeby wybory samorządowe nie odbyły się? Czy taka jest wasza intencja?

Jeszcze jedno pytanie do pani przewodniczącej. Przy omawianiu poprzedniego punktu zadaliśmy ileś pytań do posła wnioskodawcy i dowiedzieliśmy się, że tryb odpowiedzi będzie późniejszy. Czy możemy doprecyzować, kiedy ów późniejszy tryb nastąpi? Skoro zadajemy pytania, warto by było, żeby ktoś nam na nie odpowiadał.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Dziękuję serdecznie. Proszę, głos zabiera pan poseł Matusiewicz. Potem pan poseł Szynkowski, i kończymy, przechodzimy do głosowania nad poprawkami.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, głos zabiera pan poseł Matusiewicz.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Poproszę o wniosek formalny.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ponieważ pan profesor Chmaj zwrócił się do mnie odnośnie do treści art. 17, w którym pan profesor proponuje koniunkcję w pierwszym zapisie, chciałbym podkreślić, że koniunkcja ta w ogóle, całkowicie zmieniłaby sens § 1.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pan profesor tak nie mówił.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Witczak.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Tutaj jest alternatywa nierozłączna. Chciałbym podkreślić, że jest to, panie profesorze, in extenso przepisane z art. 17 § 1 i 2 obowiązującego Kodeksu wyborczego, z tym że zapis dotyczący właściwych organów gminy jest zamieniony na zapis dotyczący powiatowego komisarza wyborczego. W § 2 jest tylko taka zmiana, że przepis § 1 stosuje się odpowiednio.

A pan poseł Kierwiński niech nie szermuje tutaj takim stwierdzeniem, że powiatowi komisarze wyborczy są niekonstytucyjni.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Są.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Proszę pana, niech pan, po pierwsze, powie, na podstawie jakiego artykułu. A po drugie, nie pan jest od stwierdzania, czy coś jest konstytucyjne, czy nie, tylko Trybunał Konstytucyjny. Dziękuję bardzo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Podobnie jak pan.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Szynkowski. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

A wnioski formalne, pani przewodnicząca? Chciałbym zgłosić wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Za chwilę. Mamy listę. Proszę nie wprowadzać chaosu.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Mam serdeczną prośbę. Jeżeli jakieś rozwiązania są krytykowane, w szczególności przez ekspertów – chodzi o rozwiązania, które jak się później okazuje, są rozwiązaniami przełożonymi analogicznie z już obowiązujących przepisów – proszę, żeby jednak zachować pewien umiar w krytyce, jeżeli nie ma się pełnej świadomości obowiązujących przepisów, ponieważ później jest to kompromitujące dla prac naszej Komisji, jak sądzę.

Jeżeli chodzi o ten zapis, jest to, szanowni państwo, kolejny zapis, który jest najlepszym dowodem na to, że wnioskodawcy przewidzieli całą ścieżkę w sytuacji, w której odpowiedni komisarze powołani przez Państwową Komisję Wyborczą, nie partyjni, co państwo tak usilnie powtarzacie po raz setny albo dwusetny, nie wykonują swoich obowiązków, przedzieli, jaka jest cała ścieżka i kto jest ostateczną instancją w sytuacji, w której komisarz nie wykonują swoich obowiązków. To też jasno wskazuje, kto jest organem nadzorczym nad komisarzami. Nie partia, wbrew temu, co państwo cały czas powtarzacie, nie patrząc na wszystko, na logikę, na to, co wcześniej zostało przez wnioskodawców powiedziane, tylko Państwowa Komisja Wyborcza.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, czas. Dziękuję serdecznie. Wniosek formalny. Bardzo proszę, pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałbym, żebyśmy przegłosowali przerwę, ponieważ obradujemy już od godz. 10:00. Wypadałoby, żebyśmy mieli chwilę na przerwę.

Chciałbym też prosić panią przewodniczącą, żeby w przerwie panu posłowi Woźniakowi wytłumaczyć, że pan profesor Chmaj mówił o potrzebie użycia i/lub. Tak brzmiała sugestia pana profesora Chmaja. Należy uważnie słuchać tego typu uwag i nie ferować tutaj absurdalnych zarzutów…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Wniosek formalny już padł na początku.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

…żeby magister pouczał profesora. Proszę o proporcje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przestańcie. Bardzo proszę, panie pośle Witczak. Wszyscy w jakiś sposób jesteśmy równi. Proszę nie wytykać, że ktoś jest magistrem, a ktoś profesorem, z całym szacunkiem dla pana profesora.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Tak strzeliłem, gdyż może nie jest.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana, szanujemy wszystkich ludzi bez względu na to, jakie mają pochodzenie, jakie mają wykształcenie.

Bardzo proszę, pan poseł Schreiber. Jeżeli chodzi o wniosek formalny pana posła Witczaka w sprawie przerwy, ogłoszę przerwę, kiedy przyjmiemy omawianą zmianę. Taki miałam zamiar. Proszę się zatem nie niepokoić. Powiem jeszcze kilka słów, kiedy będę ogłaszała przerwę. Bardzo proszę, pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, rzeczywiście przede wszystkim dołączyłbym się do apelu pana posła Matusiewicza, żeby nie formułować tez, które nie są poparte żadnymi dowodami o tym, że jakiś przepis jest niezgodny z Konstytucją RP. Jeżeli już formułuje się bardzo poważny zarzut, to proszę, żeby jednak podawać na to jakieś dowody. Zachęcam do tego.

Sprawa druga. Podkreślane jest, że tak przeprowadzony proces wyborczy pociągnie za sobą nieco większe koszty. Jako wnioskodawcy przyznawaliśmy to i przyznajemy. Będzie konieczna nowelizacja budżetu w tym względzie, o ile ustawa zostanie przyjęta przez parlament i podpisana przez Prezydenta RP. Nie jest tak, że w budżecie zapisuje

się środki w związku z tym, że powstaje projekt ustawy. Mam nadzieję, że wszyscy bardzo dobrze o tym wiedzą.

Wydaje mi się, że padały jedynie te dwie sprawy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Zostały zgłoszone poprawki. Proszę je uporządkować. Była poprawka zgłoszona przez pana posła Dzikowskiego i pana posła Zgorzelskiego. Proszę bardzo. Zamknęłam już listę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Oczywiście w imieniu wnioskodawców negatywnie opiniuję zgłoszone poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Proszę mi nie przeszkadzać. Przystępujemy do pracy.

Poseł Marek Sowa (N):

Złożyłem poprawkę. Nie macie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jest, podobno jest.

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałbym ją uzasadnić. Nie wiem, dlaczego nie jestem dopuszczany do głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dlatego że się pan nie zapisywał, panie pośle. Dobrze. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, odnotowaliśmy poprawkę polegającą na skreśleniu zmiany nr 11. Pan poseł Sowa powiedział przed chwilą, że również składał poprawkę. Nie mamy tej poprawki. Nie wiemy, na czym polega.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dlatego że nie składał tej poprawki.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca uniemożliwiła mi przedstawienie poprawki. Gdyby pozwoliła mi pani…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, potrafi pan super manipulować słowem. Proszę mi nie mówić, nie wmawiać, że nie pozwoliłam panu czegoś przedstawić. Odczytywałam listę mówców. Zakończyłam kilka razy. Proszę, Biuro Legislacyjne. I proszę nie przerywać. Procedujemy nad poprawkami. Zmiana nr 11.

Legislator Wojciech Miller:

Porozumieliśmy się z sekretariatem. Poprawka, która została przedłożona, również polega na skreśleniu zmiany nr 11. Jest ona tożsama z poprawką złożoną przez pana posła Dzikowskiego i pana posła Zgorzelskiego.

Jeżeli natomiast chodzi o samą poprawkę, chcielibyśmy zwrócić uwagę, że jej przyjęcie spowoduje brak dokonania zmiany w art. 17, przez co art. 17 Kodeksu wyborczego będzie utrzymany w brzmieniu obowiązującym. W naszej ocenie będzie to niespójne z dotychczasowymi rozstrzygnięciami w innych przepisach. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do głosowania nad zgłoszonymi poprawkami. Ponieważ poprawki pana posła Dzikowskiego i pana posła Zgorzelskiego są tożsame – poprawka pana posła Sowy również – głosujemy nad trzema poprawkami, a mianowicie poprawkami pana posła Dzikowskiego, pana posła Zgorzelskiego i pana posła Sowy.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy teraz do głosowania nad zmianą nr 11. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Przed przystąpieniem do rozstrzygania w sprawie zmiany nr 11, chcielibyśmy zwrócić uwagę, że w zmianie nr 11, w art. 17 § 1 jest użyty termin, jest mowa o składach komisji obwodowych. Jest to pierwszy zmieniany przepis, który odnosi się do komisji obwodowych. Przy tej okazji chcielibyśmy zasygnalizować pewną kwestię, którą będziemy chcieli rozwinąć przy dalszych przepisach odnoszących się do organów wyborczych.

Zgodnie z projektem komisja obwodowa ma się składać z komisji obwodowej do przeprowadzenia głosowania w obwodzie i z komisji obwodowej, która ma ustalić wyniki w obwodzie. Jak powiedziałem, konstrukcja ta budzi pewnego rodzaju wątpliwości. Wydaje się, że powinno się rozdzielić te dwa organy nie tylko przez pryzmat ich zadań, ale również rozdzielić instytucjonalnie. Wiele przepisów odnosi się do obwodowych komisji zbiorczo, natomiast w przepisie, który dotyczy organów wyborczych, dokładnie obwodowych komisji wyborczych, jest wskazane, że każda komisja obwodowa składa się z dwóch rodzajów komisji. Konstrukcja ta, jak powiedziałem, budzi pewnego rodzaju wątpliwości. Na tę chwilę chcielibyśmy tylko to zasygnalizować w związku z tym, że w przepisie tym jest mowa o obwodowej komisji wyborczej. Z naszej strony pewnie będzie to wymagało pogłębionej analizy. Ewentualnie na późniejszym etapie będziemy w tym zakresie zgłaszać uwagi. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mam pytanie, ponieważ chciałbym dobrze zrozumieć państwa uwagę. Sugerujecie państwo, że być może w tym miejscu należałoby oddzielnie pisać o składach komisji obwodowych do spraw przeprowadzenia głosowania i składach komisji obwodowych do spraw ustalenia wyników głosowania. Idzie to w tym kierunku, tak?

Legislator Wojciech Miller:

Generalnie tak. Jeżeli chodzi o możliwość rozdzielenia, rozwiania wątpliwości co do tego, że mamy do czynienia z dwoma organami wyborczymi, a nie ze składowymi jednego, konstrukcję tę można wprowadzić w różny sposób, czy to w przepisach dotyczących obwodowej komisji wyborczej, czy to poprzez konsekwentne posługiwanie się obiema nazwami we wszystkich przepisach, które odnoszą się do obwodowych komisji wyborczych, wskazując, że są to dwa osobne organy. Oczywiście wymaga to również analizy pod kątem wszystkich przepisów, które odnoszą się do tychże komisji. Tak jak powiedziałem, możliwe jest przyjęcie owej konstrukcji w różny sposób. Są to już szczegółowe rozwiązania. Sygnalizujemy tylko, że kwestia ta będzie wymagała analizy.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym, żebyśmy się dobrze zrozumieli. Jeżeli mówimy tutaj o pewnej kompetencji do powoływania lub zmian w komisjach obwodowych i w przepisie tym mamy komisje obwodowe do spraw przebiegu głosowania i komisje obwodowe do spraw ustalania wyniku, to jakiej konstrukcji byśmy nie przyjęli, czy że dwie komisje tak naprawdę są organami jednej komisji, czy że są to dwie oddzielne komisji, to i ta jest obwodowa, i ta jest obwodowa? A więc i w tym, i w tym przypadku przepis dotyczący zmian w składach komisji obwodowych dotyczyłby obydwóch przypadków, mieściłby to, tak czy tak. Tak mi się wydaje.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Jedna przeprowadza, a druga liczy. Gdzie się mieści?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie liczy, tylko ustala, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę panów posłów. Biuro Legislacyjne rozmawia z posłem wnioskodawcą. Proszę, panie pośle Dzikowski.

Legislator Wojciech Miller:

Przy tej konstrukcji, kiedy miałyby to być dwa osobne organy, użycie w przepisie sformułowania „w składach komisji obwodowych" budzi wątpliwości z legislacyjnego punktu widzenia. Jeżeli mielibyśmy do czynienia z dwoma, wtedy należałoby wskazać z nazwy jeden i drugi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak, aczkolwiek cechą wspólną tych ewentualnie oddzielnych organów jest to, że są to komisje obwodowe, jedna do spraw takich, druga do spraw takich, niemniej obydwie są obwodowe. Użycie słów „w składach komisji obwodowych" odnosi się do części wspólnej cech obydwu komisji, a więc do ich obydwu. Tak to odczytuję.

Poseł Marek Sowa (N):

Odczytywać można, ale jest jeszcze technika legislacyjna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Tak jak powiedziałem, sygnalizacja z naszej strony ma charakter wstępny. W tej chwili nie sugerujemy państwu dokonywania zmiany w art. 17 § 1. Wskazujemy na pewnego rodzaju wątpliwość konstrukcyjną, odnoszącą się również do konstrukcji przyjętej w innych przepisach. Natomiast w tej chwili z naszej strony nie ma sugestii, żeby dokonywać zmian w art. 17.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Wobec tego przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 11? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Informuję, że zmiana nr 11 została przyjęta.

Proszę państwa, mamy godz. 13:45. Momencik. Mamy przyjętych 11 zmian. W tym tempie, jak sobie przeliczyłam, mamy jeszcze przynajmniej ok. 50 godzin pracy. Proszę państwa, przygotujmy się, że będziemy pracować w weekend. Teraz ogłaszam 45 minut przerwy. Dziękuję bardzo.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, przystępujemy do rozpatrywania zmiany nr 12. Bardzo proszę, pana Paweł Zdun. Proszę uprzejmie.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Paweł Zdun:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, co prawda teraz procedujemy pkt 12, ale mamy do zgłoszenia postulat – jakby pkt 11a – dotyczący wcześniejszego art. 18, który jest pominięty w dokonywanych zmianach. Wtedy kiedy mówi się o…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę poczekać. Teraz głos dostał pan Paweł Zdun. Proszę.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Paweł Zdun:

Kiedy mówi się o regulacjach dotyczących rejestru wyborców, zwracamy uwagę – zwracamy uwagę już od bardzo dawna – że rejestry wyborców są rozproszone i powierzone

gminom, co wielokrotnie skutkowało, że byli bardzo różni, dziwni wyborcy. Krótko mówiąc, spisy były nierzetelne. Proponujemy wprowadzenie centralnego ogólnopolskiego rejestru wyborców, który byłby dostępny we wszystkich obwodowych komisjach wyborczych online i który byłby aktualizowany w czasie rzeczywistym. To znaczy, że pobranie karty powinno być od razu zaznaczone w centralnym rejestrze. Najlepiej, gdyby obwodowe komisje miały połączenia online, a jeżeli nie, to przynajmniej telefoniczne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Paweł Zdun:

W związku z tym proponujemy, żeby w rozdziale 4 art. 18 § 1 i 3 miały nową treść. § 1 „Tworzy się ogólnopolski centralny rejestr wyborców obejmujący osoby, którym przysługuje prawo wybierania". I § 3 „Rejestr jest dostępny online lub telefonicznie i aktualizowany w czasie rzeczywistym o osoby dopisywane do rejestru wraz z funkcją obowiązkowej rejestracji pobrania karty do głosowania".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu bardzo. Dziękuję, dlatego że już czas minął. Proszę bardzo, pan poseł wnioskodawca. Bardzo proszę, w kwestii formalnej pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mam propozycję. W przypadku poprawek zgłaszanych przez stronę społeczną chyba istotną sprawą jest, żebyśmy najpierw ustalili, czy któryś z posłów przejmuje poprawkę. Jeżeli nikt nie przejmie, wtedy dyskusja nad nią jest bezzasadna. Była propozycja zmiany nr 11a do art. 18, czyli zmiany, która powinna wejść przed zmianę nr 12, gdyby oczywiście ktoś ją zaproponował.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Czy któryś z posłów przejmuje poprawkę RKW? Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Prosiłem o głos.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Za moment. Nie widzę. Bardzo proszę, pan poseł Sowa. Później pani Krystyna.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, ponieważ przed przerwą – będzie to raczej wniosek formalny – powiedziała pani, że czeka nas 50 godzin pracy… Mogę pracować nawet 100 godzin, nie stanowi to dla mnie żadnego problemu. Nawet mogę pracować 100 godzin w ciągu tygodnia. Chciałbym natomiast, żeby rozpisała pani członkom Komisji posiedzenia na konkretne godziny. To w kwestii organizacji pracy.

A teraz pytanie. Jesteśmy już przyzwyczajeni do tego, że Polacy są dzieleni na lepszy sort, na gorszy sort, na „zdradzieckie mordy", na inne mordy. Pan powiedział, że są jeszcze jacyś dziwni wyborcy. Czy może pan podać definicję dziwnego Polaka?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana, proszę absolutnie nie odpowiadać na to pytanie. Głos ma teraz pani Krystyna Łazor. Proszę.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:

Nie ma żadnych dziwnych Polaków, są dziwne zapisy w spisach wyborców. Mówiłam o tym. Pani dyrektor Tokaj potwierdziła to. W spisach wyborców były nieprawdziwe informacje. Osoby bezdomne miały wpisany adres zamieszkania w obwodowej komisji wyborczej. Nie powinny mieć wpisanego żadnego adresu. Chciałabym powiedzieć, że w spisach wyborców są również osoby zmarłe. Dotychczasowy system przygotowywania spisów wyborców jest niewydolny. Nie powoduje eliminowania błędów. Jest mnóstwo błędów, wobec czego sens wyborów, podstawa wyborów jest wypaczona. Mamy nieprawidłowo określoną liczbę uprawnionych do głosowania. W spisach wyborców mamy wiele osób, które nie powinny się w nich zajmować, jak np. osoby zmarłe.

Bardzo prosimy, żeby wszyscy państwo posłowie, którzy pracują w Komisji, pochylili się z rozwagą nad naszą propozycją, żebyście państwo jednak przyjęli tę propozycję, ponieważ naprawdę jest to bardzo ważne. Chciałabym jeszcze powiedzieć, że sprawę tę zgłaszaliśmy wielokrotnie. Informacje te przekazaliśmy do Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czas już minął. Bardzo dziękuję. Pan poseł Sowa już zabierał głos. Pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Szanowni państwo, do zmiany nr 12, jeżeli można.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, dlatego że nikt z posłów nie przejął propozycji poprawki strony społecznej w sprawie przyjęcia zmiany nr 11a. Proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, w zmianie nr 12 po raz pierwszy pojawia się definicja komisji wyborczej do spraw przeprowadzenia głosowania w obwodzie. Będzie tutaj próba zalegalizowania stworzenia dodatkowych 3000 komisji wyborczych. Szanowni państwo, po to, żeby już nie dywagować na temat sensu ich powoływania, chciałbym zapytać posła wnioskodawcy, czy ma wiedzę, jaką trudność miały samorządy w związku z zabezpieczeniem w poprzednich wyborach członków obwodowych komisji wyborczych. Teraz podwojenie ich o 3000 w skali całego kraju spowoduje bardzo wielki chaos z uwagi na to, że zainteresowanie pracą w obwodowych komisjach wyborczych z roku na rok, z wyborów na wybory jest coraz mniejsze. Oczywistym jest również to, ile to będzie kosztowało polskiego podatnika. Czy zdają sobie państwo sprawę, że kwestia związana z powołaniem dodatkowych komisji naprawdę może sparaliżować wybory? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, rzeczywiście w zmianie nr 12 po raz pierwszy pojawia się komisja do spraw przeprowadzania wyborów. Jest też druga komisja do spraw ustalenia wyników wyborów. Czy mógłbym spytać wnioskodawców, gdzie się spotkali z taką konstrukcją liczenia głosów i przeprowadzania wyborów? Ktoś przeprowadza wybory, a potem liczy głosy. Jeżeli powołujemy się na cywilizowane państwa itp., to czy wnioskodawcy mogą podać, gdzie jest taka konstrukcja? Czy możecie panowie zdradzić, w jakim kraju, gdzie to się znajduje? Czy też jest to wasz osobisty geniusz, że wprowadziliście dwie komisje? Chciałbym powiedzieć, że oczywiście wydłuży się przez to proces wyborczy, nie mówiąc już o tym, że jest to po prostu kompletna bzdura owo przekazywanie sobie urny z rąk do rąk, od jednego przewodniczącego do drugiego, cały proces i procedura. Oczywiście ponadto nie jest to dobrze napisane, widzę, że muszą być poprawki, w wielu miejscach muszą być poprawki. Niemniej zdradźcie nam wszystkim tajemnicę, powiedzcie, jaki duch święty was ogarnął, że wprowadziliście dwie komisje. Co było powodem? Podajcie przykłady, gdzie to jest.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czas minął. Bardzo proszę, pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Trzeba też pamiętać, że w przypadku bardzo małych obwodów i bardzo małych gmin…

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Przepraszam, jeszcze tylko jedno zdanie, panie pośle. Wnoszę o skreślenie omawianej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Okej, jest poprawka.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Ja, pan poseł Witczak i pan poseł Kierwiński.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jeszcze moment. Poprawka panów posłów Dzikowskiego, Witczaka i Kierwińskiego. Bardzo proszę, mówi pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Rozwiązanie to jest w ogóle nieprzemyślane, ponieważ gdybyśmy chcieli o nim merytorycznie rozmawiać, ma się ono nijak do potrzeb małych komisji wyborczych w małych gminach. Jest to rozwiązanie, które będzie bardzo kosztowne i będzie tworzyło zamieszanie organizacyjne. Nawet w tych miejscach, w których komisje mają więcej pracy i muszą więcej liczyć, rozwiązanie to rodzi wiele niebezpieczeństw. Rozumiem, że intencją było, przynajmniej propagowaną intencją, dlatego że wiem, jaka była wewnętrzna intencja, gdyż ten kto liczy głosy, jest królem w sprawach wygrywania wyborów… Mówiąc nawet o propagandowej intencji, chodziło o to, że ma być bezpieczniej. Nie będzie bezpieczniej. Dwie komisje to więcej ludzi, problem z przekazywaniem urny wyborczej, o czym mówił pan poseł Dzikowski, opisanie procedury, jak to bezpiecznie przekazać bez protestów, bez zastrzeżeń. Wprowadzacie państwo totalny chaos, który raczej będzie wywalał wybory, a to też jest dla was korzystne…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czas minął.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

… dlatego że raz zdobytej władzy nie będziecie oddawać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Zgorzelski. Proszę bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Rozumiem, że to, żeby tworzyć aż dwie komisje, jedną do zbierania głosów, a drugą do ustalania – znamienne, że nie jest to po prostu określone jako komisja do liczenia głosów, tylko do ustalania – jest to efekt różnego rodzaju doświadczeń, a w moim przekonaniu bardziej jakichś dziwnych obsesji. W związku z tym zgłaszam poprawkę w sprawie wykreślenia owej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowni państwo, Ruch Kontroli Wyborów w ramach swojej koncepcji systemu wyborczego zgłaszał propozycję liczenia głosów w okręgach, czyli tak jak jest tutaj w propozycji wnioskodawców, zbierania głosów w komisjach obwodowych i, analogicznie jak jest w systemie brytyjskim, przewożenia zapieczętowanych urn do okręgów i tam zbiorowego, gromadnego, publicznego liczenia głosów. System ten od wielu lat sprawdza się w najstarszej funkcjonującej bez przerwy demokracji parlamentarnej. Nie widzę powodu, dla którego nie miałby funkcjonować w Polsce. Nasza sugestia jest taka, żeby takie liczenie odbywało się w dostępnych salach sportowych – takich miejsc jest sporo – na oczach wyborców z możliwością kontroli. To jest nasza propozycja.

Jeżeli chodzi o podwójne komisje, jako były przewodniczący obwodowej komisji wyborczej, wiem, że często były trudności z obsadzeniem komisji w tym wymiarze, w jakim istniały one do tej pory. Zwiększenie o dwie trzecie – mniej więcej tak ma to wyglądać – wielkości komisji, liczby ludzi, którzy mieliby brać w nich udział, może stanowić problem techniczny. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, zostały zgłoszone… Przepraszam, pan poseł Kierwiński. Proszę bardzo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo. Jest takie stare powiedzenie z poprzedniego systemu: jak nie wiesz, co zrobić, powołaj komisję. Państwo właśnie kochacie powoływać komisje, dlatego że jak zawsze nie wiecie, co zrobić.

Mam bardzo proste pytanie. Po pierwsze, czy państwo wnioskodawcy teoretycznie dopuszczają taką możliwość, że jedna osoba zasiada w obu komisjach? Drugie pytanie. Usłyszałem w mediach – być może pan poseł Schreiber wyprowadzi mnie z błędu – że przesłanką do wprowadzenia drugiej komisji jest zmęczenie ludzi z pierwszej komisji. Państwo jako znani sympatycy pracowania w nocy i w niedziele nie powinni mieć z tym problemu. Może po prostu zastosujcie wzorce, które praktykujecie w Sejmie i jednak zostawcie jedną komisję. Najwyżej popracuje, mówiąc wprost, trochę po nocy, biorąc przykład z tak znakomitych postaci jak te zasiadające tutaj.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, teraz przechodzimy do głosowania nad poprawkami. Zostały zgłoszone dwie poprawki. Przepraszam bardzo, mam zapisaną jeszcze panią poseł Burzyńską. Bardzo proszę, pani poseł Burzyńska.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam pytanie do pana posła Witczaka. Zresztą przewijało się to nie tylko w pana wypowiedzi zarówno wczoraj, jak i dzisiaj. Skąd państwo macie dane, że w wielu obwodowych komisjach do tej pory był problem z obsadzaniem członków komisji? Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

To pan powiedział, a nie poseł Witczak.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Przepraszam, doskonale pamiętam i wiem, że pan poseł Witczak zadał takie pytanie.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

To ja zadałem to pytanie.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Przepraszam pana posła. Pan poseł Szymczak.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Szymański.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Przepraszam, pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Zdecydowanie tak. Potwierdzam, jeżeli można, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Mieszkam w województwie kujawsko-pomorskim. Byłem sekretarzem miasta, więc jak pani wie, musiałem współorganizować wybory. Pamiętam, że już od roku 2005, od roku 2007 powoli pojawiały się problemy. Praca ta faktycznie jest żmudna, absorbująca niedziele. W roku 2014 nagminne było to – takie były również informacje ze Związku Miast Polskich – że sekretarze, wójtowie, burmistrzowie podnosili ten temat. Nie wiem, czy pan Marek Wójcik jako praktyk jest w stanie potwierdzić moją odpowiedź, ale do mnie takie informacje trafiały bardzo często. Nie wiem, czy do moich kolegów posłów również.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Panie pośle, ja mieszkam w powiecie częstochowskim i nie spotkałam…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, proszę państwa, nie zadawajmy sobie pytań nawzajem. Nie o to chodzi. Teraz przechodzimy do procedowania, rozpatrywania poprawek. Poprawki zostały zgło-

szone przez panów posłów Dzikowskiego, Witczaka, Kierwińskiego i przez pana posła Zgorzelskiego. Biuro Legislacyjne proszę o ustalenie kolejności, chociaż poprawki chyba są tożsame.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, wszystkie poprawki są tożsame.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest.

Legislator Wojciech Miller:

Mają na celu skreślenie zmiany nr 12.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. W związku z tym, proszę państwa, przystępujemy do głosowania poprawek panów posłów Dzikowskiego, Witczaka i Kierwińskiego oraz pana posła Zgorzelskiego.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne… Chciałabym przystąpić do głosowania nad zmianą. Proszę bardzo przed głosowaniem.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, jeżeli chodzi o zmianę nr 12 lit. b), jak również kilka innych zmian przewidzianych w projekcie, zmiany te mają na celu zamianę wyrazów w poszczególnych jednostkach. Jest to zmiana tożsama ze zmianą w pkt 13, która ma charakter zbiorczy, jednak jest napisana odrębnie. W naszej ocenie konsekwentnie należałoby przyjąć, że takie zmiany są rozpisywane, albo że są zbiorcze, jeżeli mają ten sam charakter. Zmiana w art. 26 § 12 ma taki sam charakter. Jeżeli chodzi o ujęcie techniczno-legislacyjne, sugerujemy wszystkie zmiany o takim samym charakterze – przypomnę, że chodzi o zamianę wyrazów, w tym przypadku zamianę wyrazów „obwodowa komisja wyborcza” na wyrazy „obwodowa komisja wyborcza do spraw przeprowadzenia głosowania w obwodzie” – ujmować w taki sam sposób. Jeżeli państwo wyrażą na to zgodę – oczywiście możemy sygnalizować, w których przypadkach ma to miejsce – przyjęte zmiany po prostu uwzględnialibyśmy w tekście sprawozdania, zapisywali je w jednolity sposób. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Schreiber. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców przychylamy się do propozycji Biura Legislacyjnego.

Odnośnie do dyskusji, która się toczyła, będę odpowiadał, ale w odpowiednim punkcie. Wywoływanie dyskusji o wszystkim przy sprawach proceduralnych i kwestiach technicznych nie ma sensu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania zmiany nr 12.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany nr 12 wraz z proponowaną zmianą, którą zgłosiło Biuro Legislacyjne? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę podać wynik głosowania.

Sekretarz Komisji Sylwia Łaska:

9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję pani uprzejmie. Proszę państwa, informuję, że zmiana nr 12 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 13. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, będąc konsekwentnym – pojawiają się tutaj dwie komisje – wnoszę o skreślenie zmiany nr 13. Jednocześnie chciałbym to uzasadnić. Wprowadzenie dwóch komisji… Mam nadzieję, że w odpowiednim czasie uzyskam odpowiedź na pytanie, skąd wziął się ten geniusz. Kiedy tworzyliśmy Kodeks wyborczy i chcieliśmy wprowadzić informację przez pocztę jako zadanie zlecone wójta, burmistrza i prezydenta, co kosztowałoby około 25 000 tys. – 30 000 tys. zł, państwa koledzy nie byli zachwyceni wydatkiem rzędu 25 000 tys. – 30 000 tys. zł, a chodziło o kulturę państwa. Chodziło o to, żeby państwo poinformowało o terminie, godzinach, itd., żeby była pełna informacja. Podnoszono, że to strasznie dużo kosztuje, że jest to w ogóle niepotrzebne, pytano, o co tutaj w ogóle chodzi, mówiono o kwocie 25 000 tys. – 30 000 tys. zł. Teraz ma być dziesięć razy więcej. Mówiłem, że to w imię demokracji i kultury państwa. Jakoś tego nie było. Dzisiaj w imię czego? Policzenia głosów?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. W imię transparentności i uczciwości. Proszę bardzo, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Wnosiłem o skreślenie tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zapisałam.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca, za udzielenie głosu. Muszę powiedzieć, że dużo mniej obsesyjnej podejrzliwości wykazali przedstawiciele Ruchu Kontroli Wyborów, bowiem oni nie upierają się, żeby w każdej obwodowej komisji wyborczej dokonywać ustalania głosów, tylko proponują, żeby robić to w wymiarze zbiorczym w okręgowych komisjach wyborczych, o ile dobrze zrozumiałem. Dlatego myślę, że warto jest ponowić pytanie do pana posła wnioskodawcy, na podstawie jakich wzorców światowych lub europejskich upieracie się, żeby były dwie komisja, jedna do zbierania głosów a druga do ustalania.

Pani przewodnicząca, zgłaszam poprawkę dotyczącą skreślenia zmiany nr 12.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Witczak i pan poseł Horała. Proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Chodziło mi o zmianę nr 13.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Również składamy poprawkę w sprawie wykreślenia owej zmiany. Za chwilę wspólnie ją podpiszemy. Jest to zmiana, która dalej sankcjonuje nową instytucję, którą państwo wprowadzacie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Chciałbym tylko powiedzieć, żebyśmy nie próbowali porównywać rozwiązań brytyjskich ze względu na kompletnie inny ustrój państwa i kompletnie inny sposób oddawania głosów. Mamy tam przewagę okręgów jednomandatowych, kompletnie inną konstrukcję wyborów samorządowych, mniejszy stopień skomplikowania od polskiego ze względu na wieloszczeblowe wybory samorządowe. W polskich warunkach nie da się zrobić tego, co robi się w Wielkiej Brytanii. Bardzo wiele rzeczy musimy podsumować i policzyć w samorządowych okręgach wyborczych, tam, gdzie są wybierane władze. To tak na marginesie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czas.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Chciałbym powiedzieć jeszcze jedną rzecz. Oprócz tego, o czym mówił pan poseł Szymański, że jest problem z rekrutowaniem do obwodowych komisji wyborczych, zadanie to było w miarę atrakcyjne, kiedy było bezrobocie. Przy kompletnie innym rynku pracy będą wielkie problemy przy rekrutowaniu do dwóch komisji do liczenia i do ustalania wyników wyborów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Dziękuję serdecznie. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym zgłosić poprawkę redakcyjną. W pkt 13 po wyrażeniu „w art. 51 § 2 i 3" dodaje się wyrażenie „w art. 52 § 3 w zdaniu pierwszym". Jest to wyłapanie jednego przypadku, gdzie niezbędna zmiana nazewnictwa w oryginalnym brzmieniu naszego projektu nie została dokonana.

Przy okazji skoro już jestem przy głosie, jedno zdanie. Faktycznie występują pewne problemy z rekrutacją. Jest to też zadanie komitetów wyborczych. Zakładam, że każdy chce mieć swojego przedstawiciela w komisji wyborczej i będzie wskazywał swoich przedstawicieli. Plus rozłożenie pracy na dwie komisje spowoduje, że komisje będą lżejsze, ponadto każda komisja będzie o specyficznym charakterze. Zwiększa to szanse, że znajdzie się ktoś, kto np. nie czuł się dobrze w liczeniu, ale będzie się czuł dobrze w pilnowaniu przebiegu głosowania. Poprzednio się nie zgłaszał, a teraz się zgłosi, ponieważ będzie w tym widział swoją rolę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, przechodzimy do rozpatrywania poprawek. Zostały zgłoszone cztery poprawki. Pan poseł Dzikowski, pan poseł Witczak, pan poseł Kierwiński, pan poseł Zgorzelski. Koniec. I oczywiście pan poseł Horała. Pan poseł Witczak jest wśród posłów, o których mówiłam wcześniej. Dobrze. A więc mamy trzy poprawki, podejrzewam, że tożsame, poza poprawką pana posła Horały. Najpierw głosujemy trzy jednocześnie. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez panów posłów Dzikowskiego, Zgorzelskiego i Witczaka? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę podać wynik głosowania.

Sekretarz Komisji Sylwia Łaska:

6 głosów za, 9 głosów przeciwnych przy braku głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję pani uprzejmie. Teraz głosujemy poprawkę pana posła Horały.

Kto jest za przyjęciem poprawki? (9) Kto jest przeciwny? (6) Kto wstrzymał się od głosu? (1) Dziękuję bardzo. Słyszeliśmy wyniki.

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, krótko przed przystąpieniem do rozpatrzenia całej zmiany. W zasadzie chcielibyśmy powtórzyć uwagę, którą zgłosiliśmy przy okazji rozpatrywania zmiany nr 11. Chodzi o kwestię obwodowych komisji wyborczych i konstrukcję polegającą na tym, że miałyby to być dwie komisje. W tym momencie nie proponujemy państwu wprowadzenia zmiany, jednak chcielibyśmy zasygnalizować, że kwestia ta będzie jeszcze wymagała analizy, w szczególności po rozstrzygnięciu zmian przewidzianych w art. 182. Będzie się to sprowadzać do tego, żeby zgodnie z przyjętą konstrukcją i założeniem jednolicie posługiwać się pojęciami dotyczącymi obwodowych komisji wyborczych. W wielu przepisach nieobjętych projektem pozostawione zostanie ogólne sformułowanie „obwodowa komisja wyborcza". W zależności od tego, w jaki sposób państwo rozstrzygniecie model funkcjonowania obwodowych komisji wyborczych, będzie trzeba przyjrzeć się przepisom pod tym kątem. Tak jak powiedziałem, w tym momencie nie zgłaszamy poprawki, sygnalizujemy natomiast tę kwestię. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu bardzo serdecznie. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Myślę, że zwłaszcza w kontekście przyjętego toku prac Komisji, kiedy idziemy po kolei poszczególnymi punktami, niemniej pewne kwestie lub poprawki pozostawiamy do rozstrzygnięcia na koniec, druga runda rozpatrywania zmian, kiedy będziemy już mieli pewien całokształt zmian w Kodeksie wyborczym, będzie dobrym momentem, żeby ewentualnie wyłapać i rozstrzygnąć kwestie nazw obwodowych komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad zmianą nr 13.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 13? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję serdecznie. Proszę, panie Darku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Informuję, że zmiana nr 13 została przyjęta.

Przechodzimy do rozpatrywania zmiany nr 14. Pan poseł Zgorzelski był wcześniej. Potem pan poseł Protas.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, konsekwentnie w ślad za wcześniejszym stwierdzeniem, że dokonanie podziału okręgów wyborczych przez komisarza wyborczego stanowi naruszenie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgłaszam poprawkę polegającą na skreśleniu tej zmiany w całości. Wczytując się w nią, chciałbym ku przestrodze wnioskodawców – mówiliśmy już o tym podczas wczorajszego wieczornego posiedzenia – powiedzieć, że uszczegółowianie pewnych rzeczy po prostu prowadzi do absurdu. Co wnioskodawcy odpowiedzą na pytania, że w środowiskach wiejskich nie wszyscy posiadają skrzynki pocztowe? W jaki sposób wtedy będzie się odbywało dostarczenie materiałów? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Protas, bardzo proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Jest to zła zmiana, wobec czego zgłaszam poprawkę w sprawie jej wykreślenia w całości. Uzasadnię dlaczego. Po pierwsze, odbiera się kompetencje wójtowi i przekazuje powiatowemu komisarzowi wyborczemu. Jest to zmiana niekonstytucyjna. Po drugie, informacje o terminie wyborów, godzinach głosowania, itd. przesyła się pomiędzy 14. a 7. dniem przed wyborami. Dotychczas było to 21 dni. Jest to jak najbardziej bezpieczny termin. Po trzecie, po raz kolejny wykreślacie tutaj możliwość głosowania korespondencyjnego. W związku z tym wnoszę o wykreślenie tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Sowa. Dziękuję panu posłowi Protasowi.

Poseł Marek Sowa (N):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, jak już mówili moi przedmówcy, rola partyjnych komisarzy wyborczych uzależnionych od partii i władzy jest nadużyciem Konstytucji RP, jest wprost niekonstytucyjna. Dlatego ja również składam wniosek, poprawkę, żeby w art. 4 skreślić zmianę nr 14. Podzielam całą argumentację, którą przed sekundą wygłosił pan poseł Protas. Chciałbym dodatkowo powiedzieć, że to wójt miał obowiązek dostarczyć na miejsce, a tutaj mamy to zrobić przy użyciu Poczty Polskiej, co wcale nie określa terminu, w którym przesyłka do kogoś trafi. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, do tej pory rzeczywiście obowiązuje przepis, który stanowi, że na 21 dni przed wyborami przekazuje się informację jako zadanie zlecone przez wójta. Obecnie proponuje się przez pełnomocnika, ale nie w tym rzecz. Rzecz w tym, że nie zmieniono tego – dzisiaj jest taki zapis w Kodeksie wyborczym – że najpóźniej 9 dni przed dniem wyborów składa się wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa. Jak panowie chcecie to pogodzić? Możecie mi to powiedzieć? Jak da się to pogodzić? Jest to wygodne dla państwa. Nie da się tego pogodzić. Jest to niemożliwe, ponieważ nie zostało to zmienione. Skracacie to tak – taki jest kalendarz – że po prostu tego nie rozumiem. Akty pełnomocnictwa mogą być nie zrobienia, nie do sporządzenia, tym bardziej, że jeżeli chodzi o udzielanie pełnomocnictw, powinna być pełna informacja, jak się to robi. Pytam, w jaki sposób można to zrobić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Matusiewicz. Bardzo proszę.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, padają tutaj zarzuty w stosunku do komisarzy wyborczych, że nie są zgodni z Konstytucją RP. Komisarze byli wcześniej, zanim Konstytucja RP weszła w życie. Od 1989 r. są komisarze wyborczy. Teraz kiedy będą komisarze powiatowi, nie będą partyjni, jak państwo tutaj podajcie, dlatego że podstawą powołania komisarza będzie m.in. brak przynależności partyjnej.

Chciałbym jeszcze dodać, że poprzednio protestowaliście państwo, jeżeli chodzi o terminy dotyczące zmian lokali obwodowych komisji wyborczych. Podawaliśmy przykłady, że informuje się w dzień wyborów, że wójt robi odpowiednio wcześniej, 30 dni wcześniej. Tutaj jest kolejna forma. Pomiędzy 14. a 7. dniem przed wyborami w formie druku do każdego wyborcy na jego adres przesyłana jest informacja o terminie wyborów, godzinach głosowania, sposobie głosowania, warunkach ważności głosu, możliwości głosowania przez pełnomocnika. A więc nie ma obaw, że wyborcy nie będą w odpowiednim czasie poinformowani.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Ale pełnomocnik…

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Bardzo bym prosił, żeby pan mi nie przeszkadzał.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Chciałbym uświadomić.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Ja panu nie przeszkadzam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Dzikowski. Dziękuję serdecznie. Pan doktor Zbieranek.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Jak pan chce zrobić 9 dni wcześniej pełnomocnictwo?

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, pan poseł Dzikowski wskazał na problem, który my też wskazaliśmy w naszej opinii, którą przekazaliśmy w ubiegłym tygodniu. Rzeczywiście zgodnie z art. 37d Kodeksu wyborczego, dotychczas informację przekazywano najpóźniej w 21. dniu przed dniem wyborów. Miało to właśnie taki cel, żeby poinformować o różnych ważnych kwestiach, w tym o procedurach głosowania, takich jak głosowanie przez pełnomocnika, głosowanie korespondencyjne, ponieważ były terminy na zgłoszenie takiego zamiaru. W tej chwili zmiana terminu na termin pomiędzy 14. a 7. dniem może być w kolizji m.in. z art. 56 § 2 Kodeksu wyborczego, gdzie jest mowa o tym, że najpóźniej do 9. dnia przed dniem wyborów należy zgłosić wniosek o sporządzenia aktu pełnomocnictwa. Może się tak zdarzyć, że wyborca otrzyma taką informację tuż przed upływem tego terminu lub nawet co gorsza, już po upłynięciu terminu na zgłoszenie

zamiaru głosowania przez pełnomocnika. Z naszych badań wynika, że wiedza wyborców o alternatywnych procedurach głosowania jest jeszcze dosyć skromna, dosyć niewielka. A więc terminy pewnie mają większe znaczenie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu. Dziękuję serdecznie. Pan poseł Szynkowski. Nie ma pytań.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Dziękuję serdecznie. Jest to podobny przykład jak było z obwieszczeniem. Są niedobre intencje państwa zaatakowania wszystkich propozycji, a jednocześnie brak zrozumienia tego, że obwieszczenie ma służyć poinformowaniu w dniu wyborów tych, którzy dotrą przez omyłkę do nie tego lokalu. Chodzi o to, żeby w tym momencie wisiało tam obwieszczenie, gdzie jest właściwy lokal. Ze wszech miar słuszna propozycja mimo wszystko jest atakowana. Tutaj mamy taki sam przykład. Praktyka jednoznacznie wskazuje, że zainteresowanie wyborców wyborami intensyfikuje się na kilkanaście dni przed terminem wyborów. Państwo także doskonale o tym wiecie, ponieważ organizujecie państwo kampanie wyborcze. Wiecie, kiedy kampania wyborcza przynosi największy skutek, efekt, kiedy jest najbardziej zintensyfikowana. Okres pomiędzy 14. a 7. dniem przed dniem wyborów jest właśnie najlepszym momentem, żeby poinformować wyborców, którzy zaczynają myśleć o wzięciu udziału w akcie głosowania, gdzie jest ich lokal i jakie są warunki oddania głosu. Moim zdaniem dyskusja na ten temat i stawianie zarzutów są bezzasadne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł Witczak, pan poseł Horała.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Pan poseł Matusiewicz mówił o tym, że komisarze nie będą należeli do partii politycznych. Niech pan, panie pośle, wskaże mi przepis. Chcę go sobie przeczytać, czy będzie gwarantował apartyjność. Który to jest przepis projektu?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, dojdziemy do tego. Są poprawki. Państwo je otrzymaliście. Poprawki klubu Prawo i Sprawiedliwość były do państwa wysłane odpowiednim czasie, były wysłane w środę przez biuro Komisji na maila. Szanowni państwo, teraz pan poseł Horała. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Panie pośle, panie przewodniczący Witczak, jest to poprawka nr 15 wśród poprawek zgłoszonych przez klub Prawo i Sprawiedliwość. Proszę się zapoznać z lekturą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Chciałbym jeszcze bardzo krótko zabrać głos odnośnie do tego punktu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Poinformowanie o możliwości głosowania przez pełnomocnika nie jest jedyną, ani nawet najważniejszą rolą informacji. Jest nią przypomnienie o wyborach, poinformowanie o wyborach, zachęcenie do aktu wyborczego. Po to, żeby osiągnąć główny cel, nie można tego robić z tak dużym wyprzedzeniem przed terminem, kiedy potem jest jeszcze cała kampania wyborcza, mnóstwo ulotek w skrzynkach, mnóstwo różnych materiałów. Po prostu wypadnie to z głowy, zgubi się. Lepiej, żeby było to krócej przed wyborami, żeby wiadomość ta była świeża.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę państwa, zostały zgłoszone trzy poprawki. Pozdrawiam pana posła Dzikowskiego. Biuro Legislacyjne. Uważam, że wszystkie poprawki są tożsame.

W związku z tym, panie pośle Dzikowski, poprawki pana posła Zgorzelskiego, pana posła Protasa i pana posła Sowy głosujemy razem.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych trzech poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

7 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy do przegłosowania zmiany nr 14. Czy Biuro legislacyjne ma jakieś uwagi czy mogę głosować? Mogę głosować.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 14? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Informuję, że zmiana nr 14 została przyjęta.

Proszę państwa, przechodzimy do zmiany nr 15. Pan poseł Szymański, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Serdecznie dziękuję, pani przewodnicząca. W zmianie nr 15 wnioskodawcy ostatecznie rozprawiają się z głosowaniem korespondencyjnym, czyli kasują tę formę głosowania. Szanowni państwo, pragnę przypomnieć, że od roku 2006 to właśnie formacja Prawo i Sprawiedliwość zapowiadała konieczność zabezpieczenia praw obywatelskich Polaków mieszkających za granicą oraz możliwość głosowania w tejże procedurze, w tejże formie głosowania korespondencyjnego. W 2011 r. kiedy Kodeks wyborczy przyjmowany był niemal jednogłośnie, nikt nie widział najmniejszych problemów. Szanowni państwo, w samym 2015 r. kilkadziesiąt tysięcy osób skorzystało z tej formuły, możliwości oddawania głosów. Od Państwowej Komisji Wyborczej wiemy, że nie zaszły żadne komplikacje, żadne fałszerstwa wyborcze z tego tytułu. Proszę mi więc wytłumaczyć, jakie są faktyczne pobudki likwidacji tej zmiany. Czy czasami nie chodzi państwu o to, żeby zmniejszyć frekwencję wyborczą? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję. Pan poseł Jaskóła. Proszę bardzo.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, mam w zasadzie swego rodzaju pytanie do Biura Legislacyjnego. Zgłaszałem już poprawkę. Jest to poprawka nr 6. Była to poprawka najdalej idąca. Chodziło o skreślenie pkt 6, 15, 23 i 29. Jest to dopiero druga rzecz. Wcale nie rozprawiliśmy się jeszcze ostatecznie z głosowaniem korespondencyjnym, z zakazem takiego głosowania. Oczywiście proponuję, żeby skreślić zakaz głosowania korespondencyjnego. Jako klub Kukiz'15 wspieramy głosowanie korespondencyjne. Nie chciałbym jednak zabierać czasu, ponieważ mówimy o tym po raz kolejny. Czy mamy to teraz głosować? Czy w ogóle jest sens, skoro już przegłosowaliśmy? Prawo i Sprawiedliwość już przegłosowało, że w poprzednich artykułach nie ma aktu normatywnego głosowania korespondencyjnego. Jeżeli trzeba głosować, zgłaszam to jeszcze raz. Jeżeli nie, to skończmy dyskusję, gdyż niestety utrącono to dwa razy. Pewnie jeszcze dwa razy państwo zagłosujecie przeciwko ludziom, którzy nie mogą dotrzeć do lokalów wyborczych, przeciwko Polakom, którzy mieszkają za granicą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w związku z tym, że zapis ten, zmiana ta przewiduje wykreślenie art. 38 ust. 2 przewidującego głosowanie korespondencyjne, składam poprawkę w sprawie wykreślenia całej zmiany. Argumentacja już została użyta. Jeste-

śmy przeciwko ograniczaniu możliwości udziału w wyborach przede wszystkim osób niepełnosprawnych, ale również tych wszystkich, którzy przebywają za granicą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo serdecznie dziękuję. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, widać tutaj jednoznacznie, że ofiarą obsesji dotyczącej fałszerstw wyborczych pada doskonała forma, która świetnie sprawdza się w cywilizowanych krajach europejskich, czyli głosowanie korespondencyjne. Można zadać następujące pytanie. Jeżeli faktycznie na tym punkcie mamy takie a nie inne podejrzenia, to czy wynik wyborczy nie bardziej wykoślawia głosowanie przez pełnomocnika? Zadając takie pytanie, zgłaszam poprawkę w sprawie wykreślenia zmiany nr 15 w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo serdecznie. Proszę, pani Krystyna Łazor.

Koordynator prawny RKW Krystyna Łazor:
W imieniu Ruchu Kontroli Wyborów chciałabym poinformować państwa, że jesteśmy przeciwnikami głosowania korespondencyjnego. Rodzi ono wiele niebezpieczeństw. Proponuję dokładnie zapoznać się z procedurami. Działania, które były do tej pory, były niezgodne z Kodeksem wyborczym. Wskazywaliśmy na to. Karty do głosowania były stemplowane przez osoby nieuprawnione. Jesteśmy absolutnie przeciwni przywróceniu głosowania korespondencyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę, pan doktor Zbieranek.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:
Szanowni państwo, w odniesieniu do głosowania korespondencyjnego – jest to bardzo ważna kwestia – Państwowa Komisja Wyborcza bardzo wyraźnie wskazała, że nie napływały do niej żadne sygnały dotyczące jakichkolwiek nieprawidłowości związanych z głosowaniem korespondencyjnym. Chciałbym również wskazać, że do Rzecznika Praw Obywatelskich – a do nas także obywatele zwracają się w kwestiach wyborczych – nie wpłynęła żadna skarga, żaden sygnał dotyczący nieprawidłowości. Co więcej, wpłynął wniosek obywateli, wyborców niepełnosprawnych, którzy oczekiwali, że procedura głosowania korespondencyjnego zostanie również rozciągnięta na głosowanie do rad osiedli i do sołectw, co jest regulowane akurat inną ustawą, ale takie było oczekiwanie. Niektórzy obywatele tak mocno związali się z ową procedurą, że oczekiwali na tego rodzaju działania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:
Na marginesie tylko dodam, że Rzecznik Praw Obywatelskich przygotował wystąpienie w tej sprawie do Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Witczak, bardzo proszę. Pan profesor.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Dziękuję, pani przewodnicząca. Bardzo konsekwentnie będziemy głosowali przeciwko wszystkim przepisom, które prowadzą do rezygnacji z głosowania korespondencyjnego. Przy każdej okazji będziemy przypominać, że jest to cios wymierzony w osoby niepełnosprawne, w aktywne osoby niepełnosprawne. Jest to również cios wymierzony w tych Polaków, którzy chcą korzystać z tej nowoczesnej formy głosowania, dlatego że zwyczajnie w tym dniu nie mogą wziąć udziału w głosowaniu.

Chciałbym też państwu powiedzieć, że obsesje dotyczące fałszowania wyborów będziecie mogli spokojnie uruchomić wtedy, kiedy wprowadzicie swój system. Jeżeli będziecie monitorowali lokal wyborczy przy pomocy kamery, jeżeli będziecie chcieli znaleźć prze-

stępcę, który opłaci kupowanie głosów, to nie będzie idealniejszego sposobu niż przestępca siedzący w domu i oglądający lokal wyborczy, w którym będzie mógł zobaczyć, jak zagłosowała osoba, którą wysłał kupując głos. Nie ma sposobu na to, żeby niektórych nieuczciwych ludzi ustrzec przed fałszerstwami wyborczymi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję, panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Można wymyślić każdy sposób.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu posłowi. Pan profesor Chmaj i pan poseł Horała.

Poseł Marek Sowa (N):
A ja jestem zapisany czy nie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Oczywiście, że pan jest, ale czy dopuści pan pana profesora Chmaja? Przepraszam, potem będzie pan i dopiero pan poseł Horała. Mam pana zapisanego.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:
Dziękuję. Szanowni państwo, pamiętajmy, że głosowanie przez pełnomocnika nie jest głosowaniem osobistym. Osoba niepełnosprawna o niepełnosprawności ruchowej, nawet jeżeli ustanowi pełnomocnika, musi głęboko ufać, że pełnomocnik odda głos zgodnie z wolą osoby, która udzieliła pełnomocnictwa. Tymczasem osoby niepełnosprawne, środowisko osób niepełnosprawnych wielokrotnie podkreślały, że dla tych osób bardzo ważne jest osobiste oddanie głosu. Przypomnijmy sobie, jak bardzo środowiska osób ociemniałych walczyły o to, żeby można było oddać głos za pomocą brajlowskiej nakładki do głosowania. Likwidując głosowanie korespondencyjne osobom tym w większości uniemożliwiamy osobisty udział w wyborach. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł Sowa, proszę bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, rozumiem, że państwo będziecie mówili o fałszerstwie, jakiego nie było. To, co powiedział pan rzecznik, przedstawiciele Krajowego Biura Wyborczego, a przede wszystkim organy władzy, to takie są fakty. Nie zakłamiecie rzeczywistości. Chcecie tym przykryć prawo Polaków do udziału w głosowaniu. Oczywiście koncentrujemy się na prawie do głosowania i korzystania z owej formy przez osoby niepełnosprawne, ale chciałbym państwu powiedzieć, że patrząc na statystykę, to przede wszystkim Polacy za granicą korzystali z tej właśnie formy głosowania. Odsetek zwrotu kart nie był na poziomie 90%. Odsetek zwrotu kart był na poziomie 96,7%. Za granicą w pierwszej turze wyborów prezydenckich karty pobrało 27 500 osób, a oddało 26 300. W drugiej turze na 44 000 kart wydanych ogółem wśród Polaków za granicą…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję.

Poseł Marek Sowa (N):
Przyda się pani ta informacja. Naprawdę niech pani pozwoli, że skończę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Nie, nie pozwolę. Minął czas.

Poseł Marek Sowa (N):
Karty pobrało 29 200 osób, a oddało 28 300. Polaków, których wygoniliście z Polski, teraz chcecie jeszcze pozbawić prawa do głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Super. Proszę państwa, bardzo was proszę. Jeżeli się wypowiadacie, byłoby krócej, gdybyście powiedzieli konkretnie, o jakie zmiany chodzi. A wy musicie naokoło tylko po to,

żeby zrobić jak najwięcej przykrych oskarżeń i przytyków. Panowie posłowie, opanujcie się. Przywołuję was do porządku. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Krótki przekaz może się utrwali. Szanowni państwo, nie ma zgłoszeń o nieprawidłowościach czy fałszerstwach podczas głosowania korespondencyjnego, ponieważ główną wadą takiego głosowania jest to, że taki proceder w tym przypadku jest absolutnie nie do wychwycenia. W całej Polsce były liczne przypadki, w Wałbrzychu był zorganizowany cały system kupowania za alkohol i za gotówkę kart wyborczych. Przypadki te były… Da mi pan dokończyć, panie pośle? Przerywa mi pan chyba już dziesiąty raz podczas obrad tej Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, prosimy o spokój.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przypadki te można było wyłapać, ponieważ do wykonania owej czynności niezbędne było najpierw wyniesienie karty z lokalu, co można było wyłapać…

Poseł Marek Sowa (N):

Przepraszam, czy opisuje pan przypadek pani minister Zalewskiej i PCK?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, który z posłów? Pan poseł Sowa? Panie pośle, przywołuję pana do porządku. Bardzo proszę się uspokoić. Procedujemy zmianę nr 15. Proszę bardzo, trzymajmy się tych faktów.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mogę dokończyć?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie mamy wniosków formalnych. Proszę, kończy pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Krótko dokończę wypowiedź brutalnie przerwaną przez pana posła Sowę. Otóż szanowni państwo, w tych wszystkich przypadkach można było to wychwycić, ponieważ, po pierwsze, konieczne było wyniesienie karty z lokalu, a potem ktoś przychodził i wrzucał cały pakiet. W warunkach głosowania korespondencyjnego, kiedy ktoś kupuje pakiet do głosowania korespondencyjnego, jest to absolutnie nie do wyłapania w żadnym momencie. Ktoś musiałby sam na siebie donieść. Albo ten, który sprzedał, albo ten, który kupił musiałby sam siebie postawić w sytuacji odpowiedzialności karnej. Dlatego te przypadki nigdy nie będą wykryte. Dlatego też tę dziurę w systemie wyborczym trzeba zamknąć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do rozpatrywania poprawek. Proszę państwa, mam zgłoszone dwie poprawki. Nie wiem, czy wszystko zdołałam zapisać. Biuro Legislacyjne, proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Tak, pani przewodnicząca. My również odnotowaliśmy zgłoszenie dwóch poprawek polegających na skreśleniu zmiany 15.

Przy okazji rozpatrywania owej zmiany pan poseł Jaskóła zadał pytanie, jak należy traktować rozstrzygnięcie przez Komisję jego całościowej poprawki, która obejmowała również zmianę nr 15. Z naszej strony jest taki oto komentarz, że poprawka ta rzeczywiście miała charakter kompleksowy. Tryb rozpatrywania projektu jest taki, że państwo rozpatrujecie poszczególne zmiany. Na wnioskodawcach ciąży obowiązek przedstawienia poprawki łącznie z konsekwencjami po to, żeby móc zrealizować, uwzględnić intencje wnioskodawców poprawki. Biorąc pod uwagę, że Komisja rozpatruje zmiany po kolei, nie widzimy przeszkód, żeby pan poseł Jaskóła również w tym momencie mógł złożyć poprawkę, która zakłada wykreślenie zmiany nr 15.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
A zatem składam taką poprawkę. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Wobec tego teraz głosujemy dwie tożsame poprawki. Bardzo proszę. Trzy poprawki.
Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Jaskóły, pana posła Zgorzelskiego i pana posła… Którego?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Posła Dzikowskiego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
I pana posła Dzikowskiego.

Poseł Marek Sowa (N):
Moja też powinna być głosowana, ponieważ jest dokładnie taka sama jak pana posła Jaskóły.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Sowa, Jaskóła. Bardzo dobrze. Pogodzimy się jakoś.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Wniosek mniejszości, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę zapisać to jako wniosek mniejszości.
Przechodzimy do rozstrzygnięcia w sprawie przyjęcia zmiany nr 15. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie, panie pośle, już nie rozmawiamy. Nie ma.
Kto jest za przyjęciem zmiany nr 15? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa, przechodzimy do zmiany nr 16. Pan poseł Zgorzelski był pierwszy.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pani przewodnicząca, chciałem tylko prosić o wykreślenie mojej poprawki. Wycofuję ją.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Rozumiem. Pan poseł Dzikowski. Proszę wykreślić poprawkę pana posła Zgorzelskiego z pakietu poprawek, który dostaliśmy. Pan poseł Dzikowski, pan Cioska.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Dziękuję, pani przewodnicząca. Panowie wnioskodawcy, chciałbym, żebyście zaspokoili moją ciekawość i rozwiali moje wątpliwości, odpowiadając na dwa pytania. Po pierwsze, w zmianie nr 16 w § 2a napisane jest tak: „W jednym pomieszczeniu może znajdować się lokal wyłącznie jednej obwodowej komisji wyborczej. Jeżeli w jednym budynku znajdują się siedziby dwóch lub więcej obwodowych komisji wyborczych, ich lokale powinny znajdować się w oddzielnych pomieszczeniach”. Zdaje się, że sami udowadnialiście i przekonywaliście Biuro Legislacyjne, że są dwie obwodowe komisje wyborcze, jedna do spraw przeprowadzania wyborów, druga do liczenia, do ustalania wyników wyborów. Jak zinterpretujecie cytowany zapis na tle tego, co wcześniej nam przekazywaliście? Jest to bardzo ważne pytanie. Przepraszam, ale w jaki sposób wyjaśnicie tę kwestię?

Drugie pytanie jest ustrojowe. Też proszę zaspokoić moją ciekawość. Dokonywanie w obecnym stanie prawnym przez rady gmin, organy stanowiące podziału na okręgi wyborcze i obwody wyborcze moim zdaniem jest stanowieniem prawa, ponieważ jest to forma uchwały. Proszę mi powiedzieć, w jaki sposób i na jakiej podstawie powiatowy komisarz wyborczy, a także komisarz wojewódzki nabywa prawa, które są zagwarantowane ustawowo i konstytucyjnie dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego. Proszę mi odpowiedzieć na te dwa pytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Dzikowski już był. Pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, proszę państwa, Ruch Kontroli Wyborów zaobserwował bardzo wiele negatywnych zjawisk w zamkniętych obwodach wyborczych. Nie będę wchodził w szczegóły. Na przykład w jednym z więzień naczelnik więzienia spędził wszystkich więźniów do urny w ostatniej chwili. Po prostu działał, wiedząc, że są mężowie zaufania. Część komisji wyborczej była z delegacji Ruchu Kontroli Wyborów. Naczelnik był bardzo negatywnie nastawiony wobec obserwacji wyborów. Po prostu w ostatniej chwili, na kilka minut przed zamknięciem lokalu spędził więźniów do lokalu wyborczego, co wręcz stwarzało zagrożenie i było sprzeczne z przepisami o wykonywaniu kary więzienia.

Proszę państwa, postulujemy, żeby skrócić głosowanie w zamkniętych obwodach wyborczych do momentu faktycznego przeprowadzenia. Wiadomo, ile jest osób w celach. Można dodatkowo przejść się po celach z tzw. urną obnośną. Można się przejść po salach szpitalnych i zamknąć głosowanie. Oczywiście jest to związane z naszym postulatem okręgowych komisji wyborczych liczących głosy. Wtedy zamknięta urna może być po prostu przekazana do okręgu. Jest to zgodne z koncepcją dwóch komisji w jednym lokalu. Czy byłoby to trudne do przeprowadzenia? Jesteśmy za tym, żeby skrócić prace komisji w zamkniętych obwodach, ponieważ po prostu nie ma to sensu. Generuje niepotrzebne koszty. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym zapytać Biuro Legislacyjne, dlatego że muszę odnotować, iż tym razem wątpliwość pana posła Dzikowskiego faktycznie wydają się być uzasadniona. W związku z tym chciałbym zapytać Biuro Legislacyjne. Wydaje się, że zapisanie tutaj „obwodowej komisji wyborczej do spraw przeprowadzenia głosowania w obwodzie” w miejsce dotychczasowych słów „obwodowej komisji wyborczej” rozjaśniłoby temat, ponieważ komisja do spraw ustalania wyników siłą rzeczy jest w tym samym lokalu. Pokrywa się jeden do jednego z komisją do spraw przeprowadzenia wyborów. Intencja jest taka, żeby oczywiście samo przeprowadzanie wyborów odbywało się przede wszystkim w oddzielnych lokalach. Czy taki byłby efekt, gdyby słowa „jednej obwodowej komisji wyborczej” zamienić na słowa „jednej obwodowej komisji wyborczej do spraw przeprowadzenia głosowania w obwodzie”?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Nie bardzo rozumiem intencje pana reprezentującego Ruch Kontroli Wyborów. Niekoniecznie mam na myśli więzienie, ale weźmy np. szpital. Jak wiadomo, szpital jest jednostką, gdzie pacjenci wychodzą, wchodzą ze względu na różne zdarzenia losowe związane ze zdrowiem. Jak pan sobie wyobraża taką sytuację, że pacjent trafia do szpitala, oczywiście wcześniej nie oddając głosu, o godz. 20:30, jednak w myśl pańskiej propozycji komisja przeszła się z urną po całym szpitalu i, idąc pańskim tropem myślenia, oczywiście zamknęła możliwość oddawania głosu, a pacjent o godz. 20:40 jest gotowy i chciałby

oddać głos? Jak pan sobie wyobraża taką sytuację w momencie, kiedy idąc tym tropem myślenia, komisja skończyła głosowanie w zamkniętym obwodzie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Proszę państwa, pan poseł Zgorzelski wycofał swoją poprawkę. Czy pan poseł Dzikowski składał?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Nie. Złożył oświadczenie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Złożył oświadczenie, a nie poprawkę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Nie uzyskałem odpowiedzi na swoje pytania. Chciałbym powtórzyć drugie pytanie ustrojowe. W jaki sposób komisarz wyborczy wchodzi w tworzenie prawa lokalnego zamiast organu stanowiącego? Czy mogę uzyskać odpowiedź? Nie mogę znaleźć odpowiedzi na to pytanie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
To jest właśnie ta istota niekonstytucyjności, o której wspominamy. Tworzenie aktów prawa miejscowego przynależy organom stanowiącym, a nie komisarzowi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, nie udzielałam panu głosu.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, proszę zmobilizować swoich kolegów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Momencik, proszę o chwilę cierpliwości. Bardzo proszę, pan poseł Schreiber. Nie, pan poseł Horała. Który z was? Pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Najpierw chcielibyśmy poprosić o odpowiedź ze strony Biura Legislacyjnego w sprawie propozycji, którą przedstawiał pan poseł Horała.

Legislator Wojciech Miller:
Dziękuję bardzo. Jednoznaczna odpowiedź na to pytanie jest trudna w związku z wątpliwościami, o których powiedziałem dwukrotnie wcześniej. Wydaje się, że w pierwszej kolejności należałoby rozstrzygnąć charakter komisji do przeprowadzenia głosowania oraz komisji do ustalania wyników. Wybiegając do przodu, zgodnie z propozycją zmiany w art. 182 § 1, obwodowa komisja wyborcza składa się z obwodowej komisji wyborczej do spraw przeprowadzenia głosowania w obwodzie i obwodowej komisji wyborczej do spraw ustalania wyników głosowania w obwodzie. Konstrukcja ta zakłada, że jest to jedna komisja składająca się z dwóch elementów.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Wniosek formalny.

Legislator Wojciech Miller:
Wiążą się z tym pewnego rodzaju wątpliwości, czy w związku z tym że…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę o ciszę. Posłuchajmy pana mecenasa.

Legislator Wojciech Miller:
…jest to jedna komisja – przynajmniej w tej chwili tak jest to zaproponowane w projekcie, tak przesądza to przepis – ma jedną siedzibę czy nie. Myślę, że jest to jedna z tych kwestii, które trzeba będzie rozstrzygnąć, przy czym w pierwszej kolejności trzeba będzie ustalić model działania obwodowych komisji wyborczych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Rozumiem, że w związku z zapisami art. 182, w związku z proponowaną zmianą nr 65 można uznać, że obwodowa komisja wyborcza to jedna komisja. Jest to szersze pojęcie, które łączy zarówno komisję do spraw przeprowadzenia wyborów, jak i komisję do spraw ustalania wyników głosowania w obwodzie. W związku z tym propozycja zapisana w ramach zmiany nr 16 w żaden sposób nie stanowi problemu.

Legislator Wojciech Miller:

Odpowiadając na pana pytania, w naszej ocenie koniecznym będzie całościowe spojrzenie na zmiany i na przepisy Kodeksu wyborczego, w których posługujemy się pojęciem obwodowej komisji wyborczej również po tych zmianach, właśnie po to, żeby wyeliminować wszelkiego rodzaju wątpliwości, żeby w przepisach konsekwentnie posługiwać się pojęciami, żeby nie rodziło to wątpliwości. Jeżeli chodzi o tę kwestię, już wcześniej z naszej strony była propozycja, żeby Biuro Legislacyjne mogło dokonać analizy i przedstawić państwu propozycje bądź uwagi po tym, jak wszystkie przepisy odnoszące się do tej kwestii zostaną przyjęte. Dziękuję.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, nie ma wniosków formalnych. Jesteśmy w trakcie procedowania, rozpatrzenia i przejścia do głosowania. Panie pośle Dzikowski, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Przepraszam bardzo, nie zgłosiłem poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, czy mogę prosić? Szanowni państwo, prowadzę posiedzenie. Staram się podchodzić do wszystkich z wielką kulturą i z wielkim szacunkiem. Proszę, żebyście państwo chociaż troszkę na równi mnie potraktowali. Proszę o koncentrację. Słyszę teraz, że jeszcze pan przewodniczący Jaskóła ma poprawkę. Tak? Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Tak. Oczywiście skreślającą zmianę niedopuszczającą do dwudniowych wyborów, ponieważ uważamy, że ogranicza to prawa obywatelskie. Rozwiązujecie państwo…

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Sekundę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Zaraz. Można przy tym artykule. Bohatersko rozwiązujecie państwo wszystkie problemy, które oczywiście rozwiązałyby jednomandatowe okręgi wyborcze. Walczycie bohatersko, socjalistycznie, tworząc piramidę: Państwowa Komisja Wyborcza, Krajowe Biuro Wyborcze, komisarze. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, jako chrześcijanie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

JOW-y albo śmierć. Znamy.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Tak. JOW-y albo śmierć. Konweniują.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, panowie, proszę bardzo. Moment. Dopuśćmy teraz pana posła Dzikowskiego, dlatego że mu ręka zastygnie. Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, zawsze mam poczucie humoru. W związku z tym, że panią lubię i szanuję, przyjmuję wszystkie pani uszczypliwości z dużą nadzieją dobrej współpracy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam…

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Chciałbym pomóc, pani przewodnicząca, ponieważ panowie nie znają odpowiedzi na te dwa pytania, a są to dwie kluczowe kwestie, które opierają się o kręgosłup tej nieudolnej zmiany, tego projektu. Po pierwsze, kiedy w roku 2009 prowadziłem obrady, były to kluczowe rzeczy. Robiliśmy wtedy przerwę, długą przerwę na to, żeby były ekspertyzy, żeby zastanowiło się Biuro Legislacyjne. Są to jakby dwie nogi tego projektu. Po pierwsze, mamy wprowadzenie dwóch komisji. Pani przewodnicząca, trzeba sobie odpowiedzieć, co zrobić z tym tematem, kiedy Biuro Legislacyjne nie jest w stanie odpowiedzieć. I nie dziwię się, ponieważ dzisiaj na tej sali nie ma tego, który byłby w stanie odpowiedzieć na pytanie, które zadałem. Po drugie, w jaki sposób wprowadzany tu powiatowy i wojewódzki komisarz wyborczy nabywa prawa organów stanowiących do tworzenia prawa lokalnego? W jaki sposób? Odpowiedzcie panowie na te dwa pytania. Biuro Legislacyjne, które jest powołane do tego, żeby odpowiadać na pytania, na które z reguły nie znamy odpowiedzi w procesie legislacyjnym, nie jest w stanie odpowiedzieć na to pytanie. Nie wiem, czy pan, panie profesorze, byłby w stanie na dzisiaj dokonać głębokiej analizy tych genialnych rzeczy, które wprowadzają posłowie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł wnioskodawca. I proszę kończmy już dyskusję nad tą zmianą.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, podsumowując, jeżeli chodzi o drugą uwagę pana posła, na którą rzekomo nie umiemy odpowiedzieć, nie ma ona w ogóle zastosowania w proponowanej zmianie. Jak dojdziemy do tego, to będziemy dyskutować, dlatego że na pewno wróci pan do tego. Wierzę w pana.

Natomiast jeżeli chodzi o pierwszą sprawę, czyli komisję, w imieniu wnioskodawców stoję na stanowisku, że zapis jest poprawny. Jeżeli w wyniku jakichś analiz będzie konieczna zmiana, mamy jeszcze drugie czytanie. Wtedy wprowadzimy poprawkę, ale wydaje się, że jest w porządku. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję, pani przewodnicząca. Rzeczywiście przebieg posiedzenia Komisji jest taki, że skaczemy po różnych obszarach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To nie my skaczemy.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Różne sprawy wyjaśniamy niekoniecznie w porządku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy przy zmianie nr 16.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Chciałbym pani powiedzieć, pani przewodnicząca, że w ogóle jest fundamentalne pytanie o zakres kompetencji. Pytał o to pan przewodniczący Dzikowski. Jest fundamentalne pytanie, jakie kompetencje względem samorządowców mają mieć komisarze, do których jesteśmy wrogo nastawieni, ponieważ psuje to cały system. Nie umieliście państwo nawet opisać owych kompetencji w precyzyjny sposób i pokazać, jakie są relacje, żeby nie było żadnych konfliktów albo żeby było egzekwowanie współpracy.

Pani przewodnicząca, kończąc, chciałbym złożyć wniosek formalny o odroczenie posiedzenia Komisji do poniedziałku. Pan poseł Schreiber już dwa razy zasypiał. Widziałem to. Być może za chwilę będzie to groziło innym członkom prezydium lub członkom Komisji. Pracujemy pod taką presją, jakby jutro miał się skończyć świat, pani przewod-

nicząca. My możemy pracować cały weekend, ale są jeszcze prawa pracownicze pracowników Kancelarii Sejmu, o których powinniście państwa z drobną empatią zadbać. Nie ma najmniejszego racjonalnego uzasadnienia tego, żebyście w procedowali w tak kiepski sposób, bez refleksji, bez przemyślenia, dopychali ustawę kolanem. Bardzo serdecznie proszę panią przewodniczącą, żeby zacząć pracować dla dobra Polski, a nie dla dobra PiS-u czy jakiegoś widzimisię działacza na Nowogrodzkiej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana, cały czas, znowu wracamy do tego samego. Apelowałam ileś godzin temu, ileś minut temu i znowu się zaczyna.

Szanowni państwo, wnioski formalne głosowaliśmy na początku dzisiejszego posiedzenia, łącznie z wnioskiem o odłożenie. Ponieważ chce pan przełożyć posiedzenie na poniedziałek, owszem przegłosujemy ten wniosek. Proszę bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosku? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, teraz Biuro Legislacyjne. Mamy wniosek zgłoszony przez pana posła Jaskółę. Czy mamy jeszcze coś odnotowanego? Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, odnotowaliśmy tylko poprawkę pana posła Jaskóły.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Chodzi o zgłoszoną poprawkę. Proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Chcielibyśmy doprecyzować, czy chodzi o skreślenie całej zmiany nr 16, czy tylko lit. a) i c) odnoszących się do…

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Całej zmiany. Tak naprawdę jest to konsekwencja wyborów dwudniowych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

A więc mamy jedną poprawkę. Głosujemy poprawkę pana posła Jaskóły.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

1 głos za, 9 głosów przeciwnych, 4 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz będziemy głosować przyjęcie zmiany nr 16. Proszę bardzo.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany nr 16? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do zmiana nr 17. Bardzo proszę. Czy są poprawki do zmiany nr 17? Pan poseł Horała. Wniosek formalny. Pan poseł Kierwiński, proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Proszę o przerwanie posiedzenia Komisji, ponieważ procedujemy w sposób skandaliczny. Cały czas nie mamy opinii prawnych. Bez opinii prawnych… Śmiejcie się panowie. Rozumiem, że jesteście w doskonałych humorach, ponieważ generalnie lubicie pełną hucpę. Nie dziwcie się, że będziecie przeciwko temu protestowali. Jeżeli chcecie tak procedować, to naprawdę z naszej strony możemy zacząć procedować dokładnie tak, jak wy chcecie to procedować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, jest to po prostu niepoważne. To, co robicie, jest niepoważne. Są to bardzo poważne sprawy, a wy zachowujcie się jak małe Kazie, cytując klasyka. Nie może być na to zgody. Albo zaczniecie traktować Sejm jak Sejm, albo naprawdę możemy rozmawiać z wami niemerytorycznie, tylko że nie chcemy tego robić. Chcemy z wami rozmawiać merytorycznie, a wy przy fundamentalnej ustawie zachowujecie się po prostu jak dzieci.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jeszcze długo będzie nas pan obrażał? Głos przeciwny. Proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Rozumiem, że pan poseł chce śledzić losowanie grup na mistrzostwa świata w piłce nożnej, które zaraz się rozpocznie, lub też…

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Naprawdę marne ma pan dowcipy. Proszę się…

Poseł Marcin Horała (PiS):

Ja panu nie przerywałem. Dlaczego znowu pan tak się zachowuje?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Marne dowcipy. Tylko tyle mówię.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie podnosimy głosu.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Jeżeli chce pan rozmawiać ad personam, będziemy rozmawiać ad personam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, proszę o spokój. Proszę o ciszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Głos przeciwny.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wniosek formalny.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, przedłużacie niepotrzebnie obrady po to, żeby potem mówić, że trwają w nocy. Tylko temu to służy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wnioski formalne o przerwanie, odłożenie i inne były głosowane. Nie dopuszczam takich wniosków.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wniosek o odłożenie nie był głosowany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Był.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

O przerwę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Witczak składał taki wniosek, a pan składał wcześniej. Proszę bardzo, pan Cioska. Jesteśmy przy zmianie nr 17. Pan Cioska ma głos. Proszę uprzejmie.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów ze względu na bezpieczeństwo wyborów jest stanowczo przeciwny karcie wyborczej w formie ksią-

żeczki. Wielokrotnie to zgłaszaliśmy. Przedstawialiśmy opinie do Państwowej Komisji Wyborczej. Uważamy, że karta do głosowania powinna być w formie jednej karty. Jeżeli chodzi o zastrzeżenia dotyczące rozmiaru karty, to karty mogą wyglądać tak jak w innych krajach, gdzie komitety wyborcze po prostu są zakodowane literami alfabetu, a kolejni kandydaci cyframi. Taką kartę można wydrukować na małym formacie, stosunkowo sztywną i od razu alfabetem Braille'a, co rozwiązuje bardzo wiele problemów, także łącznie z tym, że pozwala na liczenie maszynowe. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

W imieniu ruchu Kukiz'15 chciałbym zgłosić poprawkę. Proponuję, żeby w pkt 17 lit c) wpisać: „Karty do głosowania są dokumentami z wyborów w rozumieniu art. 8 § 1". Uzasadnienie jest proste. Chodzi o to, żeby był dłuższy okres przechowywania dokumentacji z wyborów. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Po pierwsze, mam nie tyle poprawkę, co uwagę redakcyjną. W lit. a) mamy sformułowanie „§ 3a otrzymuje brzmienie". Po cudzysłowie mamy zapis „§ 3", a w sposób oczywisty powinien być zapis „§ 3a". Jak rozumiem, w ogóle nie jest to poprawka, tylko uwaga redakcyjna.

W wyliczeniu różnego rodzaju wyborów na końcu znajduje się sformułowanie „wyborach do rad powiatu lub wyborach do sejmiku". Dla pewnej czystości językowej nie chciałbym tutaj tworzyć alternatywy. Słowo „lub" proponuję zamienić na przecinek. To już chyba jest poprawka merytoryczna. Prawda?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Zgorzelski. Zwracał się pan do Biura Legislacyjnego?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Zwracałem się do legislatorów z prośbą o kiwnięcie głową.

Legislator Wojciech Miller:

Tak. Druga poprawka powinna być przegłosowana.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zanim zgłoszę poprawki, mam krótkie pytanie. Dlaczego wnioskodawcy zmuszają komitety wyborcze, nawet zgłaszające kandydatów w jednym okręgu wyborczym, w gminie, do posiadania, prezentowania i stworzenia znaków graficznych? Co to znowu za udziwnienie? Czy ma to być jakiś konkurs plastyczny? Czy może niewiara, że Polacy potrafią odczytać nazwy? Nie jesteśmy analfabetami przynajmniej już od 50 lat. Może warto by było o tym pamiętać.

Druga rzecz. Uszczegóławianie, które już wielokrotnie odbijało się czkawką podczas ostatnich posiedzeń, tutaj także może mieć za chwilę swoiste dziwne reperkusje, kiedy np. okaże się – na pierwszej kartce, zgodnie z zapisem, znajduje się spis treści zawierający zarejestrowane komitety wyborcze – będzie tyle komitetów, że nie zmieszczą się na pierwszej stronie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Skończę. Jeszcze poprawka.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam. Proszę, ale czas.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, zgłaszam poprawkę polegającą na skreśleniu zmiany nr 17.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przed tym, o czym mówił pan przewodniczący Zgorzelski, przestrzegał nas pan przewodniczący Hermeliński. W trakcie posiedzenia Sejmu, kiedy przedstawiał swoje stanowisko, dokładnie o tym mówił. Państwo proponujecie, żeby na pierwszej kartce oprócz tytułu był jeszcze spis treści. Dzisiaj jest to zrobione w ten sposób, że jest pierwsza strona tytułowa, a na drugiej stronie mamy spis treści. Co zatem będzie, jeżeli nie zmieszczą się wszystkie komitety wyborcze, a ustawodawca nie przewiduje tego, że może być jakiś załącznik, że może być druga strona? Tego państwo po prostu nie przewidujecie, a może to być faktem. Taka sytuacja może być bardzo realna. Państwa intencją jest – wielokrotnie to mówiliście – żeby ludzie się organizowali, żeby chętnie kandydowali, żeby członkowie komitetów ubiegali się. W związku z powyższym jest to realne zagrożenie. Mam pytanie do posła wnioskodawcy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas minął. Dziękuję.

Poseł Marek Sowa (N):

Jak przewiduje pan rozwiązanie problemu, jeżeli wszystkie komitety nie zmieszczą się na pierwszej stronie, na stronie tytułowej?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Witczak. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pani przewodnicząca, karta do głosowania to jest bardzo ważna kwestia. Chciałbym zaczerpnąć opinię na ten temat Państwowej Komisji Wyborczej albo Krajowego Biura Wyborczego. Nie wyobrażam sobie, żebyśmy bez osób, które od lat organizują wybory, które odpowiadają za wybory, dyskutowali o kształcie karty do głosowania, żebyśmy to robili bez doświadczeń praktyków, fachowców. Osoby te w ogóle gwarantują to, że wybory się odbędą. Państwo zajmujecie się systemem wyborczym tak samo jak amator maturzysta chciałby zbudować bombę atomową. Nie wszyscy się na tym znacie, a zabieracie głos. Macie przeciekawe pomysły, tylko na końcu możecie doprowadzić wybory do katastrofy. Chciałbym zaczerpnąć opinii fachowców na ten temat. Uważam, że dopiero wtedy będziemy mogli merytorycznie dyskutować o kartach do głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę państwa, w związku z zapytaniem, ze stwierdzeniem pana posła Witczaka, że nie ma ani przedstawicieli Państwowej Komisji Wyborcze, ani przedstawicieli Krajowego Biura Wyborczego, chciałabym państwu coś odczytać. Dosłownie kilkanaście minut temu z Biura Komisji Sejmowych otrzymałam adresowane do mnie pismo: „W związku z powtarzającymi się w trakcie obrad Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego zarzutami o sfałszowaniu wyborów samorządowych w 2014 r. oraz innych wyborów, informuję, że zgodnie z decyzją przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej przedstawiciele Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego nie będą uczestniczyli w dalszych pracach Komisji nad rozpatrzeniem poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (druk nr 2001) oraz rozpatrzeniem poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2023)”.

Proszę państwa, jak szłam po przerwie – była to godzina mniej więcej 14:37 – złapały mnie media, które wiedziały dużo, dużo wcześniej. Którą teraz mamy godzinę? Godz. 16.04. Około godz. 15:45–15:50 otrzymałam to pismo. Wczoraj był pan przewodniczący. Była też szefowa Krajowego Biura Wyborczego. Był pan przewodniczący Hermeliński, chory w trakcie rehabilitacji. Miał udzielony głos. Przedstawiciele są zapraszani. Nie widziałam, nie interweniowałam, ponieważ uważałam, że nie było żadnych aż takich oszczerstw rzucanych pod adresem Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego, żeby trzeba było interweniować. Uważam, że zdecydowanie więcej oszczerstw jest pod adresem wnioskodawców ustawy z druku nr 2001. Proszę przekazać to do biura Komisji.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Poseł Marek Sowa (N):
Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jeden. Bardzo proszę, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pani przewodnicząca, absolutnie nikt nie ma pretensji do sposobu prowadzenia przez panią obrad Komisji i do kultury osobistej, którą pani prezentuje. Tutaj chyba wszyscy jesteśmy zgodni, że jest jak najbardziej okej. Proszę się natomiast nie dziwić, że przedstawiciele Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego przestali przychodzić na posiedzenia, dlatego że nawet w uzasadnieniu druku przywołanego przez panią przewodniczącą jest oskarżenie o fałszerstwo. Nie możemy być też głusi na wygłaszane tutaj chociażby przez przedstawicieli Ruchu Kontroli Wyborów oskarżenia o sfałszowanie wyborów, oskarżenia czy to Państwowej Komisji Wyborczej, czy to nie wiadomo jeszcze kogo. Wszyscy mówią o sfałszowaniu, tylko nikt nie chce powiedzieć, kto te wybory sfałszował. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy…

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Pani przewodnicząca, przepraszam, jest to bardzo poważna sprawa. Pan poseł Witczak…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan w jakim trybie?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Proceduralnym. Proszę o zmianę sposobu prowadzenia obrad, ponieważ kwestia, którą poruszył pan poseł Witczak, jest szalenie istotna. Nie zdarzyło się – siódmy rok jestem posłem – żeby komisja sejmowa procedowała ustawę bez obecności organu konstytucyjnego, którego sprawa ta dotyczy. Jest to coś niesamowitego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo. Panie pośle, przepraszam bardzo. Proszę skończyć.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Dlaczego mam skończyć, jeżeli jest to bardzo ważna sprawa?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale o czym jeszcze chce pan powiedzieć?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Chciałbym powiedzieć, że rozumiem. Odczytała pani…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czy stawia pan wniosek?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Postawiłem, a teraz proszę posłuchać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jaki?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Już postawiłem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Był już głosowany.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Nie, pani przewodnicząca. Wniosek pana posła Witczaka…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Pani przewodnicząca, jak da mi pani powiedzieć jeszcze dwa zdania, naprawdę będzie szybciej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Będę liczyć.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Będą to zdania złożone. Szanowna pani przewodnicząca, bardzo proszę. Rozumiem, że odczytała pani oświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej, ale bardzo panią proszę, żeby zwróciła się pani z prośbą do Państwowej Komisji Wyborczej jednak o przybycie i reprezentowanie organu państwa na posiedzeniu Komisji. Jest to szalenie ważna sprawa. Nie można rozmawiać bez praktyków. Bez praktyków nie wolno rozmawiać o tak poważnych rzeczach. Naprawdę nic się nie stanie, jeżeli pani przewodnicząca wykona ten gest w kierunku Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, zaproszenie cały czas jest aktualne. Takiego wyboru dokonały Państwowa Komisja Wyborcza i Krajowe Biuro Wyborcze. Nie widzę niczego złego, co stałoby po stronie Komisji i przewodniczącej Komisji. Państwo w każdej chwili mogą uczestniczyć. Uważam, że tego typu pismo i tego typu zachowanie to jest dopiero arogancja władzy w wykonaniu Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego.

Przechodzimy do zmiany nr 17. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Władzą teraz jest Prawo i Sprawiedliwość. To jest arogancja rzeczywiście.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ci państwo reprezentują te instytucje. Nie dziwcie się, że trzeba dokonywać zmian, których wy tak bronicie, dlatego że chcielibyście, żeby było, tak jak było.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Wreszcie wszystko jest jasne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa, jesteśmy przy zmianie nr 17.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Nie, ja jestem za JOW-ami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jesteśmy przy zmianie nr 17.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
My też. Wprowadzaliśmy je, panie pośle. Wprowadzaliśmy JOW-y.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Mamy zgłoszone trzy poprawki. Poprawki zgłosili pan poseł Jaskóła, pan poseł Horała i pan poseł Zgorzelski. I pan poseł Dzikowski. Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Oprócz zgłoszenia proszę pozwolić mi coś powiedzieć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę zgłosić poprawkę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, podzielam zastrzeżenia pana przewodniczącego Zgorzelskiego, dlatego że tytuł rzeczywiście zajmuje, może zajmować jedną trzecią, jedną czwartą. Nie wiemy, ile będzie komitetów, a w wyborach samorządowych zazwyczaj jest ich wiele. W związku z tym moim zdaniem bezpieczniej byłoby zostawić całą drugą kartkę dla komitetów wyborczych, a tytuł zostawić swoją drogą. Zresztą taki zapis jest w obecnym Kodeksie wyborczym. Nic nie trzeba zmieniać. Nie wiem, po co są jakieś kombinacje. Po to, żeby udowodnić, że ma się jakiś inny pomysł?

Jeżeli chodzi o znak graficzny, w zgłoszeniu komitetu wyborczego nie ma wymogu znaku graficznego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o poprawkę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Jest to nierówność podmiotów. W związku z tym proszę o skreślenie zmiany nr 17.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Szynkowski vel Sęk i poseł Schreiber. Potem przechodzimy do poprawek. Proszę.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję bardzo. Po raz kolejny chciałbym namówić do tego, żeby toczyć spór i wymianę poglądów w kwestiach, które rzeczywiście nas różnią, a nie w tych, w których szukacie różnic na siłę. Przypomnę tutaj skrzynki pocztowe, które były podnoszone jako coś, czego nie ma przy każdym gospodarstwie. Zapis o skrzynkach pocztowych jest w obowiązującej wersji Kodeksu wyborczego. Nikt tego nie kwestionował. Teraz z kolei pojawił się zarzut, że na karcie do głosowania może się nie zmieścić spis treści komitetów, podczas gdy w obecnie obowiązującym Kodeksie wyborczym jest mowa o tym, że na drugiej kartce karty do głosowania umieszcza się spis treści karty do głosowania. Rozumiem, że do tej pory nie było wątpliwości, co będzie, jeżeli spis treści się tam nie zmieści. Szanowni państwo, może nie warto na siłę szukać argumentów, tylko skupić się na tych kwestiach, co do których państwo rzeczywiście macie wątpliwości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Schreiber podsumowuje i przechodzimy do rozpatrywania poprawek.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Mam jeszcze jedno związane z tym pytanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Szymański w tym temacie.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Szanowna pani przewodnicząca, mam pytanie w związku ze zmianą nr 17 i proponowanym § 6. Szanowni państwo wnioskodawcy, z czego wynika proponowany przez państwa okres przechowywania kart przez 2 lata? Na podstawie jakich przepisów ma to być przechowywane do 2 lat? Na wniosek jakich uprawnionych podmiotów okres ten może być wydłużony do 5 lat? Szanowni państwo legislatorzy, czy tutaj jest jakieś odniesienie do innych przepisów? Wydaje mi się, że chodzi tutaj o archiwizowanie dokumentów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ja też mogę wyrazić ubolewanie, że nie ma już z nami przedstawicieli Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego, ale jest to ich decyzja. Pani przewodnicząca, dopuszcza do głosu wszystkich. Jeżeli pojawiały się jakieś zarzuty, to raczej ze strony społecznej. Zawsze była okazja na głos przeciw. Był on dopuszczany. Trudno więc w tym wypadku winić Prezydium Komisji za cokolwiek. Każdy ma prawo wziąć udział, brać udział w posiedzeniu Komisji Nadzwyczajnej, a nie obowiązek.

Tak samo jest ze znakiem graficznym, jest to prawo, a nie wymóg, nie obowiązek. Nie trzeba przedstawiać takiego symbolu. Zwrócę też uwagę, że w obecnym Kodeksie wyborczym, dokładnie w art. 93 jest określona definicja wzorca symbolu graficznego, czym może być dla partii politycznej, czym może być dla komitetu obywatelskiego. Warto do tego artykułu zajrzeć, jeżeli są jakieś wątpliwości.

Jeżeli chodzi o wątpliwości, problemy, mam wrażenie, że podnoszone trochę ad absurdum, że teraz na stronie nie zmieszczą się nazwy komitetów, nie bardzo wiem, czemu miałyby się nie zmieścić. Zresztą ludzkość zna już takie wynalazki jak zmiana wielkości czcionki. Nie jest to strona kluczowa. Jest to spis treści. Ma to być także możliwość wymienienia nazw wszystkich komitetów, dodatkowy bufor przed przejściem do pierwszej karty z listą, która wylosuje pierwszy numer.

Wreszcie kwestia podnoszona przez stronę społeczną. Czemu karta nie płachta? Pomijając już kwestie wielkości płachty, która mogłaby być bardzo duża przy gdzieniegdzie bardzo dużej liczbie komitetów, to nawet gdyby to rozróżnić, powyżej tylu komitetów tak, poniżej tylu komitetów tak, jest jedna podstawowa sprawa, zwłaszcza w związku z głosowaniem korespondencyjnym, od którego zdecydowaliśmy się odejść. Przy płachcie nie ma możliwości zrobienia nakładki brajlowskiej. Książeczka to zapewnia. W naszym przekonaniu jako wnioskodawców byłoby to zbyt daleko idące uderzenie w osoby niepełnosprawne, czego z kolei nie chcielibyśmy robić. Są to argumenty za książeczką. Myślę, że nie ma co mnożyć problemów. Będą dodatkowe – jak rozumiem, także w tej sprawie mogą się pojawić – wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej. To wszystko będzie uregulowane.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, mamy zgłoszone cztery poprawki.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Jeszcze sekundkę, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ale pan poseł już zabierał głosu. Chyba że w sprawie poprawki. Proszę, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan przewodniczący Jaskóła, proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, oczywiście jest mi bardzo przykro z tego powodu, że nie ma Państwowej Komisji Wyborczej. Mówicie państwo o płachcie, o książeczce. Bardzo się cieszę. A problemy te rozwiązałyby jednomandatowe okręgi wyborcze, dlatego że w historii JOW-ów dotychczas na jednej liście było 26 albo 27 nazwisk. Socjalistyczny PRL, czyli proporcjonalne wybory. Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, poprawki zgłosili pan poseł Jaskóła, pan poseł Horała, pan poseł Zgorzelski i pan poseł Dzikowski.

Poseł Marek Sowa (N):

Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, wnioski po głosowaniu. Zwracam się do Biura Legislacyjnego z prośbą o uszeregowanie poprawek.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, oczywiście rekomendujemy w pierwszej kolejności rozpatrywanie dwóch tożsamych poprawek polegających na skreśleniu, czyli poprawki pana posła Zgorzelskiego i pana posła Dzikowskiego. Następnie powinna być rozpatrywana poprawka pana posła Horały. Po wyjaśnieniach rozumiem, że jest tylko jedna poprawka pana posła Horały. Korekta nie wymaga poprawki. I poprawka pana posła Jaskóły dotycząca lit. c), czyli nadania brzmienia § 6.

Jeżeli jestem już przy głosie, w tym miejscu chciałbym zwrócić uwagę, że w naszej ocenie § 6 powinien zostać ograniczony do brzmienia: „Karty do głosowania są dokumentami z wyborów", co będzie skutkowało tym, że art. 8, w którym określony jest sposób postępowania z dokumentami z wyboru, będzie miał tutaj zastosowanie. Przypomnę, że państwo jeszcze nie rozstrzygnęliście propozycji dotyczącej art. 8.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, zmiany nr 3.

Legislator Wojciech Miller:

Niezależnie od tego, jaki kształt zostanie nadany temu przepisowi, proponujemy ograniczenie brzmienia § 6 do treści, którą przeczytałem. Nie będzie żadnej wątpliwości, że jeżeli jakiś dokument zostanie uznany za dokument z wyborów, będą miały do niego zastosowanie przepisy ogólne dotyczące postępowania z owymi dokumentami. Nie ma potrzeby wskazywania, że przepisy te stosuje się. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł wnioskodawca, proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, z wielkim szacunkiem, ale jako wnioskodawcom wydaje się nam, że doprecyzowanie to jest zbędne. Przepis § 3 zdanie drugie będzie miał zastosowanie do kart, o których mowa w § 3a. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania poprawek. Jako dwie tożsame głosujemy poprawki pana posła Zgorzelskiego i pana posła Dzikowskiego.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Nie ma. Proszę.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz głosujemy poprawkę pana posła Horały.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Nie ma. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz poprawka pana posła Jaskóły.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Jaskóły? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

1 głos za, 8 głosów przeciwnych, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jeszcze panowie legislatorzy do zmiany nr 17. Proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Wydaje mi się, że nastąpiło pewnego rodzaju nieporozumienie. Odnosiłem się do lit. c), czyli do nadania brzmienia § 6. Rzeczywiście w spisanych propozycjach Biura Legislacyjnego znalazła się propozycja dotycząca pkt 3, czyli skreślenia sformułowania „z uwzględnieniem wymagań określonych w § 3 zdanie drugie", wycofaliśmy się natomiast z tej naszej sugestii. Nie rekomendujemy jej przyjęcia. Teraz odnosiłem się do lit. c), do § 6. Nasza propozycja była zbieżna z poprawką pana posła Jaskóły. Państwo nie przyjęliście tej poprawki. W związku z tym, że brzmienie § 6 nawiązuje, a w zasadzie powtarza część rozwiązań, które są zawarte w art. 8, czyli w zmianie nr 3, którą państwo odroczyliście, wydaje się, że konsekwentnie rozstrzygnięcie w sprawie lit. c) również należałoby odłożyć. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł wnioskodawca, proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, faktycznie w międzyczasie sprawdzałem coś innego i źle usłyszałem. Jest to druga sprawa. Jako wnioskodawcy stoimy na podobnym stanowisku. Doprecyzowanie to wydaje się nam zbędne. Wydaje się nam, że przepisy art. 8 § 1 będą miały zastosowanie do kart, o których mowa w § 3a. Jeżeli byłaby inna sytuacja i mielibyśmy inne zdanie, zawsze jest możliwość zmiany w drugim czytaniu, wydaje się jednak, że tutaj nie ma takiej potrzeby. W imieniu wnioskodawców rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie zmiany bez poprawki. To znaczy, jedynie z przyjętą poprawką pana posła Horały.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest. Dziękuję bardzo. Przystępujemy do przyjmowania zmiany nr 17. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 17? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 17 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 18. Proszę uprzejmie, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Poseł Marek Sowa (N):

Miałem wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, panie pośle. Rzeczywiście mówiłam, że wysłucham wniosku formalnego pana posła Sowy. Proszę uprzejmie.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, chciałbym zgłosić wniosek formalny w sprawie sposobu prowadzenia posiedzenia Komisji. Naprawdę nie może być tak, że poseł wnioskodawca odpowiada w taki sposób, że coś mu się wydaje. Kiedy zadajemy pytanie, mówimy, co się stanie, jeżeli spis treści komitetów wyborczych ubiegających się o mandat zaufania społecznego nie zmieści się na liście, to proszę mi nie opowiadać, że wróżę coś z fusów, że jest to nieuzasadnione.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy to jest wniosek?

Poseł Marek Sowa (N):

Tak może być. Tak. Może się zarejestrować 100 komitetów. Skoro mówicie, że jest to takie proste, może się zarejestrować 100 komitetów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jaki jest wniosek formalny? Rozumiem, że o zmianę procedowania.

Poseł Marek Sowa (N):
Wniosek jest taki, żeby poseł wnioskodawca miał obowiązek odpowiedzieć na pytania. Jeżeli nie zna odpowiedzi, musi poprosić o przerwę, żeby przedyskutować i zaproponować ewentualną zmianę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dobrze.

Poseł Marek Sowa (N):
I druga kwestia, jest ona równie istotna. Mam do pani przewodniczącej gorącą prośbę, żeby jednak podjęła pani kontakt z Państwową Komisją Wyborczą i doprowadziła do tego, żeby uczestniczyła w naszym posiedzeniu. Prowadzenie obrad bez udziału przedstawicieli Państwowej Komisji Wyborczej może doprowadzić do tego, że proces legislacyjny będzie dramatycznie zły.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Czas minął.

Poseł Marek Sowa (N):
Jego wynik również będzie fatalny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przechodzimy do zmiany nr 18. Pan poseł Zgorzelski, proszę bardzo. Pan profesor Chmaj.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Chciałbym zgłosić poprawkę polegającą na wykreśleniu w całości zmiany nr 18. Uzasadniając chciałbym powiedzieć, że głosowanie to jest bardzo poważny akt wyborczy, a zapisy w zmianie nr 18 to w zasadzie zgoda na trywializowanie tego aktu, na obniżenie jego rangi poprzez poszerzenie pola tolerancji dla twórczości plastycznej. Czym jeżeli nie tym, jest fakt zapisania, że na karcie do głosowania można wykonać inne znaki, dopiski, w tym na kratce lub poza kratką, i nie będzie to miało wpływu na ważność oddanego głosu? Za chwilę naprawdę będziemy mieli hydepark plastyczny i każdy będzie sobie dopisywał na kartach, co będzie chciał.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Chwileczkę, proszę państwa. Nie będę dopuszczała innych do głosu, ponieważ głos mają posłowie wnioskodawcy. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w związku z tym, że rozumiemy, iż zmiana ta może budzić jakieś emocje, prosimy o odłożenie na razie tejże zmiany. Wrócimy do jej procedowania na końcu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czy jest sprzeciw? Nie ma. Dobrze. Odkładamy zmianę nr 18.

Przechodzimy do zmiany nr 19. Bardzo proszę, czy pan profesor Chmaj jest gotów? Bardzo proszę. Zmiana nr 19.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:
Chciałem się wypowiedzieć w sprawie zmiany nr 18.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Została odłożona.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:
Rozumiem, że w tym momencie jest to bezprzedmiotowe. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak jest. Przepraszam, ale dlatego nie dopuszczałam do głosu, żeby nie tracić czasu. Pan Wójcik. Bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w moim odczuciu zamknę temat finansowania wyborów. Większość z kwoty 190 000 tys. zł, która ma się pojawić dodatkowo, trafi do samorządów. Tak odebrałem ten głos.

A teraz przechodzę do poprawki nr 19. Mam dwie uwagi. Drodzy państwo, właściwie jedno jest pytanie. Kto będzie ponosił odpowiedzialność za przegranie materiałów, które są zarejestrowane przez mężów zaufania np. na własnym urządzeniu mobilnym na nośnik, który potem znajdzie się w archiwum? To jest pytanie.

I druga sprawa. Chciałbym zwrócić państwa uwagę na pewien bardzo niebezpieczny zapis dotyczący uchylenia § 7. Zajrzałem dalej do projektu. Państwo uchylacie również art. 504a. Artykuł 504a przewiduje sankcję za nieuprawnione ujawnienie materiałów zarejestrowanych przez męża zaufania. Moim zdaniem otwiera to drogę do dowolnego wykorzystania materiałów nagranych przez męża zaufania. Stąd chciałbym państwa prosić o pewną refleksję. Wydaje mi się, że chyba państwa intencja jest inna. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, panie Marku. Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Horała. Poprawka, proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak jest. Chciałbym zgłosić poprawkę, żeby w art. 4 w pkt 19 w lit. d) w § 6 zdanie drugie otrzymało brzmienie: „Przepisy art. 8 § 1 zdanie drugie i trzecie stosuje się odpowiednio".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Szanowni państwo, w innych przepisach wprowadzamy obowiązek pełnej transmisji obrad. W związku z powyższym jak to ma wyglądać? Wydaje mi się, że Krajowe Biuro Wyborcze, Państwowa Komisja Wyborcza muszą to doprecyzować. Musi to być taka transmisja, która, że tak powiem, poza tajnością oddania głosu, zapewni pełną transparentność. Nie mam co do tego żadnych wątpliwości. Uważam, że elementy te powinny być archiwizowane, przechowywane. Jeżeli natomiast mężowie zaufania będą dysponowali jakimiś dodatkowymi dowodami, nic nie stoi na przeszkodzie, żeby zgłaszając ewentualne przestępstwa lub inne uchybienia, dostarczyli dowód. Natomiast wpisywanie tego wydaje mi się bezzasadne, skoro decydujemy się na w pełni transparentny proces. Za czym jestem? Uważam, że po to, żeby nie było żadnej wątpliwości, nie może to być jedna kamerka, która nie transmituje całego obwodu do głosowania. Wszystko musi być widać. Taka musi być konsekwencja.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jaka jest poprawka? Czas, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

Z związku z powyższym zgłaszam poprawkę w sprawie wykreślenia lit. c) i d).

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Zgorzelski. Ma pan poprawkę?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Wiem, że tak przyzwyczaiłem panią przewodniczącą, ale tym razem zaskoczę. Tutaj akurat nie mam żadnej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Pan Cioska, bardzo proszę. Jeszcze pan poseł Dzikowski. Przepraszam pana. Pan poseł Dzikowski był zapisany wcześniej. Proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałbym przedstawić kilka uwag merytorycznych. Po pierwsze, proponowana zmiana nr 19 lit. c) będzie powodować, że mężowie zaufania nie będą mogli rejestrować wprowadzania danych z protokołu do systemu informatycznego. To po pierwsze.

Po drugie, w dużej części powtarzana jest zmiana regulacji art. 8 § 1. Nie wskazuje się organu decydującego w przypadku złożenia przez męża zaufania wniosku o zakwalifikowanie zarejestrowanych materiałów jako dokumentów z wyborów. Są to nieprecyzyjne zapisy, które w tej chwili prezentuję posłom wnioskodawcom.

W związku z tym, że brakuje tutaj precyzji i w zapisach tych powtarza się niechlujstwo, wnoszę o skreślenie zmiany nr 19. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Bardzo proszę pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów jest jak najbardziej za możliwością nagrywania i deponowania materiałów nagrywanych przez mężów zaufania. Uważamy, że doprecyzowanie w tym momencie formy materiałów w kontekście postępu technologicznego jest niestosowne, niewłaściwe. Nie wiemy, czy będzie to karta pamięci, czy będzie to coś zupełnie innego. Jeżeli mąż zaufania zdecyduje, że jakiś materiał jest godny dołączenia do materiałów wyborczych, to po prostu taką decyzję przekazuje przewodniczącemu Komisji i materiały są dołączane. Nie widzę żadnego problemu. To wszystko jest dołączane do pakietu wyborczego. Zastrzeżenia te uważam za niezasadne. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Do zmiany zostały zgłoszone trzy poprawki. Poprawka została zgłoszona przez pana posła Horałę, przez pana posła Dzikowskiego i przez pana posła Sowę. Bardzo proszę o pomoc w uszeregowaniu. Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, oczywiście w pierwszej kolejności rekomendujemy rozpatrzenie poprawki pana posła Dzikowskiego polegającej na skreśleniu całej zmiany nr 19, kolejno poprawki pana posła Sowy polegającej na skreśleniu lit. c) i d), a następnie poprawki pana posła Horały. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Głosujemy poprawkę zgłoszoną przez pana posła…

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Mogę?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie, dlatego że jesteśmy w trakcie głosowania.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Stronę społeczną traktuje się wybiórczo. Przepraszam bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto jest za przyjęciem? Będziemy rozmawiać później. Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Dzikowskiego? Proszę bardzo.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Głosuje się poprawkę katastrofalną.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Sowę? Przepraszam. Kto jest przeciwny poprawce pana posła Dzikowskiego? Panie Marku, bardzo proszę, mamy głosowanie. Muszę dyscyplinować. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

4 głosy za, 8 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Jako drugą głosujemy poprawkę zgłoszoną przez pana posła Sowę.

Kto jest za? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
3 głosy za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Głosujemy poprawkę zgłoszoną przez pana posła Horałę.
Kto jest za? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 4 głosy przeciwne, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Zanim przystąpimy do przyjęcia zmiany nr 19, proszę, Biuro Legislacyjne. Czy są uwagi? Nie ma. Przystępujemy do głosowania.
Kto jest za przyjęciem zmiany nr 19 wraz z przyjętą poprawką? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, informuję, że zmiana nr 19 została przyjęta.
Przechodzimy do zmiany nr 20.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, czy teraz mogę?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak. Teraz pan może.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, uprzejmie proszę, żeby pani wyciągała wnioski z tego, co się dzieje na tej sali. To, że nie ma m.in. przedstawicieli Państwowej Komisji Wyborczej, to jest dowód na coś. Chciałbym także, żeby partnerzy społeczni byli traktowani w taki sposób, żeby chcieli tutaj być, żeby mieli poczucie, że w sytuacji, kiedy państwo przedstawiacie ustawę w takim, a nie innym trybie, to nasz wysiłek, który nie kończy się wtedy, kiedy państwo kończycie posiedzenie Komisji, tylko wtedy się zaczyna po to, żeby się odpowiednio przygotować się, nie idzie na marne. Jeżeli zadaję pytania, chciałbym, pani przewodnicząca, żeby ktoś łaskawie na nie odpowiadał, a nie było tak, że potem raz jeszcze muszę się upominać o to, żeby ktoś zechciał mi odpowiedzieć w kwestii, moim zdaniem, ważnej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Już dyscyplinuję posłów wnioskodawców. Bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Bardzo państwa proszę, proszę panią przewodniczącą. Wierzę, że da pani sobie z tym radę. W związku z tym proszę o to, żeby ktoś zechciał odpowiedzieć na pytania, które postawiłem przed chwilą, a które dotyczą ważnych kwestii związanych z rejestracją materiałów przez mężów zaufania i ewidentnego konfliktu w tym zakresie, jeżeli chodzi o art. 504a.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dobrze, dziękuję. Kto w sprawie zmiany nr 20? Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, zmiana ta uchyla dwudniowe wybory. Całym sercem… Powiem tak. Kiedy wprowadzaliśmy tę możliwość, chodziło o to, żeby podnieść frekwencję. Trudno. Trybunał uznał, że akurat ta propozycja jest niekonstytucyjna. W związku z tym w tym momencie należy to uszanować. To dla pana posła przewodniczącego Jaskóły, żeby wiedział, że sercem jesteśmy za, ale legalność jest na pierwszym miejscu.

Pani przewodnicząca, chciałbym jeszcze nieśmiało zwrócić się do pani. Kiedy miałem przyjemność przez 2 lata, a nie 3 dni, prowadzić komisję nadzwyczajną, to muszę pani powiedzieć, że na sali zawsze było dwa, trzy razy więcej gości niż parlamentarzystów. Wie pani dlaczego? Ponieważ uważałem, że jesteśmy powołani do tego, żeby rzeczywiście tworzyć prawo, ale w wielu kwestiach jesteśmy bezradni i bezbronni, po prostu nie ma mamy takiej wiedzy. Bez organizacji samorządowych, rządowych, bez przedstawiciela rządu, bez przedstawiciela Państwowej Komisji Wyborczej nigdy nie zaczęliśmy żadnych obrad. Nigdy. Z naszej strony, z mojej strony nigdy wtedy nie padło – z pani strony też, ale ze strony pani kolegów tak – że Platforma Obywatelska przegrała w 2001 lub 2005 r., dlatego że ktoś gdzieś sfałszował wybory, że była niedoskonała ordynacja. Chcieliśmy stworzyć dokument, który będzie dokumentem dla Polaków. Dzisiaj jest to farsa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, panie pośle.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Niestety, z całym szacunkiem, ale pani w jakiś sposób to autoryzuje. Serdecznie nad tym ubolewam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, chciałabym pana poinformować, że od wtorku zostało wysłanych 80 zaproszeń i informacji o posiedzeniach Komisji. We wtorek było nas dużo. Myślę, że wystarczyło to wszystkim organizacjom, które uczestniczyły.

Pan poseł Zgorzelski. Bardzo proszę, zmiana nr 20.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, właściwie uznając argumentację, którą przedstawił pan poseł Dzikowski i szanując wspólny czas, zgłaszam tylko wycofanie swojej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Wycofujemy poprawkę pana posła Zgorzelskiego.

Szanowni państwo, głosujemy przyjęcie zmiany nr 20. Nie ma żadnych poprawek.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 20? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 1 głos przeciwny, 4 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Informuję, że zmiana nr 20 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 21. Bardzo proszę, pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, być może zasłynę z uporu, ale czy wreszcie mogę otrzymać odpowiedź na pytania, które zadałem przy okazji dwóch zmian wstecz. Pani przewodnicząca obiecała mi, że będzie dyscyplinować posłów. Może jeszcze raz je przypomnę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę przypomnieć.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Chciałbym prosić o odpowiedź na pytanie, kto będzie odpowiedzialny za przegrywanie materiałów zarejestrowanych przez mężów zaufania, które następnie mają się znaleźć w archiwum. Jest to pierwsza sprawa. Sprawa nie jest błaha. Po drugie, chciałbym powiedzieć, że uchylenie § 7, czego państwo już dokonaliście, w połączeniu z art. 504a, czyli kwestią sankcji za udostępnianie, niedopuszczalne ujawnianie materiałów zarejestrowanych przez mężów zaufania, otwiera drogę do niekoniecznie oczekiwanego wykorzystywania owych materiałów. Przestaje to być kontrolowane. Nie ma żadnych sankcji. W związku z tym chciałbym państwa prosić, czy rzeczywiście nie moglibyście się temu przyjrzeć. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Schreiber. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, oczywiście w żaden sposób nigdy nie chcieliśmy się uchylać od odpowiedzi na pytania. Akurat w trakcie tego punktu po prostu nie zabieraliśmy głosu, zwłaszcza że wydawało mi się, że w toku dyskusji padło tłumaczenie, bądź co bądź trafne. Jeżeli mąż zaufania będzie chciał – rozumiem, że tego dotyczy pytanie – żeby dołączyć jego materiał do dokumentów komisji, dołączyć na jego wniosek materiały rejestrujące czynności, to wówczas, po pierwsze, na nim spoczywa dostarczenie takiego materiału. Dostarcza go na ręce przewodniczącego danej obwodowej komisji wyborczej.

A jeżeli chodzi o drugą sprawę, czyli zniesienia art. 42 § 7, czyli likwidację sankcji, to nie ma sankcji w sytuacji, w której dopuszczamy możliwość rejestrowania. Chodzi o to, żeby nikt nie był poddany sankcjom w związku z czymś, co dopuszczamy jako możliwe, a czego wcześniej przecież nie było. Tego to dotyczy. Jeżeli natomiast mówimy o ujawnieniu jakichś materiałów, które… Czy mógłby pan wyjaśnić sytuację?

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Z przyjemnością wyjaśnię. W odniesieniu do pierwszej kwestii chciałbym powiedzieć bardzo wyraźnie, że nie widzę przepisu, który zobowiązuje przewodniczącego komisji do przegrywania materiałów.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

To nie on ma przegrywać.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Mówił pan o tym, że ma dostarczyć i przegrać.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie, nie.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Rozumiem, że mąż zaufania musi przynieść na nośniku.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Jest to zadanie męża zaufania. To on musi dostarczyć materiał. Jeżeli go nie dostarczy, dostarczy w sposób wadliwy, to tak jakby go nie dostarczył. Jest to zadanie, które należy do męża zaufania, jeżeli zależy mu na tym, żeby dostarczyć i dołączyć do odpowiednich akt zarejestrowany materiał. Tutaj nie ma żadnych dodatkowych czynności po stronie przewodniczącego oprócz przyjęcia tegoż materiału i sporządzenia odpowiedniej adnotacji w protokole. Myślę, że jakieś szczegółowe wytyczne ze strony Państwowej Komisji Wyborczej rozwiążą tę sprawę. Chodziło też o to, żeby w maksymalny sposób nie rozpisywać szczegółów, które są rzeczą wtórną bądź co bądź.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Panie pośle, jestem ostatnią osobą, która ma zamiar przedłużać prace Komisji, chciałbym natomiast powiedzieć, że sprawa wcale nie jest taka błaha.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie oskarżałem o to.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Wydaje mi się, że jednak trzeba to przemyśleć, dlatego że kluczowe w pańskiej wypowiedzi było to, że jak mąż zaufania chce. Czasami sytuacja będzie dokładnie odwrotna. To, co mąż zaufania nagrał, powinno się znaleźć, niezależnie od tego, czy on tego chce, czy nie. Mówię to w kontekście sankcji. Drodzy państwo, materiał nagrany przez męża zaufania, czasami może stanowić materiał dowodowy np. w postępowaniu karnym. W związku z tym zlikwidowanie sankcji za wykorzystanie tegoż materiału, np. za publikowanie w sieci, uważam za poważny błąd. Stąd moja prośba, żebyście państwo zechcieli – tak jak zrobiliście to kilka razy, wzbudzając u mnie duży szacunek – powiedzieć, że może

warto jeszcze przez sekundę się nad tym pochylić po to, żeby usunąć wątpliwości prawne. Tylko tyle komentarza z mojej strony. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan doktor Zbieranek. Proszę bardzo.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:
Dziękuję bardzo. Ja również do pana posła wnioskodawcy w tej samej kwestii. Podzielam zdanie, że jest to sprawa bardzo istotna. Jest to mała zmiana legislacyjna, ale ogromna zmiana, jeżeli chodzi o możliwość upowszechniania materiałów. Jak rozumiem, mąż zaufania może je opublikować. Teraz pytanie jest takie. Zresztą zwracamy na to uwagę w naszym stanowisku, dlatego że ma to naprawdę kolosalne znaczenie. Przechodzimy już do innego spojrzenia na takie kwestie jak ochrona wizerunku, ochrona prywatności wyborcy. Czy państwo bierzecie to pod uwagę? Jest to bardzo istotne, że kwestie dotyczące np. tego, czy ktoś zagłosował, czy nie… Rozumiem, że w materiałach mogą się znaleźć takie kwestie, dlatego że są one bardzo ogólne, nie są doprecyzowane. Mogą być nagrani wyborcy. Są to właśnie kwestie związane z wizerunkiem, z prywatnością, w trudnych sytuacjach nawet z tajnością głosowania. Mamy przezroczystą urnę wyborczą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Już czas minął, panie doktorze.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Panie doktorze, Wysoka Komisjo, czy mogę jeszcze tylko sekundę?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Wnioskodawca może. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Po to, żeby uczynić zadość przedstawicielom strony społecznej. Po pierwsze, dzisiaj także kamery telewizyjne wchodziły do lokali, zwłaszcza do tych lokali, gdzie głosowali znani politycy. Robiono materiały. Takie rzeczy też miały miejsce. Były nie tylko osoby publiczne. Proszę przyjrzeć się materiałom. W tle osób publicznych są członkowie komisji. Nigdy nikt nie miał z tym żadnych problemów. Jest to jedna rzecz. Mam wrażenie, że trochę wynajdujemy tutaj problemy na siłę.

Druga sprawa, która padała, teraz mi wyleciała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Czy mogę troszeczkę pomóc wnioskodawcy?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Odpowiadając wprost na pytanie pana Wójcika, w zmianie nr 137 uchylamy również art. 504a, a więc kolizji pomiędzy tymi dwoma przepisami nie będzie, dlatego że tamten też uchylamy. Chcemy zapewnić mężom zaufania możliwość…

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Właśnie o to chodzi, że nie ma sankcji. Likwidujecie sankcje.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Tak. Taka jest intencja wnioskodawcy, żeby uchylić sankcje.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Materiał, który może być przedmiotem postępowania karnego, będzie ujawniany w sieci, będzie tam krążył.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Dokładnie tak.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Rozumiem, że taka jest intencja.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan Cioska, proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Różnego rodzaju materiały również mogą być przedmiotem postępowania karnego i bywają one ogólnodostępne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów wielokrotnie miał do czynienia z grożeniem sankcjami, z prześladowaniem mężów zaufania w oparciu o zarzuty dotyczące ewentualnego upubliczniania nagrywanych materiałów. Mieliśmy nawet taką sytuację, że do jednej z komisji weszła policja z bronią, która mężowi zaufania, który dokonywał nagrania czynności już po zamknięciu lokalu wyborczego, skonfiskowała kamerę. Po prostu przewodniczący zażyczył sobie wejścia i interwencji policji, ponieważ stwierdził, że nie wolno tego robić, pomimo tego że mąż zaufania nie filmował list wyborczych.

Proszę państwa, jesteśmy za jak najszerszym upublicznieniem dokumentów wyborczych, nagrań z wyborów. Oczywiście żadnych sankcji za to nie powinno być, tym bardziej, że mają być kamery internetowe. Oczywiście w przypadku, kiedy mąż zaufania będzie się zachowywał niestosownie, czyli np. nagrywał spisy wyborców i naruszał tajemnicę danych osobowych, ochronę danych osobowych, powinien być ukarany, ale są przepisy ogólne, które to regulują. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę, pan poseł Maciejewski.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Proszę państwa, chciałbym się jednak przychylić do tego, co powiedział pan Marek Wójcik. Mąż zaufania ma nasze zaufanie, ale jednocześnie musi mieć świadomość tego, że każde naruszenie dóbr osobistych innych osób… Wiedza, jaką posiada, jaką posiądzie, nie może być wykorzystania jednostronnie, nie może łamać praw innych osób. Jest to ważne doprecyzowanie. Zgadzam się z tym, że materiał nie może być gdzieś puszczony albo schowany prywatnie w szafie w domu. Jest to już materiał publiczny. Jest tylko pytanie, czy zostanie to w komitecie wyborczym, który wysłał danego męża zaufania, czy gdzie indziej, ale nie może być puszczone samopas, dlatego że mimo wszystko są to dane osobowe. My jako posłowie jesteśmy osobami publicznymi, ale wiele osób na widok, że ktoś je nagrywa w trakcie głosowania, może bardzo różnie zareagować. Mogą być incydenty. Ktoś po prostu może sobie po ludzku tego nie życzyć, a nie jest osobą publiczną.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas. Dziękuję. Teraz pan Zgorzelski z poprawką. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, w obliczu braku gwarancji i ochrony praw obywatelskich zgłaszam poprawkę polegającą na skreśleniu zmiany nr 21.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca. Ja również zgłaszam poprawkę dotyczącą skreślenia zmiany nr 21. Szanowni państwo, nie będziemy naciągać polskiego podatnika na kolejny wydatek sięgający setek milionów złotych i autoryzowanie tworzenia naszym zdaniem niepotrzebnej komisji wyborczej do spraw przeprowadzenia głosowania. Jest to dublowanie bytu prawnego. Łącznie jest to nawet chyba kilkadziesiąt tysięcy obwodowych komisji wyborczych. Absolutnie nie uznajemy tego typu ciała za potrzebne. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy w związku z tym zgłosił pan poprawkę?

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Zapisałam. Proszę państwa, zostały zgłoszone dwie poprawki. Poprawkę zgłosili pan poseł Zgorzelski i pan poseł Szymański. Nie, nie. Już Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Obie poprawki są jednobrzmiące. Zakładają skreślenie zmiany nr 21. Powinny być rozpatrywane łącznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pan posła Zgorzelskiego i przez pana posła Szymańskiego? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Biuro Legislacyjne. Będę przystępowała do głosowania nad zmianą nr 21. Czy są jakieś uwagi? Nie.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 21? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy do zmiany nr 22. Poprawkę ma pan poseł Horała. Bardzo proszę. Pan poseł Sowa, pan Wójcik. Pan poseł Marcin Horała ma poprawkę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Już zgłaszam. W pkt 22 w lit. b) w § 2a wyrazy „wydający kartę do głosowania sam stwierdza fakt wydania" proponuję zastąpić wyrazami „wydający kartę do głosowania wraz z przewodniczącym lub zastępcą przewodniczącego stwierdza fakt wydania". Chodzi o przypadek wydawania karty osobie, która nie jest w stanie samodzielnie potwierdzić jej wydania podpisem. Zwracano uwagę, że jest to duże pole do nadużyć, jeżeli jeden członek Komisji może sam sobie potwierdzać wydanie. Stąd poprawka, która dąży do tego, żeby robił to wspólnie w drugim członkiem komisji, przewodniczącym lub wiceprzewodniczącym.

Skreślamy też lit. c). Litera c) pojawiła się tylko w celu konsumpcji zmiany nazwy z komisji wyborczej na komisję wyborczą do spraw przeprowadzenia głosowania. Znajdzie się to dalej w wyliczeniu enumeratywnym, które zmienia to w iluś kolejnych paragrafach. Niepotrzebnie otwierałoby to dyskusję o głosowaniu za granicą, które w przypadku wyborów samorządowych akurat nie zachodzi.

W lit. d) w § 6 skreśla się zdanie drugie.

W lit. g) w § 7a kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „a następnie udostępniane na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej".

Litera i) otrzymuje brzmienie: „uchyla się § 9". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, zanim zgłoszę swoją poprawkę, mam pytanie do przedstawicieli Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego, żeby powiedzieli, czy

dotychczasowe przepisy art. 52 Kodeksu wyborczego sprawiały jakieś problemy interpretacyjne. Nie ukrywam, że kiedy czytałem owe przepisy, wydawały mi się one bardzo klarowne. Uważam, że przepisy proponowane przez panów posłów są zbyt daleko idącą nadregulacją, są niepotrzebne. W lit. d) i e) opisujecie, że karta musi być złożona tylko w taki sposób. Tak było również w poprzednim przepisie, ale wy dodatkowo jeszcze to opisujecie. Stawiacie osobę przy urnie, która ma stać w jakiejś bezpiecznej odległości, która ma pilnować, żeby karty były wrzucone w taki, a nie inny sposób. Jak tego dopilnować? Karta to własność wyborcy. Jeżeli się uprze i zechce ją włożyć w ten sposób, to po prostu tak zrobi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam bardzo. Panie pośle, bardzo proszę o poprawkę. Czy jest poprawka?

Poseł Marek Sowa (N):
Mam poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):
Chciałem ją uzasadnić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale minuta już minęła.

Poseł Marek Sowa (N):
Zgłaszam formalnie poprawkę o skreślenie zmiany nr 22.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Rozumiem. Dziękuję.

Poseł Marek Sowa (N):
Uważam, że obecnie przepisy są znacznie lepsze.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, zwracam uwagę, że dodano § 2a. Teraz mamy taką oto sytuację, że członek komisji wyborczej do spraw przeprowadzenia głosowania w obwodzie wydający kartę do głosowania sam potwierdza fakt wydania oraz przyczynę braku podpisu osoby utrzymującej kartę. Dotyczy to osób niepełnosprawnych. Przepis nie wyjaśnia, czy osoba ta powinna przedstawić zaświadczenie o tym, że posiada orzeczenie o niepełnosprawności, czy wystarczy jej oświadczenie ustne. Nie regulujecie tego. Rozumiem, że przychodzi osoba, która twierdzi, że jest niepełnosprawna, że nie jest w stanie wykonać pewnych czynności i członek obwodowej komisji wówczas jej pomaga. Pytanie, czy wystarczy jej oświadczenie, czy też powinna przedstawić stosowny dokument potwierdzający niepełnosprawność.

Druga związana z tym kwestia polega na tym, że kolejny art. 53 odnosi się z kolei do osoby, która może pomóc osobie niepełnosprawnej. Jest teraz pytanie, w jaki sposób czytać te dwa przepisy. Skoro osoba niepełnosprawna może mieć osobę, która może jej pomagać w czynnościach, to nie wiem, co robi tutaj członek odwodowej komisji wyborczej.

Druga kwestia to kwestia dotycząca transmisji. Chodzi o § 7–10. Wiemy, kto ma wskazać warunki techniczne, nie wiadomo natomiast, kto ma realizować obowiązek transmisji z przebiegu czynności.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, panie Marku. Czas.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Nie znajduję przepisu, która określa, kto jest za to odpowiedzialny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan doktor Zbieranek.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Szanowni państwo, kilka kwestii, na które chciałbym zwrócić uwagę. Mój przedmówca wskazał już na kwestię weryfikacji osoby, która będzie mogła skorzystać z uproszczonej formuły uzyskiwania kart do głosowania. Chodzi o to, czy osoby te będą musiały się legitymować, czy rzeczywiście będą musiały udowodnić stopień niepełnosprawności przed komisją. To po pierwsze.

Po drugie, jest pytanie o zasadność wyznaczania członka komisji, który przebywając w bezpośredniej bliskości urny, zapewnia jej nienaruszalność. Jest to pytanie w kontekście zasady tajności głosowania. Od ubiegłego roku mamy urny przezroczyste. Sprawdzają się one różnie. Było to przedmiotem wystąpienia do Państwowej Komisji Wyborczej. Wyborcy wciąż jeszcze nie wiedzą, że mogą korzystać z kopert. Czy tutaj nie ma zagrożenia dla tajności głosowania? Jest to jedna z kardynalnych zasad.

Jest jeszcze kwestia transmisji, o której wspominałem już w poprzedniej wypowiedzi. Przepisy te są bardzo ogólne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, panie doktorze. Dziękuję bardzo.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Nie wiemy, czy transmisja będzie obejmować prace obwodowej komisji wyborczej, czy też wyborców. Jeżeli tak, to są tutaj kwestie dotyczące prawa do prywatności. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, dziękuję bardzo za udzielenie głosu. Chciałbym powiedzieć, że w pewnych rozwiązaniach znów zbliżamy się do niebezpiecznej granicy absurdu, chociażby poprzez zapis określający, że wyborca wrzuca kartę w taki sposób, żeby strona zadrukowana była niewidoczna. Od razu chciałbym uprzedzić, że podobne rozwiązania są także w poprzednim Kodeksie wyborczym, ale przecież można zadać proste pytanie, co jeżeli starsza osoba tego nie wykona i zrobi to inaczej. Niektóre rzeczy pewnie powinny znaleźć się w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej, a nie w postaci ustaleń ustawowych. Naprawdę czasami w ten sposób niepotrzebnie komplikujemy ludziom życie. W związku z tym, pani przewodnicząca, zgłaszam poprawkę dotyczącą skreślenie zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Dziękuję uprzejmie. Bardzo proszę, pan Cioska. I pan poseł Schrebeir.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dziękuję bardzo. Przede wszystkim chciałbym bardzo podziękować wnioskodawcy, panu posłowi Horale za przyjęcie naszego postulatu dotyczącego dwóch osób potwierdzających fakt oddania głosu bez podpisu. Jest to bardzo ważne, ponieważ była to duża furtka do nieprawidłowości.

Ruch Kontroli Wyborów ma, proszę państwa, postulat ogólny dotyczący urn przezroczystych. Uważamy, że naruszają one tajemnicę wyborów. Postulujemy urny półprzezroczyste, które przed rozpoczęciem głosowania po prostu pozwolą zobaczyć, czy coś w nich jest, czy nie ma, natomiast w trakcie głosowania nie będą naruszały tajemnicy. Nie przezroczyste tylko półprzezroczyste. Dziękuję bardzo, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Jeszcze nie skończyłem, przepraszam. Jeżeli jestem już przy głosie, powiem o trzeciej bardzo ważnej sprawie. Za niebezpieczne uważamy koperty, ponieważ jest to pole do róż-

nego rodzaju nieprawidłowości. Nie ma też wyjaśnionej kwestii ponoszenia kosztów kopert. Jest to problem dotyczący tajności wyborów.

I ostatnia bardzo ważna kwestia jest to, proszę państwa, kwestia dokumentu tożsamości. W tej chwili jest to bardzo ogólny przepis, w którym jest mowa o dokumencie pozwalającym na stwierdzenie tożsamości. Postulujemy, żeby konkretnie zapisać, że jest to ważny dowód osobisty lub paszport z numerem PESEL, dlatego że w komisjach wyborczych było bardzo wiele konfliktów, czy dopuścić głosowanie na podstawie legitymacji rencisty. Niech będzie bardzo wyraźnie powiedziane, jaki dokument pozwala na wzięcie udziału w głosowaniu. Przede wszystkim zależy nam na tym, żeby był to dokument z numerem PESEL. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, dlatego że czas już panu minął. Zgłosił się jeszcze pan poseł Witczak. Pan poseł wnioskodawca zabierze głos na koniec dyskusji. Proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

W 2014 r. udało się wpisać do Kodeksu wyborczego bardzo dużo rozwiązań, które uczyniły wybory bardziej bezpiecznymi i transparentnymi. Było to m.in. wspólne liczenie głosów, instrukcja dotycząca broszurowania, prawo dla mężów zaufania przygotowania lokalu wyborczego i potem rejestrowania procesu liczenia głosów. Są to newralgiczne momenty, które stanowią o bezpieczeństwie głosowania. Przez wiele miesięcy pracując z konstytucjonalistami i z ekspertami, mieliśmy dylemat dotyczący kamer w lokalach wyborczych ze względu na odpowiednie przepisy konstytucyjne, odpowiednie rozumienie w Konstytucji RP tajności głosowania oraz swego rodzaju przywileju dla wyborcy, który oznacza swego rodzaju tajność, czy był na wyborach, czy na wyborach nie był. Było mnóstwo dylematów związanych z tym, w jaki sposób przechowywać materiały Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, mnożyło się mnóstwo wątpliwości. Do kwestii tych trzeba podchodzić niezwykle profesjonalnie, ostrożnie i na pewno dyskutować je nie w takich warunkach, w jakich dzisiaj o tym rozmawiamy. Jeszcze raz powtórzę, że przy takim kształcie przepisów, jaki państwo proponujecie, po pierwsze, będzie kontrolowanie ludzi, czy poszli na wybory, czy nie. Będzie to miało aspekt partyjny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czas, panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Nie będzie to również gwarantowało tajności wyborów, dlatego że nie jesteśmy w stanie zmusić wyborcy do tego, żeby głosował w kabinie wyborczej, żeby nie chodził z kartą i odpowiednio zaznaczonymi nazwiskami po lokalu wyborczym. To wszystko będzie rejestrowane.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Jest mnóstwo wątpliwości natury konstytucyjnej, które powinny być rozstrzygnięte nie w tych warunkach, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dlatego w tej sytuacji najlepiej wykreślić cały ten przepis i pozostawić te rozwiązania, które gwarantują bezpieczeństwo. W 2014 r. zostały takowe wpisane. W praktyce jeszcze nie zadziałały, dlatego że w praktyce zadziałają dopiero w tych wyborach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zacznę od kwestii urn, urn zakupionych za 30 000 tys. zł, z tego co pamiętam. Pamiętam, że na początku kadencji była o tym mowa na forum Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich. Trudno, żeby teraz 30 000 tys. zł wyrzucić w błoto. Urny są faktycznie niedobre, czy też nie tak dobre jak być powinny. Faktycznie są przezroczyste zamiast być półmatowe, ale jest jak jest. Stąd, Wysoka Komisjo, zmiana dotycząca wprowadzenia kogoś na kształt, jakkolwiek by go nie nazwać, strażnika urny, członka komisji, który stoi przy urnie.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Panie pośle, pański ojciec był zwolennikiem przezroczystych urn. Był moim zastępcą w tamtej kadencji. Pamiętam to dokładnie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Panie pośle, ja panu nie przerywałem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, panie pośle Witczak. Panie pośle.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Panie pośle, staram się odpowiadać na pytania, a pan wchodzi mi w słowo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę odpowiadać, panie pośle wnioskodawco.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Odpowiadając na pytanie dotyczące osób starszych, które tego nie zrobią, powiem, że do wspomnianej osoby będzie należało też poinstruowanie, że kartę należy złożyć w taki, a nie inny sposób. Nie jest tak, że są to regulacje, które będą występowały tylko w Polsce. Ktoś taki jest w Stanach Zjednoczonych, chociaż z innych powodów. Tam jest kwestia nieco innego sprzętu. Tak jest w części krajów. Nie ma w tym czegoś nadzwyczajnego. Chodzi też o to, żeby do przezroczystej urny ktoś nie wrzucił czegoś innego, jakiejś wielkiej płachty poza kartą.

Jeżeli chodzi o wątpliwości dotyczące kopert, zwrócę uwagę, że w poprawce zaproponowanej przez pana posła Horałę, zapis o kopertach wykreśla się po to, żeby rzeczywiście nie było z tym problemów. Jest to kwestia ewentualnego włożenia iluś kart itp.

Pan Marek Wójcik pytał o kwestię osób niepełnosprawnych i związane z tym sprawy. Jest to pozostawione do wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej. Nie chodzi o to, żeby tutaj wszystko aż tak szczegółowo uregulować w stosunku do osób pomagających w akcie głosowania.

W imieniu wnioskodawców przychylam się do propozycji poprawki pana posła Horały, żeby była nie jedna osoba, ale dwie osoby z komisji, które będą mogły to potwierdzić. Wysoka Komisjo, sądzę, że zmiany te są dobre. Wnoszę o poparcie całej zmiany, a także poprawki pana posła Horały.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, teraz przechodzimy do rozpatrzenia poprawek. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Mamy zgłoszone trzy poprawki. Poprawki zgłosili pan poseł Sowa, pan poseł Horała i pan poseł Zgorzelski. Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Poprawki pana posła Sowy i pana posła Zgorzelskiego to poprawki polegające na skreśleniu zmiany nr 22. Powinny one być rozpatrywane w pierwszej kolejności. W kolejnym kroku powinna być rozpatrzona poprawka pana posła Horały. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę. Przystępujemy do głosowania poprawek zgłoszonych przez pana posła Sowę i pana posła Zgorzelskiego.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Teraz przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Horałę.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Horały? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Szanowni państwo, teraz przystępujemy do głosowania nad zmianą nr 22. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie ma.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem zmiany nr 22 wraz z poprawką? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Bardzo proszę.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Informuję, że zmiana nr 22 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 23. Proszę bardzo, pan poseł Witczak. Pan poseł Zgorzelski. Pan poseł Maciejewski.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Oczywiście jesteśmy zwolennikami wykreślenia tego przepisu. Taką poprawkę będziemy składać wraz z panem posłem Dzikowskim i panem posłem Protasem. Jest to rezygnacja z głosowania korespondencyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Witczak, pan poseł Protas.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pan poseł Dzikowski i pan poseł Kierwiński.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie posłowie Dzikowski, Kierwiński.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Konsekwentnie jesteśmy przeciwni odchodzeniu od głosowania korespondencyjnego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czterech panów. Dobrze. Pan poseł Zgorzelski, proszę uprzejmie. Dziękuję panu.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, jeżeli można, dwa zdania. Głosowanie korespondencyjne w istocie padło ofiarą obsesji dotyczącej fałszowania wyborów na każdym etapie. PiS chce zniszczyć maksymalnie dużo wolności obywatelskich i zabrać ludziom prawo wyboru. Jest to dla nas tym bardziej dziwne, że jest to rozwiązanie jak najbardziej konstytucyjne, potwierdzone orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. Dlatego zwracam się z prośbą o opamiętanie. Jest jeszcze czas. Zgłaszam poprawkę dotyczącą skreślenia zmiany nr 23.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Jest poprawka. Pan poseł Maciejewski.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję. Klub Kukiz’15 składa poprawkę nr 6. Jest to konsekwencja. Od początku jesteśmy przeciwni wykreśleniu formy głosowania korespondencyjnego. Prosimy o przyjęcie naszej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan doktor Zbieranek. Bardzo proszę.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Dziękuję. Szanowni państwo, w imieniu Rzecznika Praw Obywatelskich konsekwentnie apeluję o zachowanie głosowania korespondencyjnego. Jest to bardzo ważna procedura zarówno dla osób niepełnosprawnych, ale także dla innych osób, które mają trudności w dotarciu do lokali wyborczych. O osobach z niepełnosprawnością wspominałem w poprzednich wystąpieniach. Chciałbym też zwrócić uwagę na problem osób przebywających poza granicami kraju, którym zabierze się jedyną alternatywną procedurę głosowania, dlatego że wspominane tutaj często przez panów wnioskodawców głosowanie przez pełnomocnika za granicą nie funkcjonuje, a grupa ta napotyka na bardzo poważne problemy w dotarciu do lokali wyborczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan profesor Chmaj.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Dziękuję bardzo. Popierając słowa przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich, konsekwentnie zwracam się z prośbą do pań i panów posłów o rozważenie pozostawienia głosowania korespondencyjnego. Osoby niepełnosprawne, osoby z ograniczoną możliwością poruszania się korzystały z tej formy osobistego głosowania. W związku z tym apeluję o pozostawienie głosowania korespondencyjnego w Kodeksie wyborczym. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, kiedy byliśmy przy zmianie nr 15, przytaczałem statystykę dotyczącą osób, które skorzystały z głosowania korespondencyjnego za granicą, dotyczącą Polaków mieszkających za granicą. Chciałbym państwu powiedzieć, że takie głosowanie było możliwe w 49 krajach. Spośród 49 krajów w 24 była to jedyna forma oddania głosu przez Polaków. Musimy brać pod uwagę, że jest to jednak pozbawienie czynnego prawa wyborczego wielu naszych rodaków. Dlatego ja również dołączam się do głosu i apelu, który był tutaj wygłaszany już wielokrotnie, żeby pozostawić tę formę głosowania. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów konsekwentnie z zadowoleniem przyjmuje likwidację głosowania korespondencyjnego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Wysoka Komisjo, łamiecie Konstytucję RP, zasadę powszechności udziału rodaków w wyborach. Naprawdę nie wiem, co się stało. W 2006 r. sami wnosiliście o rozważenie wprowadzenia tej formy głosowania ze względu na los Polaków na obczyźnie. W 2011 r. gremialnie zagłosowaliście z nami za tym, żeby ta forma głosowania weszła do Kodeksu wyborczego. Proszę powiedzieć, cóż się takiego stało, że akurat dzisiaj proponujecie zupełnie odwrotną zmianę. Jak wykazała Państwowa Komisja Wyborcza, nie było żadnych, najmniejszych uwag co do głosowania korespondencyjnego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Teraz pan poseł Horała. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Ponieważ państwo powtarzają, więc ja też powtórzę, że jest to duża dziura i nieszczelność w systemie wyborczym. Państwa tezy w wielu miejscach są niepoparte faktami. Jeżeli mniej więcej mamy 40 tys. czy 50 tys. realnie użytych pakietów, to nie wiemy, jaka część z tego to osoby niepełnosprawne. Można domniemywać, że znikoma. Tak samo jest w kwestii głosowania za granicą. Naprawdę w imię dania możliwości, poszerzenia udziału być może w niektórych przypadkach za granicą realnie na kilka osób z danego kraju chcecie pozostawić ogromną dziurę w systemie wyborczym. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przystępujemy do głosowania. Jeszcze pan poseł Dzikowski i pan poseł Kierwiński. Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Sprowokował mnie pan poseł Horała swoją genialną wypowiedzią. Panie pośle, coś panu powiem. Naszym obowiązkiem jako funkcjonariuszy publicznych tworzących prawo, a przy okazji Kodeks wyborczy… Jest to kodeks honorowy, proszę pana, a nie zwykły, tylko kodeks honorowy dla obywateli. Powinien być robiony przez profesjonalistów i ludzi, którzy czują funkcję publiczną. Nawet gdyby był jeden oddany głos…

Poseł Marcin Horała (PiS):

A jeden kupiony?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Nawet gdyby był jeden oddany głos, proszę pana, to warto to zrobić, dlatego że poszerza się… Dlaczego w tak młodym wieku ma pan kompleks? Dlaczego uważa pan, że Polacy to naród gorszy od Francuzów, Anglików, Niemców? Proszę mi powiedzieć dlaczego. Dlaczego ich pan nie oskarża? Czy oni są lepsi? Czy z gruntu rzeczy Polak jest fundamentalnie nastawiony na oszustwo? Pan ma takie doświadczenia w młodym wieku? Boże broń od takich ludzi, którzy tworzą kodeks honorowy. Sprowokował mnie pan do tego, żeby w ten sposób panu odpowiedzieć. Proszę pana, warto tę kwestię rozwiązywać i poszerzać o inne możliwości dane ludziom po to, żeby przystąpili do wyborów, dlatego że walczymy o to, żeby coraz więcej ludzi brało udział w święcie demokracji, jakim są wybory. Jak pan to zrozumie, wtedy stworzy pan kodeks, który będzie honorowy. Na razie zmierza to w zupełnie innym kierunku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo. Chciałbym zapytać pana posła przewodniczącego Horałę, skąd wziął informacje o znikomej liczbie osób niepełnosprawnych. Czy są to pana wyobrażenia czy może pan jakieś twarde dane na ten temat? Jeżeli byłyby to pana wyobrażenia, to tworzenie prawa na podstawie wyobrażeń jest możliwe tylko przez Prawo i Sprawiedliwość. Tego typu niecne wypowiedzi o głosach kupionych czy też sprzedanych pamiętam już z 2013 r.. Wypowiadała je pani poseł Pawłowicz. Wtedy zachowywaliście się w skandaliczny sposób. Nie wszyscy, ale niektórzy posłowie Prawa i Sprawiedliwości mówili o tym, jak to rzekomo można handlować głosami. Minęły cztery lata. Czy macie jakikolwiek, podkreślam, jakikolwiek dowód w tej sprawie? Czy cały czas będziecie rzucali oskarżenia albo tworzyli prawo na wypadek, który ma walczyć z waszymi urojeniami?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Szynkowski.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Szanowni państwo, po pierwsze, od tych, którzy postulują utrzymanie głosowania korespondencyjnego, oczekiwałbym przedstawienia dowodów na to, że liczne grupy osób niepełnosprawnych korzystają z tego. Jest jednak pewien rozdźwięk pomiędzy sformułowaniem, że odbieramy – we wtorek na posiedzeniu Komisji padło takie sformułowanie – możliwość głosowania 3000 tys. osób niepełnosprawnych, a sytuacją, kiedy z głosowa-

nia korespondencyjnego korzysta 40 tys. osób. Nie wiecie państwo, ile w ramach owych 40 tys. jest osób niepełnosprawnych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

9 tys.

Poseł Marcin Horała (PiS):

A ile jest takich, którzy nie mogliby zagłosować inaczej. Ktoś może być niepełnosprawny, ale może móc zagłosować w inny sposób.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Otóż to. Państwo nie macie żadnych danych. Operujecie tylko i wyłącznie demagogią. Jest to wasz argument na rzecz tego rozwiązania. Mocno apeluję i do pana posła Kierwińskiego, któremu niezależnie od tego, czy ma włączony mikrofon czy nie, buzia się nie zamyka, i do pana posła Waldiego Dzikowskiego, żeby odwoływać się do konkretów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, panie pośle.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Szanowni państwo, pan poseł Sowa już zabierał głos.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Odwołam się do konkretów. Wie pan, dlaczego obniżają krawężniki na ulicach? Jak pan nie słuchał, powtórzę, że jakby miał przejechać chociażby jeden niepełnosprawny, to warto to zrobić, proszę pana. Jeżeli pan tego nie rozumie, niech się pan nie zabiera za kodeks wyborczy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanujemy pana zdanie.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Do poprawki, którą zgłosiłem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Witczak do poprawki, którą zgłosił jeszcze w imieniu trzech kolegów. Proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Szanowni państwo, zachęcam wszystkich do poparcia poprawki. Jest to ostatnia szansa, ostatnia deska ratunku, żeby pozostawić to niezwykle ważne narzędzie dla osób niepełnosprawnych. Mojemu sąsiadowi chciałbym życzyć – nie tylko o tym dzisiaj mówiłem wielokrotnie – mojemu sąsiadowi, panu posłowi vel Sękowi, chciałbym życzyć, żeby nigdy w życiu nie był osobą niepełnosprawną. Chciałbym też panu życzyć, żeby osobie niepełnosprawnej spojrzał pan głęboko w oczy i wytłumaczył jej, z jaką lekkością i z jakim brakiem zaufania odbieracie państwo tym osobom ich święte konstytucyjne prawo do głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Witczak, czas.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Mogę państwu wymyślić 150 sposobów na fałszowanie wyborów, jeżeli znajdą się przestępcy. Przy waszym monitorowaniu ludzi, przy monitorowaniu lokalu wyborczego będzie świetny instrument do tego, żeby uprawiać ten proceder, jeżeli znajdą się przestępcy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan Wójcik chciał zabrać głos.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

A więc nie róbcie z tego narzędzia i z ludzi niepełnosprawnych przestępców.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Już wystarczy. Dziękuję. Pan Marek Wójcik, żeby znowu się nie spóźnił.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Bardzo krótko. Zawsze nadzwyczaj się raduję, kiedy fakty, a nie przekonania, nie mity, nie intuicja decydują o stanowieniu prawa. Dlatego bardzo się cieszę, kiedy ktoś powołuje się na fakty. Teraz patrzę na pana posła wnioskodawcę. Skoro stawia pan zarzut, że nie ma dowodów na to, ile jest osób niepełnosprawnych, i równocześnie mówi pan, że jest to czarna dziura, dowód na fałszerstwa, to proszę o ten dowód. Skoro od innych czegoś pan wymaga, to niech pan sam także przedstawia dowody, błagam. Nie ma pan dowodów na to, że są fałszerstwa, a mówi pan, że są. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy teraz do poprawek. Zgłoszono trzy poprawki. Zgłosili je pan poseł Witczak, pan poseł Protas, pan poseł Dzikowski, pan poseł Kierwiński, pan poseł Zgorzelski i pan poseł Maciejewski. Wszystkie trzy poprawki są tożsame. Głosujemy je razem.

Poseł Marek Sowa (N):
W kwestii formalnej, pani przewodnicząca. Moja poprawka była tożsama z poprawką pana posła Jaskóły. Poprzednio była interpretacja, że trzeba ją głosować, więc wydaje mi się…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Teraz składał nie pan poseł Jaskóła, tylko pan poseł Maciejewski. Tak, proszę bardzo. Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję uprzejmie. Proszę państwa, teraz przechodzimy do głosowania zmiany nr 23.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 23? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do zmiany nr 24. Kto ma poprawkę? Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Krótko. W imieniu posłów Platformy Obywatelskiej zgłaszam wniosek o skreślenie zmiany nr 24.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Momencik.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Wydłuży to proces liczenia głosów, jak i cały proces wyborczy. Może się on skończyć katastrofą, dodając wszystkie kamyczki po drodze i wszystkie rozluźnione terminy, a w zasadzie zawężone terminy. Powoduje to, że w przyszłym roku czeka nas katastrofa wyborcza. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dokładnie ta sama argumentacja, więc nie będę jej już powielał. Zgłaszam poprawkę dotyczącą wykreślenia tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów podtrzymuje swój wniosek w sprawie stworzenia komisji do liczenia głosów, do stwierdzenia wyników na poziomie okręgowych komisji wyborczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Mamy zgłoszone dwie poprawki. Jest poprawka posłów Platformy Obywatelskiej i pana posła Zgorzelskiego. Są tożsame. Głosujemy je jednocześnie. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do głosowania nad zmianą nr 24.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 24? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do zmiany nr 25. Potem będzie pora ogłosić przerwę. Zmiana nr 25. Kto się zgłasza do zmiany nr 25? Czy ktoś ma poprawki? Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

W związku z uszczupleniem czynności, które do tej pory zgodnie z Kodeksem wyborczym wykonywała komisja wyborcza, jeżeli chodzi o protokół oraz przekazanie danych na zewnątrz, wnoszę o skreślenie zmiany nr 25. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Czy jeszcze ktoś? Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zgłaszam poprawkę dotyczącą skreślenia zmiany nr 25.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poprawka dotycząca skreślenia. Wcześniej też była poprawka dotycząca skreślenia. Nie ma więcej poprawek. Zgłoszone poprawki są tożsame, a więc głosujemy je jednocześnie.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

6 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 25. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie ma.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem zmiany nr 25? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, ogłaszam 15 minut przerwy.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Wniosek formalny. Pani przewodnicząca, czy mogę jeszcze przed przerwą?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Słucham pana.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Szanowna pani przewodnicząca, nawiążę do wczorajszego dnia i zapytam – ponieważ nagrywamy tę sesję naszego posiedzenia – Szefa Kancelarii Sejmu, panią Agnieszkę Kaczmarską, zastępcę pana Dariusza Solomończyka i zastępcę, pana ministra Podgórskiego, wszystkich ministrów, czy w naszej Komisji obowiązuje Kodeks pracy, dlatego że nasi legislatorzy i obsługa sejmowa pracują już 10. godzinę. Wczoraj pracowali 14 godzin. Jutro, w sobotę prawdopodobnie następne 12, 13 godzin. W niedzielę pewnie też. Chciałbym zapytać, czy w naszym Sejmie obowiązuje Kodeks pracy. Czy pracując, łamiemy prawo? Nie my, gdyż parlamentarzyści mają mandat i oczywiście mogą pracować 20 godzin, ale są tutaj pracownicy Kancelarii Sejmu. Chciałbym otrzymać odpowiedź, tym bardziej że jestem członkiem Rady Ochrony Pracy. Zwrócę się na piśmie – mówię to do informacji pani przewodniczącej – żeby wyjaśniła tę sytuację, czy możemy przetrzymywać legislatorów po 10, po 15 godzin na dobę dzień w dzień. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. 15 minut przerwy.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Złapaliśmy troszeczkę oddechu. Gwarantuję, że będziemy mieć jeszcze jedną przerwę.

Przechodzimy do zmiany nr 26. Bardzo proszę. Kto z państwa zgłasza się do zmiany nr 26? Pan poseł Zgorzelski. Czy mnie nie zawiedzie? Zmiana nr 26.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, nie potrafiłbym zawieść pani przewodniczącej, bowiem z coraz większą sympatią odnoszę się do sposobu prowadzenia przez panią posiedzenia. W związku z tym zgłaszam poprawkę do zmiany nr 26 w postaci wykreślenia jej w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Również zgłaszam taką samą poprawkę, żeby wykreślić całą zmianę nr 26.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Pojawia się tutaj komisja do spraw ustalenia wyników głosowania. A więc po to, żeby nie było takich komisji, gdzie coś będzie ustalane poza wyborcami, zgłaszam taką poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Rozumiem. Dobrze. Dziękuję serdecznie. Więcej zgłoszeń poprawek nie widzę. Ponieważ obie poprawki są tożsame, jedna i druga dotyczy skreślenia zmiany nr 26, bardzo proszę, przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez pana posła Zgorzelskiego i pana posła Kierwińskiego? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
3 głosy za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przystępujemy do zmiany nr 27. Bardzo proszę. Kto z pań i panów posłów… Jeszcze zmiana. Bardzo przepraszam. Proszę państwa, przystępujemy do przyjęcia zmiany nr 26.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 26? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję serdecznie.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 3 głosy przeciwne, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo panu dziękuję. Przystępujemy do zmiany nr 27. Bardzo proszę. Pan poseł Zgorzelski, pan poseł Kierwiński. Momencik, dajcie mi panowie zanotować. Pan Wójcik, Biuro Legislacyjne. Może poproszę, żeby Biuro Legislacyjne wypowiedziało się na początku. Pan Cioska. Zaczyna Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję. Z naszej strony są dwie wątpliwości dotyczące § 1a w zmianie nr 27. Pierwsza dotyczy katalogu dokumentów, które mają być przekazywane. Zgodnie z tym przepisem, przekazaniu ma podlegać m.in. protokół głosowania w obwodzie. Wydaje się nam, że jest to przedwczesne, dlatego że przekazanie tego dokumentu nie będzie możliwe, ponieważ protokół powstaje na późniejszym etapie. Tak jest zgodnie z art. 75 § 1, który chronologicznie następuje po artykule, który państwo rozpatrują. Przepis ten wskazuje moment powstania protokołu. Należałoby rozważyć tę kwestię. Wydaje się nam, że wyjściem naprzeciw byłoby skreślenie w § 1a wyrazów „egzemplarze protokołu głosowania w obwodzie".

Druga kwestia dotyczy aktów pełnomocnictwa do głosowania. Tutaj też mamy wątpliwość, czy akty te trzeba odrębnie, wyraźnie wskazywać w tym przepisie. Z kolei zgodnie z przepisem art. 59 § 3, akty pełnomocnictwa załącza się do spisu wyborców, a przepis ten wskazuje, że spis wyborców podlega przekazaniu. A więc są dwie kwestie, które wymagają doprecyzowania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Horała, który jest też autorem poprawki.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chętnie ujmę to w mojej poprawce. Intencją tego przepisu – można to ująć w poprawce – jest to, żeby przekazywać oczywiście nie protokół w sensie dokumentu, tylko formularze służące do sporządzania protokołu. Czy panowie byli łaskawi poradzić, czy powinno tu być zawarte takie sformułowanie, czy ogólnie odnoszące się do dokumentów komisji?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Wydaje się nam, że nie ma potrzeby wskazywania w tym przepisie, że nawet formularz ma podlegać przekazaniu. Wzór jest określony. Jeżeli już na drugiej komisji będzie spoczywał obowiązek sporządzenia protokołu, to komisja ta będzie dysponowała dokumentem, który tak czy inaczej będzie musiała przygotować.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, myślę, że rozumiem intencje naszych mecenasów. W związku z tym uznając rację, którą podnoszą panowie mecenasi, chciałbym wycofać swoją poprawkę. Rozumiem, że chodzi o to, co się stanie, kiedy komisja wyborcza podstawowego szczebla wywiesi obwieszczenie, przedstawiciele tejże komisji pojadą do komisji wyższego szczebla i okaże się, że wyniki głosowania wywieszone w obwodowej komisji wyborczej nie są tożsame z tymi, które ustali komisja wyborcza wyższego rzędu. Tak może być. Wtedy w obiegu będą dwa rodzaje danych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł zgłosi poprawkę?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Swoją poprawkę, którą zgłosiłem, wycofuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wycofuje pan. Przepraszam.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jeżeli dobrze zrozumiałem to, co mówił pan mecenas, jeżeli jest to tożsame z tym, co mówię, będę dołączał się do tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak będzie. Dobrze. Zgłaszał się pan poseł Kierwiński. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Proszę o wykreślenie zmiany nr 27.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Jest poprawka polegająca na wykreśleniu zmiany nr 27. Pan Marek Wójcik, bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, bardzo dobrze, że pojawiła się poprawka, która eliminuje ewidentny błąd dotyczący nieuwzględnienia w protokole m.in. niewydanych kart, zaświadczeń o prawie do głosowania, aktów pełnomocnictwa. Natomiast uprzejmie proszę o rozważenie potrzeby wydawania protokołu wszystkim członkom komisji. Będzie to np. 18 osób. Jest pytanie, czy jest tam ksero, jest pytanie, czy jest tam drukarka, jest pytanie, czy nie trzeba będzie tego przepisywać ręcznie. Każdy będzie musiał podpisywać każdą kopię. Jest pytanie, czy rzeczywiście jest to potrzebne. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan Cioska, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dziękuję bardzo. Widzę, że w wypowiedziach pojawiają się bardzo poważne problemy, na które jako Ruch Kontroli Wyborów wielokrotnie zwracaliśmy uwagę. Jest to kwestia wydawania protokołów członkom Komisji, mężom zaufania. W tej chwili w obecnych warunkach nie ma najmniejszego problemu, żeby wykonać większą liczbę kopii. Kopie mogą autoryzować dwie osoby, np. przewodniczący i jego zastępca bądź jeden z członków Komisji. Są to sztuczne problemy. Protokoły powinny być po prostu wydawane. Jest to dokument publiczny.

Druga kwestia związana jest z wyprodukowaniem, wygenerowaniem protokołu przekazania pomiędzy jedną komisją a drugą komisją liczącą. Proszę państwa, jest to absolutnie konieczne. Konieczne jest również, żeby taki protokół został opublikowany. Bardzo często dochodziło do nieprawidłowości, do porządkowania nieprawidłowości, czyli tak naprawdę fałszowania. Kiedy okazywało się, że np. w urnie brakuje kart do głosowania, były one dorzucane. Jeżeli będziemy mieli protokół z przekazania urny i spisu wyborców do komisji wyższego rzędu czy też komisji liczącej, to bardzo dobrze. Natomiast to, o czym powiedział pan poseł Zgorzelski, jest to właśnie to, z czym chcemy walczyć. Chcemy walczyć z tym, żeby do wyniku określonego przez komisję wyższego rzędu dopasowywać wyniki niższego rzędu. Jest to właśnie to, z czym cały czas walczyliśmy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym zaproponować poprawkę, aczkolwiek nieco uzupełnioną w stosunku do materiałów, które państwo otrzymali. Zaraz złożę ją na piśmie, właściwie można powiedzieć, że już złożyłem, ponieważ jestem w bezpośredniej bliskości pani przewodniczącej, a poprawka leży pomiędzy nami. Szanowni państwo, o co chodzi w uzupełnieniu? Chodzi o to, żeby wyraz „niewydane” zastąpić wyrazem „niewykorzystane”. Dotyczy to kart. Wyraz ten pojawia się w Kodeksie wyborczym w kontekście kart niewydanych. Chodzi o to, żeby zachować nazewniczą spójność.

Proponuję dodanie zdania drugiego w § 1a, w którym jest doprecyzowana kwestia przekazania pomiędzy komisjami niewykorzystanych kart do głosowania, zaświadczeń o prawie do głosowania, aktów pełnomocnictwa. W § 1b proponuję brzmienie, które precyzuje, że sporządza się protokół z przekazania owych materiałów, że protokół ten podpisują wszyscy obecni przy przekazaniu oraz że każdy członek komisji i mąż zaufania może zażądać i wtedy musi otrzymać kopię. Jest to trochę wyjście naprzeciw uwadze pana Wójcika, że nie każdy musi dostać z automatu, nawet jak ktoś nie chce dostać, ale każdemu kto zażąda, trzeba dać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Witczak. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Jesteśmy przeciwnikami rozwiązań, które prowadzą do podwójnych komisji, tak naprawdę 18-osobowych komisji obwodowych. Jest to problem finansowy, jest to problem proceduralny. W rozwiązaniach tych dostrzegamy mnóstwo przestrzeni do nadużyć, do oszustw wyborczych, które będzie bardzo trudno opisać w kategoriach instrukcji, jak postępować i jak działać. Jest to trochę specyficzny moment, kiedy jedna komisja, która gromadziła głosy, nadzorowała gromadzenie głosów, w nocy będzie przekazywała urnę z głosami nowej grupie osób, która przyjdzie ustalić wyniki, jak państwo to napisaliście. Jest to złe rozwiązanie jak na warunki polskie.

Jeżeli już chcieć dobrze pomyśleć o tych wszystkich procedurach przekazania urny, obklejania urny, zabezpieczenia urny, to szanowni państwo, takich rzeczy nie robi się w ustawie. Jest to kompetencja Państwowej Komisji Wyborczej. Tutaj znów kłania się potrzeba obecności przedstawicieli Krajowego Biura Wyborczego. Chciałbym wyraźnie powiedzieć, że nieobecność tychże przedstawicieli to nie jest ignorancja władzy, to nie jest arogancja sędziego Hermelińskiego, tylko jest to zasługa takiego, a nie innego charakteru pracy Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Jest to podstawowy problem. Jeżeli chcemy poważnie o tym porozmawiać, to przedstawiciel Krajowego Biura Wyborczego powinien się tutaj zjawić. Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, zostały zgłoszone dwie poprawki. Poprawkę zgłosił pan poseł Kierwiński i poprawkę zgłosił pan poseł Horała. Jako pierwszą głosujemy poprawkę pana posła Kierwińskiego. Bardzo proszę.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki pana posła Kierwińskiego? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz głosujemy przyjęcie poprawki pana posła Horały.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Horały? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

8 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, teraz będziemy głosować przyjęcie art. 27. Biuro Legislacyjne wypowiedziało się na początku. Czy ma jeszcze jakieś uwagi? Nie. Przepraszam bardzo. Oczywiście chodzi o zmianę nr 27.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 27? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Przechodzimy do zmiany nr 28. Bardzo proszę, pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym zwrócić uwagę, że w tej poprawce mamy do czynienia z ogromnym wzmocnieniem funkcji przewodniczącego, który oznajmia wynik, oznajmia, czy karta jest ważna, oznajmia, czy głos jest ważny czy nie. Można sobie wyobrazić, że w niektórych przypadkach przewodniczący będzie musiał dokonać tej czynności nawet 1500 razy czy 2000 razy. Dla pozostałych członków Komisji nie ma żadnej formy reakcji, oczywiście poza tym, że mogą zgłosić zastrzeżenie do protokołu, iż ich zdaniem głos jest ważny lub nieważny, w zależności od tego, co powiedział przewodniczący. Proszę to rozważyć. Może warto byłoby, żeby w uzasadnionych przypadkach przewodniczącego mógł zastępować jego zastępca. Myślę, że znakomicie przyspieszyłoby to prace komisji. Stąd prośba o rozważenie możliwości korekt dotyczących tych dwóch kwestii. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu Markowi. Bardzo proszę, głos ma pan poseł Andrzej Maciejewski.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:
Dziękuję, pani przewodnicząca. Mam pytanie do posła wnioskodawcy. Nie ukrywam, że mam wątpliwości. Pierwsza wątpliwość, co będzie, jeżeli nie uda się powołać obwodowej komisji do spraw ustalenia wyników. Jest to argument, który często pojawiał się w trakcie dyskusji na sali plenarnej. Po drugie, jakie są koszty? Ciągle mówimy o dwóch komisjach, a nic nie słyszymy o kosztach. Jakie są koszty? Czy państwo przewidujecie zwiększenie diety, ryczałtu? Przy obecnych stawkach wszyscy mówią, że jest to niewykonalne. Jest to bardzo ważne. Przychodzi do liczenia głosów, a nie ma komisji. Co się wtedy robi? Jaki jest wariant B?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu posłowi. Bardzo proszę, głos ma pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w zmianie nr 28 jakość zapisu w lit. b) jest mniej więcej taka jak wprowadzanie do ustawy 10-minutowego wystąpienia dla mieszkańca. Tak precyzyjne opisanie procedury, to znaczy, że ktoś bierze głos do ręki, ogląda każdą stronę po kolei, kiedy jest 10 albo 15 komitetów, sprawdza, czy głos jest ważny, pokazuje wszystkim członkom, oznajmia, na kogo został oddany głos, jeżeli członkowie komisji chcą, mogą to weryfikować, doprowadzi do paraliżu. Jest to po prostu jakaś absurdalna rzecz. Wpisywanie tego do ustawy to kolejny absurd. W mojej ocenie absolutnie się to nie mieści w głowie. Jeżeli ktokolwiek z państwa pracował w komisji wyborczej, to powinien mieć świadomość, że takich regulacji absolutnie nie wolno wpisywać do ustawy. A jeżeli nie, to powinien zrobić sobie jakieś ćwiczenie na sucho, wydrukować kilkanaście stron, precyzyjnie je opisać, poprzewracać, żeby wiedzieć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):
Mam poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę uprzejmie.

Poseł Marek Sowa (N):
Zaraz będę ją zgłaszał.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę składać.

Poseł Marek Sowa (N):

Był to głos kierowany do wnioskodawców, żeby zobrazować jakość owych zapisów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Marku, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Teraz, pani przewodnicząca, zgłaszam poprawkę, która po prostu całkowicie wykreśla lit. b) po to, żeby nie doprowadzić do paraliżu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Szymański.

Poseł Marek Sowa (N):

Inna rzecz, że w mojej ocenie nigdy byśmy się nie dowiedzieli tych wyników.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Szymański, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, jesteśmy w dniu wyborów, liczymy głosy w gminie X. W gminie X można oddawać głosy na wójta oraz na członków rady gminy, członków rady powiatu i członków sejmiku województwa. W tym momencie przewodniczący pokazuje dwóm trzecim ustawowego składu rady każdą kartkę bądź też określoną stronę z książeczki, gdzie może być, tak jak powiedział pan poseł Sowa, kilkanaście komitetów. Proszę mi odpowiedzieć na pytanie, czy przewidzieliście państwo, o ile wydłuży to czas trwania pracy komisji powołanej do obliczania czy też sankcjonowania wyniku wyborów.

Drugie pytanie jest oczywiście z tym związane. Jeżeli obwodowa komisja mieści się w szkole, to następny dzień jest dniem pracy, uczniowie przychodzą do szkoły. Co w tym momencie się dzieje? Zwielokrotniacie państwo do maksimum czas pracy obwodowej komisji. Ogłoszenie wyników wyborów będzie się ciągnęło w nieskończoność. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, bardzo proszę o przyjęcie wniosku, poprawki dotyczącej skreślenia zmiany nr 28. Uzasadnienie. Projektodawcy niestety zapisali tę zmianę kompletnie bez wyobraźni. Tak naprawdę określili procedurę głosowania, a nie sposób liczenia głosów z urny. Przy takim sposobie głosowania, biorąc pod uwagę inne etapy, które wydłużają, a wręcz powodują, że proces, w tym przypadku liczenia głosów, może być zahamowany… Przy takich zapisach proces liczenia głosów rzeczywiście będzie przedłużony. W pewnych momentach w określonym czasie nie będzie to możliwe do wyliczenia. Dodatkowo przy dwóch trzecich ze względu na wypadki losowe, które przecież się zdarzają, zdarza się choroba, cokolwiek… Sztywny zapis dotyczący dwóch trzecich spowoduje to, że proces podejmowania czynności liczenia przez komisję do spraw liczenia głosów może być całkowicie zahamowany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Panowie wnioskodawcy, skąd bierzecie takie pomysły?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi Dzikowskiemu. Pan profesor Chmaj, bardzo proszę.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Bardzo dziękuję. Proszę państwa, jest to bardzo obszerny przepis, co widzimy. Jest on niezwykle kazuistyczny. Wychodzę z założenia, że przepis ten można by było sformułować o wiele lepiej. Wskażę kilka elementów, które niekoniecznie w tym przepisie muszą się znaleźć. Po pierwsze, w lit. a) na końcu mamy zapis: „następnie komisja liczy

wyjęte z niej karty do głosowania, a następnie ustala liczbę kart ważnych i liczbę kart nieważnych". Pomijając już niekoniecznie poprawność języka polskiego, od przecinka do końca zdania w tej literze przepis ten jest kompletnie niepotrzebny. Mógłby zostać zapis: „następnie komisja liczy wyjęte z niej karty do głosowania", gdyż później mamy § 1a w brzmieniu „liczenie wyjętych z urny kart do głosowania odbywa się w taki sposób, że…". Tutaj mamy to szczegółowo wyjaśnione. To pierwsza uwaga.

Druga uwaga, proszę państwa. Chcecie państwo bardzo obrazowo wytłumaczyć, co robi przewodniczący komisji. Otóż przewodniczący musi wziąć kartę do ręki, a następnie musi głośno oznajmić, nie wiem, jak głośno. A jak oznajmi troszeczkę ciszej, to naruszy przepisy ustawy? Dalej mamy zapis, że każdy z obecnych członków komisji w każdej chwili może żądać karty do głosowania. Tutaj państwo nie wskazujecie, czy żąda głośno, czy cicho, czy na piśmie czy w formie ustnej. Karty może żądać do swoich rąk. To też jest tłumaczenie bardzo kazuistyczne. Apeluję do szanownych państwa, żeby przepis ten przeredagować tak, żeby odpowiadał zasadom techniki prawodawczej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie, panie Marku. Pan poseł Kierwiński i pan Cioska.

Poseł Marek Sowa (N):

Jest to kluczowy punkt. Pozwólmy tutaj podyskutować dłużej, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie ucinam, dopuszczam tylko po kolei. Proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Podczas debaty na sali plenarnej jeden z posłów wyliczył, że liczenie głosów według państwa procedury może trwać nawet sześć, siedem dni. Nie było żadnej reakcji posłów wnioskodawców w tym zakresie. Rozumiem, że panowie przyjęliście te wyliczenia. Wobec tego moje pytanie jest bardzo konkretne. Panie pośle wnioskodawco, skoro nie komentuje się tego typu danych, to rozumiem, że nie ma się nic do powiedzenia w tej sprawie. Zadaję bardzo proste pytanie. Argumentem, który cały czas podawaliście, było nie dosyć szybkie policzenie wyników wyborów w 2014 r. Jak się to ma do tych danych?

I bardzo proste pytanie do pana posła Schreibera. Czy policzyliście to? Oczekuję odpowiedzi: „tak", „nie, nie policzyliśmy" albo „naszym zdaniem wydłuży to o tyle czas podania wyników". Jest to bardzo proste pytanie. Proszę nie unikać, że podacie to później. Powiedzcie uczciwie, jakie będzie opóźnienie spowodowane średnio mądrymi przepisami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan Cioska, proszę.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, kilka uwag. Po pierwsze, jako Ruch Kontroli Wyborów i w ogóle wyborcy cały czas spotykamy się z argumentami dotyczącymi efektywności liczenia, sprawności. Tego typu argumenty są używane zwłaszcza przez członków komisji przyzwyczajonych do pragmatycznego liczenia w spółdzielniach, które się potworzyły. Musimy to zrobić szybko, tym bardziej, że biedne dzieci w poniedziałek rano przyjdą do szkoły, a my musimy jeszcze panie sprzątaczki jak najszybciej zwolnić do domu. Taka presja, proszę państwa, jest niedopuszczalna. Dlatego Ruch Kontroli Wyborów zaproponował, żeby wybory odbywały się w sobotę. Wtedy wszyscy ludzie liczący, członkowie komisji wyśpią się w niedzielę. Nie będzie też presji biednych dzieci przychodzących rano do szkoły oraz sprzątaczek. Dlaczego nie w sobotę? To po pierwsze.

Po drugie, będąc mężem zaufania w jednej z komisji – przyznaję, że były to wybory prezydenckie, nie wybory samorządowe – byłem wyjątkowo dociekliwy i poprosiłem komisję, żeby uprzejmie policzyła wszystkie głosy trzykrotnie. Proszę sobie wyobrazić, że wyszliśmy po 2 godzinach od zamknięcia lokalu wyborczego. Da się to zrobić. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

Jak można porównywać wybory prezydenckie z książeczką?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł wnioskodawca ma głos po wysłuchaniu państwa. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zdecydowaną większość z tych argumentów znamy. Argumenty te przewijały się. Nie wiem, kto musiałby to liczyć 6, 7 dni. Jak rozumiem, jakiś wyjątkowy geniusz. Jest to jasne – przyznawaliśmy to – że wydłuży to czas.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

O ile?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Myślimy, że może to wydłużyć czas, procedurę normalnego liczenia o kilka godzin. Ale kiedy pan zadawał pytanie, słuchałem ze spokojem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę nie przerywać panu posłowi.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Jest to sprawa pierwsza. Dlatego też proponujemy dwie komisje, żeby druga zaczynała prace świeża, wypoczęta. Bierzemy pod uwagę to, że jej będzie się liczyło głosy znacznie lepiej niż po kilkunastu godzinach pracy.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Procedury są takie same.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, nie dyskutujmy ponad stołami.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Zróbcie panowie eksperyment na sobie, jak wam coś idzie, kiedy jesteście po czternastu godzinach pracy.

Głos z sali:

Niech pan zrobi na sobie.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję panu przewodniczącemu za wsparcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, dzisiaj rozpoczęliśmy pracę o godz. 10.00. Mieliśmy dwie przerwy. Minęło nam osiem godzin. Nie przesadzajcie z 14 godzinami, ponieważ jest to następna manipulacja i wprowadzanie opinii publicznej w błąd. Proszę bardzo, pan poseł wnioskodawca kontynuuje.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Osoby, które nie są posłami, bardzo proszę, żeby powstrzymały się do różnego rodzaju dowcipnych w swoim zamierzeniu wypowiedzi w trakcie, gdy ktoś inny zabiera głos.

Ostatnia sprawa. Czemu nie sobota? Niedziela jest przyjęta zwyczajowo. W Polsce wybory odbywają się w niedzielę. Stąd uważamy, że niedziela jest lepszym terminem.

Mimo wszystko mając na uwadze wiele rzeczy, jak też kilka wątpliwości, proszę w imieniu wnioskodawców o możliwość przeniesienia rozpatrywania owej zmiany na koniec.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Chciałabym wysłuchać jeszcze pana posła Marka Wójcika i będziemy kończyć. Proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Dziękuję serdecznie. Bardzo jestem wnioskodawcom wdzięczny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Musimy wysłuchać, ponieważ reprezentuje Związek Miast Polskich. Bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Nie jestem posłem, ale Marek Wójcik jest w Sejmie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Wiem, ale od wczoraj robię pana posłem. Proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Jeżeli można, jeszcze jedna sprawa, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale mieszacie mieszadełka. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Nie odpowiedziałem jeszcze na jedno pytanie. Chodzi o to, żeby to nie uciekło. Co będzie, jeżeli komisja nie będzie powołana? To samo pytanie można sobie zadać dzisiaj. Komisje jakoś powstają. Przecież jest przewidziana dosyć jasna procedura. W pierwszej kolejności sześć miejsc jest dla przedstawicieli komitetów, które przekroczyły próg w wyborach do Sejmu i do sejmiku. Trzy miejsca są dla komitetów lokalnych. Jak wiemy, komitetów lokalnych będzie więcej. Nawet jeżeli komitety partyjne, czyli te, które mają reprezentację polityczną, tak to nazwijmy, nie będą w stanie, gdyż może niektóre z nich nie będą w stanie przedstawić reprezentanta, to w komisjach będzie więcej miejsc dla osób z komitetów lokalnych. Prosta sprawa. Sądzimy, że jednak uda się to zrobić, biorąc pod uwagę także nasze doświadczenia, kiedy nie tylko składaliśmy, ale jako Prawu i Sprawiedliwości udało się nam obsadzić nie tylko wszystkie komisje, ale też większość miejsc, jeżeli chodzi o mężów zaufania. Tym bardziej teraz wydaje się to zadaniem zupełnie realnym. Wynagrodzenie tak naprawdę jest wyższe, ponieważ będzie za krótszy okres pracy. W tym sensie jest wyższe.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan Marek Wójcik, bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Bardzo dziękuję. Chciałbym powiedzieć, że po pierwsze, wykonałem symulację. Byłem w komisjach wyborczych. W związku z tym myślę, że mogę uznać, iż moja symulacja ma sens. W komisji wyborczej, o której mówił pan profesor, w której są cztery głosowania, mamy do czynienia z totalnym automatem. Mamy 1000 osób głosujących. Przewodniczący komisji będzie musiał cztery razy podnieść kartę jednej osoby. Muszę to pomnożyć przez cztery, ponieważ mamy cztery rodzaje wyborów: do gminy, organu wykonawczego, powiatu i województwa. A więc będzie musiał wykonać 4000 ruchów. Zakładam, że każdy ruch będzie trwał 15 sekund. Zaniżyłem czas. Przewodniczący pracuje jak automat. Umówił się z komisją, że w ciągu godziny, żeby nie oszaleć, mają 10 minut wolnego. Przez 50 minut co 15 sekund podnosi kartę. Nikt nie mówi „stop”, wszyscy się zgadzają.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Już przyspieszam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, ale odłożyliśmy tę zmianę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Już, pani przewodnicząca, ale może to państwu pomoże.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Właśnie dlatego ją odłożyliśmy.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Dlatego proszę mi pozwolić dokończyć. Powiem, jaka na końcu jest matematyka.

Poseł Marek Sowa (N):
17 godzin.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Nie. Jeżeli przyjąć, że jest 10 minut odpoczynku, jest to dokładnie 20 godzin. Twierdzę, że wprowadzenie takiej procedury wydłuża czas głosowania trzykrotnie.

I ostatnia informacja. Bardzo często mówicie państwo, że uda się znaleźć komisje. W ponad połowie komisji w Polsce, szczególnie w małych gminach, skład dociskaliśmy kolanem pracownikami samorządowymi. Teraz ich nie będzie, drodzy państwo. Czasami w niektórych komisjach, szczególnie w małych gminach wiejskich, dwie trzecie składu stanowili pracownicy samorządowi, których musieliśmy delegować, ponieważ nie było chętnych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie przesadzajmy.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Nie patrzcie na to tylko z perspektywy dużych miast. W małych gminach będzie… Chciałbym, żeby to było z sukcesem, ale nie chciałbym, żeby to się udało, ponieważ…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo panu Markowi Wójcikowi. Informuję, że zmiana nr 28 po wysłuchaniu państwa opinii oraz po dyskusji została odłożona. W związku z tym nie głosujemy żadnych poprawek ani przyjęcia zmiany.

Przechodzimy do zmiany nr 29. Bardzo proszę, pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, składam poprawkę dotyczącą wykreślenia zmiany nr 29, bowiem uchyla się w niej zapisy, które dotyczą głosowania korespondencyjnego, a więc głosowania, co do którego upieramy się. Jest to nasza zdobycz, która wielu osobom niepełnosprawnym, wielu osobom, które przebywają za granicą w takich krajach, gdzie nie można zagłosować w naszych konsulatach bądź ambasadach, pozwalała na czynny udział w wyborach samorządowych czy też w innych wyborach, ponieważ zmiany w kodeksie będą dotyczyły nie tylko wyborów samorządowych, ale każdych kolejnych. Jest więc wniosek o wykreślenie zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Mamy poprawkę. Bardzo proszę, pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. W pierwotnym przedłożeniu w art. 72 była mowa o głosowaniach naszych rodaków za granicą. W konsekwencji odebrania im prawa do głosowania korespondencyjnego kilku milionom Polaków, którzy aktualnie przebywają za granicą, uniemożliwiacie państwo wykonywanie ich podstawowego prawa oddawania głosów w wolnych, powszechnych wyborach. Znowu kłania się tutaj ograniczenie konstytucyjnej zasady powszechności. Kilka milionów Polaków przez państwa nie ma szansy oddania swojego głosu w wyborach powszechnych. Absolutny skandal. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wspierając głos pana posła Szymańskiego, chciałbym powiedzieć, że jest to podstawowy sposób, podstawowe narzędzie dla osób przebywających za granicą, żeby za pomocą głosowania korespondencyjnego mogły głosować w utworzonych obwodach. Na podstawie prostych szacunków wydaje się, że odebranie osobom przebywającym za granicą prawa do głosowania korespondencyjnego to odciągnięcie od urn wyborczych, a tak naprawdę pozbawienie prawa do głosowania, przynajmniej 50% osób przebywających za granicą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł przewodniczący Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, jest to ostatnia, czyli piąta próba spowodowania, żebyście państwo spróbowali jeszcze raz zrozumieć, że głosowanie korespondencyjne jest istotne dla osób niepełnosprawnych oraz Polaków przebywających za granicą. Gdybyśmy mieli jednomandatowe okręgi wyborcze w Sejmie, to miałbym nadzieję, że przy piątym razie przekonam Prawo i Sprawiedliwość. Być może z odruchu serca dla osób niepełnosprawnych oraz Polaków przebywających za granicą jeden, dwóch albo trzech posłów wybranych w jednomandatowych okręgach wyborczych, tłumaczących się przed swoimi wyborcami, zagłosowałoby za. Już pięć razy was prosimy, żebyście to utrzymali. Właśnie dlatego JOW-y. Wtedy komisje procedowałyby zupełnie inaczej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ja również ubolewam, że państwo tak mocno forsujecie zapisy wykreślające głosowanie korespondencyjne. Żałuję, że zostało ono wprowadzone tak późno, dlatego że nie mam żadnych wątpliwości, że gdyby obowiązywało przez 10 lat, to nie mówilibyśmy o 40 tys. osób, które z tego korzystały, ale takich osób po prostu byłoby dużo, dużo więcej. Głosowanie to stałoby się atrakcyjną alternatywą w szczególności dla tych, którzy do obwodu do głosowania mają bardzo, bardzo daleko. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, chciałbym prosić o wykreślenie mojej poprawki, którą zgłosiłem do biura.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym bardzo podziękować wszystkim wypowiadającym się posłom. Pięć okazji razy mniej więcej pięć wystąpień oznacza, że 25 razy było nam dane usłyszeć te same argumenty. Nie będę naruszał powagi Komisji powtarzając po raz trzeci lub czwarty moich argumentów, które już powtarzałem. Wierzę, że państwo je pamiętają.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Dzikowski. Proszę do mikrofonu.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Panie pośle, żartów tutaj nie ma, ponieważ jest to poważna sprawa. Jesteśmy w XXI wieku. Stworzyliśmy pewną alternatywę, możliwość głosowania ludziom, którzy są w różnym stanie zdrowia i w różnych okolicznościach. Jeszcze raz powtarzam, że podejrzewanie Polaków, że mogą robić gorzej, źle, że mogą oszukiwać swoją ojczyznę, a inni nie, jest katastrofalne. Jest to katastrofalne, proszę pana.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dobrze, że nowe argumenty padają.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Zobaczy pan, jak kiedyś za te argumenty Polacy was rozliczą.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

JOW-y są cały czas.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, nie odnośmy się do siebie w ten sposób. Bardzo proszę, pan poseł Kierwiński. Dziękujemy panu posłowi Dzikowskiemu.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Dziękuję bardzo. Bardzo króciutko. Pan poseł Horała powiedział, że już 25 razy słyszał te argumenty. Panie pośle, sprawa jest na tyle ważna, że może warto, żeby usłyszał pan 26. raz. Sprawa jest na tyle ważna, że może się pan zastanowi. Pan poseł Witczak apelował już do pana kolegi, pana posła Sękowskiego, żebyście troszeczkę się wczuli.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Tyle razy powtarzane nazwisko i nie pamięta pan.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Widzi pan, mało się pan rzuca w oczy. Cóż mogę poradzić?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle Szynkowski vel Sęk, proszę nie przeszkadzać.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Teraz już zapamiętam nazwisko. Obiecuję, panie pośle.

Jak mówię, może warto jeszcze raz posłuchać tych argumentów. Zastanówcie się, odłóżcie na chwilę głosowanie w sprawie tej zmiany i pomyślcie o tych osobach, które naprawdę potrzebują tej formuły głosowania. To nie jest kwestia waszego dobrego samopoczucia, tylko jest to kwestia realnych problemów ludzkich, nad którymi jako posłowie macie obowiązek się pochylać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, do zmiany została zgłoszona jedna poprawka. Pytam Biuro Legislacyjne. Przechodzimy do głosowania poprawki. Poprawkę zgłosił pan poseł Jacek Protas.

Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Jacka Protasa? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
7 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, zmiana nr 29. Przechodzimy do przyjęcia zmiany nr 29. Panie pośle Andrzeju, bardzo proszę.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 29? Kto jest przeciwny?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Pani przewodnicząca, nie wiem, czy pani widziała, że nawet poseł wnioskodawca myli się przy tym głosowaniu. To już zmęczenie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dobrze, nie martwcie się. Proszę wierzyć.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję panu serdecznie. Informuję, że zmiana nr 29 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 30. Bardzo proszę. Pan Marek Wójcik, pan poseł Dzikowski, pan poseł Zasada. Momencik. Zaczynamy. Proszę mówimy, panie Marku.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Bardzo dziękuję. Przyznam szczerze, że zastanawiam się, dlaczego wykonujecie państwo krok wstecz. Najpierw chcecie tworzyć protokół ręcznie, a potem wprowadzać go do systemu informatycznego. System informatyczny, jeżeli idzie o wybory, mamy dosyć zaawansowany. Według mnie to pogarsza przejrzystość, a nie odwrotnie. Piszemy protokół ręcznie. Mogą być różne rzeczy. Mają być dwa protokoły. Istnieje duża możliwość pomyłki. Czy nie lepiej byłoby z roboczego dokumentu wpisywać protokół do komputera, wydrukować go i sprawdzić? Wtedy byłoby to przejrzyste. Nie byłoby błędu. Odbiorcy na drzwiach lokalu wyborczego mieliby jasny tekst, a nie napisany odręcznie. Proszę o rozważenie tego. Moim zdaniem jest to krok w odwrotną stronę niż można by było oczekiwać, także z punktu widzenia braku pomyłek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Przy ręcznym przepisywaniu mogą być pomyłki. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, Szanowna Komisjo, wcześniej jeżeli gdziekolwiek system informatyczny nie był stosowany, to z doświadczenia i z danych wynika, że w kilkunastu, a nawet w kilkudziesięciu procentach protokoły komisji były zwracane. Dzisiaj jest tak, że w XXI wieku wnioskodawcy mówią, że system informatyczny ma być pomocny. Przechodzimy na system papierowy. Jest tak, że najpierw sporządza się protokół, podpisuje go – jest on już dokumentem – a dopiero potem wprowadza się do systemu informatycznego. Teraz jest kompletnie odwrotnie. System informatyczny ma pomagać, żeby nie było błędów, czysto ludzkich błędów wynikających ze zmęczenia itd. Takie błędy się zdarzają. Temu służy system informatyczny. Cofanie tego wszystkiego jeszcze raz, żeby udowadniać sobie, że coś się zmienia, nie wiadomo w jakim celu, jest to niewyobrażalne. System informatyczny ma pomagać wychwytywać błędy ludzkie, które są naturalne. Tak się zdarza. Dzisiaj panowie wnioskodawcy z tego rezygnujecie, kompletnie inaczej do tego podchodząc, odwracając role.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Czas minął.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Zaraz. Nie skończyłem wnioskiem, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Chce pan wnieść poprawkę?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Tak.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Chcę wnieść poprawkę, ponieważ jest to następny, już chyba siódmy czy ósmy krok, który wydłuża procedurę głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę o poprawkę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Powoduje też, że będzie niepotrzebna strata czasu, będą popełniane błędy. Wnoszę o wykreślenie zbędnej i niepotrzebnej zmiany. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Zasada. Bardzo proszę.

Poseł Artur Zasada (PiS):
Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałbym wycofać zgłoszoną przeze mnie poprawkę do art. 4 pkt 30.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Mam nie tyle poprawkę, co uwagę redakcyjną. W lit. a), gdzie nadajemy brzmienie § 1, pojawia się sformułowanie „protokół głosowania w obwodzie właściwy dla przeprowadzanych wyborów". Jest to omyłka pisarska. Powinien być zapis „w obwodzie właściwym". Trzeba dodać literkę „m".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, chciałbym wycofać swoją poprawkę do zmiany nr 29.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan Cioska.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Jesteśmy przy zmianie nr 30.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
Szanowna pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jesteśmy przy zmianie nr 30. Wykreślił pan, wcześniej przy zmianie nr 29 też wycofał pan poprawkę. Przy zmianie nr 30 także pan wycofuje, panie pośle?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Przy zmianie nr 30 nie wycofuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Okej. Dziękuję. Bardzo proszę pan, Pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów zdecydowanie jest za tym, żeby dominującym i decydującym był protokół ręczny. W polskim systemie wyborczym od dłuższego czasu utrwaliła się bardzo dwuznaczna rola systemów informatycznych. Niby są wspomagające, a faktycznie są decydujące. Bardzo często dochodzi do sytuacji, że w ciągu nocy wyborczej komisje muszą nawet kilkakrotnie poprawiać protokoły zgodnie z tym, co im narzuca system, i to nawet ten system, który ostatnio rzekomo był testowy. Wśród komisji wyborczych ostatnio było znane sformułowanie, że system czegoś nie przepuścił. To podobno my jako członkowie komisji, cały czas Państwowa Komisja Wyborcza mówi, że to my jako członkowie obwodowej komisji wyborczej jesteśmy tym, kto determinuje, decyduje o wyniku wyborczym. Wcale tak nie jest, decyduje o tym system informatyczny, mam nadzieję, że teraz znajdujący się już w Polsce. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Mamy zgłoszone dwie poprawki. I trzecią. Pan poseł Sowa. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):
Szanowni państwo, bez względu na to, co byście nie opowiadali, nie zatrzymacie świata cyfrowego i postępu w tym zakresie. W związku z powyższym…

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Ale walkę podejmą.

Poseł Marek Sowa (N):
Proszę? Możecie się śmiać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę mówić. Panie pośle, nie śmiejemy się z pana.

Poseł Marek Sowa (N):
To, co powiedział pan poseł Dzikowski, po prostu jest prawdą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):
Nie ma takiej sytuacji, że wszystko będziemy przechodzili na piechotę, robili ręcznie. Nie ma takiej możliwości. System ma nas wspierać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak jest.

Poseł Marek Sowa (N):
Taki jest jego charakter, taki jest cel. Kwestia protokołu powinna być integralną częścią wprowadzania danych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czy pan poseł ma poprawkę?

Poseł Marek Sowa (N):
Jeżeli państwo tego nie rozumiecie, bardzo państwu współczuję. Nie ma możliwości dwóch równoległych systemów w tym zakresie. I jeszcze jedna kwestia. Formalnie zgłaszam poprawkę dotyczącą wykreślenia zmiany nr 30.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dobrze, skreślenie. Proszę państwa, do zmiany… Jeszcze pani chciała zabrać głos. Bardzo proszę. Proszę też, żeby pani zechciała się przedstawić.

Członek Krajowej Rady Koordynatorów RKW Magdalena Szuty:
Magdalena Szuty.

Chciałabym tylko podkreślić, że w tej chwili i tak, i tak jest tworzony protokół ręczny. A więc jakim problemem jest upublicznienie go? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa.

Członek Krajowej Rady Koordynatorów RKW Magdalena Szuty:
Nie, proszę pana. Jest tworzony protokół ręczny, który jest podpisany przez wszystkich członków komisji.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Przed podpisaniem wprowadza się do systemu.

Członek Krajowej Rady Koordynatorów RKW Magdalena Szuty:
Nie, proszę pana. Jest podpisany przez wszystkich. Dopiero potem wprowadza się do systemu. A więc jaki problem upublicznić to?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, do zmiany zostały zgłoszone trzy poprawki. Wszystkie są tożsame. Głosujemy je razem. Jest poprawka zgłoszona przez pana posła Dzikowskiego, poprawka zgłoszona przez pana posła Zgorzelskiego i poprawka zgłoszona przez pana posła Sowę.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do przyjęcia zmiany nr 30. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Dziękuję bardzo. Przed głosowaniem nad całością z naszej strony jest uwaga, a jednocześnie sugestia dotycząca lit. c), czyli projektowanego § 2a. Biorąc pod uwagę to, co reguluje ów paragraf, w naszej ocenie należałoby wyodrębnić ów przepis po to, żeby została zachowana, lepiej oddana kolejność poszczególnych czynności. Proszę zwrócić uwagę, że art. 75 dotyczy sporządzania protokołu, natomiast projektowany § 2a dotyczy czynności, która ma następować po sporządzeniu protokołu. W związku z tym w naszej ocenie celowe byłoby zamieszczenie owego przepisu po art. 75. Jest to pierwsza uwaga dotycząca umiejscowienia.

Druga uwaga dotyczy treści przepisu. W naszej ocenie treść tę w zasadzie można ograniczyć do zdania drugiego. Z naszej strony propozycja jest taka, żeby przepis ten brzmiał: „Niezwłocznie po dokonaniu czynności, o których mowa w art. 75" – sformułowanie to uwzględnia wyodrębnienie przepisu w oddzielną jednostkę – „dane wpisane do protokołu wprowadza się do sieci elektronicznego przekazywania danych". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Panowie posłowie wnioskodawcy.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeżeli chodzi o uwagę Biura Legislacyjnego, rozumiem, że w lit. c), czyli w § 2a można zastosować tę zmianę, ale naszym zdaniem pierwsze zdanie i tak powinno zostać. Nie wiem, ale raczej stoimy na stanowisku, żeby głosować kształt zmiany w zaproponowanym brzmieniu. Jeżeli chodzi o opowieści o protokole, chyba nie ma absolutnie nic złego w tym, co zostało zaproponowane, biorąc pod uwagę także to, że jest to pewne novum, które jest wprowadzane. Wszyscy członkowie obwodowych komisji otrzymają protokół po zakończeniu pracy. Raczej ma to służyć zwiększeniu jawności, transparentności procesu wyborczego. Naprawdę w tym wypadku 5 minut tutaj nikogo nie zbawi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do głosowania nad zmianą nr 30.

Kto jest za przyjęciem tej zmiany? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, informuję, że zmiana nr 30 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 31. Proszę uprzejmie, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w związku z tym, że nie otrzymaliśmy odpowiedzi na pytanie, co jest komisją obwodową, czy komisja wyborcza to jedna komisja do spraw ustalania wyników wyborów, czy komisja do spraw przeprowadzania wyborów – zresztą uważamy, że dwa takie ciała są niespotykane nigdzie na świecie, niespotykane jest takie dokonywanie liczenia głosów – konsekwentnie wnoszę o skreślenie zmiany nr 31. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, postulujemy zmianę w art. 77 § 1, ponieważ nie jest wskazane, kto ma publikować protokoły.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jesteśmy przy zmianie nr 31.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
Tak. W zmianie nr 31 mam w art. 77 § 1.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jest to zmiana nr 32.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
W takim razie mam jakąś złą wersję. Bardzo przepraszam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Zgorzelski. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, zgłaszam poprawkę polegającą na skreśleniu zmiany nr 31.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Popieram poprawkę, która polega na wykreśleniu tej zmiany. Wielokrotnie pytaliśmy państwa, czy pisząc takie rozwiązanie, zrobiliście jakąkolwiek symulację finansową, jaki będzie koszt funkcjonowania 18-osobowych komisji obwodowych, licząc podwójne składy, dziewięć osób w komisji, która będzie zbierała głosy i dziewięć osób w komisji, która będzie ustalała wyniki. Proszę nam powiedzieć, ile to będzie konkretnie kosztowało.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Wszystko mamy. Pan poseł Matusiewicz podpowiada, że dane te mamy w uzasadnieniu projektu. Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marek Sowa (N):
Nie mamy.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Czy mogliby państwo sprecyzować w którym miejscu?

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Chciałbym powiedzieć jeszcze tylko jedno zdanie, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Są kompletnie inne szacunki płynące ze strony Państwowej Komisji Wyborczej.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Dziękuję za udzielenie głosu. Do art. 4, do zmiany nr 31 chciałbym zgłosić poprawkę, polegającą na tym, że wyrażenie „w art. 350” zastępuje się wyrażeniem „w art. 350 w zdaniu drugim”. Pierwsze zdanie też nie było złe, ale zaproponowane przeze mnie nowe brzmienie będzie bardziej precyzyjne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przechodzimy do głosowania nad poprawkami. Poprawka pana posła Piotra Zgorzelskiego jest dalej idąca. Przepraszam, poprawka pana posła Dzikowskiego również dotyczyła skreślenia. A więc są to tożsame poprawki.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Teraz przechodzimy do głosowania poprawki pana posła Horały.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Horały? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 4 głosy przeciwne, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Teraz będziemy głosować przyjęcie zmiany nr 31.
Kto jest za przyjęciem zmiany nr 31? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
9 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do zmiany nr 32. Bardzo proszę. Pan poseł Zgorzelski, pan poseł Dzikowski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, co prawda już o tym wspominałem, ale w kontekście art. 77 nadal chciałbym zadać pytanie, jak należy odnieść się do sytuacji, kiedy informacja obwodowej komisji wyborczej o wynikach zostanie niezwłocznie wywieszona do publicznej wiadomości, a w komisji wyższego rzędu zostanie sporządzony inny protokół, który będzie niezgodny z tym, który jest w komisji niższego rzędu. Wobec takiej sytuacji, która informacja dla obywateli, dla mieszkańców, dla wyborców jest właściwa? Ponieważ nie mogę doczytać się tego w omawianej zmianie, wobec tego zgłaszam poprawkę polegającą na skreśleniu zmiany nr 32 w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ze zmiany nr 30 lit. c) wynika, że pierwszą czynnością po sporządzeniu protokołu głosowania przez komisję jest wprowadzenie protokołu do systemu informatycznego. Natomiast z proponowanego brzmienia art. 77, panie przewodniczący Zgorzelski, wynika, że niezwłocznie po sporządzeniu protokołu komisja podaje wyniki głosowania do publicznej wiadomości.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
I później jedzie do komisji wyższego rzędu.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Dokładnie. Jedzie do komisji wyższego rzędu.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
I ona ustala wyniki.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Ponadto wątpliwości interpretacyjne budzi też to, że ma to być zamieszczone na stronach Państwowej Komisji Wyborczej. W jaki sposób, gdzie, kiedy? W związku z tym, że zapisy w tej zmianie przeczą same sobie w swojej wewnętrznej konstrukcji, zgłaszam wniosek o skreślenie zmiany nr 32.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
I prośba do wnioskodawców o wyjaśnienia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Poprawka dotycząca wykreślenia. Bardzo proszę, pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, otóż chciałbym zwrócić uwagę na to, że wyliczyłem, ile będą kosztowały dwie komisje po 18 osób. Biorąc pod uwagę

kwotę 200 zł, która nie jest przeszacowana oraz biorąc pod uwagę, że każdy z członków komisji będzie pracował tylko jeden dzień, jest to kwota 201 600 tys. zł. Policzyłem tylko komisje obwodowe. Jest to pierwsza kwestia. A więc jest to o wiele więcej, niż państwo uwzględniliście w uzasadnieniu.

Druga sprawa dotycząca tego artykułu jest taka, że jako samorządowcy będziemy mieli obowiązek przekazywać wyborcom protokół głosowania w obwodzie. Chciałbym państwu powiedzieć, że z żadnego przepisu nie wynika, że jakikolwiek protokół dostaniemy. Proszę się przyjrzeć. Patrzę na pana posła wnioskodawcę. Zgodnie z rozdzielnikiem protokołów, do gminy nie trafia żaden. Niestety, tak wynika z przepisów. W związku z tym jest prośba o to, żeby jeden egzemplarz protokołu był przekazywany do gminy po to, żeby potem można było go udostępniać. Na dzień dzisiejszy protokołu nie mamy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pani redaktor Ewa Stankiewicz. Bardzo proszę.

Członek Krajowej Rady Koordynatorów RKW Ewa Stankiewicz:

Dziękuję bardzo. Jedna ze zmian, którą proponujemy w ramach tego punktu, polega na wykreśleniu ostatniego zdania w § 1 „Protokół, o którym mowa w zdaniu pierwszym, umieszcza się na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej". Proponujemy zastąpić go następującym sformułowaniem „Skan protokołu, o którym mowa w zdaniu pierwszym" –czyli skan protokołu z komisji obwodowej – „oraz elektroniczną kopię danych wprowadzonych do sieci elektronicznego przekazywania danych komisja obwodowa umieszcza na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej". Mocno to postulujemy. Byłoby to narzędzie dla organizacji pozarządowych, dla wszystkich watchdogów, dla strony społecznej. Dawałoby to bardzo duże narzędzie kontroli wyników wyborów na poziomie okręgów i na poziomie centralnym. Jeżeli na stronie internetowej będziemy mieli wywieszone skany protokołów, jak i – podkreślam, że jest to bardzo istotne – kopie danych wprowadzonych do komputera, ponieważ bardzo wielu mężów zaufania raportowało nam, że istniały bardzo duże i częste błędy przy wprowadzaniu danych do komputera, co przy braku bezpośredniego monitoringu później w praktyce w żaden sposób jest nie do zweryfikowania… W związku z tym tylko te dwa protokoły wywieszone niezwłocznie przez komisję obwodową przed zamknięciem pracy dadzą nam możliwość monitorowania uczciwości wyborów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Szynkowski.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Chciałbym zwrócić uwagę, że propozycja ta to nic innego jak rozszerzenie obowiązującego art. 77 w sposób, który jest bardziej czytelny dla wyborców, daje im większy dostęp, lepszy dostęp do informacji, dzięki temu, że nie tylko – tak jest już dzisiaj – jest obowiązek wywieszenia w lokalu wyborczym w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców kopii protokołu głosowania w obwodzie, ale że dodatkowo jest zaznaczone, że czyni się to niezwłocznie po sporządzeniu protokołu głosowania w obwodzie, jeszcze przed przekazaniem go właściwej komisji wyborczej. Do tego umieszcza się go na stronie Państwowej Komisji Wyborczej. Znowu jestem zdziwiony. Jeżeli tego rodzaju postulat, który ma zwiększyć czytelność wyników głosowania z punktu widzenia przeciętnego obywatela, państwo kwestionujecie, to jest to zastanawiająca sytuacja.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w § 2 mowa jest o wprowadzaniu danych do systemu elektronicznego. Postulujemy, żeby wprowadzanie to nie odbywało się tak jak w tej chwili w jakichś, za przeproszeniem, bocznych kanciapach w szkołach, gdyż w tej chwili najczęściej tak się to odbywa, gdzie nie ma miejsca

dla męża zaufania – najczęściej tylko przewodniczący komisji jest dopuszczony do wprowadzania przez informatyka – tylko w lokalu wyborczym w zasięgu kamer.

I druga kwestia. Zależy nam na tym, żeby dane, które są wprowadzone, były niezwłocznie publikowane przez Państwową Komisję Wyborczą. Są to dwa nasze postulaty związane z wprowadzaniem danych elektronicznych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę o ciszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję. W odniesieniu do omawianego przepisu przedstawię nasze wątpliwości i uwagi w sposób chronologiczny poszczególnymi paragrafami. Jeżeli chodzi o § 1, jest w nim m. in. mowa, że protokół umieszcza się na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej. Mamy natomiast wątpliwości, na jakiej podstawie Państwowa Komisja Wyborcza otrzyma protokół od obwodowej komisji wyborczej. W naszej ocenie brak jest wyraźnego przepisu, który wskazywałby obowiązek przekazania protokołu do Państwowej Komisji Wyborczej. Może być więc praktyczna trudność z realizacją tegoż obowiązku przez Państwową Komisję Wyborczą.

Druga uwaga dotycząca § 1 ma charakter stricte redakcyjny. Proponujemy, żeby sformułowanie „taką samą kopię protokołu" zastąpić sformułowaniem „kopię protokołu". Kopia ze swej istotny musi być taka sama. Jest to jedynie korekta o charakterze redakcyjnym.

W dalszej kolejności w odniesieniu do § 2 pragniemy wskazać, że kwestia ta została już uregulowana w art. 75 poprzez uzupełnienie tegoż artykułu o § 2a.

I ostatnia już wątpliwość dotycząca tego przepisu to kwestia, na którą wskazywał pan Marek Wójcik. Istotnie przepis zakłada, że protokół ma być udostępniany do wglądu w siedzibie gminy, natomiast w art. 76, który to artykuł zawiera katalog podmiotów, którym przekazywany jest protokół głosowania, gmina w żaden sposób nie jest wyszczególniona. Podobnie jak przy pierwszej uwadze może być tutaj trudność z praktyczną realizacją tego przepisu. Warto by też było wskazać, od kiedy liczy się 30-dniowy termin, warto byłoby doprecyzować, że termin ten w zasadzie można liczyć od momentu, kiedy ewentualnie gmina otrzymałaby protokół. To tyle z naszej strony. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pan poseł Horała. Który z panów wnioskodawców odniesie się do tego, co mówiło Biuro Legislacyjne? Proszę bardzo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, rzeczywiście to, co warto zauważyć na wstępie, o czym mówił już pan poseł Szynkowski vel Sęk, jest to rozszerzenie obecnie istniejącego art. 77 Kodeksu wyborczego. Były pytania i wątpliwości. Dzisiaj tak samo trzeba wywieszać protokół, tylko że teraz jest uszczegółowienie, żeby było to w miejscu powszechnie dostępnym, żeby wszyscy mieli łatwość wglądu. Wiadomo, że później jest to najważniejszy z dokumentów. Jeżeli na wyższym szczeblu dochodziło do jego zmiany, to sami państwo uprawdopodobniacie, sami państwo mówicie, że dochodziło do nieprawidłowości. Jeżeli wynik się wypaczył, to można zapytać, jakim cudem. Dlatego teraz będzie większa możliwość sprawdzenia, zwłaszcza że przedstawiciel każdego komitetu otrzyma kopię protokołu.

Jeżeli chodzi o to, o czym mówiło Biuro Legislacyjne, to zmiana polegająca na zastąpieniu wyrazów „taką samą kopię protokołu" wyrazami „kopię protokołu" wydaje się jak najbardziej zasadna. To po pierwsze.

Jeżeli natomiast chodzi o kwestię gminy podnoszoną zarówno przez Biuro Legislacyjne, jak i przez pana Marka Wójcika, jako wnioskodawcom wydawało się nam, że zapisanie w zmianie nr 32, iż przysługuje prawo wglądu do protokołu głosowania w obwodzie w siedziby gminie, do której przekazano egzemplarz protokołu zgodnie z art. 76, samo w sobie kreuje konieczność przekazania kopii. Dodatkowo są jeszcze wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej, które można zastosować. Co więcej, co z kolei wynika ze zmiany nr 34, dokumenty z głosowania, też mają być przechowywane przez wójta.

Jest też kwestia tego, że protokół trafia do gminnej komisji wyborczej. Wydawało się nam, że to wszystko razem wzięte zapewnia taką konieczność. Jeżeli nie, jeżeli są wątpliwości, które panowie podnosicie, może faktycznie warto byłoby to doprecyzować. Pytam i uśmiecham się do Biura Legislacyjnego, czy może jest jakaś propozycja zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:
W tej chwili nie mamy gotowej takiej propozycji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale jesteście panowie w stanie opracować nam taką propozycję.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Oczywiście tak.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Wobec tego mam propozycję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Może do końca dzisiejszego dnia po to, żebyśmy jeszcze dzisiaj to przyjęli, skoro jesteśmy po dyskusji, udałoby się taką zmianę przygotować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Może jeden z panów zechciałby.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
A wątpliwość, którą ja podnosiłem?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Oczywiście chodzi o to, żeby dotyczyło to wszystkich jednostek. Skoro nie ma w gminie, taki sam problem zapewne pojawi się nam przy powiecie i przy województwie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa, proponuję, żebyśmy teraz nie głosowali.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Odkładamy. Jeżeli dzisiaj w ogóle się nam nie uda, przełożymy to na jeszcze później. Proszę, żeby pan poseł Zgorzelski był tak dobry i przypomniał.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Wątpliwość wynika z faktu, który… Ponieważ nie jesteśmy zobligowani głosować, być może doprowadzi to do wyjaśnienia i sprecyzowania. Z przepisów, które mamy przed sobą wynika, że niezwłocznie po zakończeniu ustalania wyników wyborczych obwodowa komisja wyborcza podaje wyniki do publicznej wiadomości. Wątpliwość jest natury praktycznej. Może się tak zdarzyć, ponieważ komisja natychmiast jedzie z protokołem do komisji wyższego rzędu, do komisji, która stwierdza, zatwierdza wyniki. Tak jest po prostu przyjęte i tak będzie dalej. Co wtedy, kiedy okaże się, że komisja wyższego rzędu stwierdzi, że protokół był sporządzony nieprawidłowo?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Zaraz. Panie pośle, przecież dzisiaj też tak jest.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Tak.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Dzisiaj procedura też tak wygląda.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Dokładnie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Wyniki są, a przynajmniej powinny być wywieszane w miejscu powszechnie dostępnym.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Oczywiście.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dobrze wiemy, że jest taka praktyka, że część osób jeździ, sprawdza sobie wyniki nawet w trakcie nocy wyborczej. Gdyby nie ta praktyka, kilka lat temu w ogóle nie poznalibyśmy wyników.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Oczywiście. Proponuję więc, żeby wyniki wyborów, które się odbyły, wywieszać w momencie, kiedy zostaną one zatwierdzone przez komisję wyższego rzędu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już dobrze, szanowni państwo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie. To wydłuża. W imieniu wnioskodawców, z całym szacunkiem, ale jednak…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Rozumiem, o co tutaj chodzi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Rozumiem cały ten krzyk. Wiem, o co chodzi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie krzyczymy.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani redaktor, a jeżeli komisja wyższego rzędu istotnie stwierdzi nieprawidłowości? Może tak być? O to chodzi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle. Bardzo proszę, żeby głos zabrało Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Odnosząc się do prośby pana posła wnioskodawcy, oczywiście deklarujemy, że przygotujemy propozycję stosownego przepisu. Jednocześnie zastrzegam, że w trakcie posiedzenia może to być trudne, dlatego że jednak wymaga to pewnej analizy. Propozycja, rekomendacja z naszej strony jest taka, żeby państwo rozstrzygnęli tę zmianę. Nie będzie problemu, żeby ewentualnie na późniejszym etapie rozstrzygnąć przygotowaną propozycję uzupełniającą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiemy. Dobrze. Wobec tego rozstrzygamy. Proszę państwa, poprawki zgłosili pan poseł Zgorzelski i pan poseł Dzikowski. Są to poprawki dotyczące wykreślenia. Ponieważ są tożsame, proponuję, żebyśmy głosowali je obie naraz.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

5 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem zmiany nr 32? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 4 głosy przeciwne, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przechodzimy do zmiany nr 33. Pan poseł Dzikowski, pan Marek Wójcik.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, dziękuję bardzo. Regulacja proponowana w art. 78 § 1 dotycząca procedury przekazywania protokołu jest sprzeczna z art. 76 Kodeksu wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę o koncentrację.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Po drugie, w dużych okręgach wyborczych z dużą liczbą obwodów głosowania, np. w przypadku wyborów do Parlamentu Europejskiego, przy dużym oddaleniu od komisji wyższego rzędu, przy tak skonstruowanej procedurze będą wielogodzinne kolejki, będzie wielogodzinne oczekiwanie na powrót przewodniczącego, na to, żeby protokół został przyjęty. Kiedyś już tak było. Jeszcze raz powtarzam, że żyjemy w XXI wieku. Taka procedura znowu spowoduje przedłużenie wyborów. Coraz bardziej zmierza to do kompletnej katastrofy wyborów, które odbędą się w 2018 r. Chciałbym się mylić, dlatego że nasz kraj nie stać na taki wstyd, ale zdaje się, że cały czas zbliżamy się do ściany, która niestety będzie ścianą wstydu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Proszę o wykreślenie zmiany nr 33.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tradycyjna poprawka. Pan Wójcik, proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, teraz chciałbym prosić o minutę i trzynaście sekund.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Chciałbym powiedzieć o dwojakich wątpliwościach dotyczących wydłużenia procesu. Z jednej strony, drodzy państwo, mamy przewożenie protokołu do komisji wyższego rzędu. Zakładam, że będzie to przewożenie protokołu przez przewodniczącego. Z reguły jest to jednak pewna odległość. Do tej pory najczęściej było tak, że woziła to nie jedna, ale dwie osoby. Zwracam jednak państwu uwagę na pewien drobny niuans. To, co teraz powiem, nie jest żartem. Zgodnie z państwa propozycją, pojazd, którym transportowana jest koperta, musi zagwarantować udział w przewożeniu również mężom zaufania. Nie chcę powiedzieć, że czasami mógłby to być autobus, ale niestety tak wynika wprost z przepisów. Przewożenie protokołu do komisji wyższego stopnia będzie się wiązać z zapewnieniem pojazdu, który ma umożliwić obecność w tymże pojeździe także mężów zaufania. Nie jest to żart. Czytam przepisy wprost.

Druga sprawa odnosi się do przypadku, który dzisiaj był często stosowany. W ramach danego okręgu było wydawane pełnomocnictwo przez szefa okręgowej komisji do zbierania protokołów z komisji obwodowych. Jeździł samochód i odbierał protokoły. Drodzy państwo, oznacza to nieprawdopodobne wydłużenie procesu, ponieważ znów mamy zapis, że pełnomocnik nie może zbierać kilku kopert i jeździć z kilkoma kopertami z tego względu, że jest tutaj mowa o niezwłocznym przekazywaniu. A więc jedzie, wraca, jedzie, wraca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie Marku, prosimy.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:
Jeżeli jest kilkadziesiąt obwodów, będzie to nieprawdopodobnie wydłużało proces zbierania protokołów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pani przewodnicząca, chciałbym zgłosić poprawkę dotyczącą wykreślenia zmiany nr 33.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Czy poseł wnioskodawca? Nie. Proszę państwa, głosujemy poprawkę pana posła Dzikowskiego. Biuro Legislacyjne, proszę uprzejmie, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Dziękuję. W odniesieniu do tego przepisu mamy dwie uwagi. Pierwsza dotyczy § 1. W naszej ocenie przepis ten jest wewnętrznie niespójny. Proszę zwrócić uwagę, że z jednej strony wskazuje się w nim, że wyniki głosowania w obwodzie przekazuje przewodniczący obwodowej komisji, a z drugiej strony w zdaniu drugim okazuje się, że w celu przekazania przewodniczący lub jego zastępca… itd. Użycie spójnika „lub" dopuszcza, żeby przekazania de facto dokonał zastępca, co jest niespójne ze zdaniem pierwszym w tym przepisie. Jest to pierwsza uwaga.

Druga uwaga dotyczy § 3 i użytego w tym przepisie sformułowania „nie może być przetrzymywana". W naszej ocenie jest to sformułowanie nieostre. W szczególności uwagę tę należy rozpatrywać w kontekście projektowanego art. 513a, czyli przepisu o charakterze karnym, zgodnie z którym przetrzymywanie to ma być penalizowane. Wychodząc od stwierdzenia, że jest to sformułowanie nieostre, mamy wątpliwości, jak ewentualnie będzie to rzutowało na stosowanie owego przepisu właśnie w kontekście możliwości penalizacji niedozowolonego zachowania. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł wnioskodawca.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pierwsza uwaga Biura Legislacyjnego odnośnie do zastępcy przewodniczącego komisji obwodowej absolutnie powinna zostać uwzględniona. Chcielibyśmy przychylić się do tego. Nie wiem, czy nie trzeba by było tego przejąć.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Tak, będzie poprawka, którą przejmuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przejmuje pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
W § 1 tam, gdzie jest mowa o przewodniczącym, trzeba dodać „lub jego zastępca".

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Natomiast jeżeli chodzi o sprawę drugą, trudno jakoś szczególnie ostro to zapisać. Nie mamy na to innego pomysłu. Stąd jako wnioskodawcy uważamy, proponujemy, żeby zmianę tę przyjąć w takim brzmieniu. Ewentualnie będziemy to doprecyzowywać na etapie dalszych prac.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania poprawki zgłoszonej przez pana posła Dzikowskiego. Kto z państwa jest za przyjęciem? Przepraszam bardzo, pan poseł się wycofał?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Nie, nie.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Pan poseł zgłosił też inną poprawkę do tego samego punktu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Do pkt 33?

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Była głosowana?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Tak, w sprawie skreślenia zmiany nr 33.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Myślałam, że chodziło o wycofanie. Dobrze.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie, nie. Mam swój materiał.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. A więc są dwie tożsame poprawki.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez pana posła Dzikowskiego i pana posła Zgorzelskiego? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

2 głosy za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, pan poseł Horała przejął poprawkę od Biura Legislacyjnego.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 33.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany nr 33? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Informuję państwa posłów, że zmiana nr 33 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 34. Pan poseł Marcin Horała. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tutaj jest bardzo drobna poprawka, żeby wyraz „niewydane” zastąpić wyrazem „niewykorzystane”. Jest to zachowanie konsekwencji językowej. Chodzi o to, żeby w art. 79 § 1 zachować spójność językową.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Niestety, drodzy państwo, po raz kolejny muszę wskazać na to, że procedury te nieprawdopodobnie wydłużą działania komisji. Jeżeli chodzi o proces pakowania kart do głosowania, będzie to wyglądało tak. Przewodniczący jedzie do komisji wyższej kategorii, czeka na zatwierdzenie protokołu, podkreślam, czeka na zatwierdzenie, wraca, wszyscy na niego czekają i dopiero wtedy, kiedy wróci, można zacząć pakować głosy. Wyobraźcie to państwo sobie. Niestety, tak wynika z przepisów, które państwo proponujecie. W związku z tym… Nie, nie. Przewodniczący musi wrócić, żaden telefon, żadna inna informacja, przewodniczący musi wrócić i musi być obecny, dlatego nie może to być żaden telefon. Przewodniczący musi być obecny przy pakowaniu. Moim zdaniem nawet przy dobrej woli – wykazałem, że przy 1000 oddanych głosów komisja będzie pracowała do godz. 17:00 w poniedziałek, a zakładam też, że przewodniczący będzie krótko czekał na przyjęcie protokołu – komisja skończy pracę we wtorek nad ranem. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy któryś z panów wnioskodawców? Jeszcze pan poseł Zgorzelski. Proszę bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Chciałbym, pani przewodnicząca, wycofać swoją poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz pan wycofuje? Tak? Dobrze. Pan poseł Zgorzelski wycofuje poprawkę. Poprawkę zgłosił pan poseł Horała. Właściwie mamy tylko jedną poprawkę. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Dwie wątpliwości. Jedna dotyczy kwestii związanych z systematyką tego przepisu. W naszej ocenie wątpliwości może budzić moment, w którym karty do głosowania będą lub powinny być umieszczane w opakowaniach zbiorczych. Z jednej strony z brzmienia przepisu wyraźnie wynika, że ma to być po sporządzeniu protokołu, niemniej z drugiej strony regulacja ta zawarta jest w art. 79, co mogłoby wskazywać, że następuje to już po przekazaniu protokołu. Jest to kwestia, która z punktu widzenia interpretacji tych przepisów w praktyce może budzić pewne wątpliwości.

Natomiast druga kwestia dotyczy § 2. W końcowej części tego przepisu wskazuje się, a w zasadzie pozostawia się rozwiązanie, zgodnie z którym dokumenty z jednej strony mają być przekazane w depozyt urzędnikowi wyborczemu, a z drugiej strony później w przepisie tym niekonsekwentnie pozostawiono wójta jako tego, który gwarantuje ich właściwe zabezpieczenie. Wydaje się, że z punktu widzenia stosowania, wypełnienia tego obowiązku może być wątpliwość. W depozyt powierzane jest to nie tak jak w obecnym stanie wójtowi, tylko urzędnikowi wyborczemu, natomiast właściwe zabezpieczenie ma gwarantować nie urzędnik wyborczy, ale wójt. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Marcin Horała. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Drugą uwagę odczytajmy jako poprawkę, że wyraz „wójt" zastępuje się wyrazami „urzędnik wyborczy". Taka była intencja wnioskodawców. Przejmuję tę poprawkę.

Jeżeli chodzi o uwagę pierwszą, kolejność umieszczenia aktów może tak sugerować, niemniej jest jednoznaczne sformułowanie językowe „po sporządzeniu protokołu". Jeżeli wykładnia językowa jest jasna, z założenia nie stosuje się już innych rodzajów wykładni. Wydaje się nam, że jest to jasne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, do zmiany tej zostały zgłoszone właściwie dwie poprawki. Jedną zgłosił pan poseł Horała. Potem przejął drugą od Biura Legislacyjnego. Proponuję, żeby pierwszą poprawkę pana posła Horały głosować jako pierwszą. Potem drugą. Nie ma to znaczenia. Bardzo proszę. I tak obie poprawki musimy głosować osobno. Głosujemy pierwszą poprawkę, którą zgłosił pan poseł Horała. Proszę bardzo.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 2 głosy przeciwne, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz głosujemy drugą poprawkę, którą pan poseł Horała przejął od Biura Legislacyjnego.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne chyba nie ma już nic do dodania do zmiany nr 34. Głosujemy zatem przyjęcie zmiany nr 34.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany nr 34? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 2 głosy przeciwne, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 34 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 35. Proszę bardzo. Cisza, proszę państwa. A jednak pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Tak. Zgłaszam poprawkę w sprawie skreślenia zmiany nr 35.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wykreślamy? Tak? Proszę państwa, została zgłoszona tylko jedna poprawka do zmiany nr 35. Zgłosił ją pan poseł Zgorzelski. W związku z tym przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Zgorzelskiego? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

2 głosy za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy przed przystąpieniem do głosowania nad zmianą nr 35 Biuro Legislacyjne ma jakieś uwagi? Nie ma.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany nr 35? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 1 głos przeciwny, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Informuję państwa posłów, że zmiana nr 35 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 36. Bardzo proszę. Kto z państwa posłów ma poprawkę? Nie ma. Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 36. Czy Biuro Legislacyjne ma ewentualne uwagi? Nie ma.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany nr 36? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Informuję, że zmiana nr 36 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 37. Kto z państwa posłów ma uwagi? Pan poseł Sowa, pan poseł Horała. Bardzo proszę. Pan Cioska, pani Stankiewicz. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, mam tutaj jedną poprawkę. Poprawka do zmiany nr 37 dotyczy § 2. Chciałbym, żeby do obserwatorów społecznych były stosowane odpowiednie przepisy kodeksu dotyczące mężów zaufania, żeby byli oni zrównani prawami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, proszę troszeczkę bliżej mikrofonu.

Poseł Marek Sowa (N):

Chodzi o to, żeby do obserwatorów były stosowane te same przepisy co do mężów zaufania.

Powiem tak. Po analizie tych wszystkich elementów mam pewną wątpliwość. To nie jest uwaga, to nie jest zmiana. Mam jednak pewną wątpliwość, jak będzie wyglądała kwestia transportu. Możemy sobie wyobrazić, że będziemy mieli dziesięciu mężów zaufania i pięciu obserwatorów. Mamy im zapewnić transport razem z protokołami, które po przyjęciu państwa poprawek będą już wprowadzone do systemu, będą powszechnie jawne. Przez to w mojej ocenie mężowie zaufania, i jeżeli moja poprawka zostanie przyjęta, obserwatorzy również, będą mieli większe prawa od członków komisji, którzy nie towarzyszą przewożeniu protokołów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pan poseł wniósł poprawkę. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ja też chciałbym wieść poprawkę. Jest ona rozbudowana. Zgodnie z otrzymanymi przez państwa materiałami, w § 3 został rozszerzony katalog funkcji, których nie można łączyć z funkcją męża zaufania.

Zostanie dodany § 5, który definiuje, kiedy funkcja męża zaufania wygasa.

W art. 103b § 1 pkt 1 po sformułowaniu „w szczególności" zostaje rozszerzony katalog czynności, w których może uczestniczyć mąż zaufania. Przede wszystkim dotyczy to wprowadzania danych do sieci elektronicznego przesyłania danych.

W art. 103c § 1 zamiast stowarzyszenia będzie stowarzyszenie lub organizacja. Chodzi o to, żeby rozszerzyć katalog na innego rodzaju organizacje, żeby były nie tylko stowarzyszenia, ale także fundacje lub jakieś inne organizacje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Głos zabiera pan Cioska.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Tomasz Cioska:
Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, postulujemy rozszerzenie uprawnień, jakie mają mężowie zaufania na obserwatorów społecznych. Nie widzimy uzasadnienia, dla którego obserwator społeczny nie mógłby np. wnosić zastrzeżeń do protokołu. Chodzi o art. 103c § 2 w brzmieniu: „Do obserwatorów społecznych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu o mężach zaufania, z wyjątkiem art. 103b § 1 pkt 3–4". Jest to dosyć istotne. Chcielibyśmy wykreślić wyrazy „z wyjątkiem art. 103b § 1 pkt 3–4". Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Pani redaktor Stankiewicz.

Członek Krajowej Rady Koordynatorów RKW Ewa Stankiewicz:
Jak już powiedział mój przedmówca, chcemy nadać te same uprawnienia obserwatorom społecznym co mężom zaufania, dlatego postulujemy wykreślenie końcówki „z wyjątkiem art. 103b § 1 pkt 3–4".

Poza tym postulujemy dwóch mężów zaufania do Państwowej Komisji Wyborczej. Jeden mąż zaufania to za mało. W związku z tym z uwagi na prace Krajowego Biura Wyborczego, w którym też powinien znaleźć się mąż zaufania, w czwartej linijce po wyrazach „w art. 152 § 2" postulujemy dodanie wyrazów „za wyjątkiem Państwowej Komisji Wyborczej, do której może skierować dwóch mężów zaufania". A więc minimum dwóch mężów zaufania.

W art. 103b § 1, gdzie jest wymienione, do czego mąż zaufania ma prawo, pod koniec pkt 1 po wyrazach: „o których mowa w art. 173, oraz sprawdzaniu prawidłowości ustalania wyników głosowania" postulujemy dopisanie wyrazów „i wprowadzania danych do elektronicznego systemu przekazywania danych" Chodzi o to, żeby mężowie zaufania mogli być również przy tych czynnościach.

I ostatnia rzecz. Postulujemy, żeby mężowie zaufania byli we wszystkich miejscach, które obsługują wybory. Dotychczas Państwowa Komisja Wyborcza tworzyła punkty pośrednie i do owych miejsc rozsyłała instrukcje, w wyniku których miejsca te pozbywały się mężów zaufania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję, pani redaktor. Minął czas.

Członek Krajowej Rady Koordynatorów RKW Ewa Stankiewicz:

Już ostatnie zdanie. W związku z tym postulujemy, żeby w punktach odbioru protokołu mężowie zaufania mogli obserwować obsługę systemu informatycznego oraz inne prace Krajowego Biura Wyborczego. Są to miejsca, które dotychczas były pozbawione mężów zaufania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Zdun, bardzo proszę.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów RKW Paweł Zdun:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, gdyby w ostatniej sprawie powstała trudność prawna w dostępie mężów zaufania do pomieszczeń np. zespołu IT, proponujemy wprowadzenie jakiegoś zapisu dotyczącego certyfikatu wymaganego od takiej osoby. W każdym razie chodzi o to, żeby była możliwość dostępu męża zaufania także do owych pomieszczeń.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym prosić o rozważenie pewnej korekty. Absolutnie nie mam nic przeciwko mężom zaufania – myślę, że dobrze by było, gdyby Biuro Legislacyjne wypowiedziało się w tej sprawie – ale w art. 103b § 1 widzę moim zdaniem pewną omyłkę. Mąż zaufania raczej nie powinien brać udziału we wszystkich czynnościach komisji, tylko mieć prawo być obecnym przy wszystkich czynnościach podejmowanych przez komisję. Nie umniejsza to mężowi. Wydaje mi się, że chodzi nie o udział, tylko o obecność. Tak, chodzi o to, że może być obecny przy wszystkich czynnościach. Proponuję, żeby państwo wnioskodawcy wnieśli korektę.

Druga sprawa dotyczy bardzo nieprecyzyjnego zapisu art. 103. Jeżeli państwo pozwolą, dokończę. Chciałbym zapytać państwa wnioskodawców, kto będzie sprawdzał, czy stowarzyszenie jest zarejestrowane w KRS-ie, kto będzie sprawdzał, czy w celach statutowych ma troskę o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, bardzo krótki głos. Wnioskodawcy przychylają się do propozycji pana posła Horały. To po pierwsze. Rozszerza ona możliwości mężów zaufania, daje większe możliwości organizacjom społecznym.

Natomiast po to, żeby rzeczywiście nie doprowadzić do paraliżu prac, pomimo wielkiego szacunku, nie jesteśmy w stanie przyjąć propozycji RKW zwiększających jeszcze bardziej uprawnienia. Pozostałe zmiany wydają się być dobre i zasadne. Mają to być organizacje, które w swoim statucie mają takie prawa. Chodzi bowiem o to, żeby nagle nie doszło do sytuacji, w której będą jakieś fikcyjne stowarzyszenia, może nie tyle fikcyjne, ile takie, które nigdy się tym nie zajmowały. Będzie próba doprowadzenia do chaosu i paraliżu w wybranych komisjach. Zapis ten wydaje się być zasadny. Jest kwestia urzędników wyborczych, którzy będą działali i będą mogli skontrolować tę sprawę. Dzisiaj też trzeba wystąpić o to, żeby być mężem zaufania. Teraz możliwości są inne. Jest zrównanie. Nie jesteśmy w stanie pójść jeszcze dalej, przynajmniej dzisiaj.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Jachnik.

Poseł Jerzy Jachnik (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Bardzo króciutko. Słyszałem, że była mowa o sprawdzaniu KRS-u. Weźcie państwo pod uwagę, że są stowarzyszenia zwykłe i są stowarzyszenia KRS-owskie. Zwykłe nie mają numeru w KRS-ie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Nie mają. Są zarejestrowane w powiatach. Zgadza się.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Zgoda. W związku z tym nie będą mogły z tego skorzystać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, jeszcze pan poseł Sowa. Pan poseł Sowa zgłaszał poprawkę.

Poseł Marek Sowa (N):
Zgłaszałem poprawkę, ale zgłaszałem też pytanie natury technicznej. Jak państwo przewidujecie transport przy zgłoszeniu pięciu lub dziesięciu mężów zaufania? Praktycznie wyglądało to tak, że policjanci podjeżdżali, brali przewodniczącego i zabezpieczali mu transport.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
W Małopolsce.

Poseł Marek Sowa (N):
Nie wiem, czy w Małopolsce. Chyba w Małopolsce tak było. Mówiąc szczerze, w komisji nie byłem kilkanaście lat, więc nie wiem, jak dokładnie jest obecnie. Proszę państwa, jak zabezpieczycie transport? Jak będzie tyle osób i będą miały prawo jazdy…

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):
Będzie gimbus.

Poseł Marek Sowa (N):
Może będzie autobus. Śmiejemy się, panie pośle, natomiast krępujemy się przepisami. Nie wiem, czy jest to takie racjonalne. Chciałbym, żeby pan poseł wnioskodawca odniósł się do tego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Głos chciała zabrać jeszcze pani z Ruchu Kontroli Wyborów. Pani Magdalena, proszę.

Członek Krajowej Rady Koordynatorów RKW Magdalena Szuty:
Chciałabym jeszcze raz przypomnieć, że prosimy o dwóch mężów zaufania w Państwowej Komisji Wyborczej. Tylko w państwowej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Czy pan poseł Schreiber odpowie na pytanie panu posłowi Sowie?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Dlaczego uważa pan, szanowny panie pośle, że nagle ktoś będzie musiał koniecznie mieć autobus? Jestem ciekawy, dlaczego uważa pan, że będzie konieczność zapewnienia akurat autobusu. Jedna z pańskich uwag być może jest zasadna. Być może weźmiemy ją pod uwagę w toku dalszych prac. Nie przesadzałbym jednak.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Panie pośle Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):
Wyobrażam sobie sytuację, że mężów zaufania jest więcej niż pięciu.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Bardzo mało prawdopodobne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle Sowa, bardzo pana proszę. Do zmiany nr 37 zostały zgłoszone dwie poprawki. Jedną z poprawek zgłosił pan poseł Sowa, drugą z poprawek zgłosił pan poseł Horała. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Dziękuję. Jeżeli chodzi o zmianę nr 37, zanim odniosę się do pewnych wątpliwości, które pojawiły się w toku dyskusji, z naszej strony chciałbym zaprezentować ogólną uwagę. Koncepcja wnioskodawców jest taka, żeby przepisy dotyczące mężów zaufania zebrać

w jeden rozdział. Jest to jakaś konwencja legislacyjna. Do pewnego stopnia jest to kwestia umowna, czy tak, czy inaczej jest lepiej. Chcemy natomiast zwrócić państwu uwagę, że niekonsekwentnie w przepisach kodeksu uchyla się przepisy, które dotyczą mężów zaufania. Większość z tych przepisów rzeczywiście zostaje uchylona, natomiast pozostawia się np. § 5 w art. 42. Poddajemy pod rozwagę wnioskodawców, czy na dalszych etapach postępowania także ten przepis nie powinien być objęty uchyleniem.

W dalszej kolejności – wskazywał na to pan Marek Wójcik – rzeczywiście sformułowanie pkt 1 w projektowanym art. 103b § 1 wydaje się być niefortunne. W naszej ocenie bardziej adekwatne będzie tutaj posłużenie się formułą bycia obecnym przy czynnościach, przy wszystkich czynnościach. Mąż zaufania siłą rzeczy nie może wykonywać tych czynności, tym bardziej, że uchylany art. 42 § 4, który w obecnym stanie prawnym jest odpowiednikiem tego przepisu, posługuje się właśnie wyrażeniem „mają prawo być obecni".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dobrze. Skoro są dodatkowe uwagi Biura Legislacyjnego, proponuję, żebyśmy zostawili tę zmianę i w toku dalszych prac rozstrzygnęli kilka z wątpliwości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

W związku z tym, szanowni państwo, nie będziemy głosować poprawek. Odstawiamy zmianę nr 37. Przechodzimy do zmiany nr 38. Zmianę nr 37 odkładamy do procedowania na później. Zmiana nr 38. Kto z państwa ma uwagi do zmiany nr 38? Pan profesor. Bardzo proszę.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Dziękuję bardzo. Zmiana ta zakłada modyfikację art. 105 § 1 Kodeksu wyborczego poprzez dodanie wyrazów „w tym w szczególności do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego". Wszyscy wiemy, że jeżeli ustawodawca dodaje słowa „w szczególności", oznacza to, że jest to tylko i wyłącznie wyliczenie przykładowe, ponieważ w ogólności może to oznaczać cokolwiek innego. W ten sposób projektodawca chce otworzyć definicję, żeby agitacja wyborcza mogła być pojmowana szerzej. Tymczasem definicja, która w tym momencie występuje w Kodeksie wyborczym, moim zdaniem jest bardzo precyzyjna, ponieważ agitacją wyborczą jest taka agitacja, która nakłania do brania udziału w wyborach, następnie do głosowania w określony sposób, np. przez wrzucenie kartki lub książeczki bez zaznaczenia kogokolwiek, albo do głosowania na określony komitet, albo do wrzucenia głosu nieważnego, albo też do głosowania na konkretnego kandydata. Nie dostrzegam – być może poseł wnioskodawca ma jakąś inną koncepcję – innej ogólnej formy prowadzenia agitacji wyborczej. A zatem konkludując, obawiam się, że dosyć precyzyjną definicję agitacji wyborczej zastępujemy otwartą formułą, która chyba niczego nowego nie wnosi. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie panu profesorowi. Kto jeszcze do zmiany nr 38? Nie widzę. Biuro Legislacyjne? Nie. Bardzo proszę, pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, z legislacyjnego punktu widzenia, uwaga pana profesora jest jak najbardziej zasadna. Jeżeli wymienia się coś w szczególności, to powinno być więcej przypadków, a tutaj jest tylko jeden. W związku z tym powinna być ewentualna korekta, żeby podać więcej przypadków. Dotychczasowy zapis był taki „na kandydata określonego komitetu wyborczego lub do głosowania w określony sposób". Myślę, że wymaga to zastanowienia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Proponuję, żeby…

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

…to odłożyć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Odłożyć, czy może pan poseł Matusiewicz zechce przejąć poprawkę pana profesora Chmaja?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Może jeszcze wypowiedzą się panowie z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dobrze by było poznać intencje wnioskodawców, jakie jest ratio legis owej zmiany. Z naszej perspektywy wymienienie jako przykładowego tylko jednego elementu nie jest jakimś uchybieniem legislacyjnym. Porównując obecne brzmienie z brzmieniem projektowanym, da się zauważyć, że na gruncie obecnego przepisu w ramach agitacji wyróżnia się dwie kategorie. Odrębną kategorią jest głosowanie w określony sposób. Drugą kategorią jest głosowanie na kandydata określonego komitetu. Projektodawcy w ramach pierwszej kategorii, czyli w ramach głosowania w określony sposób poprawką tą chcą pomieścić także drugi element, a więc głosowanie na konkretnego kandydata. Bez poznania ratio legis, czyli intencji, jakie stoją za tym przepisem, trudno nam jest się do tego odnosić. Z czysto legislacyjnego punktu widzenia nie zgłaszamy zastrzeżeń. Jest to kwestia o charakterze merytorycznym. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W kwestii wyjaśnienia dotychczasowe brzmienie wydawało się niezręczne. Było sformułowanie „do głosowania w określony sposób lub do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego", a więc pomiędzy tymi dwoma sformułowaniami była budowana alternatywa, podczas gdy ewidentnie nakłanianie do głosowania na kandydata określonego komitetu jest też nakłanianiem do głosowania w określony sposób. Nie są to dwa warianty alternatywne, tylko jeden mieści się w drugim. Stąd była propozycja zamiany tego na wyrażenie „w szczególności", chociaż oczywiście nie jest to akurat jakaś kluczowa zmiana.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Szanowni państwo, rzeczywiście jak popatrzeć na orzecznictwo dotyczące kwestii agitacji, to przepisem tym – jestem wielce ciekawy, czy pan profesor, którego uważam za duży autorytety, to potwierdzi – otwieramy problemy, a nie zamykamy je. Stworzenie przepisu rozszerzającego dzisiejsze wątpliwości spowoduje, że owe dzisiejsze wątpliwości jeszcze się rozszerzą. Z mojego punktu widzenia wydaje się – przepraszam, że pozwalam sobie na to – że pozostawienie dzisiejszego zapisu byłoby lepszym rozwiązaniem niż wprowadzanie proponowanego. Dziękuję.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest propozycja, żeby odłożyć to na koniec procedowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zamianę nr 38 odkładamy, nie głosujemy.

Zmiana nr 39, bardzo proszę. Pan poseł Dzikowski, pan poseł Maciejewski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, rozszerzenie art. 106 jest zbędne, ponieważ jest to już zapisane w art. 84 § 1 Kodeksu wyborczego. To po pierwsze. Po drugie, przepis art. 106 tak naprawdę kompletnie zmienia zasady gry finansowej. Jest to bardzo ważne, proszę posłuchać. Zezwolenie pełnomocnika wyborczego w tym przepisie jest już nie na agitację wyborczą, ale tylko i wyłącznie na zbieranie podpisów. W połączeniu z art. 136, czyli

zniesieniem sankcji karnej za prowadzenie agitacji wyborczej bez pisemnej zgody pełnomocnika wyborczego, sprowadza się to do tego, że fikcją jest sprawozdanie finansowe. Jest fikcją. Jest to obejście limitów wydatków. W połączeniu z wprowadzeniem katalogu wartości niepieniężnych tak naprawdę Państwowa Komisja Wyborcza nie ma żadnych narzędzi do kontrolowania sprawozdania finansowego. Nic, zero. Tak naprawdę transparentność w tych wyborach, panie pośle, skończyła się. Dokładnie tak to jest. Nikt nie zwrócił na to uwagi, ale jak się przeczyta te artykuły… Jeszcze raz powtarzam. Jest to bardzo ważne. Chodzi o sprawozdania finansowe komitetów wyborczych i ich obejście. Sprowadza się to do tego, że Państwowa Komisja Wyborcza nie ma żadnych narzędzi do kontrolowania komitetów wyborczych. Proszę o skreślenie zmiany, która tak naprawdę znosi limity, fundusz wyborczy, wszystko. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Występując w roli wnioskodawcy, chciałbym wyjaśnić panu posłowi, że poprawka ta przede wszystkim usuwa pewien absurd, który obecnie funkcjonuje w prawie wyborczym. Do limitów nie dochodzimy, do limitów dojdziemy za chwilę. Proszę zwrócić uwagę, że zgodnie z obecnym brzmieniem, agitacją wyborczą jest publiczne nakłanianie i zachęcanie do głosowania w określony sposób. Jeżeli w miejscu publicznym zwracam się do mojego sąsiada albo nie daj Boże, do grupy sąsiadów i mówię: „słuchajcie, jest dobry kandydat, głosujcie tak i tak", jeżeli nie posiadam do takiej czynności pisemnego upoważnienia pełnomocnika komitetu wyborczego do prowadzenia agitacji wyborczej w imieniu komitetu, obecnie zasadniczo łamię kodeks wyborczy. Przepis ten na szczęście jest martwy. Gdyby go stosować, gdyby ścigać ludzi nakłaniających jeden drugiego do pójścia na wybory lub do głosowania w ten czy inny sposób, byłoby to absurdalne. Taki absurd znajduje się w przepisach. Oczywiście gdyby ktoś chciał, gdyby miał wolę, żeby go wykorzystać, zawsze może go wykorzystać. Panie pośle, dokładnie o to chodzi. Natomiast kwestia np. wytwarzania materiałów wyborczych jest zdefiniowana w prawie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest zdefiniowane, co to jest materiał wyborczy. Musi być zaznaczony przez komitet itd. A więc w temat limitów nie wchodzimy, tylko usuwamy pewien absurd.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Maciejewski, bardzo proszę.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, przedłożona państwu poprawka nr 8 to poprawka, która naszym zdaniem powinna zmienić tok myślenia. Wnioskodawcy stawiają wyżej komitety niż kandydatów. Jest to złe założenie, bowiem w kampanii wyborczej na pierwszym miejscu powinien być kandydat, a nie komitet wyborczy najczęściej będący partią polityczną. Prosimy wziąć to pod uwagę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem, że mamy poprawkę.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Tak, poprawkę nr 8. Już ją zostawiam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Do zmiany nr 39 zostały zgłoszone dwie poprawki. Pierwsza dalej idąca pana posła Dzikowskiego będzie głosowana jako pierwsza. Bardzo proszę. Kto jest za jej przejęciem? Biuro Legislacyjne, proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Poprawka nr 8, przynajmniej w takiej wersji, w jakiej my ją mamy, też polega na skreśleniu pkt 39.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Chodzi o skreślenie. A więc obie poprawki, i pana posła Dzikowskiego, i pana posła Jaskóły, są tożsame.

W związku z tym kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

5 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 39.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 39? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

8 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Informuję państwa posłów, że zmiana nr 39 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 40. Bardzo proszę. Pan profesor.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Dziękuję. Szanowni państwo, może jestem już bardzo zmęczony, ale staram się dostrzec w tej zmianie jakąkolwiek zmianę, czy to dobrą, czy to złą. Kiedy czytam, widzę, że § 1 jest zupełnie tożsamy z obecnym brzmieniem w Kodeksie wyborczym. Patrzę dalej: § 2, proszę państwa, jest absolutnie tożsamy. Patrzę dalej: § 3 również jest absolutnie tożsamy, aczkolwiek do projektu zakradł się błąd. Brakuje literki „w". Obecnie w Kodeksie wyborczym w § 3 mamy zapis „wyborów w funkcjonowaniu demokratycznego państwa prawnego", a tutaj mamy zapis „wyborów funkcjonowaniu demokratycznego państwa prawa". § 4 rzeczywiście uległ zmianie. W związku z tym serdecznie postuluję, szanowni państwo, żeby nie zmieniać całego artykułu, który jest tożsamy, tylko żeby w projekcie zmienić jedynie § 4. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Panie profesorze, zmiana jest zdecydowanie dalej idąca, ponieważ § 4 i 5 w ich obecnym brzmieniu zostały wyłączone z aktualnego art. 108. Ich brzmienie zostało rozszerzone w nowym art. 108a. Jest to opisane w zmianie nr 41. Jest to doprecyzowanie kwestii gier losowych, fantowych, darmowego rozdawania pewnych przedmiotów w ramach agitacji wyborczej, zakazu rozdawania napojów alkoholowych itd. Jest to sformułowane z tych przepisów w dodatkowy art. 108a. Jest to rozszerzone, a tutaj jest tylko dodany obowiązek właściwego oznaczenia terenu przez podmioty, na terenie których nie można prowadzić agitacji wyborczej, po to, żeby wykluczyć pewne niejasne sytuacje, kiedy komitet wyborczy mógłby się tłumaczyć jakąś niewiedzą, że znalazł się na terenie objętym zakazem agitacji.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:

Czy mogę odpowiedzieć?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Matusiewicz i ewentualnie jeszcze panu profesorowi udzielę głosu. Proszę.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jeżeli chodzi o § 3, to powinien być zapis „demokratycznego państwa prawnego", jak to określa art. 2 Konstytucji RP, a nie zapis „państwa prawa".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak jest.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):
Myślę, że jest to uwaga redakcyjna. Zwracam się do Biura Legislacyjnego. Myślę, że za taką można ją uznać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan profesor.

Radca prawny prof. Marek Chmaj:
Oczywiście potwierdzam to, co powiedział pan poseł Matusiewicz. Natomiast, proszę państwa, z tego co widzę, § 1 i 2 są absolutnie tożsame z obecnym brzmieniem Kodeksu wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):
Jest jedna różnica w § 3 dotycząca wyrazu „polegającej". W poprawce jest wyraz „polegających" w liczbie mnogiej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Wyjaśniliśmy sobie. W związku z tym mam prośbę do Biura Legislacyjnego. Mam pytanie: Czy możemy przyjąć tę zmianę wraz ze zmianami zaproponowanymi przez pana posła Horałę, które właściwie już zostały przyjęte, zaakceptowane? Proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Odpowiedź na pytanie pani przewodniczącej brzmi „tak". Natomiast z naszej strony jest jeszcze jedna wątpliwość dotycząca § 4.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Wątpliwość wiąże się z zakresem tego przepisu. Proszę zwrócić uwagę, że w Kodeksie wyborczym, czyli w akcie prawnym co do zasady dotyczącym wyborów, na różne podmioty nakłada się obowiązek, który wykracza poza sferę prawa wyborczego. Jest to obowiązek, który rozciąga się także na czas poza kampanią wyborczą: „Na podmiotach wymienionych w § 1 i § 3" – tutaj oznaczenie paragrafu jest zbędne – „spoczywa obowiązek właściwego oznaczenia terenu i znajdujących się na nim budynków". Jest to wątpliwość o charakterze systemowym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Rozumiem. Proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Jak rozumiem, państwo odczytujecie zapis tak, że jest to pewien obowiązek właściwego oznaczenia terenu i budynków in abstracto, w ogóle. Natomiast umieszczenie tego w Kodeksie wyborczym w artykule, w przepisie dotyczącym agitacji wyborczej na danym terenie naszym zdaniem jednoznacznie wskazuje, że dotyczy to oznaczenia w tym czasie, kiedy prowadzi się agitację wyborczą. Jest to zdefiniowane tak, że jest to w trakcie kampanii wyborczej.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Mamy co do tego wątpliwości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 40 oczywiście wraz z poprawkami. Bardzo proszę, żeby posłowie wnioskodawcy zechcieli je zanotować, żeby później…

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest jedna poprawka dotycząca zamiany sformułowania „państwa prawa” na sformułowanie „państwa prawnego”. Jest pytanie, czy można ją uznać za zmianę redakcyjną, która nie wymaga głosowania, czy jednak trzeba uznać za poprawkę, którą trzeba przejąć i przegłosować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jest to zmiana redakcyjna.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Rzeczywiście można to uznać za korektę redakcyjną. Druga korekta polega na dopisaniu litery „w” w sformułowaniu „wyborów w funkcjonowaniu demokratycznego państwa prawnego”.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest. A więc są to korekty redakcyjne. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 40? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa ogłaszam trzydziestominutową przerwę.

Chciałabym w tym komunikacie zawrzeć troszeczkę więcej. Dzisiaj będziemy procedować do godz. 22:00. Weekend mamy wolny. Sobota i niedziela są wolne. Zaczynamy w poniedziałek od godz. 10:00. Bardzo serdecznie dziękuję.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, zaczynamy. Jesteśmy przy zmianie nr 41. Bardzo proszę. Czy są uwagi do zmiany nr 41? Nie widzę. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Biuro Legislacyjne? Przyjmujemy. Nie ma sprzeciwu, nie ma uwag. Zmiana nr 41 została przyjęta.

Jesteśmy przy zmianie nr 42. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Zmiana ta jest bardzo ważna, zarówno lit. a), jak i lit. b). W lit. a) wnioskodawcy proponują, żeby nie było obowiązku zdejmowania nośników wyborczych z prywatnych obiektów, generalnie rzecz biorąc. Panowie, jeżeli jesteśmy, że tak powiem, w miarę sensownym trybie rozmowy, to chciałbym zapytać, co tak naprawdę wami kierowało. Poczekajcie chwilę. Po pierwsze, fundusz wyborczy działa tylko i wyłącznie w czasie wyborów. Zostało to sfinansowane z funduszy wyborczych i stanowi nośnik wyborczy. Zresztą Państwowa Komisja Wyborcza żąda odpowiedniego napisu i opisu. Jeżeli tak jest…

Abstrahuję od przestrzeni, od tego, że po wyborach Polska powinna wrócić do normalnej przestrzeni. Chcemy dbać, żeby przestrzeń nie była zachwaszczona różnymi reklamami. Zresztą w ustawie o krajobrazie przestrzennym mamy wymienione rady gmin. W związku z tym, po pierwsze, trochę łamiemy zasady gry. Pozostawiamy to na prywatnych nośnikach. Są to także billboardy, płoty, plakaty, dykty, itd. Abstrahując od tego, że jest to brzydkie i nieładne, że jest to konkurs piękności, łamiemy zasady, dla których tworzyliśmy Kodeks wyborczy. To zostaje i działa na wyobraźnię wyborców, tak czy owak. Niektórzy mogą to zostawić nawet pomiędzy wyborami. W związku z tym, panowie, nie taka powinna być zasada. Pomiędzy wyborami rządzi już nie fundusz wyborczy, tylko ustawa o partiach, czyli pieniądze partii politycznych. To niedobrze, ponieważ jest to zachwaszczanie krajobrazu. Po drugie, łamiemy pewne zasady związane z Kodeksem wyborczym.

I lit. b). W związku z tym, że nie wypowiadałem się wcześniej, chciałbym jeszcze powiedzieć o lit. b). Otóż zastępowanie w ramach wyborów organu, który wkracza do organów stanowiących w ich uchwały, nie tyle w zarządzenia, co w decyzje wójta, oraz w tryb administracyjny, powoduje, że jest to złamanie pewnych zasad i konstytucyjnego posadowienia samorządu. Nie mówię już o zwykłych ustawach, które określają, kto jest

organem odwoławczym itd. Nie może być nawet *lex specialis*. To, że wchodzi powiatowy komisarz wyborczy, jest niezgodne z Konstytucją RP. Do tego jest upoważniony wojewoda. Jeżeli już macie jakikolwiek pomysł, to przecież nie taki, że komisarz ma rozstrzygać, że ma być organem rozstrzygającym. Jeżeli już, to na wniosek komisarza powinien to być wojewoda. Nie może być łamania konstytucyjnej zasady niezależności samorządu.

W związku z tym, że dano mi trochę czasu, ponieważ nie zabierałem głosu wcześniej, chciałbym powiedzieć, że i jeden, i drugi przepis są fatalnie skonstruowane, są złe dla ustroju samorządu. Wnoszę o wykreślenie w całości zmiany nr 42. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, szanowna pani przewodnicząca. Najpierw chciałbym może poinformować, że wycofałem swoją poprawkę, która została zgłoszona do biura naszej Komisji. Zastępuję ją inną, polegającą na skreśleniu owej zmiany w całości. Argumentuję to tym, że obecność w przestrzeni naszej pracy nad ustawą komisarzy najpewniej jest naruszeniem art. 15, jak też art. 2 Konstytucji RP. Ponieważ jednak zdaję sobie sprawę, że najprawdopodobniej zmiana ta zostanie przyjęta, zwracam się do wnioskodawcy, żeby zwrócił uwagę na fakt, na który zwrócił uwagę także pan poseł Waldy Dzikowski, zgłaszając uwagę w postaci pytania, na jakiej podstawie, panie pośle, komisarz będzie miał możliwość wydawania zarządzenia zastępczego, uchylającego uchwałę rady gminy. Pamiętajmy o tym, że jedyną instancją mogącą uchylać uchwały rady gminy jest wojewoda, a w następnym ruchu sądy administracyjne. Mówię to po to, żebyśmy po prostu mieli świadomość, że wprowadzamy tutaj przepisy wręcz niemające jakiegokolwiek odniesienia do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Zmiany zaproponowane w zmianie nr 42 lit. b) w naszej ocenie budzą wątpliwości prawno-konstytucyjne. Jest to kwestia ściśle związana z…

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam, czy mógłbym wejść w słowo? Chcielibyśmy odłożyć zmianę w lit. b). Faktycznie uznajemy te wątpliwości. Zmiana ta zostanie albo przeformułowana, albo całkowicie zdjęta, chociaż dotyka bardzo ważnego problemu. Państwo posłowie, dotyka problemu związanego z tym, że korzystając z uprawnień, które są tutaj przyjęte, tak naprawdę wójt lub rada gminy steruje przebiegiem kampanii wyborczej. Na przykład w ewidentny sposób nadużywając przepisów o zajęciu pasa drogowego, całkowicie zabrania wieszania plakatów w gminie, przez co tylko komitet wójta, który ma kontakty z firmami billboardowymi, ma jakąś kampanię outdoorową. Jest to ważny problem.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Być może tak się zdarza, ale…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

To w ogóle nie ma nic wspólnego z tym, co powiedzieliśmy przed chwilą.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak, tak. Zwracam tylko uwagę panów na problem, ale okej. Odkładamy. Natomiast zmiany w lit. a) zdecydowanie będziemy bronić. Dotyczy ona pewnych absurdów. Na przykład firma billboardowa sprzedała billboard komitetowi wyborczemu. Nie zyskała klienta, żeby potem go zutylizować, więc plakat komitetu wisi. Komitet nie ma na to żadnego wpływu. Monituje firmę, żeby zdjęła. Firma nie zdejmuje, a to komitet ma potem za to odpowiadać, pomimo tego że musiałby fizycznie włamać się nie na swój teren, żeby dokonać zdjęcia plakatu. Czy ktoś to powiesi u siebie na płocie, czy trochę dłużej to powisi, to nie uchyla to przepisów krajobrazowych, przepisów o zajęciu pasa. Jeżeli te przepisy są naruszone, to na podstawie tamtych przepisów można dochodzić

zdjęcia. Jeżeli chodzi o same przepisy o kampanii wyborczej, to jeżeli właściciel nie jest temu przeciwny, gdyż jest to teren prywatny, nie widzę tutaj problemu.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Czy można, pani przewodnicząca?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Słowo dopowiedzenia. Wysoka Komisjo, sytuacje, o których mówił pan poseł – są to sytuacje z życia wzięte – rodzą wiele innych zarzutów. Gazety piszą: skandal, 30 dni i dalej wisi, nie zmienia, kiedy kara itd. Pewnie każdy z nas w ten czy inny sposób doświadczył tego. Nic nie możemy zrobić, nie możemy podjąć żadnych starań, a obraz wszystkich robi się wiadomo jaki, zwłaszcza że, powiedzmy szczerze, nikomu to nie przeszkadza. Umówmy się, że niezależnie od tego, czy na billboardzie będzie wisiała reklama napoju gazowanego, czy kandydata, ma to pięciorzędne znaczenie dla krajobrazu.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

No nie, panie pośle, ma znaczenie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Szynkowski.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Koledzy w zasadzie wyczerpali to, co chciałem powiedzieć, więc dodam tylko, że wśród sekwencji różnych propozycji chciałbym zwrócić uwagę panów na nasze propozycje, które w wielu miejscach likwidują pewną fikcję. Propozycja ta należy do tej kategorii. Podobnie należy propozycja dotycząca skarbnika, o której też dyskutowaliśmy, tego, czy rada powinna powoływać skarbnika, czy nie powinna. To znowu jest pewna fikcja. Na wniosek wójta jest on powoływany lub odwoływany. Taka sama fikcja jest w przypadku zgody pełnomocnika wyborczego na agitację wyborczą. Taka sama fikcja, w naszej opinii, dotyczy obowiązku zamieszkiwania kandydata lub radnego na terenie rady gminy, w której wykonuje swój mandat, podczas gdy w dużych miastach, ale nie tylko, bardzo często połowa radnych mieszka w okalających miejscowościach. Jest to po prostu utrzymywanie pewnej fikcji. W przepisach, które proponujemy, staramy się jednak racjonalizować stan prawny i likwidować zapisy, które w istocie są albo zapisami martwymi, albo szkodliwymi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Wysoka Komisjo, tylko jedna uwaga natury legislacyjnej. Zwracam uwagę, że na zarządzenie komisarza nie przysługuje żaden środek zażalenia, co uważam za błąd.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Odnosi się pan do zmiany, którą odłożyliśmy.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ale o tym nie będziemy już rozmawiali.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Do zmiany zostały zgłoszone dwie poprawki. Są to poprawki pana posła Dzikowskiego i pana posła Zgorzelskiego. Obie są tożsame.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Tak, ale wnioskodawca powiedział, że na razie to odkładamy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Odkładamy lit. b).

Poseł Marcin Horała (PiS):

Odkładamy zmianę nr 42 lit. b), prosimy natomiast, żeby procedować zmianę nr 42 lit. a).

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
To nie zmienia naszej determinacji, żeby to skreślić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Rozumiem. Głosujemy.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Wasza determinacja zetrze się z naszą w głosowaniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, głosujemy poprawki zgłoszone przez pana posła Zgorzelskiego i pana posła Dzikowskiego.

Poseł Marek Sowa (N):
Moja jest taka sama. Też została złożona.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
I przez pana posła Sowę. Bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem poprawek? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
5 głosów za, 10 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę państwa…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Chciałbym zwrócić uwagę, że nieprawidłowo zostały podane wyniki głosowania, ponieważ pan wiceprzewodniczący wstrzymał się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Jeszcze raz. Kto jest za przyjęciem poprawek pana posła Dzikowskiego, pana posła Zgorzelskiego i pana posła Sowy?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Ale teraz pan poseł Dzikowski wyszedł, a gdyby był, na pewno głosowałby za swoją poprawką.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Proszę mi wybaczyć, ale przed chwilą wyszedłem i wszedłem. W związku z tym nie znałem poprawki.

Poseł Marcin Horała (PiS):
W takim razie składam formalny wniosek o reasumpcję głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Może poczekajmy, aż pan poseł Dzikowski wróci.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Nie, nie. Proszę państwa, kto jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez pana posła Dzikowskiego, pana posła Zgorzelskiego i pana posła Sowę? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
4 głosy za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do przyjęcia zmiany nr 42 lit. a).

Kto jest za przyjęciem zmiany nr 42 lit. a)? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 4 głosy przeciwne, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Informuję państwa, że zmiana nr 42 lit. a) została przyjęta. Litera b), jak państwo wiecie, została odłożona.

Przechodzimy do zmiany nr 43. Kto z państwa ma poprawki do zmiany nr 43? Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zgłaszam poprawkę polegającą na skreśleniu pkt 43.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest to punkt, do którego właściwie mam dwie poprawki, ale chciałbym zasygnalizować jeszcze jedną poprawkę. Poprawki, które państwo otrzymali, są zamieszczone w dostarczonych państwu materiałach w pkt 12 i 13. Artykuł ma charakter czyszczący, precyzujący. W miejsce komisarza wyborczego powinien pojawić się wojewódzki komisarz wyborczy. Poprawki te, których już nie będę czytał, ponieważ państwo je dostali, konsumują to, że w innych miejscach te przepisy, które tutaj są zmieniane, zostały zmienione w całości. Zostało im nadane inne brzmienie i komisarz wojewódzki już się tam znalazł.

Przy okazji sygnalizuję, że w państwa materiałach przed poprawkami dotyczącymi Kodeksu wyborczego jest pakiecik poprawek też dotyczących Kodeksu wyborczego, które odnoszą się jednak do jednej konkretnej kwestii, a mianowicie wygaszania mandatu w przypadku skazania za przestępstwo prawomocnym wyrokiem publicznym, mówiąc precyzyjnie, w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego. Trochę to zahacza, ponieważ dotyczy jednego punktu, ale zasadnym wydaje się, żeby w odpowiednim momencie w całym pakiecie państwo albo przyjęli tę koncepcję, albo nie. W tym miejscu tylko sygnalizuję, że jest to pierwszy z artykułów, którego tamta zmiana też będzie dotyczyła.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne nie ma uwag. Przechodzimy do głosowania. Poprawkę zgłosił pan poseł Zgorzelski. Poprawkę zgłosił też pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zgłosiłem nawet dwie, ale myślę, że można je głosować łącznie, ponieważ dotyczą tego samego artykułu i zmian o takim samym charakterze.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poprawka pana posła Zgorzelskiego jest dalej idąca. Polega na całkowitym wykreśleniu zmiany nr 43.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Zgorzelskiego? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

6 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz głosujemy poprawki zgłoszone przez pana posła Horałę.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez pana posła Horałę? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Będziemy przystępować do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 43. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie ma.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 43? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przechodzimy teraz do zmiany nr 44. Bardzo proszę. Czy są poprawki, uwagi? Nie ma. Biuro Legislacyjne? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia? Nie ma. W związku z tym uważam, że zmiana nr 44 została przyjęta.

Przechodzimy teraz do zmiany nr 45. Bardzo proszę, pan Wójcik, pan poseł Dzikowski.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Szanowni państwo, chciałbym zwrócić uwagę na pewien drobny niuans. Chciałbym prosić wnioskodawców o wyjaśnienie. Otóż jest pewna różnica pomiędzy pkt 3 a pkt 4. Chodzi o możliwość korzystania z przedmiotów i urządzeń, w tym pojazdów mechanicznych. W pkt 4 wyłączacie państwo osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej. Zaznaczacie państwo bardzo wyraźnie, że osoby nie mogą prowadzić działalności gospodarczej, natomiast w pkt 3 pozwalacie na to, co w praktyce oznacza możliwość przyjmowania korzyści majątkowej, polegającej na korzystaniu z firmy transportowej prowadzonej przez osobę fizyczną prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą albo z usług drukarni prowadzonej przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Jest pytanie, czy taka była państwa intencja, czy nie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł wnioskodawca.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Słusznie pan zwrócił uwagę. Przyjmiemy to w formie poprawki, żeby była jasność. Czy moglibyśmy się umówić, że Biuro Legislacyjne sformułuje poprawkę, która w pkt 3 wprowadzałaby zapis analogiczny do pkt 4, a ja przejmę tę poprawkę? Zapewni mi to poczucie bezpieczeństwa w przeciwieństwie do napisania jej teraz na kartce. Może tak być? Dokładnie o to chodzi, taka jest intencja, absolutnie nie taka, żeby osoba fizyczna…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Sformułujemy to redakcyjnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

W podobnym trybie dotyczącym zmiany nr 45. Bardzo mnie ciekawi, tym bardziej, że na pewno mamy sporo doświadczeń, ja także, dotyczących prowadzenia różnych kampanii wyborczych, co panami wnioskodawcami kierowało. Chciałbym przypomnieć, że niektórzy rzeczywiście mieli zapędy, żeby wpisać katalog wartości niepieniężnych, aż niektórych to irytowało. Znam to, przecież tworzyliśmy Kodeks wyborczy. Problem polega na tym, że enumeratywne wymienienie katalogu spowoduje, że np. kwestie poligraficzne, wypożyczenie maszyny czy czegokolwiek innego będzie się wiązało z przekraczaniem limitów nie tylko kandydata, ale nawet listy, a często może nawet funduszu.

Jak spojrzycie na to panowie, to chyba jest wiadomo, o czym mówimy. Doskonale wiemy, jak to wygląda. Jest to strasznie niebezpieczne, ponieważ wtedy całkowite limity nie mają sensu. Wspominałem o tym. Słowo daję. Jeżeli to wszystko, co się pod tym kryje, nie wchodzi do limitów kampanii wyborczej, limitów list, to naprawdę jest to kompletne obejście funkcji, którą kodeks nadał transparentności prowadzenia wyborów. Wiem, że to korci. Domyślam się tego, tylko żeby naprawdę nie skończyło się to katastrofą. Wtedy przy obejściu tego jakiekolwiek sprawozdania finansowe tak naprawdę nie mają sensu. Prędzej czy później… Jest to mechanizm, jest to tak wielka furtka, to nie jest furtka, ale wręcz jest to brama do tego, żeby to obchodzono. Nawet panowie nie zdajecie

sobie sprawy, jak to będzie obchodzone. Być może przyda się to komuś, nie wiem, ze znajomych, bliskich, ale skończy się katastrofą, jeżeli chodzi o transparentność i jawność wyborów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Odpowiada pan poseł. Poprawka?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
W związku z tym zgłaszam poprawkę, która ma wymiar skreślenia owej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała odpowiada panu posłowi Dzikowskiemu.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Chciałbym zwrócić pana uwagę, że to, co mamy teraz, czyli np. pomoc w pracach biurowych udzielana przez osoby fizyczne, to dopiero jest furtka. Nie jest nawet zapisane, że mają to być osoby niebędące pracownikami lub nieprowadzące działalności gospodarczej. Więc zasadniczo można wynająć itd.

Nie, panie pośle. Przede wszystkich znów chodzi tutaj o usunięcie pewnych absurdów. Jeżeli mieszkaniec chce umieścić na płocie plakat swojego sąsiada, który kandyduje, to zasadniczo musi podpisać z komitetem wyborczym umowę na złotówkę na wynajem płotu.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
A maszyna poligraficzna?

Poseł Marcin Horała (PiS):
Panie pośle, osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, będąca w posiadaniu maszyny poligraficznej jest naprawdę rzadko spotykanym ewenementem w przyrodzie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Może być umowa użyczenia od osoby prowadzącej przedsiębiorstwo, od osoby o zagranicznym obywatelstwie. Nie jest tutaj napisane, że chodzi o własność. Można to naprawdę łatwo obejść. Proszę mi wierzyć. Zobaczycie, jaka jest to furtka.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Uzupełnia pan poseł Szynkowski. Proszę.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Panie pośle – zwracam się do pana posła Dzikowskiego – tutaj naprawdę nie ma żadnej innej intencji jak urealnienie istniejącego stanu. Proszę zwrócić uwagę, że jeżeli chcielibyśmy szukać możliwości nadużyć, to znajdujące się w obecnym przepisie sformułowanie o przyjmowaniu korzyści o charakterze niepieniężnym, gdzie wyjątkiem jest nieodpłatne rozpowszechnianie plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne, teoretycznie też daje możliwość, że zostanie podpisana jakaś fikcyjna umowa z osobą fizyczną, która w skali całego województwa będzie kolportować ulotki w setkach tysięcy i rozwieszać plakaty. Ktoś powie, że jest to osoba fizyczna i ucieknie z tym poza limit. Teoretycznie zawsze można wymyślić jakiś bajpas prawny, który będzie wykorzystywał tego rodzaju już istniejące sformułowania. Mam świadomość, że bardzo trudno jest stworzyć przepis, którego nie będzie możliwości obejścia, starajmy się jednak tworzyć przepisy w takim przekonaniu, że kandydaci w znaczącej większości chcą w uczciwy sposób prowadzić kampanię wyborczą. Właśnie dzisiaj takimi przepisami jak ten istniejący są mocno zablokowani. Chcemy to urealnić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Na koniec chciałbym powiedzieć tylko jedną rzecz.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale tylko jedną.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
W związku z tym, że tworzyłem Kodeks wyborczy… Jeżeli pani przewodnicząca pozwoli, odpowiem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Doskonale pan wie, panie pośle, że w Poznaniu byłem świętszy od papieża. Jak miałem limit, to dokładnie tak to wyglądało. Nie musiałem, że tak powiem, obchodzić różnych rzeczy.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Tego nie wiem, ale zakładam, że tak było.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Na jakiejś bazie i na podstawie doświadczeń…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, pan poseł wnioskodawca jeszcze.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Panie pośle, chciałbym zwrócić uwagę, że jak ktoś ma znajomego z maszyną poligraficzną, to nie będą się bawili w jakieś umowy użyczenia, tylko jeden drugiemu wydrukuje, nie wystawi za to ani faktury, ani umowy, ani nic, przekaże do ręki i nikt nie będzie w stanie tego skontrolować. Twierdzenie, że w tym celu będą korzystali z tego przepisu, a bez tego przepisu to by mu nie wydrukował, to naprawdę szukanie dziury w całym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę bardzo, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):
Widać, że pan poseł Horała ma zupełnie inne doświadczenia. Szanowni państwo, prawdziwym problemem przy finansowaniu jest absurdalny limit finansowy, jaki jest przyjęty przy wyborach samorządowych. Nie macie odwagi tego powiedzieć. Jest to 1000 zł na radnego gminy, 1000 zł na radnego powiatu, 5000 zł na radnego województwa. To jest prawdziwy… Proszę? Złóżcie poprawkę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Proszę złożyć poprawkę.

Poseł Marek Sowa (N):
W tym punkcie mówię panu, jaka jest rzeczywistość. Nie chcecie przyznać racji. Stwarzacie przepisy, które stworzą pozory, że jak się rozwiesi 1000 albo 500 banerów, to wszystkie będą wisiały na prywatnych płotach. Tak się nie tworzy prawa. Lepiej zrobić… Notabene klub Kukiz'15 – jest to druk nr 2023 – zaproponował podwyżkę limitu chyba o 20%, z tego, co się orientuję. Jest taki punkt. Skoro mamy to procedować łącznie, to tamto można…

Poseł Marcin Horała (PiS):
Rozłącznie. Klub zgłosił.

Poseł Marek Sowa (N):
Nie, nie. Panie pośle, ten druk ma pierwszeństwo, ale pani przewodnicząca wyraźnie powiedziała, że jeżeli takie będzie życzenie posłów, to może być przełożone z jednego druku do drugiego. Problemem naprawdę nie jest to, czy zapiszemy, że ktoś może komuś za darmo zrobić jakąś usługę sąsiedzką albo inną, nie jest to, czy zgodzi się na wywieszenie banneru czy się nie zgodzi, tylko rzeczywistym problemem jest limit w wyborach samorządowych.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Czy mogę szybciutko odpowiedzieć, pani przewodnicząca?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę bardzo, pan poseł.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Szanowna pani przewodnicząca, rzeczywiście w naszym projekcie jest taki zapis. Nadal liczymy, że mimo wszystko projekt ten będzie procedowany, że ostatecznie całościowo odrzucimy druk nr 2001. Zdecydowanie lepszym drukiem jest druk wprowadzający jednomandatowe okręgi wyborcze we wszystkich jednostkach samorządu. Proszę zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt. Oczywistym jest, że jeżeli się tak nie stanie, w drugim czytaniu wprowadzimy, pomożemy państwu usprawnić projekt, który wprawdzie jest nie do końca dobry, ale w projekcie tym będziemy ratować co się da. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa, jesteśmy przy zmianie nr 45. Została zgłoszona jedna poprawka. Zgłosił ją pan poseł Dzikowski.

Poseł Marcin Horała (PiS):
I Biuro Legislacyjne. Była prośba do Biura Legislacyjnego o zredagowanie pkt 3.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak jest.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Chodzi o to, żeby brzmiał tak samo jak pkt 4. Będzie to poprawka, którą przejmuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę bardzo. Ponieważ poprawka pana posła Dzikowskiego jest dalej idąca, kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Dzikowskiego? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Bardzo proszę.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę państwa, teraz będziemy głosować poprawkę do pkt 3, którą przejął pan poseł Horała. Sformułuje ją Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
10 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę państwa, teraz przechodzimy do przyjęcia zmiany nr 45.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 45? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:
10 głosów za, 6 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 45 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 46. Bardzo proszę, pan Marek Wójcik. Najpierw Biuro Legislacyjne. Zaczynamy od Biura Legislacyjnego. Proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Dziękuję bardzo. Mamy uwagę i sugestię dotyczącą art. 152 Kodeksu wyborczego, a więc przepisu, który nie jest objęty projektem. Jest to przepis, w którym wskazane są organy wyborcze. W związku ze zmianami polegającymi na wprowadzeniu nowych organów, wydaje się nam, w naszej ocenie zasadne byłoby wskazanie w § 1 wprost wojewódzkich i powiatowych komisarzy wyborczych. Zamiast posługiwać się ogólnym sformułowaniem

komisarzy wyborczych lepsze byłoby wyraźne wskazanie wprost komisarzy poszczególnych szczebli.

Podobna uwaga odnosi się do § 2, z tym że tutaj jest jeszcze ta kwestia, o której mówiliśmy wcześniej, czyli zagadnienie wyboru modelu przy obwodowych komisjach wyborczych. Sygnalizujemy tę kwestię. Zwracamy się do wnioskodawców, żeby przy rozstrzyganiu tamtej kwestii pochylić się także nad tym, żeby regulację tę, jak wspomniałem, uzupełnić. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł wnioskodawca. Proszę bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mam poprawkę, ale przed poprawką jeszcze sugestia Biura Legislacyjnego. Tak, przyjmujemy sugestię, żeby w ramach organów wyborczych komisarzy rozpisać na powiatowych i wojewódzkich. Nie wiem, czy uznajemy to za poprawkę do przejęcia.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Może przygotujemy ją na kolejne posiedzenie.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dobrze.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Przy powrotach przedstawimy propozycję poprawki, a państwo ewentualnie wtedy będą mogli się do tego odnieść. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Proszę bardzo, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, tym razem z pytaniem. Rozumiejąc intencje wnioskodawców odnośnie do art. 153, że chodzi o to, żeby uniemożliwić członkom komisji wyborczej prowadzenie kampanii i agitacji wyborczej, z drugiej strony zastanawiam się, czy cel wnioskodawców do końca został osiągnięty, szczególnie w kontekście pkt 3, a mianowicie uniemożliwienia prowadzenia jej w trakcie przygotowań do prac obwodowej komisji wyborczej. Może to budzić wiele wątpliwości i zastrzeżeń. Proszę o skierowanie do nas słów w sprawie intencji. Ewentualnie proszę też o wyjaśnienie, o co tak naprawdę w tym wszystkim chodzi.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Postaram się wyjaśnić, jeżeli pani przewodnicząca pozwoli.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Otóż przy obecnym brzmieniu art. 153 istnieje przekonanie, chociaż mam wrażenie, że wcale niezgodne z intencją ustawodawcy, niemniej istnieje przekonanie, że członkowie obwodowej komisji wyborczej de facto w ogóle nie mogą brać udziału w kampanii wyborczej. Z racji tego, że i tak desygnują ich partie polityczne, komitety wyborcze, nieważne, czy partyjne, czy obywatelskie, ale komitety wyborcze, zwłaszcza w kontekście wyborów samorządowych, kiedy i tak startuje dużo kandydatów, a teraz jeszcze podwojona liczba, naszym zdaniem…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie podwojona, tylko plus dwa.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Podwojona liczba członków. Naszym zdaniem wykluczanie możliwości prowadzenia normalnej kampanii przez członka obwodowej komisji wyborczej, po pierwsze, jest zbędne, a po drugie, przecież w żaden sposób nie wpływa na brak transparentności. Raczej jest wyjściem z sytuacji. Co więcej, część członków obwodowej komisji wyborczej nie bardzo

wie, że w świetle obecnych przepisów ma taki zakaz. W zasadzie i tak jest on martwy. Stąd po to, żeby usunąć ów absurd, jest taka propozycja zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wcześniej głos miał pan Marek Wójcik. Proszę.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Szanowni państwo, przyznam, że tą poprawką zaskoczyliście mnie państwo nadzwyczaj. A komentarz, który teraz słyszę, jest jeszcze bardziej zdumiewający. Po pierwsze, uważam, że ktoś, kto chce być członkiem komisji obwodowej, wie, na co się decyduje. Zupełnie nie przyjmuję do wiadomości, że jest to osoba, która kompletnie nie przeczytała przepisów i nie wie, co może, a czego nie może. Do tej pory zakaz był całkowity. Otwierając katalog i enumaratwynie wymieniając tylko trzy możliwości, moim zdaniem stwarzacie państwo spory problem natury interpretacyjnej. Chciałbym powiedzieć, że moim zdaniem osoba, która decyduje się na to, żeby być powołaną do komisji, uzyskuje status funkcjonariusza publicznego. Musi też zdawać sobie sprawę z tego, że jest to dla niej pewne wyzwanie, które powinno oznaczać absolutny obiektywizm. Z jednej strony mówicie państwo o przejrzystości, a z drugiej strony doprowadzacie do rozwiązania, moim zdaniem, idącego w przeciwnym kierunku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas, proszę państwa.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Stąd moja prośba, żeby wrócić do starego zapisu. Absolutnie jestem zdziwiony tą propozycją w kontekście wcześniej składanych przez państwa propozycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała ma poprawkę. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, przytoczę dwa zapisy ze zmiany nr 45: „Komitetom wyborczym nie wolno przyjmować korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym, z wyjątkiem nieodpłatnego rozpowszechniania plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne, pomocy w pracach biurowych udzielanej przez osoby fizyczne". Jak skonfrontujemy to z propozycją, która jest teraz, to oczywiście pomoc będzie nieodpłatna, a za to wszystko zapłaci Państwowa Komisja Wyborcza, wypłacając diety członkom komisji delegowanym przez partię polityczną.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam bardzo. Wybaczcie panowie, ale jesteście wybitnymi teoretykami bez przełożenia praktycznego. Najpierw cofnę się do teorii, jaka w ogóle jest idea tworzenia obwodowych komisji wyborczych, gdzie przedstawiciele zgłaszani są przez komitety wyborcze. Przecież są zgłaszani nie dlatego, że wszyscy z założenia są święci, obiektywni i niestronniczy, tylko dlatego że każdy z nich jest stronniczy i reprezentuje swój komitet wyborczy. Nawzajem siebie pilnują, nawzajem patrzą sobie na ręce. Zakaz agitacji ma dotyczyć tego, żeby ktoś nie wykorzystywał funkcji członka obwodowej komisji wyborczej, prowadząc wybory, na szkoleniu itd. Oczywiście tam nie ma prawa prowadzić agitacji, natomiast to, żeby ktoś zgłoszony do obwodowej komisji wyborczej nie mógł w żaden sposób… Przecież agitacją jest każde przekonywanie kogoś do takiego czy innego zachowania wyborczego. Chcecie państwo utrzymać rzecz, która jest totalnym absurdem i fikcją polegającą na tym, że jak ktoś został zgłoszony do obwodowej komisji wyborczej, to nie ma prawa do drugiej osoby powiedzieć: słuchaj, moim zdaniem ten i ten to jest dobry kandydat, zagłosuj na niego. Usuwajmy z prawa takie absurdy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł Horała ma poprawkę do tej zmiany?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam, mam poprawkę zgodnie z dostarczonym państwu tekstem. W stosunku do brzmienia zmiany nr 46 przede wszystkim doprecyzowuje ona zasady niepołączalności funkcji członka obwodowej komisji wyborczej z innymi funkcjami wyborczymi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przyznam szczerze, że ciut się pogubiłam. Czy pan poseł Zgorzelski zgłaszał poprawkę?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Tym razem tylko pytanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł Dzikowski zgłaszał?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

To, co powiedział pan poseł Horała, zmobilizowało mnie do tego, żeby zgłosić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Proponuję wykreślenie. Zmobilizował mnie pan, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Dzikowski zgłasza poprawkę polegającą na wykreśleniu. Poprawkę zgłosił też pan poseł Horała. W związku z tym poproszę Biuro Legislacyjne.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Tylko jedno zdanie. Drodzy państwo, pani przewodnicząca, chciałbym powiedzieć, że uzasadnienie pana posła Horały, żeby akceptować i legalizować jakieś patologie… Nie. Jak? Rozumiem, że jakieś rzeczywiście bzdurne rzeczy i owszem, ponieważ na tym polega…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, nie dyskutujmy już. Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Nie mówię, żeby Kodeks wyborczy był święty, ale pan mówi o agitacji. Trzeba być świętszym od papieża.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę. Cały czas zmiana nr 46.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Szybko analizujemy poprawkę pana posła Horały, ponieważ uwzględnia ona jedną z naszych uwag.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o ciszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Mamy tylko jedną uwagę do tego przepisu, konkretnie do sformułowania „w trakcie przygotowań do prac obwodowej komisji wyborczej”. Rozumiemy intencje i chęć posłużenia się jakimś ogólnym sformułowaniem, niemniej jest ono na tyle ogólne i na tyle nieostre, zarówno w kontekście tego przepisu, jak i przepisu późniejszego, który posługuje się taką samą formułą, że poddajemy pod rozwagę zastąpienie tego sformułowania jakimś innym sformułowaniem, ewentualnie odesłanie do przepisów kodeksu, które dotyczą czynności objętych pkt 3. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Czy jest jakaś konkretna propozycja brzmienia czy tylko zwrócenie uwagi? Dobrze. Podtrzymujemy tę propozycję, a gdyby pojawiła się propozycja jakiegoś bardziej uda-

nego sformułowania, oczywiście będziemy gotowi rozpatrzeć ją na dalszym etapie prac, np. w trakcie drugiego czytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania. Pierwszą poprawką dalej idącą jest poprawka pana posła Dzikowskiego.

Kto jest za jej przyjęciem? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Nie widzę. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz głosujemy przyjęcie zmiany nr 46.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany nr 46? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Nikt.

Sekretarz Komisji Łukasz Andrzejczyk:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Informuję państwa, że zmiana nr 46 została przyjęta.

Proszę państwa, jeszcze Biuro Legislacyjne chciało zabrać głos. Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jest jedna wątpliwość. Ponieważ pani przewodnicząca poddała pod głosowanie zmianę, rozumiem, że zmianę w brzmieniu z poprawki pana posła Horały, tak?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, oczywiście.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Poprawka ta nadawała brzmienie całej zmianie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zmiana została przyjęta z poprawką pana posła Horały.

Szanowni państwo, na dzisiaj kończymy procedowanie.

Życzę szczęśliwego powrotu do domu. Jeszcze raz powtarzam, że w sobotę i niedzielę mamy wolne. W poniedziałek proponuję godz. 10:00, żebyśmy jednak wcześniej zaczęli. Wiem, że niektórzy mają problemy z dojazdem, ale myślę, że państwo sobie poradzicie. Dziękujemy. Życzę szczęśliwego powrotu do domu i szczęśliwego weekendu. Do widzenia. Dobranoc.